

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA BLED

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Radovljica – desni breg Save

2020 – 2029

Štev.: 02 – 09/20

OSNUTEK

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	8
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	12
1.1 Opis naravnih razmer.....	12
1.1.1 Lega.....	12
1.1.2 Relief.....	14
1.1.3 Podnebne značilnosti.....	14
1.1.4 Hidrološke razmere	15
1.1.5 Matična podlaga in tla	15
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost.....	16
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	19
1.1.8 Živalski svet	24
1.2 Površina in lastništvo gozdov	27
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.....	28
1.4 Družbeno gospodarske razmere	29
1.4.1 Lovstvo.....	30
1.4.2 Kmetijstvo.....	32
1.4.3 Infrastruktura.....	32
1.5 Požarno ogroženi gozdovi.....	32
1.6 Ureditvena členitev gospodarske enote	33
1.7 Organiziranost javne gozdarske službe	33
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	34
2.1 Ekološke funkcije.....	36
2.2 Socialne funkcije.....	41
2.3 Proizvodne funkcije	43
3 OPIS STANJA GOZDOV	45
3.1 Gospodarske kategorije gozdov	45
3.2 Lesna zaloga	47
3.3 Prirastek	50
3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev	51
3.5 Tipi sestojev	53
3.6 Ohranjenost gozdov	54
3.7 Kakovost drevja	55
3.8 Poškodovanost drevja	55
3.9 Objedenost gozdnega mladja.....	56
3.10 Odmrlo drevje.....	58
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA.....	60
4.1 Gospodarjenje z gozdovi v preteklosti	60
4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju.....	61
4.2.1 Posek	61
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela	66
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic	67
4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitevi funkcij gozdov.....	68
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2010– 2019	68
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2010 – 2019	69
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	71
5.1 Razvoj gozdnih fondov	71
5.1.1 Površina.....	71
5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek	71
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti.....	73
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	73
5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	75
5.2.3 Ključni problemi v enoti.....	76
6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	77
6.1 Splošni cilji.....	77
6.1.1 Posebni cilji za reševanje ključnih problemov v enoti Radovljica – desni breg Save	77
6.2 Usmeritve	78
6.2.1 Splošne usmeritve.....	78
6.2.2 Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov	84
6.2.3 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	88
6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	107
6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	107
6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	108
6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	110

6.3	Ukrepi	113
6.3.1	Možni posek	113
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	115
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	115
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	117
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	117
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	118
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	120
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	122
9.1	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	123
9.1.1	Rastiščnogojitveni razred: 1 – Predalpska jelova bukovja – 00901	123
9.1.2	Rastiščnogojitveni razred: 2 – Acidofilna bukovja - 00902	133
9.1.3	Rastiščnogojitveni razred: 3 – Zmerno acidofilna bukovja– 00903	142
9.1.4	Rastiščnogojitveni razred: 4 – Alpska bukovja – 00904	151
9.1.5	Rastiščnogojitveni razred: 5 – Podgorska bukovja- 00905	161
9.1.6	Rastiščnogojitveni razred: 6 – Gradnovi, gabrovi in mešani listnati gozdovi - 00906	171
9.1.7	Rastiščnogojitveni razred: 7 - Varovalni gozdovi – 00907	181
10	LITERATURA	186
11	NAČRT SO IZDELALI	188
12	PROSTORSKI DEL NAČRTA	189
13	PRILOGE	194
13.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	195
13.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda.....	199
13.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah.....	230
13.1.4	OBRAZEC E2revir: Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja.....	237
13.1.5	OBRAZEC E2 - Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin za GGE Radovljica DBS.....	243
13.2	Seznam tarif po odsekih	248
13.3	Pregled naravnih vrednot-jam in konkretnih varstvenih usmeritev	251
13.4	Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	256
13.5	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje	260
13.6	Kriteriji in šifranti za sestavo tabele F1	262
13.7	Preglednica F1- seznam funkcijskih enot	265

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP	10
Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG	10
Preglednica 3/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	12
Preglednica 4a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	16
Preglednica 5: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost v GGE Radovljica – desni breg Save	17
Preglednica 6/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE po skupinah rastišč	19
Preglednica 7/LP: Površina gozdov po oblikah lastništva	27
Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	27
Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave	28
Preglednica 10/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	29
Preglednica 11/D-C: Odprtost gozdov s cestami	29
Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč s katerimi upravljajo lovske organizacije	30
Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	34
Preglednica 14N-SPA : Natura SPA območje	37
Preglednica 15/N-PSCI : Natura pSCI območje	37
Preglednica 16/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	38
Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste ptic	38
Preglednica 18/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških katego. (ha)	45
Preglednica 19/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR	45
Preglednica 20/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	47
Preglednica 21/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	48
Preglednica 22/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	48
Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	50
Preglednica 24/DPRI1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih - gospodarski gozdovi	50
Preglednica 25/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	50
Preglednica 26/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	51
Preglednica 27/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	52
Preglednica 28/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	52
Preglednica 29: Ključ za uvrščanje sestojnih tipov v razvojne faze in podfaze	53
Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	54
Preglednica 31/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	54
Preglednica 32/K: Kakovost drevoja	55
Preglednica 33/PSD: Poškodovanost drevoja	55
Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	56
Preglednica 35/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	57
Preglednica 36/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)	58
Preglednica 1/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	61
Preglednica 2/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	63
Preglednica 3/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	64
Preglednica 4/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	65
Preglednica 5/PDR: Posek po debelinskih razredih	66
Preglednica 6/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE	67
Preglednica 7: Opravljena dela na krepitvi funkcij gozdov	68
Preglednica 8/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2010 do 2019 po namenu	68
Preglednica 45/GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1960 do 2020	71
Preglednica 46/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1960 do 2020	72
Preglednica 47/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	72
Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge	73
Preglednica 49/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem (gosp. gozdovi)	74
Preglednica 50: Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov	90
Preglednica 51: Seznam enot kulturne dediščine na območju GGE Radovljica – desni breg Save z usmeritvami	100
Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³)	113
Preglednica 53/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	115
Preglednica 54/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti	117
Preglednica 55/EP1: Prikaz prihodka od lesa	120
Preglednica 56/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	120
Preglednica 57/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	123
Preglednica 58/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	124
Preglednica 59/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	124
Preglednica 60/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	125
Preglednica 61 /K: Kakovost drevoja	125
Preglednica 62/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	126
Preglednica 63/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020	127
Preglednica 64/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020	127
Preglednica 65/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	128
Preglednica 66/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	131
Preglednica 67/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	131
Preglednica 68/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	132
Preglednica 69/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	133

Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	134
Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	134
Preglednica 72/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	135
Preglednica 73 /K: Kakovost drevja	136
Preglednica 74/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	137
Preglednica 75/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020	137
Preglednica 76/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020	138
Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	138
Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	141
Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	141
Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	141
Preglednica 81/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	142
Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	143
Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	143
Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	144
Preglednica 85 /K: Kakovost drevja	145
Preglednica 86/RD: Realizacija načrtovanega poseka RGR	146
Preglednica 87/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020	146
Preglednica 88/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020	147
Preglednica 89/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	147
Preglednica 90/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	150
Preglednica 91/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	150
Preglednica 92/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	150
Preglednica 93/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	151
Preglednica 94/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	152
Preglednica 95/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	152
Preglednica 96/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	153
Preglednica 97 /K: Kakovost drevja	154
Preglednica 98/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	155
Preglednica 99/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020	156
Preglednica 100/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020	156
Preglednica 101/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	157
Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	159
Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	160
Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	160
Preglednica 105/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	161
Preglednica 106/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	162
Preglednica 107/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	162
Preglednica 108/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	163
Preglednica 109 /K: Kakovost drevja	164
Preglednica 110/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	165
Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020	166
Preglednica 112/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020	166
Preglednica 113/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	166
Preglednica 114/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	169
Preglednica 115/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	169
Preglednica 116/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	170
Preglednica 117/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	171
Preglednica 118/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	172
Preglednica 119/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	172
Preglednica 120/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	173
Preglednica 121 /K: Kakovost drevja	174
Preglednica 122/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	175
Preglednica 123/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020	176
Preglednica 124/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020	176
Preglednica 125/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	176
Preglednica 126/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	179
Preglednica 127/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	180
Preglednica 128/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	180
Preglednica 1/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR	181
Preglednica 2/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	182
Preglednica 3/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	182
Preglednica 4/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	183
Preglednica 5/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	183
Preglednica 6/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	185
Preglednica 7/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	185

KAZALO SLIK

Slika 1: Pregled poseka po vrstah, vzrokih in letih ureditvenega obdobja.....	66
Slika 2: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	74
Slika 3: Primerjava dejanske in modelne strukture lesne zaloge raznomernih gozdov po debelinskih razredih.....	75
Slika 4: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	125
Slika 5: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	126
Slika 6: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	128
Slika 7: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih	129
Slika 8: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	135
Slika 9: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	136
Slika 10: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah	139
Slika 11: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih	139
Slika 12: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	144
Slika 13: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	145
Slika 14: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	148
Slika 15: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih	148
Slika 16: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	153
Slika 17: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	155
Slika 18: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	157
Slika 19: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih	158
Slika 20: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	163
Slika 21: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	164
Slika 22: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	167
Slika 23: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih	167
Slika 24: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	173
Slika 25: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	174
Slika 26: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	177
Slika 27: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih	177

KAZALO KART

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote.....	12
Karta 2: Krajinski tipi	17
Karta 3: Pregled lovišč	31

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Radovljica – desni breg Save zajema 5.750,44 ha gozdov v jugovzhodnem delu blejskega gozdnogospodarskega območja na pogorju Jelovice v občinah Radovljica, Bled in Bohinj.

Večnamenskih gozdov je 5.328,31 ha (92,7 %), varovalnih gozdov pa 422,13 ha (7,3 %).

Večina gozdov je v zasebni lasti (92,9 %), državnih gozdov je 5,1 % in gozdov lokalnih skupnosti 2,0 %.

Povprečna lesna zaloga v enoti znaša 324,1 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci (57,4 %). Lesna zaloga večnamenskih gozdov je 329,5 m³/ha. Iglavcev je 195,2 m³/ha (59,2 %), listavcev pa 134,3 m³/ha. V varovalnih gozdovih je lesna zaloga 256,5 m³/ha.

Tekoči letni prirastek v enoti znaša 7,47 m³/ha, prirastek gospodarskih gozdov pa je 7,62 m³/ha. Prirastek iglavcev v gospodarskih gozdovih je 4,42 m³/ha (58,0 %), listavcev pa 3,20 m³/ha (42,0 %). Intenziteta priraščanja na lesno zalogo je pri iglavcih 2,26 % in pri listavcih 2,38 %.

V GGE se prepletajo številne funkcije in interesi, ki jih je potrebno upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi. Enota je prepoznana zaradi pomembnih ekoloških funkcij, po drugi strani pa tudi po rabi z vidika socialnih funkcij. Po površini najbolj obsežna je lesnoproizvodna funkcija, ki je na prvi stopnji določena na 89,8 % gozdnega prostora. Med ekološkimi funkcijami s prvo stopnjo poudarjenosti je najpomembnejša funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki je določena na 22,7 % gozdnega prostora. Hidrološka funkcija ima prvo stopnjo poudarjenosti določeno na 8,9 % gozdnega prostora in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na 7,3 % gozdnega prostora. Socialne funkcije na prvi stopnji niso močno izražene, večja je prisotnost na drugi stopnji poudarjenosti. V ospredju je funkcija varovanja naravnih vrednot (76,0 % gozdnega prostora), rekreacijska funkcija (10,9 %), funkcija varovanja kulturne dediščine (9,0 %) in turistična funkcija (5,9 %).

Z načrtom so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov in poseganja v gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja, potreben obseg gojitvenih in varstvenih del, pogoji za gospodarjenje z živalskim svetom ter načrt odpiranja gozdov s prometnicami.

V načrtu se upoštevajo tudi usmeritve za gospodarjenje z zavarovanimi območji, naravnimi vrednotami, ekološko pomembnimi območji, območji Natura 2000, vodnogospodarski pogoji in usmeritve za zagotavljanje prisotnih funkcij gozdov.

Načrtovan možni posek je določen na osnovi stanja sestojev in gojitvenih pogojev v posameznih odsekih ter razmerju razvojnih faz in ciljev po rastiščnogojitvenih razredih. Na višino možnega poseka poleg razvojne faze, ki odločilno vpliva na stanje lesnih zalog, vplivajo tudi negovanost sestojev in sestojni sklep, mešanost drevesnih vrst, dinamika pomlajevanja in stojnost sestojev.

Najvišji možni posek je za gospodarske gozdove predviden v višini 6,11 m³/ha letno. Intenziteta poseka za te gozdove je 18,5 % lesne zaloge in 80,2 % prirastka. Načrtovana intenziteta poseka za listavce je nižja kot za iglavce.

Načrtovana gojitvena dela so določena glede na stanje sestojev ter cilje trajnega, sonaravnega in mnogonamenskega gozda, ki temelji pretežno na naravni obnovi. Zaradi biotskih in abiotskih motenj v preteklih letih, se na ogolelih površinah načrtuje dopolnilna sadnja na 20,6 ha. Na površinah, kjer razvoj mladja ovirajo težave z zaplevljenostjo in divjadjo, načrtujemo 48,4 ha obžetev, 27,0 ha zaščite s premazom ter zaščito s količenjem in tulci.

Nega mladja in gošče je načrtovana na 59,2 ha, kar pomeni, da vsaj z enkratnim ukrepanjem zajamemo 19,4 % najmlajših razvojnih faz. Težišče negovalnih ukrepov je na negi letvenjaka in mlajšega drogovnjaka. Načrtujemo 107,5 ha nege letvenjaka in 140,2 ha nege mlajšega drogovnjaka.

Varstvo gozdov temelji na vzdrževanju naravnih mehanizmov in usklajevanju ravnotežja med rastlinskim in živalskim svetom. Varstvo pred divjadjo zajema zaščito sajenih dreves in naravnega mladja s premazi in količki. Varstvo pred podlubniki pomeni preventivne in kurativne ukrepe. Od

preventivnih ukrepov sta najpomembnejša takojšnja sanacija ujm in gozdni red, od kurativnih pa zlasti pravočasno pospravo jeder lubadarja.

V prihodnjem desetletju upamo na izgradnjo vsaj 3 km gozdnih cest in 25 km vlak.

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.339,09	296,01	115,34	5.750,44
Delež (%)	92,9	5,1	2,0	100,0

Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge		% na	
		igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	5.328,31	195,2	134,3	329,5	4,42	3,20	7,62	19,8	16,7	18,5	80,2
GPN, ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	422,13	70,6	185,9	256,5	1,67	3,99	5,66	0,9	0,3	0,4	2,0
Skupaj vsi gozdovi	5.750,44	186,0	138,1	324,1	4,21	3,26	7,47	19,3	15,0	17,5	75,8
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	5.028,69	198,2	133,9	332,1	4,48	3,19	7,67	19,8	16,7	18,6	80,4
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	310,40	72,4	179,8	252,1	1,66	3,95	5,61	1,1	0,4	0,6	2,5
Skupaj vsi gozdovi	5.339,09	190,9	136,6	327,5	4,32	3,23	7,55	19,4	15,5	17,8	77,1
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	225,39	154,8	127,9	282,7	3,46	3,19	6,65	21,1	17,7	19,5	83,1
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	70,62	88,0	262,3	350,3	2,25	5,00	7,25	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	296,01	138,9	160,0	298,8	3,17	3,62	6,79	17,9	10,8	14,1	61,9
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	74,23	114,6	178,0	292,6	2,82	4,28	7,10	16,8	11,1	13,4	55,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	41,11	27,2	100,8	128,0	0,73	2,60	3,33	1,8	0,2	0,6	2,2
Skupaj vsi gozdovi	115,34	83,5	150,5	233,9	2,07	3,68	5,76	15,1	8,5	10,9	44,1

UVOD

Pričujoči načrt je sedmi načrt za gospodarsko enoto Radovljica desni breg Save. Prvi načrt je bil izdelan leta 1960.

Pričujoči načrt je izdelal Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Bled in je izdelan na podlagi Zakona o gozdovih (Ur.l. RS, št. 30/93, 56/99-ZON, 67/02, 110/02-ZGO-1, 115/06-ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16-ZGGLRS in 77/16), skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10) ter Naravovarstvenimi smernicami, ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Kranj (december 2019). Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah in opisi sestojev so bili opravljeni v letu 2019. Osnovna podlaga za ugotavljanje površin gozda in sestojev so bili digitalni ortofoto načrti iz leta 2017 in deloma 2019, satelitski posnetki Sentinel, lidarski posnetki iz leta 2015, pri določitvi maske gozdov pa smo uporabili tudi najnovejši grafični sloj o rabi tal MKGP.

Ta gozdnogospodarski načrt je tudi upravljavski načrt za območja Natura 2000, ki se nahajajo v gozdnem prostoru:

SI5000001 Jelovica (SPA)

SI3000010 Koritno izvir – izliv v Savo Dolinko (pSCI)

SI3000105 Kropa (pSCI)

SI3000169 Povirje vzhodno od Bodešč (pSCI)

SI3000210 Častitljiva luknja (pSCI).

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu, pomenijo:

GGE - gozdnogospodarska enota

GGO - gozdnogospodarsko območje

GGN - gozdnogospodarski načrt

KC – kamionska cesta

KE – krajevna enota

KVM - kontrolna vzorčna metoda

LPN – lovišče s posebnim namenom

LUO – lovsko upravljavsko območje

MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

OPN – občinski prostorski načrt

RGR – rastiščnogojitveni razred

SVP - stalne vzorčne ploskve

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije

V tekstu uporabljen izraz gospodarski gozdovi se nanaša na kategorijo večnamenskih gozdov in gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

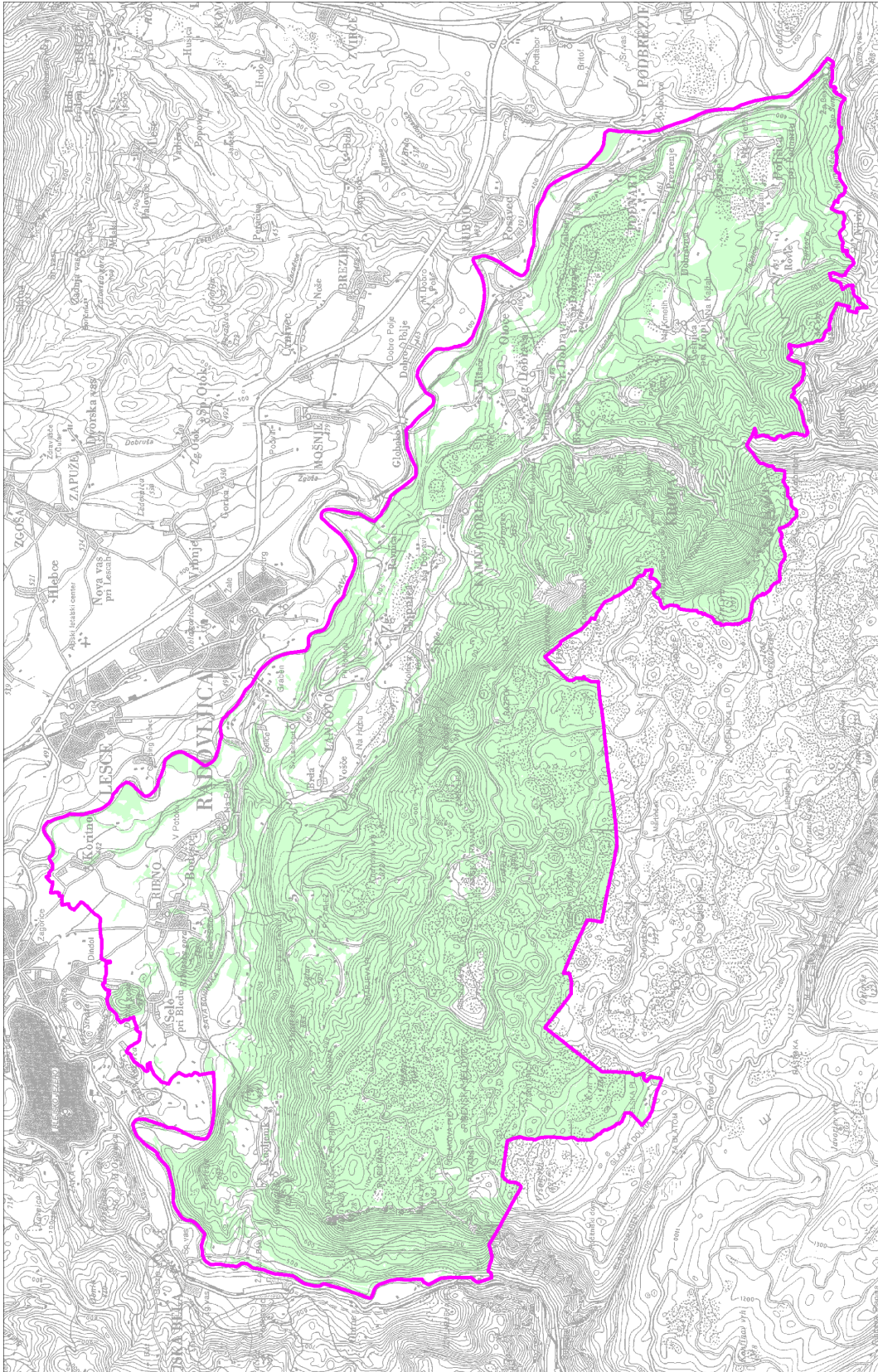
Gozdnogospodarska enota Radovljica – desni breg Save leži v občini Radovljica in Bled, majhen del tudi v občini Bohinj. Nahaja se v vzhodnem delu gozdnogospodarskega območja Bled in skoraj v celoti zavzema predalpski svet pogorja Jelovice ter rob Ljubljanske kotline na desnem bregu Save severno in vzhodno od Jelovice. Meja enote poteka po Savi Dolinki od Koritnega do sotočja s Savo Bohinjko ter naprej po Savi do izliva potoka Nemiljščica v Savo pri Besnici. Na jugu poteka meja enote mimo Njivic, preko Malega vrha, Špila - pod Sv. Primožem na Jamniku, mimo Črnega vrha, Vodiške in Selške planine na Jelovici ter se spusti v Sotesko. Tam poteka nato zahodna meja ob Savi Bohinjki proti severu do Govejka, kjer se usmeri proti vzhodu in poteka južno od Kozarce in Straže ter severno od Koritnega do Save Dolinke.

Preglednica 3/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
BLED			2.889,14	2.065,01	
	2192	RIBNO	514,65	137,43	
	2193	SELO PRI BLEDU	2374,49	1.927,58	Del
BOHINJ			67,56	53,95	
	2193	SELO PRI BLEDU	67,56	53,95	Del
RADOVLJICA			4.985,18	3.631,46	
	2161	ZALOSE	408,91	179,91	
	2162	DOBRAVA PRI KROPI	424,91	212,54	
	2163	KAMNA GORICA	514,96	414,86	
	2164	LANCOVO	2.029,73	1.544,96	
	2165	KROPA	473,54	420,26	
	2166	ČESNJICA PRI KROPI	1.133,13	858,94	
		Skupaj	7.941,88	5.750,44	

Gozdnogospodarska enota leži v občinah Radovljica (62,7 %), Bled (36,4%) in Bohinj (0,9 %).

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

1.1.2 Relief

Reliefno je gozdnogospodarska enota Radovljica – desni breg Save precej razgibana. Največji del predstavlja planota Jelovica. Najvišja nadmorska višina enote je na Črnem vrhu na Jelovici (1.307m). Prehodni del je strmo jarkasto pobočje, zgornji del pa kopasta in vrtačasta planota z razgibanim mikoreliefom. Planota je na območju enote rahlo nagnjena proti severu. Rob Jelovice je zelo strm in ostro prehaja iz pobočja v planoto. V srednjem severnem delu je ta rob prekinjen s široko in suho dolino v smeri Lancovega. V smeri te doline je na vrhu več globokih krnic, kot so: Zmrzlica, Lemovica, Stržnica in druge. Od Kupljenka do Soteske se vleče pas skalovja in navpičnih sten, tam se nahaja tudi kraška jama - Jama pod Babjim Zobom. Ob Savi je nekaj plazovitih terenov. Spodnji del enote med Savo in podnožjem Jelovice je terasast in v jugovzhodnem delu prehaja v gričevnat svet s posameznimi ploščami, terasnimi ravnici in posameznimi osamelci. Najnižja točka enote (370 m.n.m.) je na njeni skrajni jugovzhodni točki ob izlivu potoka Nemiljščica v reko Savo.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Celotna gozdnogospodarska enota Radovljica – desni breg Save se klimatsko vključuje v predalpsko - alpski fitoklimatski teritorij. Glavna klimatska značilnost so topla, vendar ne preveč vroča poletja in hladne, vendar ne ekstremno mrzle zime.

V območju sta izrazita dva podnebna tipa: gorsko podnebje na platoju Jelovice in na severnih pobočjih ter zmerno celinsko podnebje na robu Ljubljanske kotline na desnem bregu Save.

V gozdnogospodarski enoti Radovljica – desni breg Save se v vzhodnem nižinskem delu enote povprečna letna količina padavin giblje med 1500 in 1600 mm. Ob vznožju Jelovice ter v zahodnem nižinskem delu okrog Ribnega se količina padavin poveča na 1600 do 1800 mm. Na severnih pobočjih ter severnem robu planote je znaša količina padavin med 1800 in 200 mm, v osrednjem delu planote na meji z GGE Jelovica pa prek 2000 mm. Največ padavin je jeseni, najmanj pozimi. Mesečno je najmanj padavin januarja in februarja, največ pa v jesenskem višku novembra, sledi poletni višek junija (ARSO). Občasno se pojavljajo obilnejše padavine z dolgotrajnimi nalivi. Letna maksimalna dnevna količina padavin je pogosto prek 100 mm, na planoti Jelovice so take količine pogostejše kot v nižinskem delu enote. Maksimalna dnevna količina padavin s povratno dobo 50 let je v večjem delu enote okrog 200 mm ali več (ARSO). Visoke dnevne količine padavin nas opozarjajo na stalno nevarnost hudourniških voda ter s tem na pomembnost varovalne funkcije gozdov v neposredni bližini hudourniških strug.

Povprečne letne temperature so v nižinskem delu enote med 8 in 10°C (na najbližji postaji Lesce znaša 8,7°C za obdobje 1980 - 2010) med 6 in 8°C na severnih pobočjih planote ter med 4 in 6°C na planoti Jelovice (ARSO). Povprečne temperature padajo z nadmorsko višino. Povprečne temperature so v zadnjih desetletjih v porastu, najbolj poleti (ARSO).

Snežna odeja leži v nižinskem delu enote v povprečju med 40 in 60 dni na sezono, vendar so vednosti glede na sezono zelo spremenljive in se gibljejo od blizu 0 do prek 100 dni (ARSO). Na severnem robu Jelovice in njenih pobočjih snežna odeja leži v povprečju 60 do 100 dni, v osrednjem delu planote pa med 100 do 150 dni na sezono (v najbolj sneženih zimah tudi do 180) in se pojavlja od oktobra do maja. Povprečno število dni s snežno odejo je v zadnjih desetletjih v upadu (ARSO).

Ob Savi je predvsem v hladni polovici leta pogosta jutranja megla, ki pa je običajno precej kratkotrajna in omejena na ozek pas ob reki.

Pomemben ekološki dejavnik, ki vpliva na gozd, je veter. Občasno se pojavlja v močnejših sunkih, kar ima lahko za posledico obsežne vetrolome. Prevladujejo jugovzhodni vetrovi, le strma pobočja, ki padajo v Sotesko, so pod vplivom južnih vetrov, ki se s prehodom ozke doline v blejsko kotlino spremenijo v severovzhodni veter. Najmočnejši sunki se pojavljajo ob okrepljenem jugozahodnem vetru ali okrepljenem severniku (karavanški fen).

1.1.4 Hidrološke razmere

Glede na hidrološke razmere lahko enoto razdelimo na dva dela. Na planoti in pobočjih Jelovice je kraški svet in površinskih voda praktično ni. Le na silikatnih vložkih v okolici planin izvirajo majhni studenci, ki na prehodu v apnenec poniknejo. Drugače pa je v spodnjem terasastem in gričevnatem delu enote, kjer je površinskih voda v obliki izvirov, studencev in potokov veliko, napajajo se iz Jelovice.

Največja vodotoka sta na zahodu enote Sava Bohinjka in Sava Dolinka, ki se nato na robu enote pri Radovljici združita v Savo. Večji potok je Grabnarica, ki se ji priključi večji izvir izpod Jelovice in nadalje teče kot Lipnica, ki se pri Podnartu izliva v Savo. Izpod strmih pečin Gregorjevca in Kocjanarice izvira potok Rečica, ki se izliva v Lipnico. Kroparica je naslednji večji potok, ki izvira pod Vodiško planino in dobi pritoke izpod strmin ter ima izrazit hudourniški značaj. Večji potok je tudi Nemiljščica, ki teče po meji GGE na njenem skrajnem jugovzhodnem koncu proti vzhodu ter se izliva v Savo.

Povirja in vodozbirna območja tekočih voda v enoti so večinoma porasla z gozdovi, ki so s svojo funkcijo zadrževanja vode najpomembnejši dejavnik ohranjanja vodnih virov. Skupaj z obvodnim prostorom so vodotoki in vode na splošno nosilec največje biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti ter hkrati prostorske prepoznavnosti nižje ležečega dela obravnavane gozdnogospodarske enote.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

V enoti so kamnine paleozojske do kenozojske starosti, prevladujejo pa kamnine iz mezozoika (predvsem triade) na Jelovici ter oligocenske kamnine in kvartarni nanosi v nižinskem delu enote.

Pretežni del platoja Jelovice sestavlja debeloskladovit ali dolomitiziran apnenec iz zgornje triade ali spodnje liade (Geološka karta SFRJ – lista Kranj in Celovec). Mestoma sta prisotna srednje triadni in jurski apnenec. Na Kupljenku najdemo debelozrnat masiven dolomit (Geološka karta SFRJ – lista Kranj in Celovec). Apnenci na Jelovici dosegajo velike debeline, približno 1000 m. Na apnenih pobočnih gruščih sta prisotna talna tipa tangelrendzina in plitva rjava tla.

Iz srednje triade najdemo različne, med apnenec vložene, piroklastične in magmatske kamnine. Prevladujejo keratofir, porfir in porfirit oz. njihovim priklasti - porfirski in keratofirski tuf oziroma tufit, z vložki apnenca. Največ teh kamnin je v okolici Kupljenka, Tolstega vrha in na pobočju med Kamno gorico in Kropo. Na tufski plasteh najdemo rdečerjava tla, ki so večkrat nanešena tudi na nižje ležeči apnenec. V okolici Kropo se nahajajo psevdosiljski skladi – temno siv drobnik, alevrolit in glinasti skrilavec, tuf in temnosiv apnenec (Geološka karta SFRJ – list Kranj).

Ponekod na bregovih Save in potoka Lipnica najdemo oligocenske plasti peščene in laporne gline, gline in peščenjaka (Geološka karta SFRJ – list Kranj).

V pleistocenu je prišlo zaradi menjavanja ledenih in medledenih dob do velikih ledeniških premikov in zaradi tega so se zasipavale doline v ledenih dobah z morenskim materialom, v medledenih dobah pa s prodom. Severni rob enote v okolici Ribnega in Koritnega leži na večjem ledeniškem vršaju severozahodnega konca Ljubljanske kotline. Morene so prisotne še na območju Brd, Vošč in Taleža. (Geološka karta SFRJ – lista Kranj in Celovec). Ob Savi so pogosti kvartarni nanosi deluvija, na rečnih terasah pa so prisotni konglomerat, slabo sprijet prod in glina – konglomeratni zasipi. Pod strmimi skalnatimi pobočji Jelovice so prisotna melišča s pobočnim gruščem (Geološka karta SFRJ – lista Kranj in Celovec).

Tla

Na Jelovici prevladuje prhninasta in srpsteninasta rendzina na apnencu in dolomitu, na karbonatih pa so prisotna tudi pokarbonatna rjava tla in litosol. Rendzina se pojavlja tudi na konglomeratnih terasah in ledeniških nanosih (Pedološka karta 1:25.000).

Na piroklastičnih kamninah in psevdofiljskih skladih so prisotna kislja distrična rjava tla. Slednja so prisotna tudi na silificiranem apnencu z roženci.

Na kravrtarnih nanosih so prisotna nerazvita plitva obrečna karbonatna tla (fluvisol), plitva obrečna karbonatna tla na peščeno prodnatem aluviju in globoko oglejena karbonatna obrečna tla. Na ledeniških vršajih in morenah tet ledenodobnih prodnatih in peščenih nasutinah rek in reč najdemo tudi evtrična rjava tla, ki so večinoma plitva ali srednje globoka.

Na rečnih terasah so prisotna tudi psevdoglejna, koluvialna in tipična izprana tla na konglomeratu (luvisol) ter evtrična rjava tla na sivici.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Celotna površina gozdnogospodarske enote Radovljica – desni breg Save znaša 7.941,88 ha, od tega je 5.750,44 ha gozda. Gozdnatost znaša 72,41 % in presega slovensko povprečje. Skupna površina gozdnega prostora pa je 5.931,59 ha ali 74,69 % površine GGE. Gozdni prostor določajo površine funkcijskih enot, ki opredeljujejo in vrednotijo funkcije gozdov. V površino gozdnega prostora so poleg gozda vključena tudi tista gozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana ob upoštevanju različnih kriterijev po posameh tipih krajine, skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l.RS št. 91/10).

Preglednica 4a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	7,941,88	100
Gozd	5750,44	72,41
Ostala gozdna zemljišča	8,24	0,10
- daljnovodi	6,90	0,09
- obore	1,34	0,02
Gozdni prostor	5.931,59	74,69
- močvirja	0,67	0,01
- skalovja in površine nad gozdno mejo	0,46	0,01
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	104,52	1,32
- zaraščajoče površine	0,37	0,01
- infrastrukturni objekti	42,30	0,53
- drugo (vodotoki)	32,83	0,41
Negozdni prostor	2.010,29	25,31
zaraščajoče površine	9,53	0,12
drugo	2.000,76	25,19

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

GGE Radovljica – desni breg Save lahko razdelimo v tri krajinske tipe, in sicer:

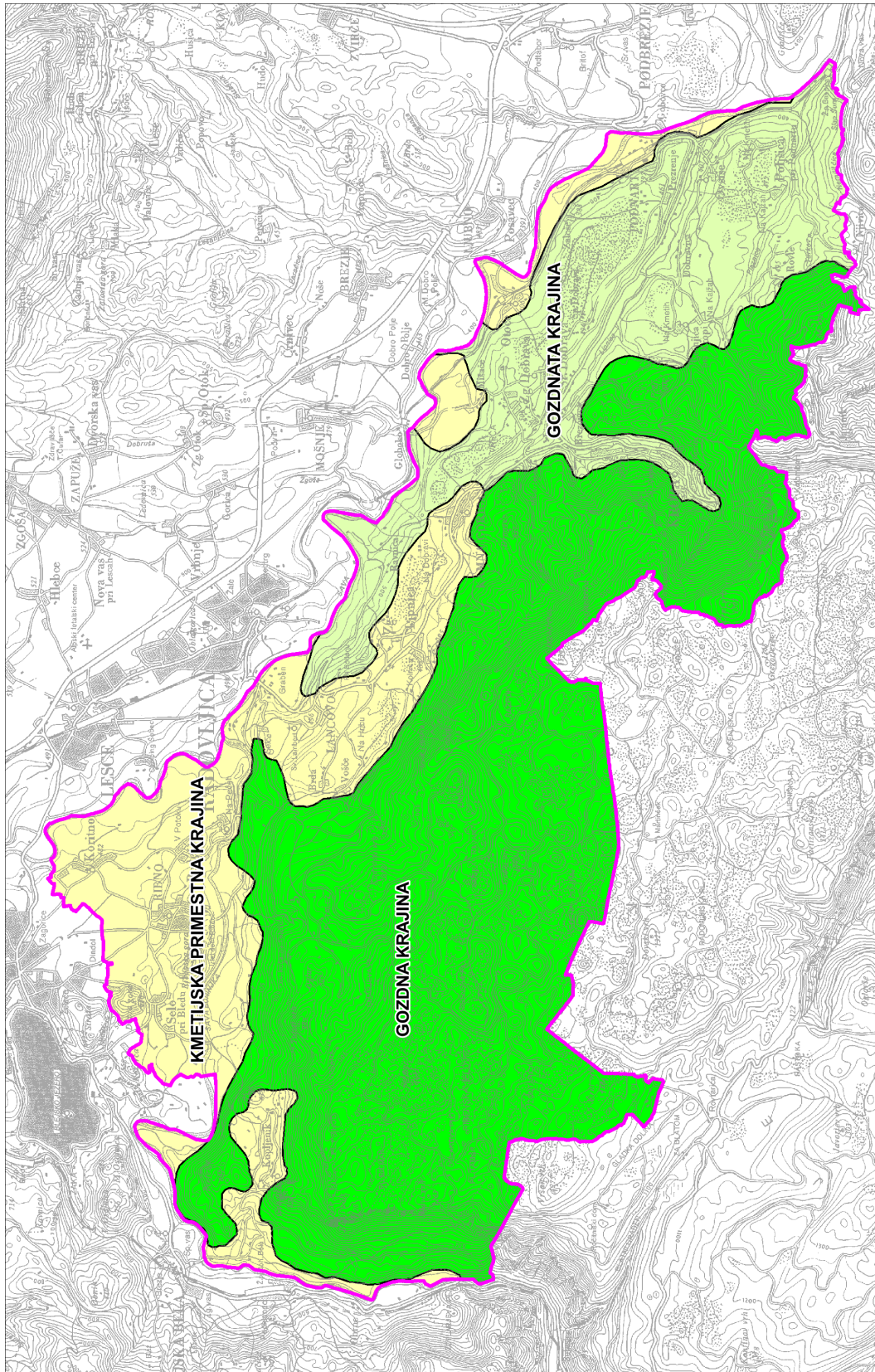
- **gozdna krajina:** obsega predvsem območja v gorskem in podgorskem, kjer gozd popolnoma prevladuje (gozdnatost je večja od 85%) in v njej ni kmetij oziroma drugih trajnih naselij. Ta krajinski tip v enoti prevladuje, saj zavzema 58 % površine enote. Gozdnatost je tu največja in znaša 95,1 %. v GGE Radovljica - desni breg Save zajema gozdna krajina predvsem plato in pobočja Jelovice. Temu tipu krajine pripada kar 75,7 % vseh gozdov.

- **gozdnata krajina:** zavzema območja v nižinskem, ravninskem in terasastem delu enote, kjer se gozd mozaično prepleta z drugimi, pretežno kmetijskimi rabami tal in prekriva 40 do 85% površine. V obravnavani enoti se gozdnata krajina nahaja na vzhodnem gričevnatem delu in vključuje še terasast svet ob reki Savi. Temu tipu krajine pripada petina površine GGE in 17 % gozdov.
- **kmetijska in primestna krajina:** zavzema 22 % enote, gozdnatost v njej pa je 24 %. Zemljišča so pretežno v kmetijski rabi, oziroma so to urbane površine. V tem tipu je velik pomen manjših zaplat gozda, koridorjev in posameznih dreves, tako z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti, regeneracije razgozdene krajine in estetskega vidika, kot tudi z vidika zagotavljanja socialnih vlog gozda. Kmetijska in primestna krajina obsega ves del GGE, ki leži na levem bregu Save Bohinjke, velik del Lipniške doline in še nekaj drugih manjših predelov okrog večjih naselij.

Preglednica 5: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost v GGE Radovljica – desni breg Save

Krajinski tip	Površina gozda (ha)	Gozdnatost (%)	Delež (%)
GZK - Gozdna krajina	4.350,40	95,1	75,7
GOK - Gozdnata krajina	976,06	60,1	17,0
KPK – Kmetijska in primestna krajina	423,96	24,1	7,4
Skupaj	5.750,44	72,4	100,0

Karta 2: Krajinski tipi

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 6/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE po skupinah rastišč

Šifra	Skupina rastišč / Gozdna združba	Površina (ha)	%
I/1	Nižinski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah	12,94	0,2
51100	Vrbovje s topolom	12,94	0,2
I/2	Gričevno-podgorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah	1.367,27	23,8
54200	Predalpsko gradново belogabrovje	401,60	7,0
55200	Predlapsko podgorsko bukovje na karbonatih	862,89	15,0
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	102,78	1,8
I/3	Podgorsko-gorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah	127,90	2,2
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	33,45	0,6
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	23,48	0,4
62100	Bazoljubno rdečeborovje	58,44	1,0
62300	Bazoljubno črnoborovje	12,53	0,2
I/4	Gorsko-zgornjegorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah	2.848,84	49,5
63200	Predalpsko gorsko bukovje	87,57	1,5
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	1313,11	22,8
64300	Predalpsko jelovo bukovje	1440,51	25,1
67100	Smrekovje na karbonatnem skalovju	6,77	0,1
69100	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	0,88	0,0
II/1	Gričevno-podgorski gozdovi na silikatnih kamninah	64,62	1,1
74100	Kisloljubno rdečeborovje	64,62	1,1
II/2	Podgorsko-gorski gozdovi na silikatnih kamninah	37,61	0,7
76100	Javorovje s praprotmi	37,61	0,7
II/3	Gorsko-zgornjegorski gozdovi na silikatnih kamninah	1.291,29	22,5
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	530,16	9,2
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	686,08	11,9
80100	Smrekovje s trikrpim bičnikom	75,05	1,3
Skupaj:		5.750,44	100,0

Karta 11: Zastopanost gozdnih združb v GGE – v prilogi

Gozdne združbe, ki se pojavljajo v GGE, so rezultat predvsem ekoloških faktorjev (klima, relief, geološka podlaga in tla), v katere se vključuje še pomemben člen – čas in tudi človek s svojimi dejavnostmi. V preteklosti predvsem s pašo, požiganjem in krčitvami, kasneje z dolgotrajnim vzdrževanjem kultur.

Podrobnejšega opisa vegetacijske zgradbe enote po srednjeevropski metodi v obliki elaborata nimamo, je pa zajet v delu Gozdne združbe g.g.o. Bled (Zorn, 1972). Opisali bomo predvsem značilnosti glavnih gozdnih združb v enoti. Pri opisih združb so nam bili v pomoč tudi elaborati sosednjih enot (Jelovica, Radovljica – Levi breg Save in Žirovnica) s podobnimi ekološkimi razmerami. V enoti lahko gozdno vegetacijo glede na njen značaj razdelimo v klimatogeno

(conalno) in paraklimaksno (aconalno). Klimatogena vegetacija je razvita v vseh višinskih pasovih, vendar ne povsod enako jasno in izrazito.

Predalpsko jelovo bukovje (*Homogyno sylvestris-Fagetum*) na 1.440,51 ha gozdnih površin – 25,0%.

Po površini ti gozdovi s 25 % deležem v enoti prevladujejo. Združba se nahaja v montanskem (gorskem) vegetacijskem pasu, na severnih pobočjih in na platoju Jelovice, na nadmorskih višinah med 700 in 1500 metri. Relief je razgiban, z zmerno nagnjenimi pobočji, vrtačami, širokimi ovalnimi jarki in kopastimi vrhovi. Združba uspeva v vseh legah, pogostejše pa so hladnejše ekspozicije. Padavin je letno okrog 2.000 mm, največ v času vegetacijske dobe, povprečna zračna vlaga je visoka. Povprečna letna temperatura je v osrednjem delu planote med 4,5 in 6,0°C, sneg pa leži okrog 140 dni (Azarov, 1984).

Največje površine tega gozda so na pretežnem delu planote v razgibanem vrtačastem kraškem terenu. Pojavlja se na globokih sprsteninastih in prhninastih rendzinah ter plitvih pokarbonatnih rjavih tleh na triadnih apnencih, dolomitih, pobočnih gruščih in morenah. Ker ima združba široko rastiščno amplitudo, uspeva tudi na evtričnih rjavih tleh, zmerno kislih rjavih tleh in spranih tleh. Močna zastopanost talne favne in precej humozna srpstenina nastopa v enakomernih temperaturnih in vlažnostnih razmerah, kjer poteka razkroj organske snovi počasi, a vztrajno. Površinska kamnitost zmanjšuje globino talnega profila. V žepih se med kamnitimi skladi zadržuje dokaj globoka ilovnata tla z nevtralnim pH ter humozna z rodovitno in stabilno strukturo (Azarov, 1984).

Mešani gozdovi smreke, jelke in bukve s posamično primesjo plemenitih listavcev imajo dobro razvit drevesni sloj, ki popolnoma zastira talno površino, pestro so razviti tudi ostali pritalni sloji. V grmovnem sloju je predvsem pomladek drevesnih vrst. Zeliščni sloj je dobro razvit. Mahovi pogosto obraščajo skale, panje in korenčnike dreves. Subasociacije imajo vsaka svojo specifično ekologijo in rastlinsko sestavo, za vse pa je značilen pisan spomladanski aspekt, ko cveti večina gorskih rastlinskih vrst.

V osnovni rastlinski kombinaciji sta v drevesnem sloju predvsem bukev in jelka, v grmovnem sloju kranjska krhlika (*Rhamnus fallax*), v zeliščnem sloju pa trilitna konopnica (*Cardamine trifolia*), devetolistna mlaja (*Dentaria enneaphyllos*), koprivolistni jetičnik (*Veronica urticifolia*), vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*), goli lepen (*Adenostyles glabra*), trilitna vetrnica (*Anemone trifolia*), platanolistna zlatica (*Ranunculus platanifolius*), belkasta bekica (*Luzula nemorosa*) in oskorica (*Arenaria agrimonoides*). V drevesnem sloju visoko stalnost in pokrovnost dosejajo tudi smreka, macesen in gorski javor.

Mešani gozdovi smreke, jelke in bukve so zaradi relativno slabe dostopnosti še precej nespremenjeni. Spremenjeni so le tam, kjer so bile velikopovršinske sečnje. Na teh površinah se je močno zmanjšal delež jelke, povečal pa se je delež smreke, ki je bila antropogeno pospeševana. Pašniki se zaraščajo s smreko, lesko in bukvijo (Azarov, 1984).

Alpsko bukovje s črnim telohom (*Anemone trifolio-Fagetum*) na 1.313,11 ha gozdnih površin – 22,8%.

Pojavlja se na nadmorski višini 600 do 1200 m na razgibanem do skalovitem terenu submontanskega in montanskega na pobočjih vseh ekspozicij. Obsega severna in zahodna pobočja Jelovice od Soteske do Rovt. Za večino območja s to združbo so značilna strma enakomerno nagnjena pobočja vseh leg in velika količina padavin padavine, kar ima za posledico počasen razvoj tal. Klima je gorska in vlažna, enakomerno razporejenih padavin je letno več kot 1.600 mm, v enoti na Jelovici okrog 2.000 mm. Povprečna letna temperatura, kjer uspeva ta združba, znaša večinoma 4 - 7 °C. Sneg leži na planoti večinoma nad 100 dni, območja združbe pa so izpostavljena tudi močnejšemu vetru (Azarov, 1984).

Osnovna in prevladujoča kamninska podlaga tal so dolomitizirani apnenci (redkeje čisti apnenci in dolomiti) in iz njih nastali pobočni grušč različnih debelin in stopnje ustaljenosti. Krušljivost terena, strmine in vlažna klima vplivajo na to, da so tla slabo razvita (stalno odnašanje vršnih plasti),

izpostavljena izpiranju in zakisovanju. Uvrščamo jih med srednje globoke, sveže rendzine, ki mestoma prehajajo v slabo razvita rjava pokarbonatna tla. značilna za rendzine je velika skeletnost po vsem profilu, bolj ali manj debela plast humusa ter zaradi humoznosti precejšnja kapaciteta tal za vodo. Vlago varuje tudi plast gozdne stelje. Rjava pokarbonatna tla so ilovnata, humozna z zadovoljivo kapaciteto za vodo (Azarov, 1984). Zaradi teh dejavnikov okolja se je razvoj vegetacije premaknil v smeri inicialnejše in hladnejše klimaconalne združbe Alp.

Združba predstavlja pretežno bukve gozdove z redno primešano smreko (na bolj razvitih tleh tudi jelka). V zeliščnem sloju so fagetalne piceetalne vrste (Azarov, 1984). Gozdovi v območju te združbe so dokaj dobro ohranjeni s prevladujočo bukvijo. Razlog za to je slaba spravilna in transportna odprtost gozdov. S pašo po gozdu in z izsekavanjem bukve po velikih golosekih sčasoma prevlada smreka, ki je tudi glavna drevesna vrsta pri zaraščanju pašnikov. Pri stalnem, polkmetijskem gospodarjenju dobijo stadiji s smreko trajen značaj (Azarov, 1984).

Osnovna rastlinska kombinacija je v drevesnem sloju prevladujoča bukev, poleg nje pa še smreka, jelka in ponekod v višjih legah tudi macesen; v grmovnem sloju skalna robida (*Rubus sayatilis*) in planinski šipek (*Rosa pendulina*); v zeliščnem sloju pa trilitna vetrnica (*Anemone trifolia*), jetrnik (*Anemone hepatica*), kolesnik (*Euphorbia amygdaloides*), zajčica (*Prenanthes purpurea*), prstasi šaš (*Carex digitata*), beli šaš (*Carex alba*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), gozdna škržolica (*Hieracium sylvaticum*), zajčji lapuh (*Mycelis muralis*) in enostranska zelenka (*Orthilia secunda*). Značilne vrste združbe so *Anemone trifolia*, *Helleborus nigra*, *Cyclamen purpurascens* in *Hepatica nobilis* (Azarov, 1984).

Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (*Hacquetio-Fagetum*) na 862,89 ha gozdnih površin – 15,0%.

To je klimatogena gozdna združba submontanskega vegetacijskega pasu na nadmorskih višinah med 450 in 700 metri, na prisojnih legah tudi do 900 m. Nagibi so zmerni, do 20°. (Smole, 1990). V svojem spodnjem delu sega v nižinski vegetacijski pas, v zgornjem pa že meji na gorski vegetacijski pas. V hladnejših makroklimatskih pogojih naseljuje toplejše lege in obratno. Klima je v primerjavi z alpsko toplejša, padavin pa je manj.

Matična podlaga je pobočni grušč sprijet v brečo, konglomerat in prod starejšega zasipa. Ta rastišča so na položnejših terenih z globokimi tlemi večinoma izkrčena za kmetijsko rabo. Gozd porašča strmejše terene z raznovrstno karbonatno matično podlago, na kateri se srpsteninaste, rjave in nasute rendzine menjavajo s pokarbonatnimi rjavimi tlemi in (na rečnih nanosih, laporjih, ipd.) evtričnimi rjavimi tlemi. prevladujejo plitva rjava tla s srpsteninasto obliko humusa, s slabo do zmerno kislno reakcijo, visoko nasičenostjo z izmenljivimi bazami in dobro biotsko aktivnostjo. Sopovprečne do prav dobre rodovitnosti (Smole, 1990).

Bukev je tu konkurenčno najmočnejša in dobro uspeva na zaraščajočih pašnikih. V gozdovih so prisotni tudi redki vrzelasti sestoji iglavcev, katerih sklep se le počasi povečuje, postopoma se uveljavijo listavci. V ohranjenih gozdovih prevladuje bukev, kateri se pridružijo maklen, beli gaber in češnja ter bogato razvit grmovni sloj. Med zelišči močno izstopa navadno tevja (*Hacquetia epipactis*), prisotna pa je še večina značilnic alpskega bukovega gozda. Stadijni sestoji s smreko in grmovjem (predvsem lesko) ali stadiji z gradnom so očitno sekundarnega izvora; ohranjeno ima vso podrastno rastlinsko kombinacijo, s pomočjo katere je mogoče identificirati rastišče. V grmovni plasti so prisotne še kalina (*Ligustrum vulgare*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), češmin (*Berberis vulgaris*), dobrovita (*Viburnum lantana*), bradavičasta trdoleska (*Euonymus verrucosus*) in rumeni dren (*Cornus mas*). V zeliščni plasti se poleg tevja (*Hacquetia epipactis*) pojavljajo še trilitna vetrnica (*Anemone trifolia*), prava lakota (*Galium verum*), kopitnik (*Asarum europaeum*), trobentica (*Primula vulgaris*), smrdljivka (*Aposeris foetida*), črni teloh (*Helleborus niger*), lepljiva kadulja (*Salvia glutinosa*), gozdna vijolica (*Viola sylvestris*), pljučnik (*Pulmonaria officinalis*), itd. (Smole, 1990)

Je klimatogena združba predalpskega sveta z nekoliko termofilnim obeležjem, vendar zaradi vlažne in hladne klime hladnejša in inicialnejša od ostalih variant predgorskih bukovih gozdov v Sloveniji. Zaradi stabilnih rastiščnih razmer se tudi ob močnejših degradacijskih vplivih bistveno ne poslabša. Na teh rastiščih je redno prisotna smreka, ki sodeluje pri procesu zaraščanja pašnikov v gozd. Nastanek gradnovih sestojev pa je posledica obsežnih sečenj, po katerih se je an izrazito prisojnih legah graden uveljavil uspešneje od bukve (Smole, 1990).

Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (*Luzulo-Fagetum*) na 686,08 ha gozdnih površin – 11,9%.

Ta edafsko pogojena paraklimaksna gozdna združba se razprostira predvsem v nižinskem delu enote. Geološka podlaga so silikatne kamnine z zmernim deležem bazičnih elementov, malo karbonatne usedline in z bazami razmeroma bogate nekarbonatne vulkanske kamnine iz novejših obdobij zemeljske zgodovine. Rastišča so suha z izrazitejšimi temperaturnimi ekstremi. Relief je zelo razgiban z gladkimi in zaobljenimi vrhovi in hrbti ter močno razčlenjenimi, srednje strmimi pobočji, ki se običajno končajo v jarku s potokom. Floristična sestava združbe je kljub zmerno kisli kamninski podlagi razmeroma pestra, presenetljivo bogata pa je tudi število drevesnih vrst, ki uspevajo na teh rastiščih. Zaradi pretežno dobrih rastišč in bližine starih naselij so ti gozdovi že stoletja pod močnim gospodarskim vplivom. Njegove posledice se kažejo bodisi v sestojni ali talni degradaciji gozdov ali pa v spremenjeni ali izmenjani drevesni sestavi (sadnja in pospeševanje monokultur iglavcev, predvsem smreke na večjih strnjenih površinah). V ohranjenih sestojih prevladuje bukev, posamično so primešani graden, domači kostanj in smreka. Pogosti so bukovi panjevci, v bolj presvetljenih sestojih se uveljavlja še rdeči bor. Za to združbo veljajo kot značilnice naslednje rastlinske vrste: bukev, belkasta bekica (*Luzula luzuloides*) in navadni črnilec (*Melampyrum pratense*).

Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (*Blechno-Fagetum*) na 530,16 ha gozdnih površin – 9,2%.

Pojavlja se na razgibanem terenu v nižinskem delu enote, predvsem v vzhodnem delu in ponekod ob vznožju Jelovice. Sicer ni vezano na nadmorsko višino. Prisotno ne različnih nagibih – od uravnave do večjih strmin naklona do 35° na vseh legah (Smole, 1990). V enoti je pretežno prisotna na reliefu blažjih oblik, to so rahlo nagnjena pobočja in zaobljeni hribi. Mezoklima je razmeroma izenačena, vzdržuje se zaradi kislil tal, zaradi katerih ima rastišče hladnejše obeležje (Smole, 1990).

Je tipična združba z aconalnim značajem, ki je prisotna na izrazito kislil silikatnih podlagah. To je najbolj kislil oblika bukovih združb pri nas. Gozdovi uspevajo na mestih, kjer je kamninska podlaga izrazito revna na bazah in mineralnih hranilih, hkrati pa tudi trša in odpornejša proti eroziji in mehanskemu razpadanju. Kamninska podlaga so glinasti skrilavci in peščenjaki, oligocenski peščenjaki, tufi in vulkanska breča.

Tla so srednje globoka do globoka distrično rjava tla s prhlino, ki imajo zelo kislil reakcijo in so nenasičena z izmenljivimi bazami. Kljub manj ugodnim kemičnim lastnostim so zaradi ugodnih fizikalnih lastnosti in vodnih razmer dobre rodovitnosti. Na strmejših pobočjih in izrazitejših grebenih se prepletajo plitva do srednje globoka distrična rjava tla z rankerji. Zaradi plitvejšega volumna in sušnejših vodnih razmer so le povprečne do zadovoljive rodovitnosti (Smole, 1990).

V ohranjenih gozdovih prevladuje bukev z revnim grmovnim in zeliščnim slojem ter redno prisotnostjo mahov. Zaradi antropogenih vplivov (sečnja, steljarjenje) se v sestoji poveča prisotnost hrasta, kostanja, rdečega bora in smreke; po presvetlitvah se poveča predvsem delež borovničevja, na steljarjenih površinah pa pogosto prevladujejo mahovi nad vso ostalo podrastjo (Smole, 1990).

Čeprav so bili v preteklosti tudi ti gozdovi izpostavljeni enakim vplivom kot okoliški, so se ohranili v obliki razmeroma čistih bukovih sestojev z manjšo primesjo hrasta, kostanja in smreke. Bukov je konkurenčno najmočnejša in dobro uspeva, po večjih in trajnejših presvetlitvah se uveljavljata tudi graden in rdeči bor, ki uspevata odlično do prav dobro, prav tako tudi smreka, če je v obliki primesi.

Značilna kombinacija rastlinskih vrst je praprot *Blechnum spicant*, jetrenjak *Bazzania trilobata* in lišaj *Leucobryum glaucum*. V drevesni plasti se poleg bukve pojavljajo še graden, kostanj, rdeči bor, smreka, v jarkih jelka, na posekah breza, jerebika in trepetlika. V grmovni plasti se pojavljajo navadna krhlika, jerebika in robidovje. Za združbo je značilno majhno število rastlinskih vrst v zeliščni plasti.

Predalpsko gradnovno belogabrovje (*Helleboro nigri-Carpinetum*, *Carici albae-Carpinetum*) na 401,60 ha gozdnih površin – 7%.

Nahaja se v kolinskem vegetacijskem pasu v nadmorski višini med 400 in 650 metri. Razvoj združbe je omejen predvsem zaradi specifične kamninske podlage. Matična podlaga je aluvijalni kamninski material, pobočni grušč, ki je ponekod sprjet v brečo, konglomerat in rečni sedimenti v terasah, zato je v enoti ta združba prisotna večinoma na nižje ležečih terasah reke Save v okolici naselij Ribno, Bodešče, Koritno, Selo, Lancovo, Lipnica, Zg. Dobrava, Otoče, Sp. Dobrava, Podnart, Ovsišje in Češnjica. Na rečnih terasah se pojavlja v jarkih ali na vznožjih pobočij, manjših ravninah, ježah. Najpogosteje uspeva na blagih in srednje strmih nagibih, lahko pa tudi na strmejših do 35°. Prisotna je na vseh legah, najpogosteje prisojnih. V nižinskem svetu so poudarjeni temperaturni ekstremi, ponekod se ustvarjajo lokalna mrazišča (Smole, 1990). Tla so predvsem sprsteninaste rendzine in plitva evtrična rjava tla s sprsteninastim humusom ter so dobre rodovitnosti in bogata s hranili.

V drevesni plasti sta prisotna graden in beli gaber s primesjo češnje in maklena. Pojavljajo se tudi smreka, gorski javor, veliki jesen, lipa in lipovec. Podrast grmovja in zelišče je bujna. V grmovni plasti najdemo navadno trdolesko (*Euonymus europaeus*), rumeni dren (*Cornus mas*), kalino (*Ligustrum vulgare*), glog (*Crataegus* sp.), češmin (*Berberis vulgaris*), kovačnik (*Lonicera caprifolium*) in lesko (*Corylus avellana*). V zeliščni plasti v zgodnji pomladi cvetijo žafran (*Crocus sativus*), mali zvonček (*Galanthus nivalis*), podlesna vetrnica (*Anemone nemorosa*), trobentica (*Primula vulgaris*), jetrnik (*Hepatica* sp.) in pljučnik (*Pulmonaria officinalis*), v zgodnjem poletju pa jih zamenjajo trlistna vetrnica (*Anemone trifolia*), tevje (*Hacquetia epipactis*), smrdljivka (*Aposeris foetida*), kopitnik (*Asarum europaeum*), razne vrste mlečkov, golšec (*Mercurialis perennis*) in trave. Med trajnicami raste tudi zimzelen (*Vinca minor*) (Smole, 1990).

Zaradi bližine naselij in z njo povezanega dolgotrajnega gospodarskega vpliva je naravna podoba teh gozdov zelo spremenjena, zaradi steljarjenja pa je marsikje prišlo tudi do rastiščne oz. talne degradacije. V preteklosti je bil gozd marsikje izkrčen zaradi kmetijske rabe prostora, zato sos e ohranili le na slabših rastiščih, na strmih bregovih pleistocenskih teras, vzdolž vodnih tokov in v nekdanjih rečnih koritih (Smole, 1990).

Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje (*Ostrya carpinifoliae-Fraxinetum orn*) na 102,78 ha gozdnih površin – 1,8%.

Združba se nahaja na strmih, tudi prepadnih delih skalovitih ali gruščnatih pobočij ali grebenov ter porašča najbolj tople in suhe južne in tople lege (J, JZ, Z). Ni vezana na vegetacijske pasove, pojavlja se od nižin do 1000 metrov visoko. Kljub zadostni količini padavin je zaradi specifičnih razmer mikroklima sušna. Kamninska podlaga so apnenci in dolomiti triasne starosti. Za rastišča so značilne plitve do srednje globoke skeletne in prhlinaste rendzine. Zaradi prisojnih in strmih leg ter plitvega in slabodržnega vodnega sistema so tla ves čas večinoma suha. Tla so dobro oskrbljena s hranilnimi snovmi, a so le-te dovolj dostopne le v vlažnih obdobjih v času vegetacije. Tla so slabe rodovitnosti in močno izpostavljena eroziji (Smole, 1990).

To so grmovno vrasli in panjevski sestoji, ki so sicer večinoma zajeti v kategoriji varovalnih gozdov. Gre za redko ali vrzelasto grmišče ali nizki gozd termofilnih listavcev z bujno podrastjo termofilnih in kalcifilnih polgrmov in zelišč, vmes se pojavljajo skalovje, melišča in druge neplodne površine. Dominantni drevesni vrsti sta črni gaber in mali jesen, prisotna sta še rdeči bor in mokovec. Geološka podlaga so apnenci in dolomiti iz triadne dobe. V grmovni plasti se pojavljajo šmarna hrušica (*Amelanchier ovalis*), čistilna krhlika (*Rhamnus cathartica*), češmin (*Berberis vulgaris*) in dlakava panešplja (*Cotoneaster tomentosus*). Značilne vrste zeliščne plasti so spomladanska resa (*Erica carnea*), šašulica (*Calamagrostis varia*), žanjevec (*Polygala chamaebuxus*) in vilovina (*Sesleria varia*).

Ostale gozdne združbe v obravnavani enoti pokrivajo površino manj kot 100 ha. V izrazito hladnih legah na površini 87,57 ha (1,5%) se nahaja predalpsko gorsko bukovje (*Lamio orvalae-Fagetum*), ki je klimatogena združba hladnih leg. Smrekovje s trikrpim bičnikom (*Mastygobrio-Piceetum*) obsega 75,06 ha gozdnih površin (1,3%), nahaja se na nadmorskih višinah nad 800 m.n.m.v. na Jelovici. Kisloljubno rdečeborovje (*Vaccino myrtilli-Pinetum sylvestris*) obsegajo 64,63 ha gozdnih površin (1,1%), nahaja se na silikatnih podlagah nižinskega vzhodnega dela enote. Na ekstremnih

strmih in toplih pobočjih je prisotno bazoljubno rdečeborovje (*Genisto januensis-Pinetum sylvestris*), ki v enoti pokriva 58,46 ha gozdnih površin (1,0%). Nekaj drugih gozdnih združb pokriva zelo majhne površine v enoti.

1.1.8 Živalski svet

Gozdnogospodarska enota Radovljica - desni breg Save je po svoji geografski legi in razgibanosti pestra enota. Približno polovica enote obsega plato in pobočja Jelovice, medtem ko druga polovica obsega pretežno ravninsko gričevnat svet z dokaj veliko fragmentacijo gozdnega prostora. Plato Jelovice je pretežno gozdnat s posameznimi večjimi planinami, kjer je v poletnih mesecih prisotna planinska paša. Ostalih travnih oz. pašnih površin je ostalo na platoju zelo malo, pa še te so skoncentrirane na območja okoli počitniških hišic. Za razliko od planote je nižinski del bolj kmetijski usmerjen. Travnatih površin je več, dolžina gozdnega robu je daljša, kar se posledično odraža tudi na prehranskih razmerah za divjad. Glavni problem, ki negativno vpliva na ves živalski svet, je velik nemir s strani najrazličnejših oblik rekreacije, še posebej v poletno jesenskem času.

Na območju te enote najdemo številne vrste velike, male divjadi kot tudi zavarovanih vrst.

Iz družine jelenov (Cervidae) je številčno najbolj zastopana srnjad (*Capreolus capreolus* L.). Številčnost oz. gostota je večja v nižinsko gričevnatem predelu enote. S prehajanjem enote v pobočja Jelovice in na sam plato pa začenja številčnost močno upadati. Prostorska porazdelitev oz. številčnost je povezana z lokacijami odvzema te vrste. Na podlagi evidenc odvzema je razvidno, da je na platoju odvzem srnjadi minimalen. Glavni vzrok temu je jelenjad, ki jo kot konkurent izpodriva s platoja. Koncentracija srnjadi je tako večja v nižinskem delu enote, kjer je realizirana večina načrtovanega odvzema. Tako kot v večini nižinskih predelov območne enote, tudi tu ugotavljamo zelo velik delež nenaravnih izgub, predvsem zaradi prometa. Zaradi bližine urbanih naselij, turističnih krajev je močno razvito tudi pohodništvo, ki posledično močno obremenjuje prostor, katerega srnjad poseljuje.

Najpomembnejša in tudi največkrat omenjena vrsta v enoti je navadni jelen (*Cervus eleaphus* L.). Prisotna je na območju cele enote, s tem, da je številčnost večja na platoju in njegovih pobočjih, manjša pa v ostalih predelih.

Številčnost je močno narasla v preteklih desetletjih, posledično pa tudi odvzem, ki ima naraščajoč trend. Vrsta ima močan vpliv na gozdno vegetacijo, kar se odraža v številnih poškodbah v mlajših smrekovih sestojih kot tudi poškodovanosti gozdnega mladja. Značilna je dnevna kot sezonska migracija. Pri dnevni migraciji se jelenjad ponoči spušča s platoja na pašne površine v nižinskem delu in se nato pred dnevom vrača na plato. Pri sezonski migraciji pa se s platoja spusti v pobočja, kjer se koncentrirajo. Ponoči nato prihaja na pašne površine okoli naselij in se vrača v pobočja.

Družina votlorogi (Bovidae) ima z gamsom (*Rupicapra rupicapra* L.) najbolj tipičnega predstavnika. Prisoten je v strmejših pobočjih platoja. Številčnost je večja na območju Soteske, Babjega zoba, Homa, Kamnogoriških plazov in Kroparske gore. Na samem platoju praktično ni prisoten prav tako pa ni prisoten v nižinskem delu. Populacija je stabilna z zadovoljivim zdravstvenim stanjem. Z zmernim poseganjem z odstrelom se številčnost populacije ohranja prav tako pa tudi vitalnost. Številčnost se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenila.

Drug predstavnik votlorogov je alohtoni muflon (*Ovis ammon musimom* Pallas). Po naselitvi v sedemdesetih letih je našel primerne bivalne in prehranske pogoje v jugovzhodnem delu enote na območju lovišča Kropa, na območju, ki ga omejujeta potoka Kroparica in Lipnica. Populacija je zaenkrat sicer še stabilna, zaznavamo pa trend upada številčnosti predvsem v delu kolonije, ki sega na območje lovišča Selca. Razlogov za to je več. Poleg močnejšega poseganja v populacijo je številčnost dodatno znižala prisotnost volčjega tropa na širšem območju Jelovice.

Družina svinje (Suide) je zastopana z divjim prašičem (*Sus scrofa* L.), ki ima primerne prehranske razmere zgolj v jugovzhodnem delu enote (kostanj, hrast). Vrsta v enoti ni stalno prisotna, kljub temu pa se v posameznih obdobjih leta številčnost poveča. Predvsem na območju lovišča Kropa lahko povzroči nemalo škode z ritjem travne ruše.

Družina medvedov (*Ursidae*) je zastopana z rjavim medvedom (*Ursus arctos* L.), ki je največja evropska zver. V enoti se stalno pojavlja. Največkrat gre za posamične medvede, ki se predvsem v poletnih mesecih pojavijo na platoju. Občasno se zaznava konflikte (škode), ki pa niso izraziti in ne predstavljajo večjih problemov. Paša drobnice se je s platojev umaknila že v preteklosti, tako da ostaja ogrožena paša goveda in čebelarstvo.

Lisica je najštevilčnejša divjad iz družine psov (*Canidae*). Njena številčnost je poleg odstrela močno odvisna od pojava bolezni (pasja kuga, garjavost, steklina) in je zato precej nihajoča. Trenutno je populacija stabilna oz. je v rahlem porastu. Od leta 2019 je v enoti stalno prisoten tudi volk (*Canis Lupus* L.). Na širšem območju Jelovice se je izoblikoval volčji trop, tako da je postala enota del njegovega teritorija.

Iz družina mačk (*Felidae*) sta v enoti prisotna oba predstavnika. Ris (*Lynx lynx* L.) kot predstavnik velikih zveri je po naselitvi zasedel v skromni številčnosti tudi ta prostor, v katerem ima relativno dobre življenjske pogoje. Prav v tej enoti so znaki prisotnosti največkrat evidentirani. V preteklosti je bil stalno prisoten na območju Kamnogoriških plazov ter Kroparske gore, v zadnjem obdobju pa je največ znakov v okolici Ribenske planine in planine Tamare. Podobno velja za divjo mačko (*Felis silvestris* Schreber), katere številčnost se povečuje.

Družina zajcev (*Leporidae*) ima tukaj oba predstavnika. Poljski zajec (*Lepus europaeus* Pallas) živi v nižjih predelih. Trenutno je njegova številčnost stabilna, vendar daleč od tiste pred nekaj desetletji. Trenutno se njegova številčnost rahlo povečuje. Planinski zajec (*Lepus timidus* L.) je prebivalec višjih predelov, skromna številčnost je stabilna, nihajoča.

Od veveric (*Sciuridae*) je prisotna le navadna veverica (*Sciurus vulgaris* L.), ki je pogosta, trend razvoja pa je stabilen – nihajoč.

Navadni polh (*Glis glis* L.) iz družine polhov (*Muscardinidae*) je lokalno številčnejše zastopan, njegova številčnost je odvisna od obroda bukve.

Družina kun (*Mustelidae*) je številčno najbolj zastopana s kuno belico (*Martes foina* Erxleben) in kuno zlatico (*Martes martes* L.). Od kun je številčnejša kuna belica, ki v urbanem okolju povzroča številne težave (škode), medtem ko je kuna zlatica bolj predstavnica gozdnega prostora. V enoti je prisoten tudi jazbec (*Meles meles* L.). Predvsem na območju travnatih površin je večkrat moč opaziti razritine. Za populacijo kun je značilen izrazito nihajoč trend številčnosti, ki je posledica periodičnega pojava nekaterih bolezni.

Poddružina koconogih – gozdnih kur (*Tetraoninae*) je zastopana z (klasifikacijske vrste Nature 2000), z divjim petelinom (*Tetrao urogallus* L.) in gozdnim jerebom (*Tetrastes bonasia* L.). Divji petelin ima v enoti še dokaj stabilno populacijo, vendar z nakazanim trendom upada številčnosti. Njegova rastišča se nahajajo v višinskem pasu med 1000 in 1200 m nadmorske višine. Bolj ali manj aktivna rastišča so: Za bolnico, Žontarica, Črni vrh – Selška, Nad brdsko dolino, Nad ledeno dolino, Nad Strženico. Gozdni jereb je prisoten v večjem delu enote. Najdemo ga na celotnem platoju kot na pobočjih Jelovice.

Vodni in obvodni ptiči so prisotni predvsem na Savi in njenih večjih pritokih. To so raca mlakarica, krehelj, regelj, siva čaplja, sloka ali veliki kljunač, priba in njivska gos.

Od golobov (*Columbidae*) je dokaj pogost golob grivar (*Columba palumbus* L.), od grlic pa turška grlica (*Streptopelia decaocto* L.), manj pa divja grlica (*Streptopelia turtur* L.)

Družina kraguljev (*Accipitridae*) je po številu prisotnih vrst obsežna. Planinskega orla (*Aquila chrysaetos* L.) je moč občasno videti na strmejših skalnatih območjih nad Sotesko. V enoti sta prisotna tudi sršenar (*Pernis apivorus* L.) in kragulj (*Accipiter gentilis* L.), a sta precej redka, bolj številčna sta skobec (*Accipiter nisus* L.) in navadna kanja (*Buteo buteo* L.)

Družina sokolov (*Falconidae*) ima maloštevilne predstavnike. Prisotna sta sokol selec (*Falco peregrinus* Tunstall), ki je klasifikacijska vrsta Nature 2000 in navadna postovka (*Falco tinnunculus* L.), ostali sokoli so zelo redki.

Družina sov (*Strigidae*) ima kar nekaj vrst, ki so med drugim opredeljene kot klasifikacijske vrste Nature 2000 in sicer koconogi čuk (*Aegolis funereus* L.), mali skovik (*Glaucidium passerinum* L.) ter kozača (*Strix uralensis* Pallas). Predvsem te vrste veljajo za redke in ogrožene. V letu 2008 se

je v enoti postavilo večje število gnezdilnic za sove (lokacije so prikazane v karti funkcij), predvsem z namenom ohranjanja številčnosti kot bodoče spremljave stanja vrst. V enoti so še prisotne: velika uharica (*Bubo bubo* L.), lesna sova (*Strix aluco* L.) in navadni čuk (*Athene noctua* Scopoli).

Družina vranov (Corvidae) je po številu vrst precej številna z dokaj stabilnimi in celo številčno naraščajočimi populacijami. Lovne vrste so šoja (*Garrulus glandarius* L.), sraka (*Pica pica* L.) in siva vrana (*Corvus corone cornix* L.). Krokar je vsaj lokalno pogost tako, da občasno dela škodo na živini in kmetijskih pridelkih.

Območje gozdnogospodarske enote, predstavlja zaradi obsežnih strnjjenih gozdov na platoju Jelovice dobre bivalne pogoje za številne vrste velike parkljaste divjadi kot tudi velikih zveri. Navkljub dobrim bivalnim pogojem (čas ko ni gobarjev) pa same prehranske razmere predvsem na platoju kot tudi pobočjih niso najboljše. Pomladitvenih površin gozdov je malo, prav tako pašnih površin, zato na teh površinah zaznavamo močnejše pritiske predvsem divjadi v obliki objedenosti gozdnega mladja kot tudi obgrizenosti smrekovih sestojev. Sam načrt enote je zato postavljen pred zahteven izziv kako s paleto najrazličnejših ukrepov te razmere izboljšati.

Preglednica 6: Elementi za določanje kakovosti habitatov za pomembnejše živalske vrste

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srnjad	Fragmentiran gozdni prostor z zadostno površino travišč.	Stabilna	Premalo travišč. Delež pomlajenih površin in dolžina gozdnega robu se je zaradi žledoloma, lubadarja in vetrolomov lokalno močno povečala. Prevelika obremenitev prostora in s tem povzročanje nemira (rekreacija, nabiralništvo...)	Zagotoviti košnjo površin, na vseh obstoječih površinah in preprečiti zaraščanje. Ohranjanje intenzivnosti sečnje v gozdovih.
Jelenjad	Ustrezni koridorji za prehod divjadi med posameznimi območji. Čim večja dolžina gozdnega robu. Velik delež pomladitvenih površin v gozdovih (vsaj 10 %)	Stabilna		Ohranjanje primerno strukturo gozdov na območju prehodov divjadi (koridorjev med posameznimi območji). Ureditev režima na gozdnih cestah. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Realizacija načrta odvzema.
Muflon		Stabilna		
Gams	Strma, skalovita pobočja z bogato podrastjo in travo.	Stabilna	Prevelika obremenitev gozdnega prostora s strani rekreacije kot tudi ostalih uporabnikov prostora.	Preprečiti nadaljnje zaraščanje pašnih površin. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Realizacija načrta odvzema.
Divji prašič	Gozdovi s prisotnostjo drevesnih vrst z bogatimi obrodi (hrast, bukev, kostanj)	Nihajoča	Prehranski pogoji so ustrezni zgolj v delu enote. Delež drevja z bogatimi obrodi ni visok. Prisotne občutne škode na kmetijskih površinah. Na platoju vrste ne želimo.	Ohranjanje zadosten delež drevesnih vrst z bogatim obrodod. Zaradi škod na kulturah in traviščih ne želimo prisotnosti te vrste v večji številčnosti. Realizirati načrt odvzema.
Gozdne kure	Starejši presvetljeni, vrzelasti gozdovi s prisotnostjo jagodičevja in mravljišč.	Nihajoča	Pomanjkanje presvetljenih gozdnih površin s prisotnostjo jagodičevja in ustrezno geografsko lego.	Zagotoviti ustrezno strukturo sestojev, časovno prilagoditi dinamiko gozdarskih del. Zagotoviti usklajenost vseh rab na območjih rastišč. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti.
Volk	Zelo prilagodljiva vrsta. Prisotnost plenskih vrst (srnjad, jelenjad, muflon)	Naraščajoča	Stanje habitata zaradi prisotnosti plenskih vrst zelo dobro.	Zaradi številnih negativnih vplivov (škoda na domači živini) vrste ne želimo v prostoru.
Lisica	Zelo prilagodljiva vrsta	Stabilna-nihajoča	Ne želimo povečanja številčnosti vrste	Zagotoviti ustrezno realizacijo načrta odvzema.
Kuna belica, zlatica				
Jazbec				
Poljski zajec	Območja v agrarni krajini z ustreznim deležem drevesnih kot grmovnih vrst	Stabilna-nihajoča	Pomanjkanje ustreznih površin (remiz) za kritje in kotitev mladičev. Negativen vpliv kmetijstva	Ohranjanje omejke, posamezne skupine dreves in grmovja v agrarni krajini
Planinski orel, sokol selec	Območja odprtih površin, brez gozda ali redko porasla (skalne stene)	Stabilna-nihajoča	Habitat je primeren v delu enote (območje varovalnih gozdov, kjer ni praktično nobenih gozdarskih	V času reprodukcije nujno zagotoviti mir v okolici gnezdišč.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
	(skalne stene)		aktivnosti)	

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozdov v GGE Radovljica – desni breg Save je 5.750,44 ha. Večina gozdov je v zasebni lasti – 92,9 %, državnih gozdov je 5,1 % in gozdov lokalnih skupnosti 2,0 %.

Preglednica 7/LP: Površina gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.339,09	296,01	115,34	5.750,44
Delež (%)	92,9	5,1	2,0	100,00

Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	75,8	75,8	19,4	19,4
1 do 5 ha	19,7	95,5	40,5	59,9
5 do 10 ha	3,4	98,9	23,1	83,0
10 do 30 ha	1,1	100,0	15,8	98,8
30 do 100 ha	0,0	0,0	1,2	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	100,00		100,00	

Iz strukture posesti lahko razberemo, da največ lastnikov gozdov (75,8 %) nima niti enega celega hektara gozda, v lasti pa imajo dobrih 19 % gozdov. Dobrih 95 % posesti je manjših od 5 ha, skupaj pa predstavljajo slabih 60 % gozdov. 17 % površine zasebnih gozdov je v lasti posestnikov, katerih posest je večja od 10 ha. Lastnika, katerih posest je večja od 30 ha, sta v enoti le 2.

Sklepamo lahko tudi na odvisnost lastnika od dohodkov iz gozda. V kategoriji do 1 ha o tej odvisnosti ne moremo govoriti. V kategoriji do 5 ha je ta odvisnost sicer že večja, vendar gozd še vedno v glavnem predstavlja le rezervo za izredne investicije.

Kategorija posestnikov, ki imajo od 5 – 30 ha gozdov zajema 38,9 % gozdov. Razpon je velik, tako so tudi lastniki različno odvisni od gozda. Lastniki v glavnem živijo na mešanih kmetijah, služba jim zagotavlja socialno varnost, gozd pa za pomemben del zaslužka ali rezervo ob večjih investicijah.

V kategoriji posestnikov z več kot 30 ha gozda so posestniki, ki jim gozd predstavlja velik ali pretežni vir dohodka. Za gozdarje je sodelovanje s temi lastniki zelo pomembno zaradi usmerjanja v uravnoteženo, trajnostno večnamensko gospodarjenje z gozdom.

Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2010	Delež (%) Leto 2020	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	70,8	75,8	3.961	3.961
1 do 5 ha	22,8	19,7	1.033	4.994
5 do 10 ha	4,1	3,4	179	5.173
10 do 30 ha	2,2	1,1	58	5.231
30 do 100 ha	0,1	0,0	2	5.233
nad 100 ha	0,0	0,0	0	5.233

V zadnjem desetletju se je povečal delež najmanjših posesti, manjših od 1ha, zmanjšal pa delež vseh ostalih posesti, večjih od 1 ha. Posesti so se tako razdrobile še na manjše. Prav tako se je znatno povečalo število lastnikov oz. solastnikov. Število vseh lastnikov skupaj s solastniki je 5.233.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

V tehnološkem smislu spada gozdnogospodarska enota Radovljica - desni breg Save med zelo heterogene. Razdeljena je na nižinski in gorati del. Delno zaradi težkih terenskih razmer, delno zaradi problemov s financiranjem gradnje gozdnih prometnic in razdrobljenega lastništva, enota tudi ni optimalno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, predvsem ob upoštevanju dejstva, da produktivne javne ceste le potencialno omogočajo gozdarsko uporabo. To v praksi zaradi dolgotrajnih in zapletenih postopkov pogosto onemogoča, ali vsaj oteži uporabo teh javnih cest za nakladanje in kamionski izvoz lesa. Produktivne javne ceste smo sicer določili s presekom javnih cest z masko gozda, dodali smo 50 metrski pas in nato ocenili vsaj potencialno uporabnost.

Produktivnih gozdnih cest in javnih cest, ki odpirajo gozd je v enoti 92,33 km, kar daje gostoto 17,33 m/ha.

Gozdne ceste so večinoma izdelane za sodobni transport kratkega in dolgega lesa do skupne teže 40 ton. Kataster gozdnih cest je bil usklajen z občinskimi cestami. Dolžina gozdnih cest se je v zadnjem desetletju spremenila predvsem zaradi natančnejšega zajemanja dostopnih podatkov, predvsem pri javnih cestah.

Gozdne ceste imajo poudarjen javni značaj (gorske kmetije, planine in turizem). Zaradi tega so ceste zelo obremenjene z javnim prometom.

Del cest je tudi zaradi zahtevnega terena zgrajen z neustreznim (prevelikim) vzdolžnim naklonom.

Povečan promet in strmi odseki pa zelo podražijo vzdrževanje. Dražniki so hitro zapolnjeni z materialom, kar onemogoča odvajanje vode s cestišča, zaradi nepravilne vožnje osebnih vozil se pojavijo »rebra« in pogosti močni nalivi v tem predelu povzročajo velike škode na gozdnih cestah. Ker ni sistemskih sredstev za sanacijo po ujmah moramo za zagotovitev prevoznosti uporabiti sredstva za redno vzdrževanje. Stroške vzdrževanja povečuje tudi uporaba novih gozdarskih tehnologij in gibanje težkih strojev po gozdnih cestah tudi v slabših vremenskih razmerah. Zaradi postopkovno zapletenega in zahtevnega sistema izbiranja izvajalcev vzdrževanja gozdnih cest, ob razpisih dobimo izvajalca, če ni zapletov šele do poletja, z deli je potrebno zaključiti že jeseni, zato velik del leta izvajalca del sploh ni. S »sistemskimi« sredstvi zato ne bi mogli zagotavljati

ustreznega stanja na gozdnih cestah. S sofinanciranjem s strani občine Radovljica, pa nam uspeva ohranjati vsaj solidno stanje.

V gospodarskih gozdovih je 477,04 km gozdnih vlak, kar pomeni odprtost 89,53 m/ha.

V varovalnih gozdovih je še 6,44 km gozdnih vlak. Tudi tu je sprememba v dolžini nastala predvsem zaradi natančnejšega zajemanja podatkov, saj smo v letu 2017 vzpostavili prenovljen kataster gozdnih vlak.

Neodprto je 28,4 % gozdov, kar predstavlja problem. Kot neodprte smo pri odsekih opredeljenih kot traktorsko spravilo šteli gozdne površine kjer je razdalja od prometnic večja od 50 m, pri ostalih, če ni mogoče racionalno spravilo sodobnimi spravnimi sredstvi. Največji del površine je opredeljen za traktorsko spravilo.

Preglednica 10/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja (m) v %					
	ha	%	do 200	200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
S traktorjem	3.108,48	58,3		21,8	24,9	41,2	9,6	2,5
Z žičnico	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ročno	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kombinirano I	675,36	12,7	2,1	4,3	7,4	38,8	43,0	4,4
Kombinirano II	31,83	0,6	0,0	10,3	0,0	11,6	0,0	78,1
Skupaj odprto	3.815,67	71,6						
Neodprto	1.512,56	28,4						
Skupaj	5.328,23	100						

Preglednica 11/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne	Povezovalne	Skupaj	Gostota cest
	km	km		
Gozdne ceste	69.06	-	69.06	12,96
Javne ceste	23.27	78.53	101.80	4,37
Skupaj	92.33	78.53	170.86	17,33

Karta 11: Cestno omrežje ter površine potencialno najugodnejših načinov spravila – v prilogi

1.4 Družbeno gospodarske razmere

V okviru enote živi v občini Bled 1.251 prebivalcev, v občini Radovljica pa 4.019 prebivalcev (Statistični urad RS, 2019). Skupaj je v enoti 5.270 prebivalcev (Statistični urad RS, 2019), trend številčnosti prebivalstva je po osamosvojitvi naraščal, v zadnjem desetletju pa nekoliko upadel. Ob popisu prebivalstva leta 1991 je bilo v GGE 4.871 prebivalcev, ob izdelavi prvega načrta po osamosvojitvi (1999) 5.072, ob izdelavi zadnjega načrta pa 5.343 (2008).

Naselja so vsa v nižinskem delu na nadmorskih višinah okrog 400 do 500 m, le vas Kupljenik leži višje, na višini 650 m.n.m. V enoti je 28 naselij, večinoma v obliki manjših vasi. Največja so Kropa (745 prebivalcev), Ribno (617 prebivalcev) in Kamna Gorica (515 prebivalcev).

Ostala naselja so še: Lancovo (506), Podnart (321), Koritno (222), Selo pri Bledu (206), Ovsiše (208), Otoče (185), Zgornja Lipnica (171), Spodnja Lipnica (180), Bodešče (157), Brezovica (135), Zgornja Dobrava (165), Srednja Dobrava (129), Češnjica pri Kropi (105), Poljšica pri Podnartu (119), Zaloše (83), Mišače (70), Prezrenje (71), Vošče (55), Rovte (43), Lipnica (47), Brda (50), Spodnja Dobrava (49), Kupljenik (49), Ravnica (31) in Dobravica (36) (Statistični urad RS, 2019).

Zaposlenost prebivalstva v kmetijstvu in gozdarstvu ni pomembna za občino. Z razvojem podjetništva bodo možnosti zaposlitve v gozdarstvu verjetno le nekoliko večje. Oblikovale so se podjetniške skupine za opravljanje del v gozdarstvu. Povečuje pa se zaposlenost v terciarnih in kvartarnih dejavnostih (turizmu, gostinstvu in obrtni dejavnosti ter v šolstvu). Trend zaposlenosti v industriji relativno hitro pada.

1.4.1 Lovstvo

Na območju Gozdnogospodarske enote Radovljica - desni breg Save leži 9 lovišč. Večina enote se nahaja v loviščih Jelovica-Ribno in Kropa, s katerim upravljata istoimenski lovski družini. Z malo večjim deležem sta v enoti zastopani še lovišči Bled in Jošt-Kranj, medtem ko je ostalih 5 lovišč zastopanih s simboličnim deležem.

Vsa lovišča ležijo v Gorenjskem lovsko upravljavskem območju. Lovsko upravljavska območja (LUO) so prostorski okviri za načrtovanje v lovstvu, ki se izvaja vsako leto. Vsakih 10 let je potrebno izdelati še dolgoročne načrte območij. Letni načrti območij so osnova za letne načrte gospodarjenja z divjadjo za posamezna lovišča.

Za izdelavo tako letnih kot dolgoročnih načrtov lovsko upravljavskih območij je pristojen Zavod za gozdove, sodelujejo pa lovske organizacije, območne enote Zavoda RS za varstvo narave, območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, lokalne skupnosti in drugi, katerih dejavnost je povezana z divjadjo in njenim okoljem. Vse analize, cilji in ukrepi v populacijah divjadi in njihovem življenjskem okolju so navedeni v lovsko upravljavskih načrtih, katere so upravljavci lovišč v skladu z zakonodajo dolžni izvajati.

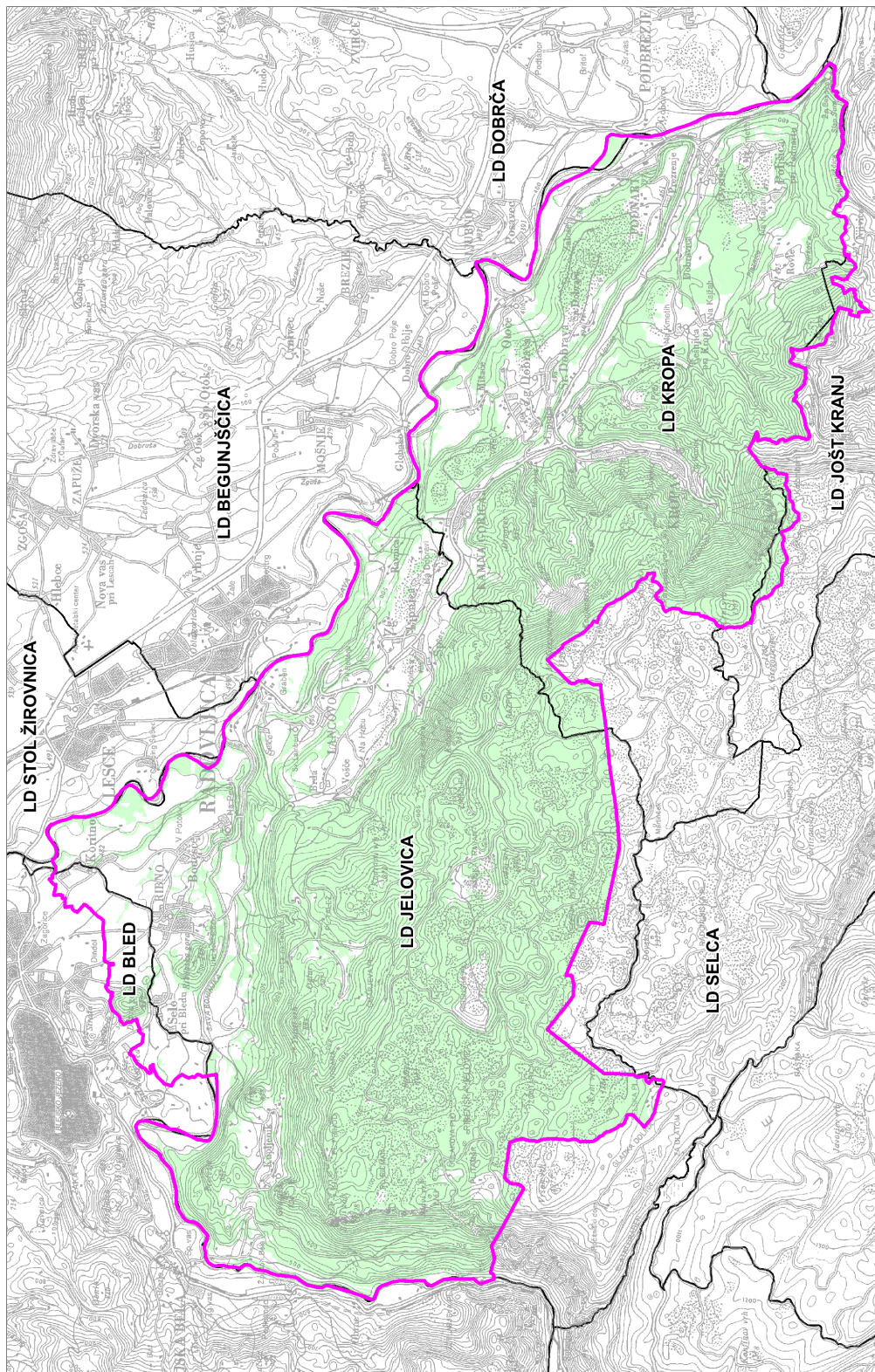
Populacije parkljarjev so v večini območja (LUO) usklajene z življenjskim okoljem. Gledano generalno, večina upravljavcev lovišč izvaja načrtovane ukrepe v populacijah kot tudi življenjskem okolju v skladu z lovskimi načrti, navkljub temu pa se lokalno v posameznih letih pojavijo določeni problemi (večja objednost gozdnega mladja, povečano obgrizanje v mlajših smrekovih sestojih, ostale škode, nenaravne izgube...)

Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč s katerimi upravljajo lovske organizacije

Šifra lovišča	Ime lovišča	Površina gozdov (ha)	Opomba
0207	Jelovica-Ribno	3.581,01	Del
0208	Kropa	2.078,05	Del
0215	Jošt-Kranj	59,47	Del
0204	Bled	22,92	Del
0216	Dobrča	7,43	Del
0206	Begunjščica	0,68	Del
0214	Selca	0,64	Del
0205	Stol-Žirovnica	0,24	Del
	Skupaj	5.750,44	

Pri površini gozdov so prikazani skupaj tako gospodarski kot varovalni gozdovi.

Karta 3: Pregled lovišč

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.4.2 Kmetijstvo

Kmetijstvo je v enoti pomembna panoga. Za kmetijstvo je značilno, da so pridelovalne razmere raznolike, od ugodnih do manj primernih. Za manj primerne so vzroki nadmorska višina, nagib terena, razdrobljenost in oddaljenost. Relief je zelo pester. Na območju Jelovice je svet terasast in prehaja v gričevnat svet s terasnimi ravninami. Spomladanske pozebe nastopijo še do konca meseca maja, v višjih predelih pa snežna odeja leži od 30 – 60 dni. Vsa kmetijska zemljišča so v nadmorski višini 350 – 650 m.

Del zemljišč je na terasah. To so Prezrenje, Spodnja, Srednja in Zgornja Dobrava, Mišače. Del zemljišč v vaseh Poljšica, Rovte, Češnjca, Lipnica, Kropa, Lancovo, Kamna gorica pa se nahajajo pod vznožjem Jelovice. Tu gre za težje oz. slabše pridelovalne razmere in krajši čas vegetacije. Vzroki so nadmorska višina, nagnjenost terena, senčna lega.

Kmetijske površine zavzemajo naslednje kulturne rastline: pšenica, koruza, krompir, zelje, krmna pesa, zelenjava. V strukturi kmetijskih površin imajo največji delež travniki, sledijo jim njive in sadovnjaki.

Ocenjujemo, da je »čistim« kmetijam glavni vir dohodka živinoreja. Dohodek iz gozda pa pridobivajo le občasno za potrebe adaptacij stanovanjskih in gospodarskih poslopij in za nabavo strojev. Stalno se pa kmetje in ostali lastniki gozdov oskrbujejo z drvimi za kurjavo.

1.4.3 Infrastruktura

Pomembnejša cestna povezava poteka po Lipniški dolini (od Lancovega, preko Kamne Gorice in Podnarta do Globokega, kjer zapusti enoto). Pri naselju Lipnica vodi cestni odsek proti Kropi in naprej proti naselju Dražgoše.

Na Jelovici ni pravih naselij, zato pa je dobro preprejena z omrežjem gozdnih cest.

Ob naselju Kamna Gorica je urejeno manjše smučišče.

1.5 Požarno ogroženi gozdovi

GE Radovljica - desni breg Save je med požarno manj ogroženimi enotami na blejskem območju. Njena generalna lega je osojna, poprečne nadmorske višine so okoli 800 -900 m. Gozdovi so pretežno v večjih kompleksih in v primerjavi z ostalimi GGE na Bledu manj obiskani.

Gozdov, kjer je prisotna velika ogroženost je 194 ha. To so sestoji ob strelišču v Mačkovcu in borovja ob Bohinjki od Sela do Sotočja. Srednjo ogroženost po kriteriju naravnih dejavnikov tu povečuje še rekreacijska cona, številni piknik prostori in strelišče vojašnice Bohinjska Bela, kjer se vojaki zadržujejo cele dneve. Srednje požarno ogroženih gozdov je 28 %, ostali gozdovi so požarno manj ogroženi.

V preteklem desetletju je bil edini večji požar (talni) v tej GGE med Češnjico in Petelinovcem (odd 52 in 53) V zelo toplem, vetrovnem dnevu 22. aprila 2019 se je vnela podrast in zgorelo je 3,76 ha površine.

V Pravilniku o varstvu gozdov (UL 92/2000) in Pravilniku o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o varstvu gozdov (UL 56/2006, UL 114/2009) je bila objavljena metodologija za določanje stopnje požarne ogroženosti gozdov.

Na osnovi avtomatsko generiranega sporočila mora ZGS v petih dneh po zaključku požara vsak požar natančno opisati. Vsi podatki o lokaciji, škodi, lastništvu, vremenu.... se vnašajo v spletno aplikacijo e-varstvo, ki jo je pripravil GIS. Na osnovi teh vnosov so možni vsi izpisi in izrisi.

Sanacija pogorišča je vedno naložena lastniku gozda. Če je povzročitelj požara pravnomočno ugotovljena tretja oseba, le-ta v postopku izterjave krije nastale stroške.

Država za sanacijo požarišč in preventivno požarno varstvo namenja subvencije.

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov – v prilogi 3 Kartno gradivo

1.6 Ureditvena členitev gospodarske enote

Temeljne načrtovalne enote so oddelki in odseki. GGE je razdeljena na 101 oddelek ne glede na lastništvo, ki so na terenu omejeni bodisi s presekami, cestami, grabni, grebeni, mejnimi kamni in dvema vzporednima rdečima črtama na drevju v prsni višini. Na podlagi rastiščne osnove, značilnih mej, tradicije starih odsekov in primerne velikosti je izločenih 165 odsekov, ki so na terenu označeni z vodoravno rdečo črto. Tako meje odsekov kot tudi meje oddelkov je potrebno obnavljati. Število odsekov je v primerjavi s prejšnjim načrtom manjše za pet odsekov. Parcelo smo upoštevali kot nedeljivo enoto razen pri delitvi na gospodarski in varovalni gozd. Velikost povprečnega oddelka je 78,6 ha (56,9 ha gozda), velikost povprečnega odseka pa 48,1 ha (34,9 ha gozda). Osnovnih ureditvenih enot nismo spreminjali, izvedena je bila le prilagoditev mej na digitalni katastrski načrt.

GGE je razdeljena na tri revirje: Radovljica, Podnart in Ribno.

1.7 Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdnogospodarska enota Radovljica – desni breg Save leži na območju KE Radovljica, ki je ena izmed štirih KE v GGO Bled. Poleg GGE Radovljica – desni breg Save je na območju KE Radovljica še GGE Radovljica – levi breg Save.

GGE je razdeljena na tri gozdne revirje:

Revir Radovljica: oddelki št. 1-25 (k.o. Lancovo)

Revir Podnart: oddelki št. 26 – 65 (k.o. Češnjica pri Kropi, Dobrava pri Kropi, Kamna Gorica, Kropa, Zaloše)

Revir Ribno: oddelki št. 67 – 102 (k.o. Ribno in Selo pri Bledu)

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Gozdni prostor v GGE Radovljica – desni breg Save je določen na 74,7 % celotne površine enote. Iz obravnave glede funkcij gozdov so tako izločeni samo večji rovti in kmetijske površine v gozdnati krajini, negozdne površine v kmetijski in primestni krajini ter večja vodna telesa (reke Sava Bohinjka, Sava Dolinka, Sava od sotočja dalje, Nemiljščica, Lipnica).

Prva stopnja ekoloških ali socialnih funkcij je poudarjena na 39,4% gozdnega prostora (2.337,47 ha), ponekod še linijsko in točkovno. Hkrati sta obe skupini funkcij na prvi stopnji poudarjenosti določeni na površini 49,93 ha, kar predstavlja 0,8 % gozdnega prostora. Ekološke funkcije so razporejene po celi enoti, medtem ko socialne funkcije najdemo predvsem v okolici turističnega središča Bled, okoli Krope, ob manjšem smučišču pri Kamni Gorici in ob množično obiskanih planinskih poteh in postojankah. Vsi gozdovi, razen varovalnih, imajo proizvodno funkcijo poudarjeno na 1. stopnji.

Največje prekrivanje funkcij najdemo v okolici Bleda (Dobra gora, Ribenska gora, Talež, Babji zob), na Vodiški planini ter na območju Zidanih skal nad Kropo. Največkrat so na istem prostoru hkrati prisotne varovalna, hidrološka, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, poučna, rekreacijska, turistična, estetska funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot ter proizvodna funkcija 1. stopnje.

Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	434,03	48,3		463,88	51,7		0,00	0,00		897,91
Hidrološka	527,32	60,9		339,26	39,1		0,00	0,0		866,58
Ohranjanje biotske raznovrstnosti	1.346,37	40,6		1.970,07	59,4		0,00	0,0		3.316,44
Zaščitna	78,82	100,0		0,00	0,00		0,00	0,0		78,82
Obrambna	12,94	100,0		0,00	0,0		0,00	0,0		12,94
Rekreacijska	93,42	14,5		551,39	85,5		0,00	0,0		644,81
Turistična	67,89	19,5		281,15	80,5		0,00	0,0		349,04
Varovanje naravnih vrednot	0,00	0,0		4.505,48	100,0		0,00	0,0		4.505,48
Estetska	30,55	22,8		103,46	77,2		0,00	0,0		134,01
Lesnoproizvodna	5.328,31	89,8		0,00	0,0		422,13	7,1		5.750,44
Lovnogospodarska	22,49	100,0		0,00	0,0		0,00	0,0		22,49
Varovanje kulturne dediščine	0,00	0,0		536,30	100,0		0,00	0,0		536,30

V preglednici so podane površine gozdnega prostora določene s funkcijskimi enotami. Tem površinam moramo dodati še točkovno opredeljene funkcije, ki povečujejo pomen gozdnega prostora s poudarjenostjo funkcij na 1. stopnji:

Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev:	23 ha
Hidrološka funkcija:	70 ha
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti:	55 ha
Rekreacijska funkcija:	4 ha
Funkcija varovanja naravnih vrednot:	14 ha
Estetska funkcija:	6 ha

Funkcija varovanja kulturne dediščine:	27 ha
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin:	26 ha
Lovnogospodarska funkcija:	121 ha

Hidrološko, rekreacijsko, estetsko, turistično in poučno funkcijo smo določili tudi linijsko in sicer hidrološko ob vodotokih, rekreacijsko ob pešpoteh ter poučno ob naravoslovnih učnih poteh pridruženo še z estetsko, turistično in rekreacijsko.

Izhodišče za določitev funkcij gozdov so bile karte funkcij gozdov GGN GGO Bled 2011-2020, ustrezno dopolnjene z novimi podatki predvsem Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave in Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Pri določanju funkcij so sodelovali tudi revirni gozdarji s svojim poznavanjem terena in izkušnjami.

Med ekološkimi funkcijami s prvo stopnjo poudarjenosti je najpomembnejša funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na 1.346,37 ha ali 22,7% gozdnega prostora (dodanih še 55 ha površin določenih točkovno), sledita ji hidrološka funkcija na 527,32 ha ali 8,9% gozdnega prostora (dodanih še 70 ha površin določenih točkovno in 228,75 ha linijsko) in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na 434,03 ha ali 7,3% gozdnega prostora (dodanih še 23 ha površin določenih točkovno).

Od socialnih funkcij so po poudarjenosti na 1.stopnji najpomembnejše: rekreacijska funkcija (1,6 % gozdnega prostora, 2,6% še linijsko), turistična funkcija (1,1% gozdnega prostora, prisotna tudi linijsko), zaščitna funkcija (1,3%), funkcija varovanja naravnih vrednot (na prvi stopnji le točkovno na 14 ha površine), določena pa je še poučna (linijsko), estetska, funkcija varovanja kulturne dediščine in obrambna funkcija.

Ob upoštevanju še druge stopnje poudarjenosti ekoloških in socialnih funkcij, kar pomeni, da funkcije pomembno vplivajo na gospodarjenje z gozdom, so najpomembnejše funkcija varovanja naravnih vrednot (76,0% gozdnega prostora), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (55,9% gozdnega prostora), hidrološka funkcija (14,6% gozdnega prostora), funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (10,1% gozdnega prostora, prisotna tudi linijsko in točkovno), rekreacijska funkcija (10,9% gozdnega prostora, prisotna tudi linijsko in točkovno), funkcija varovanja kulturne dediščine (9,0% gozdnega prostora, prisotna tudi točkovno) in turistična funkcija (5,9% gozdnega prostora, prisotna tudi linijsko).

Najpomembnejša proizvodna funkcija v GGE je lesnoproizvodna, na prvi stopnji je določena na 89,8 % površine gozdnega prostora.

V GGE Radovljica – Desni breg Save so naslednja **zavarovana območja**:

- Rastišče rezike pri Koritnem (odlok o razglasitvi povirij, močvirij in rastišč redkih rastlin v občini Bled (Uradni list RS št. 23/91))
- Mlaka v vasi Selo (odlok o razglasitvi povirij, močvirij in rastišč redkih rastlin v občini Bled (Uradni list RS št. 23/91))
- Močvirje zahodno od Sela pri Bledu (odlok o razglasitvi povirij, močvirij in rastišč redkih rastlin v občini Bled (Uradni list RS št. 23/91))
- Povirje pod Komarjem pri Koritnem (odlok o razglasitvi povirij, močvirij in rastišč redkih rastlin v občini Bled (Uradni list RS št. 23/91))
- Povirje vzhodno od Bodešč (odlok o razglasitvi povirij, močvirij in rastišč redkih rastlin v občini Bled (Uradni list RS št. 23/91))

V GGE so naslednja ekološko pomembna območja:

- Kropa
- Ratitovec – Jelovica

Sava Bohinjka z Mostnico in Ribnico

Sava od Radovljice do Kranja s sotočjem Tržiške Bistrice

Sava Bohinjka in Sava Dolinka – širše območje sotočja

Posebna varstvena območja (območja NATURA 2000) v GGE:

Jelovica

Koritno izvir – izliv v Savo Dolinko

Kropa

Povirje vzhodno od Bodešč

Častitljiva luknja

2.12.1 Ekološke funkcije

Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev (varovalna funkcija)

Varovalno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki

zagotavljajo odpornost tal na erozijske pojave, ki jih povzročata voda in veter,

preprečujejo zemeljske in snežne plazove, usade in valjenje kamenja,

so v predelu nad mejo strnjene gozda in v drugih zelo ranljivih ekoloških razmerah.

Varovalna funkcija 1. stopnje določa način gospodarjenja in je prisotna poleg ostalih površin tudi v vseh varovalnih gozdovih, skupaj na 7,7 % površine gozdnega prostora. Večje površine varovalnih gozdov prve stopnje se nahajajo na strmih pobočjih Jelovice: Zidana skala nad Kropo, rob Jelovice vzhodno in južno od Babjega zoba. Manjše površine najdemo ob reki Savi Bohinjki in kasneje ob Savi, poleg tega pa še na pobočjih Dobre in Ribenske gore, pod vasjo Bodešče, nad kamnolomom pri Kamni Gorici ter na pobočju Jelovice na Spodnjo Lipnico. Varovalna funkcija 2. stopnje pa vpliva na način gospodarjenja z gozdom in smo jo določili na 7,8 % gozdnega prostora.

Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki ohranjajo čistost podtalnice oziroma vode, ki pronica v podzemni svet in tekočih voda ter uravnavajo vodni odtok v območjih, ki so pomembna za oskrbo z vodo. Gozdovi zmanjšujejo površinski in povečujejo globinski odtok vode in tako preprečujejo nastanek erozijskih pojavov. Zaradi velike prepustnosti gozdnih tal za vodo, prepuščene padavine hitro poniknejo v podtalje, s čimer se polnijo zaloge talne vode in podtalnice. Gozdovi tudi izboljšujejo kakovost voda - s pronicanjem skozi gozdna tla se voda fizikalno in kemično očisti. V erozijskih območjih gozd zmanjšuje količino plavin in s tem podaljšuje čas delovanja nižje ležečih protierozijskih pregrad in zaježitvenih prostorov hidroelektrarn. Za normalno delovanje hidroloških mehanizmov je poleg klimatskih in edafskih dejavnikov potrebna tudi primerna stopnja gozdnatosti z ustrežno strukturo gozdov in ohranjenostjo.

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije v enoti smo določili na območju 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti pitne vode in na ožjih območjih zajetij in drugih vodnih virov (na površini

826,07 ha; 13,9 % gozdnega prostora). Druga stopnja poudarjenosti je določena ob širšem vodozbirnem območju, linijsko pa tudi ob ostalih vodotokih (339,26 ha).

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija pomeni zagotavljanje življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistih vrst, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ohranjanje biotske raznovrstnosti in zagotavljanje naravnega ravnovesja. Poudarjeno biotopsko funkcijo in funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitati redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitati in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja.

Evropsko pomembne vrste ptic, ki so deloma ali v celoti vezane na gozdni prostor so črna žolna, mali skovik, koconogi čuk, planinski orel, gozdni jereb, sokol selec, triprsti detel, kozača, in divji petelin.

Evropsko pomembne rastlinske in živalske vrste vezane na gozdni prostor so navadni koščak, črtasti medvedek ter habitatni tip lehnjakotvorni izviri.

Prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije smo evidentirali na 1.401,37 ha (23,6%) gozdnega prostora, 2.stopnjo na 1.970,07 ha. Največje strnjene površine s to funkcijo se nahajajo na platoju Jelovice (višji predeli enote) in ob reki Savi.

Preglednica 14N-SPA : Natura SPA območje

Identifikacijska številka	Ime	Vrste ptic za katere je posebno varstveno območje opredeljeno
SI5000001	Jelovica	Koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) Planinski orel (<i>Aquila vhyrsaetos</i>) Gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) Črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) Sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>) Mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) Triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) Kozača (<i>Strix uralensis</i>) Divji petelin (<i>Tetrao urugallus</i>)

Preglednica 15/N-PSCI : Natura pSCI območje

Identifikacijska številka	Ime	Rastlinske in živalske vrste: Habitatni tipi:
SI3000010	Koritno izvir – izliv v Savo Dolinko	Navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)
SI3000105	Kropa	Lehnjakotvorni izviri (<i>Cratoneurion</i>) Črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)
SI3000169	Povirje vzhodno od Bodešč	Lehnjakotvorni izviri (<i>Cratoneurion</i>).
SI3000210	Častitljiva luknja	Navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) Navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)

Preglednica 16/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip/vrsta	Opis habitata	Opis habitatnega tipa/vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Referenčna vrednost ugodnega stanja
Lehnjakotvorni izviri (<i>Cratoneurion</i>)	Habitatni tip se nahaja na območju SCI Povirje vzhodno od Bodešča, izviri se nahajajo v gozdnem prostoru.	<p>a.) Trajno tekoča voda. Habitatni tip EU_7220* se kaže v dveh oblikah. Lahko nastopa kot lehnjakotvoren izvir ali pa predstavlja višje ali nižje lehnjakove stene in pragove preko katerih teče voda pogosto v obliki slapa. Fizikalno kemični parametri so v obeh primerih bolj ali manj enaki. Geološka podlaga izvirov ali potokov je izrazito karbonatna. Voda ima relativno nizko temperaturo, je bogata s kisikom in redno vsebuje vsaj 40 mg/l kalcija. Zato je bazična (pH vsaj 7,5 do 8).</p> <p>b.) Vodni režim: Trajno tekoča voda.</p> <p>c.) Količina hranil v prsti: Tla so revna s hranili. Kislost prsti: pH 7,5 in več</p> <p>d.) Geološka podlaga: Karbonatna, često prisotna jezerska kreda.</p> <p>e.) Klimatske razmere: Zmerna kontinentalna klima submontanskega pasu.</p>	3,47	3,47	Negodno stanje - stabilno

Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste ptic

Vrsta	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Opis habitata	Ekološke zahteve	Referenčna vrednost ugodnega stanja
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	Jelovica: 9.766,8 ha (sprejemljiva) 939,5 ha (dobra)	1.823,2 ha 217,1 ha	Močno strukturirani iglasti gozdovi (pomlajenci) z veliko podrasti. Okolica planine Dol. Območje Jelovice.	<p>Starejši gozdovi s presvetljenimi jasami in posekami ter plodonosnim podrastjem.</p> <p>Stalnica, samec se pari z več samicami, IV do VIII, samica sama skrbi za zarod, gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa, mladiči begavci.</p> <p>Za uspešno gnezditve potrebuje obsežno območje rastišča s presvetljenim gozdom in mirno cono ter območje z navedenim habitatom in dovolj plodonosnimi rastlinami.</p> <p>Hrani se pretežno s plodovi, jagodičjem, semeni, brsti, ki rastejo na ali pri tleh.</p> <p>Potrebujejo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Mladiči jedo tudi</p>	Pogojno stabilno. Dolgoročni populacijski trend je bil ocenjen kot negativen.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Opis habitata	Ekološke zahteve	Referenčna vrednost ugodnega stanja
				<p>pajke in žuželke.</p> <p>Za pevska drevesa uporablja predvsem rdeči bor in macesen (smreka). Za potrebe prehranjevanja petelin nujno potrebuje vzdrževanje mladice bukve, macesna oziroma jerebke v majhnih sklenjeni skupinah, robnih pasovih ali kot drevesa, ki so ostala na poseki.</p> <p>Ogroža ga intenzivna sečnja, širjenje gozdnih monokultur, vznemirjanje s strani človeka, ponekod tudi nezakonit lov.</p>	
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	Jelovica: 9.766,8 ha (sprejemljiva)	1.823,2 ha	Razčlenjen gozd z obilno podrastjo (bogata grmovna plast) in pionirskimi stadiji gozda.	<p>Vrsta strukturiranih gozdov s številnimi presvetlitvami in pestro sestavo drevesnih vrst. Zahteva pionirske faze gozda (območja mladja), površine v zarašanju. V gozdovih mora biti prisoten vsaj manjši delež listavcev. Stalnica, gnezdi od IV do VII, mladiči begavci (po izvalitvi zapustijo gnezdo in so do samostojnosti s samico). Enomernih monotonih sestojev brez podrasti ne poseljuje. Za uspešno gnezditvev potrebuje območje od 10 – 30 ha strukturiranega gozda s podrastjo, jasami oz. posekami (dovolj plodonosnih rastlin, zlasti leske, jerebke, jelše, breze). Hrani se pretežno s plodovi, semeni, poganjki, drevesnimi brsti.</p>	Neugodno.
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	Jelovica: 7.216,2 ha	1.301,8 ha	Klimaksni iglasti sestoji z visokim deležem odmrlega drevja, večinoma v varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih.	<p>Predstavnik borealnih iglastih gozdov. Omejujoč dejavnik je prisotnost iglavcev. Duplo izteše v mehak les propadajočega drevesa. Izbira goste gozdove z velikim številom dreves na enoto površine z visokim deležem odmrlih stoječih dreves (najbolj pomemben faktor). Naseljuje ohranjene sestoje (vsaj 300 ha), kjer je prisotna velika gostota larv lubadarjev Scolytidae in kozličkov Cerambycidae. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).</p>	<p>Premalo podatkov.</p> <p>Zaradi gradacije podlubnikov populacija trenutno narašča.</p>
sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	Jelovica: 3.329,9 ha (dobro)	520,7 ha	Kot gnezdilno območje opredeljene skalne stene in pomoli; območje prehranjevanja - odprte površine travnišč, zlasti nad zgornjo gozdno mejo	<p>Ekološki generalist. Pogoj za gnezditvev sokola selca je prisotnost skalnih sten (morajo biti previsne, razgledne). Stalnica, gnezdi od IV do VIII, mladiči gnezdomci. Za uspešno gnezditvev potrebuje skalne stene z mirnimi conami.</p>	Ugodno
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Jelovica: 4.338,1 ha	520,7 ha	Poseljuje podoben habitat, kot sokol selec.	<p>V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Gnezdi od III do VII, veliko gnezdo iz vej si naredi na skalni polici, majhen delež gnezd je tudi na drevju. V času gnezdenja preferira prisotnost plena teže 2 do 5 kg. Par si je zvest celo življenje.</p>	Stabilno.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Opis habitata	Ekološke zahteve	Referenčna vrednost ugodnega stanja
				Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	Jelovica: 9.758,4 ha (dobro)	1.820,5 ha	Ustreza ji vrzelast gozd s starejšim drevjem, ne ustreza pa ji mlad gozd in gosto zaraščene površine. Teritorij je velik od 200-400 ha, v njem ima kopališča v vodnih kotanjah.	Gnezdi v zrelih jelovo-bukovih gozdovih z gozdnimi jasami in posekami v duplu ali na vrhu odlomljenega drevesa. Par si je zvest celo življenje. Stalnica, gnezdi od III do VI, mladiči gnezdo zapustijo jeseni in vzpostavijo teritorij. Velikost populacije je v veliki meri odvisna od populacije glodavcev. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd s suhimi drevesi, velikimi dupli in gozdnimi jasami ali posekami v območju od 2–10 km ² . Hrani se pretežno s sesalci in pticami.	Ugodno
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	Jelovica: 9.758,4 ha	1.820,5 ha	Iglasti in jelovo-bukovi gozdovi z jasami, praviloma v višjih legah, in velikim številom dupel.	Iglasti in jelovo-bukovi gozdovi z jasami nad 1000 metrov n.v. Stalnica, gnezdi od IV do VII, mladiči gnezdomci, samec celo leto brani teritorij. Razgibani gozdovi z velikim deležem iglavcev in zadostnim številom dupel (predvsem dupla velikega in triprstega detla). Hrani se pretežno z majhnimi pticami in sesalci, ki jih lovi v jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo, zlasti pozimi.	Stabilno
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	Jelovica: 9.758,4 ha	1.820,5 ha	Iglasti in jelovo-bukovi debeljaki nad 800 m n.v. z velikim številom dupel in gozdnimi jasami.	Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800m). Gozdovi debeljaka in pomlajenca z dovolj velikim številom gnezdilnih dupel – dupla črne žolne (premer dupla je med 8 in 20 cm). Prisotnost starih, debelih bukev (potencialna gnezditvena drevesa) oziroma zapuščenih dupel črne žolne <i>Dryocopus martius</i> . Preferira senčne, zatišne lege in mrazišča. Preferira gozd z malo ali brez podrasti. Občutljiv na posege v neposredni bližini gnezda in poseke velikosti nad 2 ha. Ima majhen teritorij; na območjih, kjer se nahajajo gnezdišča enega ali več parov (subkolonije), morajo biti posegi v gozd minimalni. Gnezdi od III do VII, samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži. Hrani se pretežno s sesalci; manjšimi pticami.	Stabilno
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	Jelovica: 9.601, ha	1.798,5 ha	Stari strnjeni sestoji z velikim deležem odmirajočega drevja.	Iglasti in jelovo-bukovi gozdovi s številnimi presvetlitvami in vrzelmi, kjer si teše dupla z ovalnim vhodom. Omejena je na starejše sestoj z	Ugodno

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Opis habitata	Ekološke zahteve	Referenčna vrednost ugodnega stanja
				dovolj velikim številom potencialnih gnezdišč (debelo drevje). Pomembna so predvsem drevesa, ki imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Potrebuje dovolj veliko mrtvo lesno maso, ki ji nudi potrebno količino hrane (zlasti iglavci). Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300 – 400 ha gozda. Stalnica, gnezdi od III do VI, en zarod, izteše več gnezditvenih in nočitvenih dupel, tako v bukvi (predvsem), smreki, jelki. Hrana: drevesne mravlje in larve saproksilnih insektov.	
Črtasti medvedek (<i>Callimorpha Quadripunctaria</i>)	Kropa: 3,1 ha (dobra)	3,1 ha	Gozdni rob nad naseljem Kropa.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	Ugodno.
navadni koščak (<i>Austropotamoebius torrentium</i>)	Koritno izviri – izliv v Savo Dolinko: 3,3 ha (dobra) Povirje vzhodno od Bodešča: 0,55ha (sprejemljiva) Častitljiva luknja: 5,1 ha (dobra)	3,3 ha 0,55 ha 5,1 ha	Območje Save Dolinke v soteski. Prisoten je tudi v njenih pritokih.	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtina stran je ponavadi svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zrni. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem).	Neugodno stanje – se izboljšuje.

2.2 Socialne funkcije

Turistična in rekreacijska funkcija

Rekreacijsko in turistično funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki so pomembni kot rekreacijski prostor za obiskovalce in omogočajo ljudem stik z naravo, mir in spremembo okolja. Funkciji sta na prvi stopnji zastopani na 2,7% prostora, k temu pa je treba prišteti še prostor z drugo stopnjo poudarjenosti ter še linijsko določene funkcije ob planinskih in kolesarskih poteh.

Rekreacijska funkcija je v enoti najbolj izražena socialna funkcija gozdov. S prvo stopnjo je določena na 93,42 ha, oziroma 1,6 % površine. To so gozdovi okoli turističnih centrov, naselij in obiskanih točk: Dobra gora, Ribenska gora, Lovska koča na Taležu, Babji zob.

Turistična funkcija je močno povezana z rekreacijsko. Na prvi stopnji pokriva 67,89 ha ali 1,1 % Največ je najdemo v gozdovih v okolici Bleda.

Na območju Jelovice najdemo obilje poti na priljubljene izletniške točke kot so Vodiška planina, Goška planina, Lovski dom na Taležu, Babji zob, Jama pod Babjim zobom, Zidana skala. Celotna gozdnogospodarska enota s številnimi planinami nudi obilo možnosti za sprehode, razvejan sistem gozdnih cest predvsem na platoju Jelovice nam nudi odlične možnosti za gorsko kolesarjenje in ostale dejavnosti, ki krepijo psihofizično stanje ljudi.

Zaščitna funkcija

Zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki varujejo gospodarske, predvsem infrastrukturne objekte ter naselja pred naravnimi pojavi, ki bi lahko ogrozili njihov obstoj ali njihovo nemoteno delovanje.

V GGE je zaščitna funkcija poudarjena na strmih pobočjih nad naselji Selo (Dobra gora) in Kropa, nad cesto Bled – Bohinj v Soteski. Na 1. stopnji je določena na 78,82 ha (1,3% gozdnega prostora).

Obrambna funkcija

Obrambno funkcijo opravljajo gozdovi, ki varujejo zemljišča objektov, pomembnih za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državljanov Republike Slovenije. Poudarjeno obrambno funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki se nahajajo v neposredni bližini državne meje, gozdovi, ki se uporabljajo kot poligoni za urjenje policijskih ali vojaških enot ter gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode, državne rezerve, policijske, vojaške ipd. objekte.

V enoti je na 1. stopnji poudarjen pas gozdov v neposredni bližini strelišča Slovenske vojske na površini 12,94 ha (0,2%) gozdnega prostora.

Estetska funkcija

Estetsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki zakrivajo estetsko moteče objekte, gozdni otoki, izraziti gozdni robovi in posamezna drevesa, ki dajejo glavni pečat lepoti krajinske podobe v predelih z večjim obiskom. Značilno za gozdove s to funkcijo je, da se tesno prekriva s turistično in rekreacijsko funkcijo. Poleg gozdov krajinsko estetsko pozitivno vplivajo tudi planine, ki prekinjajo monotonijo gozdnih kompleksov, vendar ne toliko v zaraščujoči obliki kot redno vzdrževane planine.

V enoti smo jo na prvi stopnji določili na 30,55 ha površine (Dobra gora in Gradišče nad Kupljenikom), na drugi stopnji pa na 103,46 ha površine (zahodni rob Jelovice pod Babjim zobom).

Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki so namenjeni seznanjanju javnosti z lastnostmi in zakonitostmi gozda in njegovih funkcij ter z drugimi ekosistemi v gozdnem prostoru ter z delom v gozdu, in so opremljeni z učnimi potmi in učnimi objekti. V GGE imamo Naravoslovno učno pot Pusti grad in Vodno učno pot Grabnarca v bližini Lancovega pri Radovljici. Na prvi stopnji je določena linijsko.

Higiensko zdravstvena funkcija

V GGE funkcija na 1. sli 2. stopnji ni določena. Gozdovi izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive imisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

To funkcijo opravljajo gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot ter zavarovana območja.

Dendrološko naravno dediščino predstavljajo vsa zavarovana drevesa na območju enote; seznam je potrebno stalno dopolnjevati in zavarovati tudi na novo odkrite drevesne velikane.

Naravne vrednote v GGE:

Koritno - rastišči navadne rezike

Odperte jame

Jelovica - planota

Šum na Nemiljščici

Sava Dolinka s pritoki do sotočja s Savo Bohinjko

Sava Bohinjka

Bodešče – povirje

Babji zob - stene

Plaznica

Nemiljščica

Sava – od sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke do Črnuč

Izredno pomembna funkcija v enoti, saj na drugi stopnji obsega kar 76,0% površine gozdnega prostora.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

To funkcijo opravljajo gozdovi na območjih in v okolici objektov, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru.

Številni so zgodovinski in memorialni spomeniki kot so spominska obeležja iz I. in II. svetovne vojne, arheološko najdišče Gradišče nad Kupljenikom iz pozne bronaste oziroma železne dobe, prazgodovinsko postojanko v Jami pod Babjim zobom, do gozdov segajo vplivna območja lepih vaških cerkva in starih vaških jeder, na sami planoti Jelovice pa najdemo tudi lepo ohranjeno planino Goška ravan.

Na prvi stopnji je določena le točkovno, na drugi stopnji pa smo jo določili na 536,30 ha površine.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Najvišjo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v rastiščnogojitvenih razredih, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar (vsi gospodarski gozdovi v enoti). 2. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ (takšnih gozdov v enoti nimamo) 3. stopnjo pa gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m³ na hektar. (del varovalnih gozdov). Gozdovi, v katerih pridobivanje lesa ni načrtovano, nimajo lesnoproizvodne funkcije. Na prvi stopnji je določena na 89,8 % površine gozdnega prostora, na tretji pa na 7,1 %.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

To funkcijo opravljajo gozdovi, kjer gre za izkoriščanje nelesnih materialnih koristi gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu. V GGE Radovljica – desni breg Save je funkcija prisotna le točkovno. Semenskih sestojev ni, od ostalih gozdnih dobrin pa ljudje največ rekreativno nabirajo gobe, druge plodove (borovnice, gozdne jagode, brusnice,...) in tudi zdravilna zelišča.

Lovnogospodarska funkcija

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi in z njimi povezani ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za izboljšanje prehranskih razmer za divjad, ki jo je dovoljeno loviti, oziroma ožja območja, ki so pomembna za gojitev divjadi. Zato moramo tako gozdarji kot lovci pri svojih ukrepih upoštevati ves živalski svet. V sonaravno zasnovanih in oblikovanih gozdovih in ob usklajenih populacijah živalskega sveta poteka ta funkcija brez konfliktov.

Na prvi stopnji je določena na 22,49 ha gozdnega prostora, točkovno pa še na 121 ha površine gozdnega prostora.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Površina vseh gozdov v GGE Radovljica – desni breg Save je 5.750,44 ha. Glede na gospodarske kategorije velika večina površine enote spada v večnamenske gozdove, ki predstavljajo 92,7 % vseh gozdov. Ostalo so varovalni gozdovi, ki predstavljajo 7,3 % vseh gozdov v GGE.

Kategorija varovalnih gozdov je opredeljena na podlagi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10,1/13 in 39/15).

Po lastniških kategorijah z 92,85 % prevladujejo zasebni gozdovi, državnih gozdov je 5,15 %, gozdov lokalnih skupnosti je le 2,00 % površine gozdov v enoti.

Preglednica 18/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških katego. (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	5.028,69	225,39	74,23	5.328,31
Varovalni gozdovi	310,40	70,62	41,11	422,13
Skupaj:	5.339,09	296,01	115,34	5.750,44

Preglednica 19/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
00901-1 -predalpska jelova bukovja	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	150,06	9,6
	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	1.327,82	85,3
	<i>Smrekovje na karbonatnem skalovju</i>	6,77	0,4
	<i>Smrekovje s trikrpim bičnikom</i>	73,69	4,7
Skupaj RGR		1.558,34	100
00902-2 -acidofilna bukovja	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	32,94	4,3
	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	1,90	0,2
	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	47,89	6,3
	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	5,45	0,7
	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	43,52	5,7
	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	407,73	53,3
	<i>Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto Bekico</i>	224,38	29,3
<i>Smrekovje s trikrpim bičnikom</i>	1,36	0,2	
Skupaj RGR		765,17	100
00903-3 -zmerno acidofilna bukovja	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	19,77	4
	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	50,37	10,2

OPIS STANJA GOZDOV

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
	<i>Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	2,26	0,5
	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	3,3	0,7
	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	18,68	3,8
	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	87,4	17,7
	<i>Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	311,17	63,1
Skupaj RGR		492,95	100
00904-4 -alpska bukovja	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	147,16	11,2
	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	1,37	0,1
	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	87,21	6,6
	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	914,64	69,7
	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	105,2	8
	<i>Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi</i>	0,88	0,1
	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	3,22	0,2
	<i>Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	54,03	4,1
Skupaj RGR		1.313,71	100
00905-5 -podgorska bukovja	<i>Vrbovje s topolom</i>	3,47	0,4
	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	66,91	8,2
	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	634,61	78,2
	<i>Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	1,98	0,2
	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	8,51	1
	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	8,57	1,1
	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	19,23	2,4
	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	19,31	2,4
	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	2,1	0,3
	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	29,2	3,6
	<i>Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	17,95	2,2
Skupaj RGR		811,84	100
00906-6 -gradnovi, gabrovi in mešani listnati gozdovi	<i>Vrbovje s topolom</i>	9,28	2,4
	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	307,38	79,5
	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	26,62	6,9
	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	3,27	0,8
	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	25,86	6,7
	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	0,32	0,1
	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	4,1	1,1

OPIS STANJA GOZDOV

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
	<i>Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9,47	2,5
Skupaj RGR		386,30	100
VEČNAMENSKI GOZDOVI		5.328,31	100,0
00907-7 -varovalni gozdovi	<i>Vrbovje s topolom</i>	0,19	0
	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	8,76	2,1
	<i>Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	98,54	23,3
	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	24,94	5,9
	<i>Predalpsko alpsko toploljubno bukovje</i>	11,63	2,8
	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	11,98	2,8
	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	0,37	0,1
	<i>Alpsko bukovje s črnim telohom</i>	180,41	42,7
	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	2,02	0,5
	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	14,19	3,4
	<i>Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	69,1	16,4
Skupaj RGR		422,13	100
VAROVALNI GOZDOVI		422,13	100,0
Skupaj vsi gozdovi		5.750,44	100,0

3.2 Lesna zaloga

Povprečna lesna zaloga v enoti znaša 324,1 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci (57,4 %), listavcev je 42,6 %.

Porazdelitev lesne zaloge po razširjenih debelinskih razredih je v skupnem levo asimetrična z vrhom v tretjem debelinskem razredu. Lesna zaloga pri iglavcih je naraščajoča z maksimumom v petem debelinskem razredu in minimumom v prvem debelinskem razredu, kjer je le 5,6 % lesne zaloge. V prvih dveh razredih (do 30 cm premera) je manj kot petina lesne zaloge iglavcev. Porazdelitev lesne zaloge listavcev je normalna z maksimumom v tretjem debelinskem razredu.

Preglednica 20/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,6	13,3	22,2	27,6	31,3	161,5	49,9
Jelka	6,4	13,6	20,5	26,1	33,4	20,3	6,3
Bor	3,6	26,0	15,4	15,2	39,8	3,0	0,9
Macesen	7,5	10,3	46,3	14,3	21,6	1,1	0,3
Bukev	10,2	24,3	30,3	21,6	13,6	109,6	33,8
Hrast	9,2	24,2	28,6	20,5	17,5	5,5	1,7
Pl. lst.	12,1	24,9	29,3	18,2	15,5	14,5	4,5
Dr. tr. lst.	19,1	29,8	23,5	14,4	13,2	6,0	1,8

OPIS STANJA GOZDOV

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Meh. lst.	27,6	25,5	27,1	12,5	7,3	2,6	0,8
Iglavci	5,6	13,5	22,0	27,2	31,7	186,0	57,4
Listavci	11,1	24,6	29,7	20,8	13,8	138,1	42,6
Skupaj	8,0	18,3	25,3	24,4	24,0	324,1	100,0

Struktura lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže, da v GGE prevladujeta smreka (49,9 %) in bukev (33,8 %). Po deležu v zalogi je na tretjem mestu jelka s 6,3 % deležem lesne zaloge, sledijo pa mu plemeniti listavci s 4,5 %. Več kot odstotni delež v zalogi imajo še drugi trdi listavci in hrast, medtem ko so deleži bora, macesna in ostalih mehkih listavcev skromni in za posamezno vrsto ne presegajo 1 %. Kljub majhnemu deležu ostalih listavcev je GGE drevesno pestra. Med plemenitimi listavci se pojavljajo predvsem gorski javor, veliki jesen, gorski brest, oreh in češnja. Izmed mehkih listavcev so najpogostejše siva in črna jelša, breza, vrbe, jerebika, in trepetlika. Od trdih listavcev so najbolj pogosti mokovec, črni gaber, mali jesen, pravi kostanj in negnoj.

Preglednica 21/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	1.039.940	996.543	34.890	8.507
	m ³ /ha	195,17	198,17	154,80	114,60
Listavci	m ³	715.549	673.510	28.829	13.210
	m ³ /ha	134,29	133,93	127,91	177,96
Skupaj:	m ³	1.755.489	1.670.053	63.719	21.717
	m ³ /ha	329,46	332,10	282,71	292,56

Najvišjo lesno zalogo izkazujejo zasebni gozdovi, sledijo državni gozdovi, najnižjo lesno zalogo pa imajo gozdovi lokalnih skupnosti. Razlog za to lastnost je tudi v deležu iglavcev, ki je v zasebnih gozdovih najvišji, v gozdovih lokalnih skupnosti pa najmanjši.

Način ugotavljanja lesne zaloge

V gospodarskih gozdovih ki jih je 5.328,31 ha (92,7 % vseh gozdov v GGE), lesno zalogo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki so po površini razporejene sistematično s pravokotno mrežo 200×200 m. Za izračun so uporabljene vmesne tarife po Čoklu.

Pri obnovi načrta smo se zaradi pomanjkanja sredstev morali odločiti za prilagojen način snemanja. Snemali smo na vsaki drugi liniji (mreža 200 x 400 m), posnetih je bilo 635 ploskev.

Preglednica 22/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

RGR	Število vzorčnih ploskev	Lesna zaloga (m ³ /ha)	± E %
1	200	411	5,8
2	82	357	8,8
3	65	245	10,9
4	157	300	8,0
5	89	262	11,3

RGR	Število vzorčnih ploskev	Lesna zaloga (m ³ /ha)	± E %
6	41	300	12,6
Skupaj gospodarski gozdovi	634	329	3,8

Osnovni stratum za zagotavljanje informacije o lesni zalogi na vseh ravneh načrtovanja predstavlja sestojni tip znotraj rastiščnogojitvenega razreda. Zaradi zmanjšanja gostote vzorčnih ploskev (iz mreže 100×200 m na 200×200 m) ni mogoče za vsak tako oblikovan stratum ugotoviti lesne zaloge z zadovoljivo natančnostjo. Zato sestojne tipe znotraj rastiščnogojitvenega razreda združujemo po podobnosti v sorazmerno homogene stratumne. Koeficienti variacije za tako oblikovane stratumne ne presegajo 30 %, zato sorazmerno zanesljivo oceno lesne zaloge dobimo že z 10 -15 vzorci. Ta pogoj je pri sestojnih tipih oziroma stratumih, ki v gospodarskem razredu prevladujejo, zagotovljen. Pri sestojnih tipih oziroma stratumih, ki pokrivajo le manjše površine (od 1 do nekaj 10 ha) tega pogoja seveda ni moč izpolniti, zato nam je vodilo pri združevanju posameznih manjšinskih sestojnih tipov zagotoviti v vsakem tako oblikovanem stratumu vsaj 3 do 5 vzorčnih ploskev. Za vse podatke znotraj stratuma se nato izračunajo povprečne vrednosti in vsak sestojni tip v stratumu dobi povprečno oceno za posamezen parameter (POLJANEC/GARTNER 2009).

Lesna zaloga varovalnih gozdov (422,13 ha oz. 7,3 % vseh gozdov v GGE) je ugotovljena okularno in zato zanjo ni možno ugotoviti standardne napake ocene. V preglednici 22/D-LZU, smo pod skupno lesno zalogo prikazali le zalogo za del enote, kjer je bila lesna zaloga ugotovljena s SVP (vsi gospodarski gozdovi). Skupno lesno zalogo za celotno GGE najdemo v ostalih tabelah, lesne zaloge gospodarskih gozdov pa prikazujemo, skupaj z vzorčnimi napakami, v tej preglednici, saj je le-ta bistvenega pomena za dejanske odločitve o prihodnjem ravnanju z gozdovi v enoti

Dovoljena vzorčna napaka ocene lesne zaloge je po 43. členu Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l.RS št. 91/10) pri tveganju 5 % do 15 % na ravni posameznega RGR in do 10 % na ravni GGE. V vseh gozdovih, kjer se lesna zaloga ugotavlja s SVP predpisanim pogojem lahko zadostimo na vseh ravneh načrtovanja. Za celotno GGE znaša vzorčna napaka 3,8 %.

Način ugotavljanja tarif

V preteklem načrtu so bile tarife že preverjene na osnovi izmerjenih višin in starih, v praksi preizkušenih tarif po RGR, ločeno za iglavce in listavce. Osnova za izračun tarif so bile naslednje regresijske krivulje:

$$y = a + bx + cx^2$$

y = drevesna višina

$$y = a + b/x$$

x = prsni premer

$$y = a + b/\log x$$

a, b, c = regresijske konstante

S pomočjo dvovhodnih deblovnice so na osnovi teh krivulj izdelane lokalne tarife. Vse te nize so primerjali s predpisanimi E, V in P tarifami. Primerjali so višinske krivulje in lokalne tarife po posameznih RGR. Najbolj značilno so se dejanske krivulje približale V tarifam. Tarif pri obnovi načrta nismo spreminjali.

3.3 Prirastek

Prirastek smo izračunali s prirastnimi nizi, ki ponavadi dajo nekoliko višji rezultat kot če prirastek ugotavljamo s kontrolno metodo, kar je potrebno upoštevati pri interpretaciji rezultatov.

Tekoči letni prirastek v enoti znaša 7,47 m³/ha. Prirastek nekoliko nižajo varovalni gozdovi, ki skupaj zajemajo 7,34 % površine gozdov. Največji prirastek je v drugem in tretjem razširjenem debelinskem razredu. Najdebelejše drevje v V. debelinskem razredu prirašča najslabše, kar je izrazito pri listavcih, pri iglavcih pa je prirastek najdebelejšega drevja od najboljšega prirastka v III. razredu manjši za 26 %. Prirastek iglavcev predstavlja 56,4 % vsega prirastka.

Če varovalne gozdove izznamemo in upoštevamo le gospodarske gozdove, v katerih se prirastek ugotavlja s kontrolno metodo, ugotovimo, da znaša prirastek 7,62 m³/ha. Prirastek iglavcev je v teh gozdovih 4,42 m³/ha (58 %), listavcev pa 3,20 m³/ha. Prirastek je v gospodarskih gozdovih v skupnem normalno porazdeljen, pri listavcih pa je večina prirastka v nižjih debelinskih razredih, pri iglavcih pa v tretjem in četrtem razširjenem debelinskem razredu.

Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha /leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,55	0,86	1,04	1,00	0,77	4,21	56,4
Listavci	0,80	1,00	0,83	0,43	0,20	3,26	43,6
Skupaj:	1,35	1,86	1,87	1,43	0,97	7,47	100,0

Preglednica 24/DPR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih - gospodarski gozdovi

	Debelinski razredi (m ³ /ha /leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,58	0,89	1,07	1,05	0,82	4,42	58,0
Listavci	0,77	1,00	0,82	0,43	0,19	3,20	42,0
Skupaj:	1,35	1,89	1,89	1,48	1,01	7,62	100

Preglednica 25/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd.	Državni gozd.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	24.232	23.054	939	239
	m ³ /ha	4,21	4,32	3,17	2,07
Listavci	m ³	18.750	17.254	1.072	425
	m ³ /ha	3,26	3,23	3,62	3,69
Skupaj:	m³	42.982	40.308	2.011	664
	m³/ha	7,47	7,55	6,79	5,76

Način ugotavljanja prirastka

Metoda prirastnih nizov

Pri izračunu tekočega volumskega prirastka na osnovi debelitve drevesa v prsnem premeru upoštevamo samo tista drevesa, pri katerih so bili premeri izmerjeni korektno. Podatki starih dreves so korigirani za naknadno ugotovljene napake in netočnosti, tako da je lesna masa izračunana ponovno. Prirastek se ugotavlja po drevesnih vrstah, za razvojno fazo in za RGR. Ugotovljena razlika med zaloga drevesa pred desetimi leti in sedaj se primerja s startno lesno zalogo in ugotovi prirastni odstotek po debelinskih stopnjah. Ugotovljeni odstotki veljajo za določeno populacijo in preteklo desetletje, zato jih uporabimo za napovedani prirastek v enakih startnih razvojnih fazah po RGR. S tem se izognemo napaki zaradi rastnega pojemka, ki je prisoten v vseh razvojnih fazah konkretnega sestoja, saj ga prvič zajamemo v letvenjaku, ko je intenziteta priraščanja največja. Predvidevamo, da se bo tekoči prirastek gibal enako kot v sorodnih sestojnih tipih pred desetimi leti.

Formula za izračun tekočega prirastka temelji na sledečih podatkih:

V1 = staro stanje lesne zaloge = vsa drevesa s šifro 0 (v sestoju še sedaj) in vsa posekana drevesa šifra 1 ter vsa propadla drevesa šifra 2

V2 = novo stanje lesne zaloge = vsa drevesa s šifro 0 z novim premerom in vsa vrasla drevesa s šifro 3

$$\Sigma nV2 - \Sigma nV1$$

$$P \% = \frac{\Sigma nV2 - \Sigma nV1}{\Sigma nV1} \times 10$$

$$\Sigma nV1$$

Končno uporabljena formula je nekoliko poenostavljena, ker so nekateri manj pomembni členi med seboj prekrivajo (delujejo nasprotno) in v končni vrednosti ne predstavljajo upoštevanja vrednih količin.

Prirastni nizi so prikazani v prilogi.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 26/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek				Lesna zaloga m ³ /ha	± E %	Srednji premer cm	
	ha	%	Površina		Zasnova (%)					
			ha	%	1	2				3
Mladovje	456,54	7,9						65,0	91,1	14
Drogovnjak	545,50	9,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	387,9	9,5	18
Debeljak	1.501,06	26,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	446,4	6,3	24
Sestoj v obnovi	1.373,13	23,9	627,67	45,7	26,3	53,7	18,3	241,9	9,7	22
Raznom. (sk-gnz)	1.874,21	32,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	386,1	4,6	21
Skupaj:	5.750,44	100,0	627,67	10,9					3,8	21

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in veljajo za gospodarske gozdove.

V GGE prevladujejo enomerni sestoji, raznomernih sestojev je za slabo tretjino skupne površine (32,6 %). V gospodarskih gozdovih je delež raznomernih sestojev 27,3 %. Med enomernimi sestoji v gospodarskih gozdovih je največ debeljakov (38,7 %), sledijo sestoji v obnovi z deležem 35,4 %, nato drogovnjaki z 14,1 %, najmanj pa je mladovij, ki predstavljajo 11,8 % delež enomernih sestojev v gospodarskih gozdovih.

Lesne zaloge v splošnem niso visoke. Pri lesni zalogi v mladovju moramo poudariti, da so v izračun vzeta le drevesa nad 10.

Ocenjena lesna zaloga je najvišja v debeljakih in znaša 446,4m³/ha. 387,9 m³/ha je povprečna zaloga v drogovnjakih, kar je visoko. Še bolj pa je relativno nizka lesna zaloga v sestojih v obnovi, kar je posledica tudi tega, da so med pomlajence zaradi sklepa uvrščeni sestoji, ki so nastali kot posledica sanacij podlubniških žarišč, kjer so praviloma ostali le še tanjši listavci.

Vzorčna napaka lesne zaloge je zaradi že omenjenih razlogov največja prav v mladovju. V ostalih razvojnih fazah je napaka ocene nizka in ne presega 10 %. Na nivoju enote je napaka ocene le 3,8 %.

Preglednica 27/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Trdi list.	Meh.list.
ha	197,17	19,27	3,61	1,37	331,55	5,64	30,49	21,28	17,29
%	31,41	3,07	0,58	0,22	52,82	0,90	4,86	3,39	2,75

V tabeli prikazana drevesna sestava podmladka se nanaša na razvojne faze mladovij in sestojev v obnovi. Sestoji v GGE se naravno dobro pomlajujejo, podmladek se pojavlja na 23,9 % površine sestojev v obnovi in je večinoma dobre zasnove (69 %), dokajšen delež (17 %) pomladka pa je pomankljive zasnove, predvsem je to značilno za sestoje z nenačrtovanim predčasnim začetkom obnove, kot posledico sanitarnih posekov od podlubnikov napadene smreke.

Najbolje se pomlajuje bukev, ki predstavlja 52,8 % vsega podmladka, sledi ji smreka s 31,4 % deležem. Razmerje deleža med iglavci in listavci je v podmladku 35 : 65. Med iglavci so poleg smreke zastopani še jelka, rdeči bor in macesen, od katerih je najmanj bora, ki se pojavlja le na najbolj ekstremnih rastiščih. Od listavcev je bukev v pomladku najpogostejša vrsta, ostalih listavcev je skupaj 11,9 %. Od tega je največ plemenitih listavcev, med katerimi prevladujeta gorski javor in veliki jesen. Med mehкими listavci, ki jih je skupaj 2,8 % prevladujejo vrbe, jelša in trepetlika. Ostali trdi listavci (črni gaber, mali jesen in breza) predstavljajo 3,4 % pomladka, hrasta pa je le za vzorec (0,90%).

Preglednica 28/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	456,54	19,6	39,7	34,2	6,5	4,3	33,8	61,9	0,0	20,4	25,0	24,5	30,1
Drogovnjak	545,50	31,4	56,8	11,4	0,4	6,4	48,9	44,5	0,2	46,2	41,8	10,4	1,6
Debeljak	1.501,06					45,0	47,4	7,6	0,0	20,6	79,4	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	1.373,13					14,0	54,2	31,8	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	1.874,21					2,2	55,5	42,3	0,0				
Skupaj:	8.663,77												

Sestojne zasnove v mlajših razvojnih fazah niso najboljše, v drogovnjakih je stanje dobro, v mladovjih pa je stanje glede zasnove v precejšnjem deležu slabo, gre pa predvsem za novo

nastale ogolele površinah po žledolomu in napadu podlubnikov v zadnjih letih. V naslednjem desetletju ali dveh bo to pomenilo zastoj v prehajanju v letvenjake in kasneje v drogovnjake. Tako ima 40,7 % mladovij pomanjkljivo ali slabo zasnovano in le 19,6 % bogato. Pri drogovnjakih sestojev s slabo zasnovano skoraj ni, takih s pomanjkljivo pa je le 11,4 %.

Tudi negovanost sestojev ni najboljša. Najbolje so negovani debeljaki, kjer je večina sestojev negovanih, med katerimi je 7,6 % sestojev nenegovanih. Delež nenegovanih sestojev v obnovi je v primerjavi s stanjem v drugih GGE visok, delež dobro negovanih pa nizek, tak trend je opaziti povsod, kjer so gozdovi prizadeti zaradi podlubnikov. Mladovja in drogovnjaki so slabo negovani, nenegovanih mladovij je 62 %, drogovnjakov pa 45 %. Dobro negovanih sestojev mlajših razvojnih faz je zelo malo, le 4,3% mladovij in 6,4 % drogovnjakov. Tudi negovanost raznomernih sestojev ni dobra, saj je nenegovanih 42 % teh sestojev.

V debeljakih prevladujejo sestoji z normalnim sklepom, takih sestojev je 79,4 %. Sestojev s tesnim sklepom je največ v drogovnjakih, kar je posledica slabe negovanosti. Vrzela do pretrgan sklep na 54,6 % mladovij je posledica ujma v zadnjih desetletjih.

3.5 Tipi sestojev

Izločanje in opisovanje sestojev poteka s postopkom, ki ga imenujemo opis sestojev. V tej fazi s pomočjo DOF in LIDAR posnetkov ter terenskega ogleda izločimo posamezne sestojne tipe.

Pod pojmom sestojni tip, ki ga ponazarja trimestna šifra, tako razumemo klasifikacijo sestojev glede na razvojno fazo (100), mešanost (10) in sklep sestoja (1). Tako opredeljen sestojni tip zelo podrobno stratificira sestoj in je uporaben za natančno diagnosticiranje sestojev za potrebe podrobnega načrtovanja gojenja gozdov (opis sestojev) ter za stratifikacijo pri ugotavljanju lesne zaloge s stalnimi vzorčnimi ploskvami. Klasifikacija sestojev na sestojne tipe omogoča tudi združevanje posameznih tipov v različne kategorije. Najpogostejše sestojne tipe združujemo v stratum po razvojnih fazah. Povezava med sestojnim tipom in razvojno fazo ter podfazo je avtomatična. Ključ po katerem se sestojni tipi uvrščajo v razvojno fazo oziroma podfazo prikazuje spodnja preglednica.

Preglednica 29: Ključ za uvrščanje sestojnih tipov v razvojne faze in podfaze.

Šifra	Razvojna faza (podfaza)	Pripadajoč sestojni tip
1	Mladovje	100; 2.3; 2.4
2	Drogovnjak	
2a	- mlajši	2.1; 2.2
2b	- starejši	3.1; 3.2; 3.3; 3.4
3	Debeljak	
3a	- mlajši	4.1; 4.2
3b	- starejši I	5.1; 5.2
3c	- starejši II	6.1; 6.2
4	Sestoj v obnovi	4.3; 4.4; 5.3; 5.4; 6.3; 6.4; 7.3; 7.4
7	Raznomerni sestoji	7.1; 7.2

Vsi varovalni gozdovi imajo prvo šifro 8, ostali dve pa pomenita isto kot v gospodarskih gozdovih. Mladje v varovalnih gozdovih označimo z 810. Izločenih je bilo 2.751 sestojev (multipoligoni) s povprečno površino 2,09 ha (brez rušja in drugih gozdnih zemljišč).

Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež %
Hrastovi gozdovi	2,24	0,0
Gozdovi bukve in hrasta	43,81	0,8
Bukovi gozdovi	830,70	14,4
Drugi pretežno listnati gozdovi	788,33	13,7
Gozdovi bukve in jelke	12,52	0,2
Gozdovi bukve in smreke	1.036,69	18,0
Jelovi gozdovi	1,33	0,0
Smrekovi gozdovi	1.179,26	20,5
Borovi gozdovi	31,50	0,5
Drugi pretežno iglasti gozdovi	577,58	10,0
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.246,48	21,9
Skupaj	5.750,44	100,0

Gozdovi GGE Radovljica – desni breg Save glede na tip drevesne sestave zelo pestri. Največ je gozdov iglavcev in listavcev (21,9 %). Skoraj tako velik delež predstavljajo tudi smrekovi gozdovi (20,5 %) in le malo manjši delež gozdovi bukve in smreke (18,0 %). 14,4 % je bukovih gozdov, le nekoliko manj (13,7 %) pa je drugih pretežno listnatih gozdov. Od drugih tipov gozdov se z omembe vrednim deležem pojavljajo še drugi pretežno iglasti gozdovi (10,0 %). Ostali gozdovi so v GGE prisotni v manjših deležih.

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 31/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	480,20	9,0	3.014,18	56,6	1.833,93	34,4	0,00	0,0	5.328,31	92,7
Varovalni gozdovi	120,54	28,6	301,59	71,4	0,00	0,0	0,00	0,0	422,13	7,3
Skupaj vsi gozdovi	600,74	10,4	3.315,77	57,7	1.833,93	31,9	0,00	0,0	5.750,44	100,0

Ohranjenost gozdov se določa glede na delež drevesnih vrst, ki so v naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne. V ohranjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne do 30 %, v spremenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne od 31 do 70 %, v močno spremenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne od 71 do 90 % in v izmenjanih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne z več kot 90 %.

Za enoto je značilen precejšen delež gozdov s spremenjeno in močno spremenjeno drevesno sestavo, predvsem je to posledica zasmrečenosti. Le 10,4 % gozdov ima ohranjeno naravno sestavo deleža drevesnih vrst. Spremenjeno in močno spremenjeno sestavo ima skupaj kar 91 % gozdov v GGE. Varovalni gozdovi imajo bolj ohranjeno naravno drevesno sestavo kot gospodarski gozdovi, kar je logično glede na to, da je velik delež smreke povezan z bolj intenzivnim gospodarjenjem v preteklosti, ko se je to drevesno vrsto močno pospeševalo na račun drugih drevesnih vrst.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 32/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.798	3,3	35,9	51,2	8,8	0,8
Jelka	354	1,4	33,1	58,5	6,2	0,8
Bor	56	0,0	26,8	64,3	7,1	1,8
Macesen	7	14,3	14,3	42,8	28,6	0,0
Bukev	1.339	1,3	18,4	47,6	27,3	5,4
Hrast	83	3,6	9,6	51,9	30,1	4,8
Pl. lst.	215	3,3	16,3	49,2	29,3	1,9
Dr. tr. lst.	59	0,0	5,1	16,9	40,7	37,3
Meh. lst.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Skupaj iglavci	2.215	2,9	35,1	52,7	8,4	0,9
Skupaj listavci	1.698	1,6	17,2	46,9	28,2	6,1
Skupaj	3.913	2,4	27,3	50,2	17,0	3,1

Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, ki jih zajemajo RGR, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami (gospodarski gozdovi). Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm.

V GGE prevladuje dobra in prav dobra kakovost drevja, take kakovosti je 50,2 % dreves. Odlične kakovosti je malo, le 2,4 % dreves. Dreves zadovoljive in slabe kakovosti 20,1 %. Iglavci v splošnem izkazujejo boljšo kakovost kot listavci.

Smreka, kot vodilna drevesna vrsta, je povprečne kakovosti, zelo podobna po kakovosti ji je jelka. med iglavci s svojo kvaliteto navzdol izstopa macesen – dreves odlične kakovosti pri boru sploh ni.

Listavci izkazujejo povprečno, večinoma dobro in zadovoljivo kakovost. Bukev, plemeniti listavci in hrast so v povprečju bolj kakovostni kot drugi trdi in mehki listavci. Pri bukvi je dreves z boljšo kakovostjo do dobre 19,7 %, pri plemenitih listavcih 19,6 % in pri hrastu 13,2 %.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 33/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,6
Veje	1,0
Osutost	0,3
Skupaj	3,9

Poškodovanost drevja smo ocenjevali na stalnih vzorčnih ploskvah, zato se vse ocene poškodovanosti nanašajo na gospodarske gozdove.

V oceni poškodovanosti drevja so zajete le najhujše poškodbe, ki so razvrščene v tri skupine:

- deblo in koreničnik, kjer se za hujšo poškodbo šteje, če je lubje odstranjeno na več kot treh kvadratnih decimetrih;
- veje, kjer za hujšo poškodbo velja, če je v krošnji odlomljen vrh ali veja, ki po debelini presega 20 % premera v prsni višini;
- osutost, kjer velja, da je drevo osuto, če ima osute več kot 60 % krošnje.

Analiza poškodovanosti kaže, da je v gozdnogospodarski enoti delež dreves s hujšimi poškodbami podpovprečen z vidika GGO, saj je močnejše poškodovano 3,9 % dreves. Sploh majhna sta deleža poškodb krošnje (1,0 %), ki je posledica snegolomov in žledoloma, ter poškodbe koreninika in debla (2,6 %), ki so največkrat posledica gozdne proizvodnje. Od vrst poškodb je najmanjši delež osutosti krošnje (0,3 %), ki je znak splošne oslabelosti dreves, v večini primerov gre za posledico napada podlubnikov.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2010 je bil po prenovljeni metodologiji prvič izveden popis objedenosti gozdnega mladja. Prenovljena metodologija se od metodologije, ki se je uporabljala do leta 2004 dalje bistveno razlikuje, kljub temu pa vsebuje elemente na podlagi katerih lahko ovrednotimo stopnje objedenosti in vpliv rastlinojede divjadi na preraščanje posameznih drevesnih vrst v višje višinske razrede.

V okviru prenovljene metodologije so bile oblikovane tako imenovane popisne enote, znotraj katerih samo naključno izbrali 51 vzorcev, katere število ustreza nadaljnjim statističnim obdelavam in kar je najpomembnejše, rezultati so pripomoček boljšim odločitvam pri gozdnogospodarskem, gozdnogojitvenem in lovsko upravljavskem načrtovanju. Na območju popisne enote kamor uvrščamo GGE Radovljica desni breg Save je bil v letu 2017 izveden tretji popis objedenosti, tako da je možno opraviti korektno primerjavo med popisi. V nadaljevanju so prikazani rezultati popisa za popisno enoto v letu 2017 kot tudi primerjava z izvedenimi popisi v preteklosti.

Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
do 15 cm	46.994	-
R1 16-30 cm	21.360	26,9
R2 30-60 cm	22.660	26,0
R3 60-100 cm	11.105	27,4
R4 100-150 cm	5.490	23,2
Skupaj R1-R4	60.615	26,3
Skupaj	107.609	26,3

Obravnavana enota je del popisne enote Jelovica in Pokljuka, ki obsega skupno 10 gozdnogospodarskih enot. Popisna enota obsega širše območje platojev Jelovice in Pokljuke. Enota je oblikovana tako, da ustreza arealu razširjenosti jelovške populacije jelenjadi oz. ekološki enoti Jelovica z obrobjem, po kateri obravnavamo rastlinojedo parkljusto divjad pri lovskem načrtovanju.

Za enoto je značilen znaten delež gozdov, z močno poudarjeno proizvodno funkcijo ter visokim rastiščnim potencialom. Intenzivnost gospodarjenja je velika, kar je povezano z ugodno posebno strukturo (velika posest). Za enoto je značilen visok delež iglastih gozdov, ki je bil v zadnjih letih močno prizadet po podlubnikih. V primerjavi z nekaterimi ostalimi popisnimi enotami je tu delež mladovij visok in se zaradi podlubnikov in ujm še povečuje.

Zaradi prisotnosti travinja je v znatnem obsegu prisotna planinska paša, ki je predvsem v najvišjih predelih oblikovala kulturno podobo krajine.

Zaradi prisotne planinske paše v času vegetacije so te površine rastlinojedim parkljarjem manj zanimive, zaradi česar je pritisk divjadi na mladje še nekoliko večji, kar le še povečuje težave pri pomlajevanju in slabša zasnovo.

Preglednica 35/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)				Objedenost*
	15- 30 cm	30-60 cm	60-100 cm	100-150 cm	%
Smreka	44,0	47,6	52,6	53,3	8,6
Jelka	4,6	2,6	2,1	1,6	32,5
Macesen	0,1	0,2	0,2	1,4	7,7
Bukev	24,0	32,6	36,4	39,6	25,9
Hrasti	0,1	0,0	0,0	0,0	50,0
Plemen.list.	15,2	5,1	2,3	0,2	75,9
Drugi trdi list.	5,2	5,1	2,6	2,3	54,9
Mehki list.	6,8	6,8	3,8	1,6	84,4
Iglavci	48,7	50,3	55,0	56,3	10,0
Listavci	51,3	49,7	45,0	43,7	43,4
Skupaj	100	100	100	100	26,3

* Objedenost mladja se izraža v deležu mladja višine od 15 do 150 cm

V zadnjem desetletju so bili v popisni enoti izvedeni trije popisi po enotni metodologiji in sicer v letih 2010, 2014 in 2017. Skupno je bil v vsakem navedenem letu, popis izveden na 51 vzorčnih ploskvah. V obravnavani GGE je bilo leta 2017 skupno popisanih 7 vzorčnih ploskev. Ker pa to število ne zadošča za korektno analizo, vse v nadaljevanju prikazane primerjave temeljijo na podatkih za širše območje, to je za popisno enoto oz. za vzorec 51 ploskev.

Primerjave med popisi kažejo znatne razlike v stopnjah objedenosti tako po drevesnih vrstah kot po posameznih višinskih razredih. Najnižje stopnje objedenosti smo zabeležili ob prvem popisu, nato se je le ta močno povečala, ob zadnjem popisu pa spet nekoliko zmanjšala, vendar je še vedno nad nivojem iz leta 2010, ko je skupna objedenost znašala 18,6 %.

Stanje po drevesnih sestavi kaže, da so v mladju v višinskem pasu med 15 cm in 150 cm približno polovično zastopani iglavci kot listavci. Po drevesnih vrstah je z največjim deležem zastopana smreka in sicer z 48 %, sledijo bukev z 31 %, plemeniti listavci z 8 %, mehki listavci z 6 %, drugi trdi listavci s 4 % ter jelka s 3 %. Stanje znotraj višinskega pasu to je višinskih razredov pa se razlikuje. Pri vseh do sedaj izvedenih popisnih namreč ugotavljamo, da se deleži posameznih drevesnih vrst od prvega do četrtega višinskega razreda spreminjajo, kar je povezano z ekologijo ter z objedanjem posameznih pri divjadi bolj priljubljenih drevesnih vrst. Tako imajo npr. plemeniti listavci zelo velik pomladitveni potencial (velik delež do višine 30 cm), v višjih višinskih razredih pa druge drevesne vrste konkurenčno prevladajo. Pri smreki in bukvi ugotavljamo nasprotno stanje. Njun delež v večini primerov z višinsko rastjo narašča. Za popisno enoto kot tudi GGE še posebej izrazito z višinskimi razredi narašča delež bukve, upada pa delež plemenitih listavcev. Na spreminjanje deleža oz. vrstno sestavo v največji meri vpliva rastlinojeda parkljasta divjad s selektivnim oz. močnejšim objedanjem nekaterih bolj priljubljenih drevesnih vrst kot so gorski javor, veliki jesen, gorski brest, jelka. Za razliko od nekaterih ostalih popisnih enot se skupna objedenost med posameznimi višinskimi razredi ne spreminja. Zanimivo je to, da najvišjo stopnjo objedenosti beležimo v najnižjem razredu, najnižjo pa v najvišjem razredu. Če bi te stopnje objedenosti prenesli na plečne višine divjadi bi lahko sklepali, da imajo poleg jelenjadi močan vpliv na objedenost tudi ostale vrste (srna, muflon, gams)

Razen prvega popisa v letu 2010, smo v naslednjih dveh popisih ugotavljali visoke stopnje objedenosti. Leta 2014 je znašala 31,5 %, leta 2017 pa 26,3 %. Omenjeni stopnji sta bili tudi na ravni Slovenije med najvišjimi. Še z višjimi stopnjami, če jih primerjamo za raven Slovenije, se soočamo pri listavcih. V letu 2017 smo pri listavcih zabeležili 43,4 % objedenost, kar je bila četrta najvišja stopnja na ravni Slovenije med 31 popisnimi enotami. Še slabše stanje smo ugotavljali leta 2014, medtem ko je bila v letu 2010 stopnja objedenosti še relativno sprejemljiva.

Po drevesnih vrstah so stopnje objedenosti manj problematične edino pri smreki in bukvi, pri vseh ostalih drevesnih vrstah pa so previsoke. Pri smreki normalno ugotavljamo objedenost med 5 in 10

%, tako da bolj izjemoma naletimo na večje probleme pri pomlajevanju. Pri bukvi že pogosteje naletimo na probleme s pomlajevanjem. Generalno gledano za raven enote le ti niso problematični, lokalno pa se že soočamo z nekaj večjimi problemi. To so predvsem pobočja platojev Jelovice in Pokljuke, kjer se jelenjad v zimskih mesecih koncentrira. V GGE so to pobočja, ki gravitirajo na naselja med Lancovim in Kupljenikom. V popisni enoti znaša skupna objedenost pri bukvi 25,9 % in je le malenkost višja kot v letu 2010. Po višinskih razredih objedenost konstantno narašča od 14,9 % v najnižjem razredu do 35,1 % v najvišjem razredu kar pomeni, da k dobršnemu delu objedenosti prispeva tudi jelenjad. Bukev je najpogostejša drevesna vrsta v Sloveniji, pri divjadi je srednje priljubljena in je zato verjetno še najbolje pokaže povezavo med objedenostjo in gostotami rastlinojedih parkljarjev.

Od ostalih drevesnih vrst so s pomembnejšim deležem v mladju zastopani še gorski javor s 7 %, jerebika s 7 %, jelka s 3 %, mali jesen 2 % ter črni gaber in negnoj s 1 %. Za vse naštete vrste z izjemo jelke velja, da so večinsko (objedenost > 50 %) objedene. Stopnje objedenosti z višinsko rastjo naraščajo in se v najvišjem razredu R4 (med 100 in 150 cm) približajo 100 %. Ne glede na dejstvo, da so naštete drevesne vrste pri divjadi zelo priljubljene in da že majhne gostote parkljarjev lahko izkazujejo visoke stopnje objedenosti so le te previsoke. Glede na visoke stopnje objedenosti nekaterih drevesnih vrst smo mnenja, da brez ustrezne zaščite oz. vlaganj v gozdove določenih drevesnih vrst v zelenih ciljnih deležih ne bo moč doseči.

Mnenja smo, da je vpliv divjadi na pomlajevanje znaten in odločilno vpliva na prisotnost določenih drevesnih vrst. Za dosego zastavljenih ciljev bo potrebno nadaljevati z močnimi posegi v populacije divjadi predvsem jelenjadi in srnjadi. Številčnost jelenjadi želimo znižati oz. izboljšati usklajenost med rastlinsko in živalsko komponento. V zadnjih nekaj letih se je zaradi podlubnikov in žledoloma močno povečal delež ogolelih površin in presvetljenih sestojev, kar bi ob hkratnem močnem poseganju v populacije divjadi moralo pripeljati do povečanja drevesne pestrosti. Dodaten pozitiven vpliv na pomlajevanje predstavlja tudi pojav velikih zveri v enoti, ki pa imajo zaradi številnih konfliktov (škode na domači živini) druge neželene učinke.

V popisni enoti in posledično obravnavani GGE predstavlja velik problem tudi obgrizanje mlajših debel v letvenjakih in drogovnjakih (smreka). Ta je na območjih koncentracij jelenjadi zaskrbljujoča, saj se ob hudih zimah z dolgotrajno snežno odejo povzročajo občutna ekonomska škoda, ki za lastnike gozdov ni sprejemljiva. To je še eden izmed argumentov, ki govori v prid znižanja številčnosti jelenjadi.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 36/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)

Rastiščnogojitveni razredi	Razš. deb.r.	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
1 – Predalpska jelova bukovja	A	17,40	3,00	20,40	16,40	4,60	21,00	33,80	7,60	41,40	15,77
	B	1,00	0,10	1,10	2,50	0,20	2,70	3,50	0,30	3,80	6,84
	C	0,40	0,10	0,50	0,10	0,00	0,10	0,50	0,10	0,60	2,10
	Skupaj	18,80	3,20	22,00	19,00	4,80	23,80	37,80	8,00	45,80	24,71
2 - Acidofilna bukovja	A	8,05	5,37	13,41	6,59	11,22	17,80	14,63	16,59	31,22	11,22
	B	0,49	0,24	0,73	0,73	0,00	0,73	1,22	0,24	1,46	2,51
	C	0,24	0,00	0,24	0,00	0,24	0,24	0,24	0,24	0,49	1,62
	Skupaj	8,78	5,61	14,39	7,32	11,46	18,78	16,10	17,07	33,17	15,35

OPIS STANJA GOZDOV

Rastiščnogojitveni razredi	Razš. deb.r.	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
3 – Zmerno acidofilna bukovja	A	4,00	7,69	11,69	3,38	20,62	24,00	7,38	28,31	35,69	11,08
	B	0,31	0,31	0,62	0,92	3,08	4,00	1,23	3,38	4,62	6,84
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Skupaj	4,31	8,00	12,31	4,31	23,69	28,00	8,62	31,69	40,31	17,91
4 – Alpska bukovja	A	16,43	11,21	27,64	14,52	25,99	40,51	30,96	37,20	68,15	22,74
	B	1,40	0,38	1,78	1,78	2,17	3,95	3,18	2,55	5,73	9,05
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,25	0,00	0,25	0,25	0,75
	Skupaj	17,83	11,59	29,43	16,31	28,41	44,71	34,14	40,00	74,14	32,54
5 – Podgorska bukovja	A	3,37	6,97	10,34	3,60	13,93	17,53	6,97	20,90	27,87	9,89
	B	0,90	0,22	1,12	1,12	0,67	1,80	2,02	0,90	2,92	4,98
	C	0,00	0,22	0,22	0,45	0,00	0,45	0,45	0,22	0,67	2,26
	Skupaj	4,27	7,42	11,69	5,17	14,61	19,78	9,44	22,02	31,46	17,13
6 – Gradnovi, gabrovi in mešani listnati gozdovi		0,98	2,93	3,90	3,41	8,29	11,71	4,39	11,22	15,61	5,44
		0,00	0,00	0,00	0,00	2,44	2,44	0,00	2,44	2,44	3,83
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Skupaj	0,98	2,93	3,90	3,41	10,73	14,15	4,39	13,66	18,05	9,27
SKUPAJ	A	11,56	6,36	17,92	10,71	13,92	24,63	22,27	20,28	42,55	14,93
	B	0,88	0,22	1,10	1,57	1,17	2,74	2,46	1,39	3,84	6,36
	C	0,16	0,06	0,22	0,09	0,09	0,19	0,25	0,16	0,41	1,37
	Skupaj	12,60	6,65	19,24	12,38	15,18	27,56	24,98	21,83	46,80	22,66

Odmrlo drevje smo evidentirali na vzorčnih ploskvah. Povprečno najdemo 46,8 odmrlih dreves na ha. Močno prevladuje tanko odmrlo drevje, ki ne presega debeline 30 cm. Takega drevja je v povprečju 42,5 dreves na ha ali 91 %. Odmrlih dreves večjih dimenzij je v sestojih povprečno 4,25 na ha. Med odmrlim drevjem malo prevladujejo iglavci (52,5 %), listavcev je 47,5 %. Razmerje med še stoječim in ležečim mrtvim drevjem kaže na višji delež ležečega. Največ mrtve mase v gospodarskih gozdovih je v RGR 4, najmanj pa v RGR 6. Ocenjujemo, da je v varovalnih gozdovih količina mrtvega drevja večja kot v gospodarskih.

Odmrlo drevje predstavlja 6,8 % lesne zaloge gospodarskih gozdov, oziroma 22,7 m³/ha.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Gospodarjenje z gozdovi v preteklosti

Radovljiška ravnina geografsko leži na stičišču mnogih poti in kulturnih vplivov med Alpami in Sredozemljem. Prisotnost Rimljanov npr. dokazujejo najdbe v Kamni gorici in Kropi. Na gozdove obravnavane gozdnogospodarske enote je skozi zgodovino imel največji vpliv razvoj železarstva. Prvi železarji in rudarji so bili italijanski priseljenci, pozneje je prišlo železarstvo v domače roke. Železovo rudo so najprej kopali v Vreči, nato pa na obronkih Jelovice. Železo so v glavnem izvažali v Italijo.

V srednjem veku so bili gozdovi zaradi močno razvitega rudarstva in železarstva zelo ekstenzivno izkoriščani, še posebej v bližnji okolici Kroke in Kamne gorice, vpliv je segal tudi na plato Jelovice, kjer so pridobivali oglje za topljenje železove rude. Dosegljivega lesa okrog vasi in zaselkov je bilo vedno manj, izkoriščanje se je širilo tudi v bolj odročne lege. Leta 1517 je bil izdan Maksimiljanov rudarski red, ki je veljal tudi za Kranjsko in s katerim je podržavljen ves visoki gozd in rudišča, kar je bil po 500 letih velik prelom v pravicah fevdalcev. Z njimi so fužinarji izgubljali pravice iz preteklega obdobja, ko potrebe po gozdovih še niso bile tako izrazite. V Kamni gorici je imel svoj sedež rudniški sodnik.

Klasično železarstvo je trajalo dobrih 500 let, ko so železo pridobivali iz domače rude, ki so jo topili z ogljem iz domačih gozdov. Po letu 1848 so v fužinarstvu zaradi zemljiške odveze, nastopile težave. Odkup servitutnih pravic je otežil preskrbo z ogljem, zadnji plavži so na Gorenjskem ugasnili v letih 1904-1906.

Ob koncu 19. stoletja je gorenjske fužine prevzela Kranjska industrijska družba, ki je delovala do leta 1945. Z uporabo premoga v železarstvu se je prekinila tradicionalna navezanost železarjev na energijo iz gozda. Posledice v gozdovih pa so ostale v izkrčenih površinah, izsekanih listavcih in nasploh devastiranih gozdovih.

Lastniška struktura gozdov se je močno spremenila po zemljiški odvezi in ureditvi servitutnih pravic v letih od 1860 do 1870, ko so bili vaškim srenjam poleg skupnih gozdov dodeljeni še večji gozdni kompleksi. Ti pa so bili takoj razdeljeni med upravičence. Prvotno odmerjene parcele so v teku desetletij menjale lastnike in se dodatno drobile zaradi dedovanja ali prodaje. Danes je struktura gozdov izrazito drobnolastniška, 93 % površin gozdov je v zasebni lasti.

Gozdovi vse do konca druge svetovne vojne niso bili urejeni, edini zanesljivi podatek je bila površina po davčnem zemljiškem katastru iz prve polovice 19. stoletja. Prva temeljita gozdnogospodarska ureditev je bila opravljena šele v letih 1959 – 1961.

Splošen trend razvoja gozdov v letih 1960 –1990 je bil na podlagi analize razvoja površin gozda, gibanja lesnih zalog in prirastka, v GGN GGE Radovljica desni breg Save 1990-1999 (na str. 59) ocenjen kot ugoden. Zaraščanje z gozdom je bilo spontano na opuščeni kmetijskih površinah, z izjemo posaditve kmetijskih površin zaradi interesa posameznika. Lesna zaloga gozdov se postopoma krepi, prav tako sečnja, ki je bila vedno v mejah prirastnih zmogljivosti gozdov. Z negovalnimi sečnjami se krepi debelinska struktura, v kateri pa se razmerje med iglavci in listavci menja v korist iglavcev, šele v zadnjem obdobju ponovno v korist stabilnejših listavcev. Mešanost po drevesnih vrstah sicer ni imela pozitivnih trendov, večal se je delež manj stabilne smreke - tudi v enodobnih zasnovah, močno je izpadla jelka, odnos do listavcev ni bil primeren glede na potencialno kvaliteto sestojev.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Preglednica 37/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2010 do 2019

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00901-1 predalpska jelova bukovja	Iglavci	69.121	68.247	98,7	26,9
	Listavci	14.086	4.038	28,7	1,6
	Skupaj	83.207	72.285	86,9	28,5
00902-2 acidofilna bukovja	Iglavci	25.329	40.746	160,9	16,1
	Listavci	15.048	10.446	69,4	4,1
	Skupaj	40.377	51.192	126,8	20,2
00903-3 zmerno acidofilna bukovja	Iglavci	6.133	9.791	159,6	3,9
	Listavci	10.202	6.520	63,9	2,6
	Skupaj	16.335	16.311	99,9	6,4
00904-4 alpska bukovja	Iglavci	32.444	69.055	212,8	27,2
	Listavci	25.370	13.471	53,1	5,3
	Skupaj	57.814	82.526	142,7	32,5
00905-5 podgorska bukovja	Iglavci	20.183	38.173	189,1	15,1
	Listavci	19.168	12.273	64,0	4,8
	Skupaj	39.351	50.446	128,2	19,9
00906-6 gradnovi, gabrovi in mešani listnati gozdovi	Iglavci	5.759	6.341	110,1	2,5
	Listavci	9.793	3.434	35,1	1,4
	Skupaj	15.552	9.775	62,9	3,9
00907-7 varovalni gozdovi	Iglavci	330	1.143	346,5	0,5
	Listavci	630	1.103	175,0	0,4
	Skupaj	960	2.246	234,0	0,9
Skupaj	Iglavci	159.299	233.496	146,6	92,1
	Listavci	94.297	51.285	54,4	20,2
	Skupaj	253.596	284.781	112,3	112,3

V GGE je bilo po uradnih evidencah v obdobju 2010 - 2019 posekanega skupaj 284.781 bto m³ lesa, kar predstavlja 48,7 bto m³ na hektar gozda v tem ureditvenem obdobju. Velika večina poseka je bila realizirana v gospodarskih gozdovih, kjer je možna tudi primerjava evidentiranega poseka z meritvami na stalnih vzorčne ploskvah. Realiziran posek v GGE je izrazito neenakomeren po površini, posamezni odseki so bili močnejše prizadeti zaradi gradacije podlubnikov. V RGR 1 - 6 se realizacija načrtovanega poseka giblje od 63 % do 143 %. (v RGR 7 - varovalni gozdovi sicer 234 %, vendar je bil v tem RGR zaradi pretežno težko dostopnih terenov in stabilnih sestojnih razmer, načrtovan možni posek v minimalnem obsegu).

Skupna realizacija sečnje je presegla načrtovani možni posek za 12 %, kar v dosedanjem spremljanju izvajanja GGE Radovljica desni breg Save ni bilo običajno. GGE ima namreč značilno razdrobljeno drobno posestno lastniško strukturo in nižjo intenziteto gospodarjenja. Realizacija sečnje prejšnjega ureditvenega obdobja je 64,5 %. V ureditvenem obdobju 1990 do 1999 je bila dosežena realizacija poseka 76,3 %, ob načrtovanem najvišjem možnem poseku v višini 179.184

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

bto m³. Večja zabeležena aktivnost je posledica sanitarnih sečenj po letu 2014, ko se je obseg sečenj podvojil.

Ureditveno obdobje od 2000 do 2009

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00901-1 predalpska jelova bukovja	Iglavci	56.020	41.801	74,6	21,1
	Listavci	8.596	3.990	46,4	2,0
	Skupaj	64.616	45.791	70,9	23,1
00902-2 acidofilna bukovja	Iglavci	20.977	16.701	79,6	8,4
	Listavci	9.913	6.553	66,1	3,3
	Skupaj	30.890	23.254	75,3	11,7
00903-3 zmerno acidofilna bukovja	Iglavci	3.722	3.036	81,6	1,5
	Listavci	10.022	3.837	38,3	1,9
	Skupaj	13.744	6.873	50,0	3,5
00904-4 alpska bukovja	Iglavci	29.389	22.798	77,6	11,5
	Listavci	22.783	5.128	22,5	2,6
	Skupaj	52.172	27.926	53,5	14,1
00905-5 podgorska bukovja	Iglavci	13.336	12.191	91,4	6,1
	Listavci	12.197	6.144	50,4	3,1
	Skupaj	25.533	18.335	71,8	9,2
00906-6 gradnovi, gabrovi in mešani listnati gozdovi	Iglavci	4.035	2.815	69,8	1,4
	Listavci	7.280	2.034	27,9	1,0
	Skupaj	11.315	4.849	42,9	2,4
00907-7 varovalni gozdovi	Iglavci	0	362	0,0	0,2
	Listavci	0	508	0,0	0,3
	Skupaj	0	870	0,0	0,4
Skupaj	Iglavci	127.479	99.704	78,2	50,3
	Listavci	70.791	28.194	39,8	14,2
	Skupaj	198.270	127.898	64,5	64,5

Izračunan deset letni posek na stalnih vzorčnih ploskvah v gospodarskih gozdovih znaša 62,8 bto m³ +/- 9,4 bto m³. Ob 5 % tveganju je iz stalnih vzorčnih ploskev izračunan posek med 53,4 in 72,2 bto m³/ha. Zabeležena evidenca poseka za preteklo obdobje (samo v gospodarskih gozdovih) predstavlja 52,4 bto m³/ha in je nekoliko pod spodnjo mejo zaupanja. Glede na primerjano strukturo poseka po debelinskih stopnjah ugotavljamo, da razlika nastaja pri evidentiranju drobnega lesa, predvsem v 3 in 4 debelinski stopnji. Tudi analiza opravljena na podlagi števila drevja pokaže večje razlike, kot primerjava količin poseka.

Poleg korektnega označevanja drevja za posek in natančnih prevzemov je zagotavljanje dobre evidence v GGE Radovljica desni breg Save pogojeno tudi z lastniško strukturo – veliko število lastnikov, razdrobljena posest in veliko število izvajalcev. Tako obliko gospodarjenja z gozdovi je veliko težje nadzorovati, poleg tega je izrazita gradacija podlubnikov po letu 2014 povzročila izredno povečanje obsega dela revirnih gozdarjev. Zagotovo je nekaj razlike možno pojasniti tudi s tekočimi prevzemi zaključenih delovišč, ko je les sicer že posekan (kot posekan zabeležen tudi na SVP) ni pa še odpeljan iz gozda oz. je pomanjkljivo izveden gozdni red. Zabeležena realizacija poseka v prvih treh mesecih leta 2020 je že v višini 5.160 bto m³. Lastniki samo v redkih primerih sporočajo dodatno posekana drevesa, še posebej to velja za drobna drevesa. Popolni prevzemi večine delovišč niso realni.

Primerjava možnega poseka in realiziranih sečenj kaže naslednje:

Realiziran posek za obdobje 2010 - 2019 je bil glede na predhodno ureditveno razdobje povečan za indeks 223, medtem ko je bil možni posek povečan za indeks 128. Realizacija poseka iglavcev je znašala 147 % možnega poseka, listavci so bili realizirani samo 54 %. Največ je bil načrtovan posek presežen v varovalnih gozdovih, od gospodarskih gozdov pa v RGR 4 – alpska bukovja. Realizacija možnega poseka listavcev se je nekoliko izboljšala, še vedno pa v obeh zadnjih prikazanih ureditvenih obdobjih dosega nizek delež, samo 40 % in 54 %.

Zaradi zaporedja neugodnih let je bil realiziran velik obseg sanitarnih sečenj. V strukturi poseka so v vseh letih prisotne sečnje zaradi vetra, snega in še posebej podlubnikov, ki so po letu 2014 prešli v izrazito gradacijo. Najmanjša količina sanitarnih sečenj je evidentirana v prvih štirih letih izvajanja načrta.

Usmerjanje razvoja gozdov z redno sečnjo je bilo v zadnjih letih izvajanja načrta močno ovirano, v večini so se izvajali le nujni poseki zaradi sanacije. Sanitarne sečnje so dosegle 54 % posekanih količin. Izjema so bila samo leta od 2010 do 2013, ko so se pretežno izvajale redne sečnje, v glavnem pomladitvene.

V vseh RGR, samo z izjemo RGR 1 - predalpska jelova bukovja, je bil posek iglavcev presežen. Od gospodarskih gozdov največ v RGR 4 – alpska bukovja (213 %). Najnižja realizacija (63 % možnega poseka) je bila dosežena v RGR 6 – gradnovi, gabrovi in mešani listnati gozdovi. V varovalnih gozdovih (RGR 7) je pretekli načrt določal minimalen obseg sečenj, v skupnem samo 960 bto m³. Predvsem zaradi podlubnikov realizirane sečnje v tem RGR, so bile izvedene v višini 2.246 bto m³, kar predstavlja 0,9 % skupnega načrtovanega poseka.

Preglednica 38/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	150.341	88.292	238.633	8.157	5.148	13.305	801	857	1.658
Izveden - m ³	218.321	50.026	268.347	10.201	983	11.185	4.974	275	5.249
Realizacija - %	145,2	56,7	112,4	125,1	19,1	84,1	620,9	32,1	316,6
Povp. drevo - m ³	1,34	0,71	1,15	1,19	0,48	1,05	0,98	0,45	0,93

V zasebnih gozdovih je bil obseg sečenj večji od načrtovanega možnega poseka. Zaradi prevladujoče oblike tega lastništva, so številke podobne prikazu za celotno GGE. V državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti je realizirana aktivnost sečnje prikazana na izvorno lastništvo, ki se je v preteklem desetletju spremenilo v korist lokalnih skupnosti. V gozdovih občine Radovljica so potekale tudi kar obsežne sanitarne sečnje (npr. Kamna Gorica). V GGE ni državnih gozdov v večjih kompleksih, tudi upravljavec evidentiranih gozdov v lasti Republike Slovenije ni samo družba Slovenski državni gozdovi d.o.o. (SiDG), dodatno še Direkcija RS za vode (gozdovi ob reki Savi) in Ministrstvo za obrambo RS (strelišče v Mačkovcu).

Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek		
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m ³	16.840	68.500	184	0	0	6.048	122.047	1.957	1.470	1.229		
	%	7,7	31,4	0,1	0,0	0,0	2,8	55,8	0,9	0,7	0,6	21,8	96,3
Listavci	m ³	6.117	23.699	492	0	0	411	16.471	1.416	854	546		
	%	12,2	47,5	1,0	0,0	0,0	0,8	32,9	2,8	1,7	1,1	7,7	32,8
Skupaj	m³	22.957	92.199	676	0	0	6.459	138.518	3.373	2.324	1.775		
	%	8,6	34,4	0,3	0,0	0,0	2,4	51,4	1,3	0,9	0,7	16,3	70,8

Državni gozdovi

		Vrste poseka										% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek		
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m ³	77	197	238	0	0	472	8.946	58	145	66		
	%	0,8	1,9	2,3	0,0	0,0	4,6	87,7	0,6	1,4	0,7	18,0	80,4
Listavci	m ³	0	148	40	0	0	5	611	61	60	59		
	%	0,0	15,0	4,1	0,0	0,0	0,5	62,1	6,2	6,1	6,0	2,5	10,5
Skupaj	m³	77	345	278	0	0	477	9.557	119	205	125		
	%	0,7	3,1	2,5	0,0	0,0	4,3	85,4	1,1	1,8	1,1	11,7	50,8

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka										% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek		
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m ³	118	175	0	0	0	15	4.253	133	2	278		
	%	2,4	3,5	0,0	0,0	0,0	0,3	85,5	2,7	0,0	5,6	52,1	270,2
Listavci	m ³	7	4	16	0	0	0	47	101	64	36		
	%	2,5	1,4	5,9	0,0	0,0	0,0	17,2	36,7	23,1	13,2	2,2	13,5
Skupaj	m³	125	179	16	0	0	15	4.300	234	66	314		
	%	2,4	3,4	0,3	0,0	0,0	0,3	81,8	4,5	1,3	6,0	24,1	135,4

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupaj GGE

		Vrste poseka										% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek		
		Redčen.	Pomlad.	Prebir									
Iglavci	m ³	17.035	68.872	422	0	0	6.535	135.247	2.147	1.617	1.573		
	%	7,3	29,5	0,2	0,0	0,0	2,8	57,9	0,9	0,7	0,7	21,9	96,8
Listavci	m ³	6.124	23.850	549	0	0	416	17.130	1.578	977	642		
	%	11,9	46,5	1,1	0,0	0,0	0,8	33,4	3,1	1,9	1,3	7,3	31,3
Skupaj	m ³	23.159	92.722	971	0	0	6.951	152.377	3.725	2.594	2.215		
	%	8,1	32,6	0,3	0,0	0,0	2,4	53,6	1,3	0,9	0,8	16,1	70,3

Glavnino realizirane redne sečnje predstavljajo pomladitvene sečnje (33 %), z največjim obsegom v letih 2010 do 2013. Redčenja v skupnem obsegu sečenj predstavljajo samo 8 %.

Največji delež v rednem in sanitarnem poseku predstavlja smreka, ki je posebej ranljiva v fazi drogovnjaka na snegolome, v fazi debeljaka na podlubnike in vetrolome, v fazi pomlajenca pa na vetrolome. V tem desetletju je bilo posekane 24,7 % lesne zaloge smreke. Zelo izrazit trend povečanega obsega sečnje smreke je evidenten po letu 2014.

Listavci se v lesni zalogi še vedno krepijo in bodo na daljši rok pripomogli k večji stabilnosti sestojev. V preteklem desetletju so bile sečnje listavcev ponovno pod načrtovanim možnim posekom.

Preglednica 40/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	78,1	24,7	12,6
Jelka	2,8	6,2	0,4
Bor	1,1	9,1	0,2
Macesen	0,1	4,7	0,0
Ostali iglavci	0,0	13,5	0,0
Bukev	14,9	8,3	2,4
Hrast	0,9	7,1	0,2
Plemeniti listavci	1,2	3,7	0,2
Drugi trdi listavci	0,7	5,0	0,1
Mehki listavci	0,2	4,8	0,0
Skupaj iglavci	82,1	21,9	13,2
Skupaj listavci	17,9	7,3	2,9
Skupaj	100,0	16,1	16,1

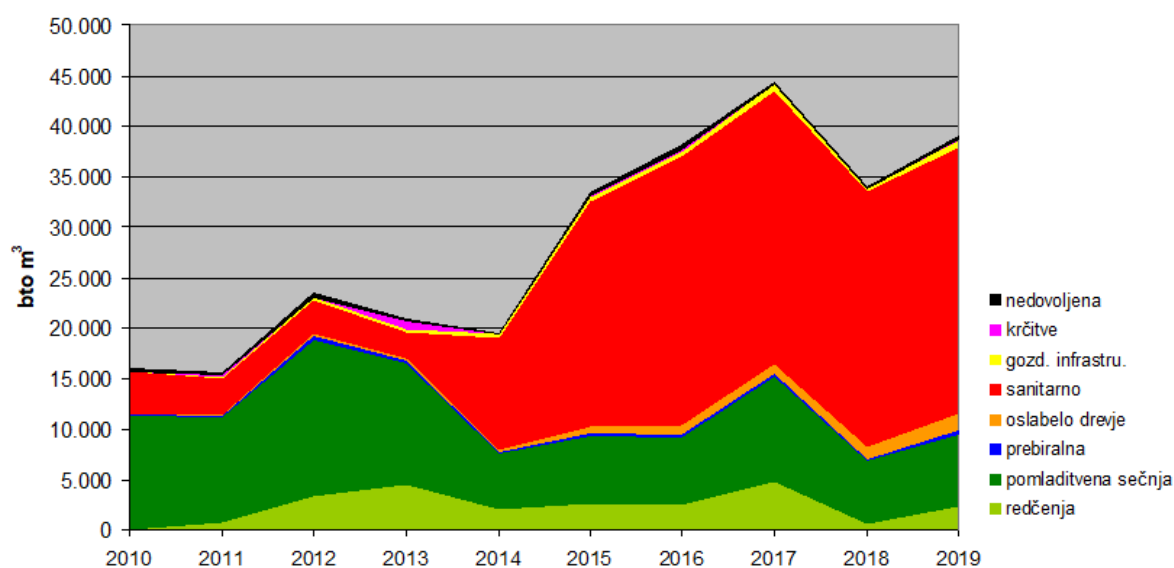
Preglednica 41/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,4	11,8	18,3	24,4	31,6	21,9	39,96
Listavci	3,4	5,5	7,2	10,5	11,0	7,3	8,78
Skupaj	5,1	8,4	13,2	20,3	26,8	16,1	48,74

Posek po debelinskih razredih je odlikava pretežno sanitarnih sečenj, deloma tudi obnove. Poprečna lubadarka je imela 1,30 m³, poprečno drevo poškodovano zaradi snega 0,57 m³, poprečno drevo, ki ga je poškodoval žled 0,60 m³ in poprečno drevo, poškodovano zaradi vetra 1,14 m³. Povprečno drevo vseh pomladitvenih sečenj je znašalo 1,43 m³.

Glavni vzrok za sečnje v preteklem ureditvenem obdobju so bili sanitarni, še posebej izrazito po letu 2014. Redčenja so se v manjšem obsegu izvajala v vseh letih, najmanj leta 2010 in 2018. Pomladitvene sečnje so v absolutnih količinah nekoliko upadle po letu 2014, še vedno pa so se izvajale vsa leta. Delež vseh ostalih sečenj je zanemarljiv. V evidenci poseka je evidentiranega tudi 3.898 bto m³ neizkoriščenega drevja (kalo) in 269 bto m³ sečnje zunaj gozda.

Od vse količine sanitarnih sečenj (skupaj 152.377 bto m³) je 76,2 % podlubnikov, 13,3 % žledoloma, 3,9 % vetroloma, 1,3 % snegoloma in 5,3 % ostalih vzrokov.

Slika 1: Pregled poseka po vrstah, vzrokih in letih ureditvenega obdobja

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Izvedba gojitvenih del je bila v preteklem ureditvenem obdobju skromna. Še največji indeks realizacije je dosegla sadnja (37 %). Priprava tal v preteklem obdobju ni bila načrtovana, zaradi sanacije ogolelih površin po napadu podlubnikov je bila izvedena na 2,31 ha. Realizacija nege mladovij (mladje, gošča in letvenjak) je dosegla samo 4,6 % načrtovanega obsega. Realiziran delež narašča v starejše razvojne faze mladovij od 0,9 % do 6 %. Nege mlajšega drogovnjaka je bila izvedena na 18 % načrtovanih površin.

Obnova: od načrtovane 14,62 ha sadnje je bilo izvedene 5,46 ha. Sadnje se je opravila na ogolelih površinah zaradi sanacije lubadarja. Po drevesnih vrstah je realizirana sadnja obsegala 44 % smreke, 21 % bukve, 17 % gorskega javorja, 13 % macesna in 3 % češnje, sadilo se je še graden, lipo in jerebiko. V skupnem obsegu so 9 % predstavljale puljenke smreke, macesna in plemenitih listavcev. Vezano na izvedeno sadnjo je bila realizirana zaščita sadik in obžetve, postavljeno je bilo 470 m zaščitne ograje.

Preglednica 42/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	11,37	0,50	4,4	0,01	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	1,39	-	0,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	14,39	4,54	31,5	0,20	0,00	0,0
Obžetev	ha	46,84	4,05	8,6	2,09	0,00	0,0
Nega mladja	ha	20,90	0,20	1,0	1,85	0,00	0,0
Nega gošče	ha	105,51	4,05	3,8	4,62	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	138,11	8,25	6,0	8,54	0,55	6,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	95,92	17,20	17,9	3,46	0,46	13,3
Zaščita s premazom	ha	70,71	6,50	9,2	2,67	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	16.060	2.460	15,3	780	200	25,6
Zaščita z ograjo	m	1.500	470	31,3	0	0	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	0,0	11,38	0,50	4,4
Priprava tal	ha	0,00	0,92	-	0,00	2,31	-
Sadnja	ha	0,03	0,92	3.066,7	14,62	5,46	37,3
Obžetev	ha	0,10	0,00	0,0	49,03	4,05	8,3
Nega mladja	ha	0,01	0,00	0,0	22,76	0,20	0,9
Nega gošče	ha	1,20	0,00	0,0	111,33	4,05	3,6
Nega letvenjaka	ha	0,78	0,00	0,0	147,43	8,80	6,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,40	0,00	0,0	99,78	17,66	17,7
Zaščita s premazom	ha	0,12	0,92	766,7	73,50	7,42	10,1
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	20	200	1.000,0	16.860	2.860	17,0
Zaščita z ograjo	m	0	0	0,0	1.500	470	31,3

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem desetletju je bila zgrajena nova gozdna cesta Danejeva mlaka - Kovačevcevec (dolžina 1.779 m). Razlog, da novogradenj ni bilo še več, je predvsem v visoki ceni gradnje gozdnih cest, ki jih lastniki ne zmorejo financirati. Težava je tudi razdrobljenost lastništva in zahtevnost postopkov pri izdelavi potrebne dokumentacije (»pravica graditi«, pridobivanje raznih soglasij).

V preteklem desetletju smo zgradili 18.533 m gozdnih vlak, rekonstruirali pa 5.419 m. Novogradenj je 244 % glede na prejšnje desetletje, kar je zelo velik porast, še vedno pa le 62 % predvidenega za preteklo desetletje. Povečanje gradenj je predvsem zaradi potreb zaradi izvajanja sanitarnih sečenj. Razlogi za slabšo realizacijo so podobni kot pri gradnji gozdnih cest. Vse pobude lastnikov gozdov za gradnjo so se obravnavale.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Preglednica 43: Opravljena dela na krepitvi funkcij gozdov

Vrsta del	Enota	Načrt	Realizacija	Indeks
Vzdrževanje grmišč	ha	8,00	5,96	74,5
Vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu	ha	42,00	39,99	95,2
Vzdrževanje vodnih površin	dni	40	35,00	87,5
Sajenje sadik plodonosnega drevja	ha	0,12	0,00	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	12	0	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	200	115,73	57,9
Varstvo pred požari	dni	10	0	0,0

Dela za krepitev funkcij gozdov so bila načrtovana okvirno za celotno GGE. Najvišja realizacija načrtovanih del je bila evidentirana pri vzdrževanju pašnikov in travnikov v gozdu, sledi vzdrževanje vodnih površin in vzdrževanje grmišč. Večino teh del opravijo lovske organizacije, ki s tem vzdržujejo življenjsko okolje divjadi. Z gradacijo podlubnikov so povezana opravljena dela varstva pred žuželkami, ki so bila evidentirana v višini 115,73 dnin (gozdna higiena, postavitve, čiščenje in vzdrževanje pasti, podiranje in izdelava lubadark). Načrtovano varstvo pred žuželkami je bilo realizirano 58 %, kljub slabši realizaciji načrtovanega obsega je izvedba v absolutnem glede na preteklo ureditveno obdobje povečana za indeks 148. Ostala načrtovana dela niso bila realizirana.

Omeniti velja, da se pri izvedbi obnove in nege vzporedno izvajajo tudi ukrepi, ki poleg sestojev izboljšujejo habitate. Poudarki so na ohranjanju plodonosnih dreves, mehkih listavcev, grmovja na obrobju mladovij, ob vodotokih in na presekih. Izboljševanje habitatov kot aktiven ukrep v ožjem smislu je zato manj poudarjeno.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2010– 2019

V zvezi s posegi v gozd, predvsem pa v gozdni prostor je bilo sicer obravnavano veliko številno zadev, ki pa praviloma niso zahtevale tudi krčitve gozda. ZGS je redno izdajal mnenja, projektne pogoje, smernice, soglasja, odločbe za krčitve v kmetijski namen in opravljal svetovanja na terenu. V preteklem desetletju je bilo izkrčeno 21,85 ha gozda, največ za rudarstvo (širitev kamnoloma in gramoznice) in kmetijstvo (izdanih 15 odločb za krčitve v kmetijski namen).

V GGE je poseljen spodnji terasast in gričevnat del med reko Save in podnožjem Jelovice (kmetijska primestna in gozdnata krajina) – Lipniška dolina, kjer poteka glavna investicijskih aktivnosti. Gozdovi v gozdni krajini južnega dela GGN poraščajo del planote Jelovica s pobočji, kjer ni zabeleženih veliko posegov v gozd. Izdane so bile npr. posamezne odločbe za krčitve v kmetijski namen ob že obstoječih kmetijskih površinah.

Površina gozda v tem načrtu je v skupnem manjša za 92,95 ha, vendar je samo 24 % tega zmanjšanja vezano na dejansko izkrčene površine, ostala razlika je posledica metodologije zarisa gozdnega roba z uporabo boljših podlag (npr. lasersko skeniranje terena - LIDAR).

Preglednica 44/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2010 do 2019 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
2,25	1,79	8,00	9,52	0,00	0,29	21,85

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2010 – 2019

V prvih letih ureditvenega obdobje je dinamika realiziranih del sledila prejšnjemu obdobju, v strukturi sečenj so prevladovale pomladitvene sečnje. Po pojavu žleda v letu 2014 in namnožitvi podlubnikov v naslednjih letih se je aktivnost lastnikov po sili razmer močno povečala. Zadnjih pet let izvajanja načrta je bila realizacija sečnje v skupnem vselej nad načrtovanimi količinami, največ v letu 2017 ko je dosegla 44.421 bto m³. Iglavci so po koncu ureditvenega obdobja bili realizirani 147 %, na drugi strani pa je bila izvedba načrtovanega poseka pri listavcih še vedno samo dobro polovico načrtovanih količin in je tako pod zastavljenim ciljem. Sanacija je zahtevala velike napore in je predstavljala glavno prioriteto, zaradi sanacije lubadarja so v posameznih odsekih nastale ogolele površine. Značilnost sanitarnih posekov je poleg velikih količin posekanega drevja tudi njihova velika koncentracija na določenih površinah. V zaključenih evidencah poseka je kar 54 % vsega poseka sanitarnega, presežena realizacija možnega poseka iglavcev je evidentirana v vseh RGR, razen v RGR 1. Skupni posek je bil presežen v RGR 2, RGR 4 in RGR 5. Največje preseganje je bilo sicer v RGR 7 - varovalni gozdovi, kjer pa je bil določen možni posek minimalen. Od gospodarskih gozdov je največje preseganje možnega poseka v RGR 4 – alpska bukovja (143 %). V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem je lesna zaloga narasla za 7 %, prirastek vseh gozdov je povečan za 8 %. Posek v preteklem desetletju je predstavljal 16,1 % lesne zaloge in 70,3 % prirastka.

Večja realizacija pri iglavcih pomeni hitrejši premik drevesne sestave v korist listavcev, ki pa imajo ob odsotnosti nege, predvsem stabilizacijski in energetski potencial. Velik zaostanek realizacije poseka listavcev je že sedaj odraz slabše kvalitete sortimentov, lastniki listavce sekajo predvsem glede na trenutne energetske potrebe.

Realizacija predhodno načrtovanih posekov po vsebini je bila manj uspešna. V preteklem ureditvenem obdobju težko govorimo o aktivnem usmerjanju gozdov, saj so naravne motnje zahtevale zelo velik obseg nujnih del in praktično diktirale gospodarjenje z gozdovi. V skupni strukturi realiziranega poseka predstavljajo redčenja le 8 % in pomladitvene sečnje 33 %. Redčenja sestojev so bila glede na GGN realizirana 15 %, pomladitvene sečnje so bile izvedene 97 %. Velik je tudi izpad negovalnih del – predvsem nege mladovij in drobnih redčenj za stabilizacijo drogovnjakov.

Odstopanja se odražajo v manj ugodni debelinski strukturi poseka, preveč zaostaja delež tanjšega drevja in previsok je delež drevja v IV. in V. debelinskem razredu. Zaostanek pri negovalnih sečnjah ni v korist stabilnosti in kvaliteti sestojev. Večje ogolele površine kot posledica sanacije gozdov po napadu podlubnikov so slabših zasnov in pomenijo določen zastoj pri normalnem preraščanju razvojnih faz za prihodnja ureditvena obdobja. Novo nastale goličave pomenijo dolgoročno krnitev proizvodne funkcije gozdov v GGE, saj ni realno pričakovati, da bi na teh površinah v naslednji generaciji dobili po vrednosti primerljive sestoje. Sanitarne sečnje so diktirale na nek način vsiljeno obnovo debeljakov v optimalni fazi. Aktivne sečnje so nujen pogoj za vzdrževanje struktur in predvsem za zagotavljanje vseh funkcij gozda. Izvajanje sanitarnih sečenj v preteklem ureditvenem obdobju je sicer imelo na razmerje razvojnih faz močnejši vpliv, kot z nekaj predhodnimi načrti realizirani ukrepi.

Razporeditev posekov po RGR (in še posebej po odsekih) je kot posledica sanitarnih sečenj dokaj neenakomerna. Določeni predeli v GGE tudi še niso ekonomsko zanimivi, ker npr. niso dovolj odprti ali pa je kvaliteta drevja slaba. Pomanjkanje vlaganj v odprtost s cestami in vlakami je še dodatna ovira za boljše izkoriščanje potencialov gospodarskih gozdov. V preteklem desetletju je bila z velikimi napori, po večletnih prizadevanjih, zgrajena ena gozdna cesta v dolžini 1.779 m. Razlog za večji porast gradnje vlak so bili nujni sanitarni poseki.

Podobno kot realizirana sečnja, tudi analiza drevesne sestave vrasti gozdnega drevja kaže na močnejše premike v korist listavcev v prihodnje. Glede na močno pomladitveno moč rastišč v GGE je odločitev za pretežno naravno obnovo sestojev pravilna in vodi v smer rastiščno primerne drevesne sestave.

Realizacija gojitvenih del je zelo slaba, še posebej z ozirom na dejstvo, da so bili načrtovani le najbolj potrebni ukrepi. Pri glavnini gojitvenih del (nega mladja, gošče in letvenjakov) dosega realizacija zelo majhen delež. Izvedba ustrezne nege mlajših razvojnih faz je ključ za povečanje

stabilnosti in odpornosti drogovnjakov in posebej pri listavcih preprečuje boljšo izkoriščenost rastiščnega potenciala sestojev. Boljša je realizacija pri sadnji, obžetvi, zaščiti pred divjadjo in varstvom pred žuželkami, kar je povezano z obsežnimi ujmami preteklih pet let.

Trajnost vseh funkcij je zagotovljena z mnogonamenskim gospodarjenjem. Bolj kot ukrepanje za krepitev funkcij v ožjem smislu, se pri izvedbi nege in obnove izvajajo ukrepi, ki pripomorejo tudi k izboljšanju habitatov. Vlaganja v izboljšanje življenjskega okolja divjadi so bila opravljena solidno.

Ugodno lahko ocenimo usklajevanje z ostalimi dejavnostmi, zlasti pri posegih v gozd in gozdni prostor. Za konkretne posege se upoštevanje prepoznanih ekoloških in socialnih vlog gozda obravnavane GGE uveljavlja preko izdajanja projektnih pogojev, mnenj in soglasij javne gozdarske službe. Za uresničevanje strateških ciljev gozdarstva je nujno sodelovanju pri sprejemanju občinskih prostorskih načrtov, kar se prav tako redno izvaja.

Ocenjujemo, da so bili postavljeni cilji, smernice in ukrepi za preteklo desetletje ustrezni. Do njihove uresničitve je prišlo delno predvsem zaradi ujm, ki so narekovale ukrepanje (npr. cilj intenziviranja gospodarjenja in cilj izboljšanja odprtosti gozdov, ki sta izpostavljena na prvem mestu). Enakomerno gospodarjenje na celotni površini gospodarskih gozdov ostaja nerealiziran in predstavlja še naprej izziv za prihodnje ukrepanje. Upravljanje z divjadjo je zaradi velike dinamike in spreminjajočih naravni razmer stalna naloga in se izvaja preko letnih načrtov LUO. Realizacija biomeliorativnih del je bila v preteklem desetletju izvedena zelo dobro.

Ocenjujemo tudi, da daje ureditvena metoda stalnih vzorčnih ploskev zelo realne osnove za dobro izdelan načrt in monitoring gozdov. Sestojna karta je zaradi več dostopnih podlag (npr. sestojne višine dreves na osnovi laserskega skeniranja terena) izdelana bolj kvalitetno in daje dobro osnovo za načrtno ukrepanje v prihodnjem desetletju.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Površina gozdov se je vse do zadnjega desetletja povečevala. V primerjavi z letom 1960, ko je bil izdelan prvi načrt, se je površina gozdov povečala za 14 %.

V zadnjem desetletju pa je površina gozdov prvič nižja kot v predhodnem desetletju. Če je bilo v preteklosti povečevanje površine gozdov predvsem posledica zaraščanja kmetijskih površin, pa je v zadnjem desetletju manjša površina gozdov posledica krčitev za kmetijske namene, infrastrukturo, urbanizacijo, širitve kamnoloma ter izločitve ozkih pasov obvodne drevnine iz gozda. Razlike so posledica tudi uporabe različnih podlag in natančnosti pri kartiranju gozdnih površin skozi desetletja (TTN, DOF, raba tal, LIDAR).

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 45/GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1960 do 2020

Leto	Površina	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1960	5.047,27	150,0	55,0	205,0	4,70	1,30	6,00	2,70	0,60	3,30
1970	5.356,96	163,0	61,0	224,0	4,80	1,00	5,80	2,80	0,60	3,40
1980	5.580,78	181,0	63,0	244,0	4,00	1,40	5,40	3,30	0,70	4,00
1990	5.640,22	171,6	83,0	254,6	3,81	2,26	6,08	2,10	0,50	2,60
2000	5.806,85	164,8	103,3	268,0	3,46	2,35	5,81	1,72	0,49	2,20
2010	5.843,39	182,4	119,6	302,0	4,13	2,80	6,93	4,00	0,88	4,87
2020	5.750,44	186,0	138,1	324,1	4,21	3,26	7,47	3,59	2,08	5,67

OPOMBA: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Lesna zaloga se v gozdnogospodarski enoti po letu 1960 stalno povečuje in se je v zadnjih šestdesetih letih povečala za 119 m³/ha ali 58 %. Lesna zaloga iglavcev se je povečevala do leta 1980. Po letu 1980 je sledil dve desetletji trajajoč trend upadanja lesne zaloge pri iglavcih, kar je predvsem posledica vetroloma leta 1984, ki je močno prizadel nestabilne umetno osnovane smrekove sestoje. V zadnjih dveh desetletjih lesna zaloga iglavcev ponovno narašča in je na višini izpred tridesetih let. Skupna rast lesne zaloge je tako predvsem posledica močnega naraščanja lesne zaloge listavcev, ki se je v 60-ih letih povečala za za 251 %. V istem obdobju se le lesna zaloga iglavcev poveča le za 24 %.

Prirastek je v zadnjih petdesetih letih v stalnem nihanju in se giblje od 5,4 do 7,5 m³/ha/leto. Nihanje skupnega prirastka je predvsem posledica nihanja prirastka listavcev, saj je prirastek pri iglavcih od leta 1960 do 2000 v upadanju. Prirastek pri listavcih nakazuje izrazit skok po letu 1980. V primerjavi s prejšnjim desetletjem je intenziteta priraščanja na lesno zalogo pri iglavcih enaka

(2,3 %), pri listavcih pa je z 2,3 % narasla na 2,4 %. Povečanje prirastka v zadnjem desetletju pripisujemo krepitvi lesne zaloge.

V gospodarskih gozdovih znaša lesna zaloga 329,5 m³/ha (195,2 m³/ha iglavcev in 134,3 m³/ha listavcev). V primerjavi s prejšnjim desetletjem se je povečala za 6,4 %. K povečanju lesne zaloge so prispevali predvsem listavci (povečanje za 17,2 %), saj se je lesna zaloga iglavcev povečala le za 1,2 %.

Prirastek v gospodarskih gozdovih je 7,62 m³/ha. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem je višji za 4,1 %. Višji prirastek je posledica višjega prirastka listavcev za 10,3 %, prirastek iglavcev je enak kot pred desetimi leti.

Sečnja je do devetdesetih let prejšnjega stoletja naraščala, sledilo je obdobje dveh desetletij izredno nizkih sečenj, v desetletju 2000 – 2010 je posek dosegel tudi najnižjo vrednost. Sečnja je bila osredotočena na posek iglavcev, sečnja listavcev je bila skromna. V zadnjem ureditvenem obdobju pa je posek predvsem zaradi gradacije lubadarja in pospravlja žledoloma presejal posek iz obdobja 2000 – 2010 za 221 %. Zaradi potrebne nege mlajših razvojnih faz, slabe realizacije poseka listavcev in ogroženih smrekovih sestojev zaradi lubadarja, smo možni posek v primerjavi s prejšnjim desetletjem povečali za 29 % (za 16 % glede na realizacijo).

Preglednica 46/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1960 do 2020

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list	Dr.tr.list.	Meh.list.
1960	51.8	19.0		2,2	20.7		2,3		4,0
1970	55.0	15.3		2,3	20,5		2,0		4,9
1980	61.1	10.8		2,3	19,3		3,3		3,2
1990	57.1	7.8	2.3	0,2	24,2	2.5	2.4	1.9	1,6
2000	51,8	7,0	2,1	0,4	28,1	2,5	3,1	3,0	2,0
2010	51,0	7,2	1,9	0,3	29,1	2,1	5,3	2,4	0,7
2020	49,9	6,3	0,9	0,3	33,8	1,7	4,5	1,8	0,8

Razvoj gozdov v pogledu drevesne sestave kaže na povečevanje iglavcev na račun listavcev do leta 1980. Po letu 1980 se trend obrne v korist listavcev, kar je posledica vetrolomov v letih 1984 in 1996 ter snegoloma iz leta 1996. Posledica je znatno zmanjšanje deleža iglavcev, še posebno smreke in jelke, delež bukke in plemenitih listavcev pa se krepi. Deleži ostalih drevesnih vrst se bistveno ne spreminjajo. Delež smreke se je od osemdesetih let, ko je bil najvišji, zmanjšal za 18 %. Jelka je imela v šestdesetih letih skoraj petino lesne zaloge, danes je le le dobrih 6 % (zmanjšanje deleža za dve tretjini). Spodbudno pa je, da je delež jelke v zadnjih desetletjih dokaj konstanten. Delež bukke je od osemdesetih let v stalnem porastu. V štirih desetletjih se je njen delež povečal za 75 %. Na lesni zalogi pridobivajo tudi plemeniti listavci. Lesna zaloga ostalih listavcev se le malo spreminja. Glede na trenutno varstveno situacijo glede podlubnikov in ogroženost smreke, dosedanje trende v spremembi drevesne sestave, debelinsko strukturo posameznih drevesnih vrst, stanje pomladka in nizko intenziteto sečenj listavcev, lahko tudi v prihodnje pričakujemo predvsem nadaljnje zmanjševanje deleža iglavcev in povečevanje deleža bukke ter delno tudi plemenitih listavcev.

Preglednica 47/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	110,0	93,5	89,2	95,5	125,9	102,0	105,8	107,5	100,0	99,0	102,7	101,9	131,8
Listavci	110,0	108,0	108,0	129,2	135,8	115,4	140,4	114,9	103,8	110,3	117,6	116,4	128,6
Skupaj	110,0	101,3	97,7	105,4	128,2	107,3	123,9	111,4	101,6	102,1	105,4	107,8	130,6

Lesna zaloga se je v enoti povečala za 7,3 %. K povečanju lesne zaloge so prispevali predvsem listavci, lesna zaloga iglavcev se je povečala le za 2 %. Pri listavcih se je lesna zaloga povečala v vseh razširjenih debelinskih razredih, najbolj v zadnjih dveh. Pri iglavcih se je lesna zaloga povečala pri najtanjšem in najdebelejšem drevju, v preostalih debelinskih razredih je lesna zaloga padla, najbolj v tretjem debelinskem razredu.

Prirastek se je skupno povečal za 7,8 %. Večje je povečanje prirastka listavcev (za 16,4 %) kot iglavcev, kjer se je prirastek povečal za 1,9 %. Pri iglavcih je povečanje prirastka najvišje pri tanjšem drevju, medtem ko je v najdebelejšem debelinskem razredu pri 26 % povečanju lesne zaloge, povečanje prirastka le 3 %. Povečanje prirastka pri listavcih je največje pri najtanjšem drevju, se nekoliko umiri v srednjih debelinskih razredih in spet naraste pri najdebelejšem drevju.

Če primerjamo samo razvoj gozdnih fondov v gospodarskih gozdovih, se je lesna zaloga povečala za 6,4 %, prirastek pa za 4,1 %.

Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	1.065.683	699.148	1.764.831
Prirastek (letni*10)	241.077	163.804	404.881
Sečnje po evidenci	233.496	51.285	284.781
Pričakovana zaloga	1.073.264	811.667	1.884.931
Ugotovljena zaloga	1.069.738	794.019	1.863.757
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	99,7	97,8	98,9

Kontrolni izračun lesnih zalog smo izdelali za površino celotne GGE. Vrsti posebej v preglednici nismo prikazovali, saj je pri izračunu upoštevana v končni lesni zalogi. Vrast v gospodarskih gozdovih znaša 2,62 m³/ha (1,21 m³/ha iglavcev in 1,41 m³/ha listavcev). Pri kontrolnem izračunu je prišlo le do minimalnega odstopanja med pričakovano in ugotovljeno lesno zalogo, skupno odstopanje znaša 1,1 %. Odstopanje je izrazitejše pri listavcih.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

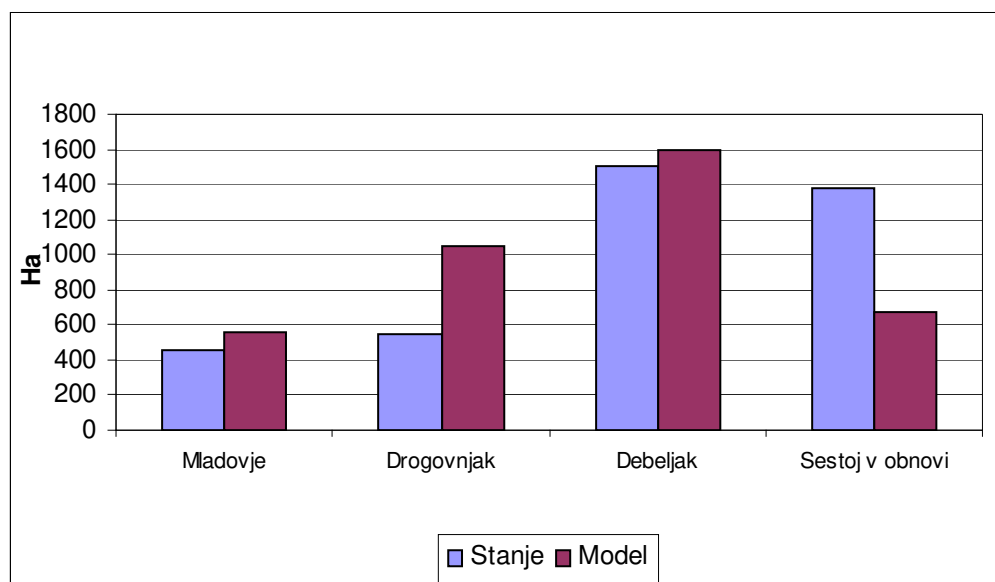
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Presoja trajnosti donosov gozdov smo za gospodarske gozdove izdelali ločeno za enomerne in raznomerne gozdove. V GGE prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je slaba tretjina (27,3 %). Največji delež raznomernih sestojev je v RGR 4 – Alpska bukovja (30 %) in RGR 6 – Gradnovi, gabrovi in mešani listnati sestoji (43 %). V ostalih razredih se delež raznomernih sestojev giblje okrog 25 %. To so sestoji v srednjem optimalnem razvojnem obdobju, ki pokrivajo povečini strma in s prometnicami slabše področja GGE. Zaradi neugodnih terenskih razmer za gospodarjenje se v teh gozdovih gospodari manj intenzivno, kar ima za posledico navidezno raznomoerno strukturo (drevje vseh debelin), ki pa ne deluje po principih prebiralnega gospodarjenja.

Pri analizi smo si pomagali tudi z modeli, ki so bili pripravljani ob obnovi GGN GGO leta 2011.

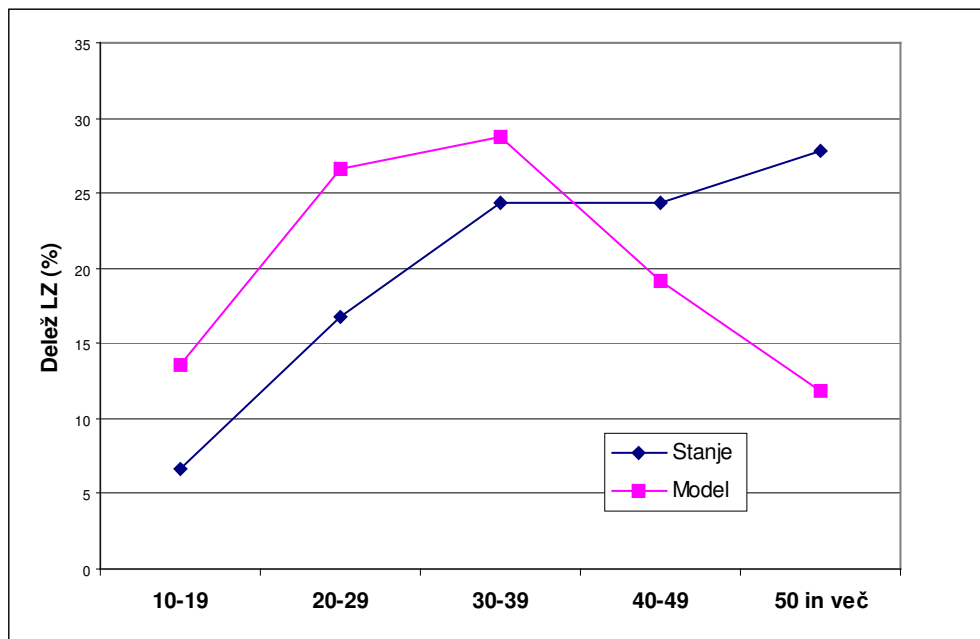
Preglednica 49/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem (gosp. gozdovi)

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež	Modelna površina	%	ha
	ha	%		%	ha		
Mladovje	454,2	8,5	18	10,5	558,15	-2,7	-103,95
Drogovnjak	545,5	10,2	35	19,6	1.046,92	-12,9	-501,42
Debeljak	1.501,06	28,2	53	29,9	1.593,00	-2,4	-91,94
Sestoj v obnovi	1.373,13	25,8	22	12,7	675,82	+18,0	+697,31
ENODOBNI SKUPAJ	3.873,89	72,7	128	72,7	3.873,89		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.454,42	27,3		27,3	1.454,42		
Skupaj:	5.328,31	100,0		100,0	5.328,31		

Slika 2: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

V enomernih sestojih je opazno močno odstopanje od modelnega stanja v razvojnih fazah drogovnjakov in sestojev v obnovi. Medtem ko prvih močno primanjkuje, je delež sestojev v obnovi prevelik. Premajhen delež drogovnjakov je posledica manj intenzivnega gospodarjenja v zadnjih treh desetletjih, velik delež sestojev v obnovi pa sanacije sestojev po napadu podlubnikov. Podmladek je v sestojih v obnovi prisoten na slabi polovici površin in je večinoma obrih in bogatih zasnov. Delež površin mladovij in debeljakov je dokaj uravnotežen z modelom, vendar so mladovja na 40 % površin pomanjkljivih in slabih zasnov. Problematičen je velik obseg ujem v zadnjih letih, ki otežuje načrtno delo v gozdovih in rezultat česar je direkten prehod debeljakov ali drogovnjakov v mladovja oziroma gole nepomlajene površine, kar bo zagotovo predstavljalo zastoj v prehajanju med razvojnimi fazami.

Slika 3: Primerjava dejanske in modelne strukture lesne zaloge raznomernih gozdov po debelinskih razredih

V raznomernih sestojih se lesna zaloga zaradi pretekle manjše intenzitete gospodarjenja kopiči v najdebelejših razredih, primanjkuje pa tanjšega drevja, zato bo v teh sestojih poudarek na pomlajevanju.

Čeprav stanje v obeh primerih odstopa od modelnega, ocenjujemo, da trajnost zagotavljanja donosov v gozdovih GGE ni ogrožena. Ob ustrezno usmerjenem gospodarjenju s poudarkom v trenutni situaciji na takojšnji sanaciji poškodovanih sestojev, varstvenim razmeram prilagojeni dinamiki obnove v sestojih v obnovi in uvajanju debeljakov v obnovo ter ustrezni negi mlajših razvojnih faz je mogoče zagotavljati trajnost zagotavljanja vseh evidentiranih funkcij gozdov v enoti.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Gozdovi v splošnem dobro opravljajo tudi vse ostale vloge, ki jih od gozda v GGE pričakujemo. Za to je večinoma poskrbljeno z omejitvami pri gospodarjenju, kjer je določena funkcija poudarjena. Ponekod je mestoma ogrožena varovalna funkcija, saj težko, prestaro drevje dodatno destabilizira labilna pobočja. Na posameznih pobočjih, kjer je izražena zaščitna funkcija (varovanje cest in ostale infrastrukture pred plazovi in padajočim kamenjem), zaradi odsotnosti ukrepov struktura gozda ni optimalna; v prihodnjem ureditvenem obdobju bo zato na teh mestih nujno izvajati gozdnogojitvene ukrepe, ki pospešujejo primerno strukturo gozda.

V splošnem ugodna prostorska razporeditev vlog omogoča usklajeno uresničevanje načela mnogonamenskosti. Težavo pri uresničevanju temeljnih načel (mnogonamenskosti, sonaravnosti in trajnosti) v največji meri predstavlja predvsem odsotnost usmerjenega ukrepanja na celotni površini gospodarskih in delu varovalnih gozdov. Ob bolj intenzivnem gospodarjenju bi lahko z izvedbo predvidenih ukrepov sečnje, nege in ostalih del mnogonamensko vlogo gozda še okrepili. Konflikt interesov je še najbolj izražen v nižinskem delu enote, kjer je zaradi pomembnih infrastrukturnih povezav ter vse večjega pritiska urbanizacije in ostalih rab prostora pritisk na krčenje gozda velik.

5.2.3 Ključni problemi v enoti

Omejujoči naravni dejavniki, zlasti velik razpon nadmorskih višin, oblika površja in nagibi (od ravnin v nižinskem delu do strmih pobočij Jelovice) uvrščajo tudi to enoto med zahtevne za spravilo in višajo stroške za gospodarjenje z gozdovi.

Biološka in mehanska nestabilnost sestojev, ki so potencialno ogroženi ob vedno bolj pogostih vremenskih ekstremih (težak sneg, žled, veter, podlubniki). Delež pomanjkljivo negovanih sestojev, ki so mehansko nestabilni in tako bolj občutljivi na ujme, se je v zadnjem desetletju še povečal. Problematičen je predvsem prevelik delež smreke na zanjo nenaravnih rastiščih, taki sestoji so bolj občutljivi na naravne motnje in predvsem na v zadnjem obdobju zelo močne gradacije podlubnikov.

Neizvajanje ukrepov nege, s čimer izpadajo negovalni, stabilizacijski učinki v sestojih. Izraba rastiščnih potencialov je v odsotnosti redčenja in posebne nege nezadostna.

Nezainteresiranost za gospodarjenje z gozdom in neugodna struktura lastnikov gozdov, velikemu delu lastnikov gozdov ti ne pomenijo pomembnega vira dohodka. Neaktivnost lastnikov je pomembna ovira pri zagotavljanju načrtnega gospodarjenja z gozdovi.

Neodprte površine, ki predstavljajo 28 % gospodarskih gozdov, predstavljajo oviro pri gospodarjenju, saj gradnja novih gozdnih prometnic zahteva velika sredstva, ki pa niso več sistemsko zagotovljena. Zastoj v gradnji prometnic onemogoča enakomerno gospodarjenje na celotni površini gospodarskih gozdov. Opremljenost lastnikov in lokalnih izvajalskih podjetij za traktorsko spravilo je pomanjkljiva, za žično spravilo pa minimalna.

Porušeno razmerje razvojnih faz, ki se odraža v prevelikem deležu sestojev v obnovi (del teh, ki so nastali kot posledica gradacije podlubnikov so slabo pomlajeni) in pomanjkanju drogovnjakov. Sanacija ujm in prenamnoženih podlubnikov vsiljuje **nenadržno obnovo debeljakov**. Novonastale površine mladovij nimajo ustrezne zasnove, naravna obnova je lahko tudi otežena (pojav erozije, zapleveljenje). Sanacija in umetna obnova ogolelih površin zahteva velika finančna sredstva.

Neuskklajenost med gozdom in velikimi rastlinojedimi parkljarji - visoke stopnje objedenosti predvsem listavcev zavirajo naravno pomlajevanje. Na območjih koncentracij jelenjadi je zaskrbljujoče tudi obgrizanje debel v letvenjakih in drogovnjakih.

Kakovost listavcev ne dosega ciljnih vrednosti, ob ustreznih negi rastišča omogočajo doseganje boljše kakovosti listavcev, kot jo ti sedaj izkazujejo.

V enoti so zaradi izjemnih naravnih vrednot poudarjeni cilji varovanja narave in ohranjanja biotske pestrosti.

Odsotnost ukrepanja v varovalnih gozdovih lahko v nekaterih predelih ogrozi zagotavljanje varovalne in zaščitne funkcije.

Socialne vloge gozda zahtevajo časovne in prostorske prilagoditve gospodarjenja.

V nižinskem delu enote so zaradi urbanizacije, infrastrukturnih povezav in ostale rabe prostora pogosto izražene zahteve po **krčitvah gozdov** in spremembi namembnosti gozdnih zemljišč.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Okoljski cilji

Največji pomen med njimi ima varovalna vloga. Na strmih pobočjih Jelovice so tla plitva in zaradi velikih strmin erodibilna. Naravno varovalo je gozdna vegetacija, primerne vrstne sestave in strukture. Na Jelovici se napajajo reke in potoki, ki se zlivajo v Savo. Gozd omejuje erozijo in odtok vode, ki bo v prihodnosti vse pomembnejši resurs.

Poleg varovalne in hidrološke vloge je v enoti pomembna tudi zavarovana narava ter krepitev biotske pestrosti. Velik del enote je uvrščen v posebna varstvena območja.

Socialni cilji

Potrebe po socialnih vlogah gozda v tej GGE niso posebej močno izražene. Skrb za primerno rekreacijsko infrastrukturo, krepitev estetske vloge gozda ter seznanjanje in izobraževanje javnosti o pomenu gozda ter nujnosti sonaravnega gospodarjenja so kljub temu naloge, ki jih pri usmerjanju razvoja gozdov moramo upoštevati.

Proizvodni cilji

Od ekonomskih vlog gozda je, kljub upadanju interesa za gospodarjenje z gozdovi, še vedno proizvodnja lesa po količini in kakovosti med pomembnejšimi cilji. V enoti so rastišča po lesnoproizvodni funkciji dobro izkoriščena. Regulacija mešanosti s ciljem večje stabilnosti s povečanim deležem listavcev je lahko v proizvodnem smislu dvorezna. Potrebno se je zavedati, da je proizvodni nivo v mešanih sestojih smreke z listavci še nekoliko višji zaradi optimalno zapoljenega prostora in pospeševanja kvalitete. Skladno s potencialno zmogljivostjo sta pomembni dohodkovna in zaposlitvena funkcija predvsem za domače prebivalstvo oziroma lastnike gozdov. K optimalnemu izkoristku bi pripomoglo aktivnejše gospodarjenje z zasebnimi gozdovi ter bolj široka paleta uporabe lesa v lokalnem okolju, zlasti drobnih sortimentov in lesa listavcev.

Od drugih dobrin iz gozda so zanimive gobe, jagode, borovnice, maline in zdravilna zelišča. Lovna funkcija je v enoti zelo raznolika: za lov, opazovanje ali fotografiranje je zanimiv zelo širok spekter živalskega sveta, v razgibani in vitalni krajini Julijcev in Karavank.

6.1.1 Posebni cilji za reševanje ključnih problemov v enoti Radovljica – desni breg Save

Zagotavljanje trajnostnega funkcioniranja gozda in njegove mnogonamenske rabe

Gozdni prostor opredeljuje zakon: zajema gozdna zemljišča in ekološko ali funkcionalno povezano negozdno zemljišče, ki skupaj zagotavljajo uresničevanje funkcij gozda. Pri usmeritvah za rabo gozdnega prostora ni potrebno stremeti za povečevanjem obsega gozdnega prostora, ampak za funkcionalno rabo, razporeditev in uskladitev drugačne rabe gozdov.

Temeljni pogoj in cilj za doseganje trajnega funkcioniranja gozdnih ekosistemov in krepitev večnamenske vloge gozda je sonaravno gospodarjenje z gozdovi. Opredelimo ga s štirimi najbolj značilnimi karakteristikami, ki pa še zdaleč ne izčrpajo vseh njegovih kvalitet:

- Sonaravno gospodarjenje zajema gozdni prostor celostno
- Primerne so le rastiščno pogojene drevesne vrste in oblika mešanosti

- Naravno pomlajevanje je temeljni pogoj, izjemoma mladje spopolnujemo s sadnjo
- Sprejemljivi so le gojitveni sistemi, ki spoštujejo naravno mešanost drevesnih vrst, kombinacijo razvojnih stopenj ter vertikalno in horizontalno zgradbo sestojev
- Sonaravno gospodarjenje sprejema le ekološko sprejemljivo gradnjo gozdnih prometnic in uporabo obzirnih, humanih tehnologij dela.

Enakomerno gospodarjenje na celotni površini gospodarskih gozdov

Zaradi neenakomerne odprtosti gozdov in povečanja stroškov gozdnega dela se sečnje koncentrirajo na najbolj dostopnih in iz ekonomskega stališča najugodnejših legah. Kopičenje intenzivnosti gospodarjenja na določenih delih in odsotnost gozdnogospodarskih ukrepov v odročnejših predelih otežuje zagotavljanje trajnosti in ne krepí mnogonamenske vloge gozdov. Pri gospodarjenju z gozdovi je zato pomembno, da poleg količine upoštevamo tudi prostorsko razporeditev načrtovanih del.

Z gozdnogospodarskimi ukrepi povečati stabilnost varovalnih gozdov predvsem v območju erozijskih žarišč, bližini naselij in infrastrukturnih objektov

Izboljšati odprtost gozdov

Polaganje prometnic in njihova raba se mora prilagajati ekološki sprejemljivosti naravnega okolja, funkcijam v prostoru, živalskemu svetu in seveda potrebam in možnostim lastnikov. Pomembno dejstvo, ki ga mora načrtovanje prometnic in tehnologija proizvodnje upoštevati, je drobljenje objektov dela. Še posebej so nepredvidljivi slučajni donosi, ki so še posebej raztreseni in z različnimi količinami lesa. Ekonomika takega dela je zelo problematična, zato je nujna zelo podrobna priprava dela in fleksibilna organizacija izvajalcev del, ki naj bi čimbolj celostno zajemala vsa dela v gozdnem prostoru.

Zmanjševanje rizika gospodarjenja z gozdovi

Zaradi klimatskih sprememb so v alpskem svetu vse pogostejše različne abiotske in biotske motnje. Z uravnavanjem drevesne sestave, pravočasno obnovo gozdnih sestojev in sprotim odstranjevanjem oslabelih, obolelih ali drugače poškodovanih dreves lahko znatno prispevamo k stabilnosti gozdnih sestojev in zmanjšanju rizika gospodarjenja z gozdovi.

Upravljanje z divjadjo

Cilj za vsako populacijo rastlinojede divjadi je vitalna populacija naravne spolne in starostne strukture, ki mora biti usklajena z okoljem. Glede na stanje populacije v smislu zdravstvenega stanja, izgub, telesnih in trofejnih tež, realizacije načrta odstrela in trendov vpliva na okolje se lahko odločimo za različne cilje upravljanja s populacijami divjadi v smislu vzdrževanja, povečevanja ali zmanjševanja številčnosti.

Konkretnejši cilji za populacije in okolje so navedeni v lovsko upravljalških načrtih za Gorenjsko LUO.

Dobršen del enote zajema posebna varstvena območja - Območja Natura 2000. Cilj upravljanja na teh območjih je zagotovitev ohranitve ugodnega stanja klasifikacijskih vrst in habitatnih tipov. Predvsem želimo vzdrževati stabilne populacije posameznih vrst ter ohranjati biotsko pestrost.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Gozdnogojitveni sistem

Drobna zasebna posest in pasivno gospodarjenje z gozdovi ter stanje gozdov narekujejo prilagodljiv pristop. Do izraza mora priti velika heterogenost enote in uporaba sproščene tehnike gospodarjenja.

V enoti je prevladujoč gozdnogojitveni sistem skupinsko postopno gospodarjenje, s katerim oblikujemo pretežno velikopovršinsko raznomerne zgradbe sestojev (velikost sestojev med 0,5 in 2 ha), na bolj ekstremnih rastiščih in v predelih s poudarjeno zaščitno in varovalno vlogo pa v kombinaciji s skupinskim prebiranjem težimo k malopovršinsko raznomernim zgradbam (sestoji velikosti do 0,5 ha). Ključno pri implementaciji skupinskega postopnega gospodarjenja je pravočasna obnova gozdnih sestojev in upoštevanje zakonitosti pomlajevanja.

Pri izbiri gozdnogojitvenega sistema je potrebno posvetiti nekaj pozornosti skupinskemu prebiranju. Tovrstno gospodarjenje je smotno le v gozdovih, ki čim bolj ustrezajo modelu prebiralnega gozda, saj bo le tako zagotovljena največja možna stopnja samodejnosti, brez nepotrebnih žrtev za vzdrževanje prebiralne zgradbe. Principi prebiralnega gospodarjenja so uporabni zlasti na rastiščih jelovo bukovih gozdov, kjer se prebiralna zgradba mestoma že pojavlja.

Izbira drevesnih vrst in zgradba sestojev v skladu z rastiščem

Pri izbiri drevesnih vrst je rastiščna sprejemljivost ključnega pomena. Pri izbiri drevesne vrste moramo tehtati med dolgoročno biološko in mehansko stabilnostjo in trajnostjo s samoregulacijo ter zahtevnimi cilji gospodarjenja in minimalnim ekonomskim rizikom. Z deležem drevesne vrste je neločljivo povezan njen socialni položaj in zgradba sestojev, ki je lahko zelo raznovrstna.

Trend zmanjševanja smreke v lesni zalogi je ugoden, zdaj predstavlja 50 % lesne zaloge. Zaradi ospodarskega pomena smrekovine je lahko njen delež v goratem delu enote nekoliko višji, v nižinskem delu in na prisojnih legah namesto smreke pospešujemo listavce in bor.

Med iglavci morata na deležu pridobiti jelka in macesen. Macesen ima svoje mesto poleg goratih predelov na bolj ekspaniranih in prevetrenih legah. Sicer odličen stabilizator pa je ogrožen, če nima dovolj svetlobe in mu preveč konkurirajo ostale vrste. Vzgajati ga moramo v šopih, nikoli v depresijah in ne pri premočni konkurenci zahtevnejših vrst. V prihodnosti bo tej vrsti potrebno posvetiti še več pozornosti. Zlasti v mlajših razvojnih fazah je pomembno, da ima macesen dovolj svetlobe, zato je potrebno macesnove izbranice pri redčenju nekoliko bolj sprostiti.

Pomemben delež v lesni zalogi ima bukev. V zadnjih štirih desetletjih se njen delež krepi in predstavlja že tretjino lesne zaloge. Bukev ima v enoti mesto na večini rastišč: od jelovih in alpskih bukovij do zmerno kislih in podgorskih bukovij. Zaradi specifičnih razmer je njen delež lahko manjši na zmerno kislih bukovih rastiščih, saj so tu ugodne razmere zlasti za krepitev deleža plemenitih listavcev. Zaradi odsotnosti redčenj kakovost bukovine v enoti ni optimalna. Pomemben je bolj aktiven pristop pri negi bukovih sestojev, ki bo poleg sodobnih izhodišč za nego bukovih gozdov, ki temeljijo predvsem na manjšem končnem številu izbranec in skrbi za dovolj veliko simetrično krošnjo, posvečal večjo pozornost tudi spremljavi vpliva različnih jakosti in pogostnosti redčenj na kakovost in stabilnost sestojev.

Enota je zanimiva tudi iz vidika plemenitih listavcev, zlasti gorskega javorja, velikega jesena, gorskega bresta in lipe. Predstavljajo 5 % lesne zaloge. S pravilno nego v mlajših razvojnih fazah njihov delež lahko znatno okrepimo. Obravnava teh minoritetnih, a ekološko in gospodarsko pomembnih vrst še vedno ni ustrezna.

Gorski javor uspeva na svežih, zmerno razvitih tleh, pa tudi na grobih nanosih in mrzlih vlažnih tleh, višje pa ima rajši bolj tople lege. Najbolj značilne gojitvene lastnosti so, poleg navezanosti na specifična rastišča, njegove zahteve po svetlobi, razen v mladosti, ko lahko deloma prenaša senco. Poleg tega se odlično in množično pomlajuje, ogroža pa ga lahko divjad. Ob povečani svetlobi je njegova rast hitra (hitrejša od bukve), zato je priporočljiva zgodnja izbira nosilcev in vzgoja v šopih. Bukev ga v fazi starejših drogovnjakov že prerašča, zato moramo njegov rastni prostor stalno negovati. Gorski javor se odlično sidra, z bogatim opadom listja meliorira tla in krepi estetsko funkcijo. Negovan doseže večje dimenzije in ima dragocen les. Javor je ekološko zelo uporabna drevesna vrsta, še posebej primerna za zapolnjevanje praznin po ujmah, pomemben stabilizator in meliorator, ki zasluži veliko gojitvene pozornosti.

V enoti imajo svoje mesto tudi pionirji in ostali listavci, ki prispevajo k biotski pestrosti in ugodno vplivajo na sestojna tla. To sta prevsem hrast in kostanj. Vrsti sta ekonomsko zanimivi, zlasti kostanj pa je pomemben tudi zaradi zagotavljanja ostalih funkcij. Ostalim listavcem in pionirjem ni

potrebno prilagajati ukrepov, dovolj bo že, da jih v sestojih toleriramo in pokazali bodo razveseljiv odziv.

Svoje mesto v sonaravni sestavi imajo tudi številne grmovne vrste, ki so pomembne za mikroklimo, prehrano divjadi, vertikalno strukturiranje sestojev in za povečanje biološke pestrosti gozdov. Pri negi jih le izjemoma odstranjujemo, kajti vodilne vrste jih že tako in tako prerastejo.

Intenziviranje gospodarjenja z zasebnimi gozdovi

Realizacija načrtovanih ukrepov je v večinsko zasebnih gozdovih ponavadi nizka. V zadnjem desetletju pa je bila realiacija možnega poseka v tej enoti presežena. Polovico poseka predstavljajo sanitarne sečnje. Realizacija načrtovanih gojitvenih del pa je bila zelo slaba. Izpad negovalnih sečenj in nege od mladovij naprej, kot glavnega usmerjevalca razvoja sestojev, pomeni odmik od zaželene smeri. Taki sestoji so bolj ali manj prepuščeni naravnemu razvoju. Vzrok za izpad sečenj so lahko prenizke cene sortimentov, neopremljenost za delo v gozdu, neodvisnost lastnikov od dohodkov iz gozda, v določenih predelih nezadostna odprtost gozdov. Dejstvo je, da gozdarji sami tega problema ne morejo rešiti.

Kljub neugodnim družbenim razmeram lahko prav revirni gozdar znatno pripomore k izboljšanju stanja in večji motiviranosti lastnikov za delo z gozdom. K problemu velja pristopiti selektivno in se osredotočiti zlasti na večje lastnike in tiste, ki so od gozda vsaj malo odvisni.

Druga možnost za intenziviranje gospodarjenja se kaže pri reševanju zaprtih področij (npr.: Kuplenik – Kovačevcevec, Lazi, Mali Gregorjevcevec). Razvoj gozdov v teh območjih je praktično prepuščen naravnemu razvoju, saj se posameznim lastnikom ne splača investirati v drago izgradnjo gozdne infrastrukture. Edina možnost za rentabilno sečnjo in spravilo se kaže v celostnem reševanju zaprtega področja. K sodelovanju je potrebno povabiti vse lastnike, ki imajo v tem predelu svoje parcele in jim predstaviti ugodnosti ter jih motivirati za sodelovanje. V kolikor je zainteresiranih zadostno število lastnikov, se pripravi odkazilo, skupaj z lastniki se izbere najugodnejšega izvajalca, ki bo delo opravil, denar pa si lastniki razdelijo po ključu. Revirni gozdar se mora tu postaviti v vlogo koordinatorja – moderatorja ter mora biti za svoje delo tudi ustrezno nagrajen.

Tak aktiven pristop do lastnikov gozdov je prav gotovo koristen za vse udeležene strani, zahteva pa seveda dodatno delo in aktiviranje predvsem revirnih gozdarjev, zato je potrebno poskrbeti tudi za ustrezno motiviranje le teh.

Usposabljanje strokovnih kadrov in lastnikov gozdov za delo z gozdom

Strokovni kadri

Revirni gozdarji imajo končano višjo šolo ali z delom pridobljene večletne izkušnje ter imajo visoko raven strokovnega znanja. Seveda pa je tudi znanje potrebno osveževati in dopolnjevati (tudi novi pravilniki, navodila za delo...):

- spremljanje strokovne literature (periodika z gozdarsko vsebino, nove knjige);
- interni seminarji na OE (vsako leto), seminarji v organizaciji CE in ostalih sorodnih organizacij (naravna dediščina, lovci...);
- formalna znanja in vedenja (zakonodaja, pravilniki, navodila za delo..);
- izobraževanje o robnih dejavnostih, ki jih pri učinkovitem delu potrebujemo (organizacija dela, tuji jeziki, ekonomika, pedagogika).

Lastniki gozdov

Tudi v tem desetletju je potrebno nadaljne delo pri izboljševanju znanja lastnikov o gozdu in gospodarjenju z gozdovi. Pri tem ima velik pomen individualen pristop, kjer revirni gozdar lahko za posredovanje znanj izkoristi skupno odkazilo oziroma ostale stike z lastniki gozdov. Poleg individualnega pristopa pa k povečevanju znanj o gozdu in gospodarjenju z njim prispeva tudi izvedba različnih tečajev in seminarjev (tečaj gojenja gozdov, tečaj varnega dela z motorno žago ipd.).

Delo z javnostjo

Delo z javnostjo je izjemno pomembno področje, kateremu se gozdarji premalo posvečajo. Zaradi javnega pomena gozdov (poudarjene socialne funkcije) je delo in prisotnost v javnosti še toliko bolj pomembna. Nujna je intenzivna prisotnost v vseh lokalnih medijih ter sodelovanje z lokalnimi institucijami.

Usmeritve za doseg usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo

Posegi v populacije so odvisni od postavljenih ciljev. Pri lovnih vrstah divjadi je za zmanjševanje številčnosti poleg povečanega odstrela treba upoštevati tudi strukturo odstrela in tako močnejše poseči v ženski del populacije in to predvsem v tisti starostni razred, ki je nosilec reprodukcije.

Za okolje, v katerem divjad živi, na splošno velja, da ga je treba predvsem biomeliorativnimi ukrepi stalno izboljševati, saj je zaradi različnih posegov vedno bolj neprijazno za rastlinojedo kot tudi ostalo divjad. Prehranskih razmer ne izboljšujemo preko krmljenja, ampak želimo preprečevati zaraščanje travniških površin, pospeševati košnjo travnikov, vzdrževati grmišča ter predvsem pospeševati sečnjo v gozdovih ter ustvarjati nove površine mladovij.

Lovske organizacije naj spremljajo številčno prisotnost, trende razvoja in prostorsko razporeditev posameznih vrst v loviščih. Pomembna so opažanja o zdravstvenem stanju in morebitnih poginih, kot tudi ugotavljanje medsebojnih vplivov z ostalimi vrstami divjadi.

Zaradi varovanja in nege habitatov je treba vso planinsko pašo goveda usmerjati na za pašo namenjene površine. Paša mora biti izključno pod nadzorom in urejena skladno z zakonodajo in pašnimi redi. Vsa trenutno prisotna gozdna paša v enoti je prepovedana in je zelo moteč dejavnik v življenjskem okolju parkljarjev in gozdnih kur.

Pomemben ukrep je zaradi povečane turistične, rekreativne in nabiralniške vloge gozdov, omejevanje dostopnosti do gozdov. Te aktivnosti vnašajo velik nemir na posamezna področja, po drugi strani pa, v primeru nabiralništva, jemljejo iz prehrane divjadi pomemben delež hrane.

Pri izboljševanju življenjskega okolja je treba izvajati ukrepe (glej poglavje 6.3.3) za izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer, kar je še posebej pomembno v času reprodukcije in zimskem času. S sonaravnim gospodarjenjem naj se zagotavlja pestra sestava drevesnih in grmovnih vrst vseh razvojnih faz v primernih deležih ter pestra horizontalna in vertikalna zgradba gozda.

Usklajena raba prostora

Zaradi velikega poudarka ohranjanja narave in zahteve po ugodnem stanju kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000 na eni strani in proizvodnih ciljev na drugi, je v izogib konfliktom interesov v določenih primerih potrebno dela v gozdu prostorsko in časovno prilagajati potrebam ohranjanja narave. Zaradi poudarjenih socialnih vlog, ki so v določenem času in v določenih predelih GGE lahko moteče, je potrebno poskrbeti za usmerjanje obiskovalcev in ureditev prometnega režima.

Upravljanje z vodami

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. čenu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem je **vodno zemljišče** celinskih voda. Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugotekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljiščestoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega

zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor.

V 14. členu ZV-1 je določeno, da zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je **priobalno zemljišče** celinskih voda (v nadaljnjem besedilu: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrozili stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov,

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrozili stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;

- odlaganje odpadkov.

Za **poplavna območja** se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Načrtovani posegi morajo biti usklajeni z zgornjimi omejitvami ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08). Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Na vodovarstvenih območjih upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:

erozijskem območju v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtokne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin.

plazovitem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

6.2.2 Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov

Glej tudi:

- Opisi odsekov
- Podrobni in posestni načrt

Dejavniki, ki vplivajo na gojenje gozdov v GGE Radovljica - desni breg Save:

- Lastniška struktura se naglo spreminja. Vedno več lastnikov ima službe v terciarni in kvartarni dejavnosti, gozd pa jim pomeni le spomin na prednike. Sami v gozdu ne delajo, nujna dela jim opravijo izvajalci. Za izvedbo rednih sečnj ali gojenja ponavadi nimajo potreb.
- Največja sklenjena površina mladovja je Ledinca, kjer na pred 23 leti ogolelih površinah rastejo letvenjaki raznih drevesnih vrst, sestojnih zasnov in negovanosti.
- Goličave, ki so v razdobju od 2015 do sedaj nastale zaradi obsežnih gradacij podlubnikov so v glavnem nepomlajene. Porašča jih redka bukev, ki je prej tvorila polnilni sloj. Ker je večina goličav na osojnih legah, ne pričakujemo večjih težav pri naravni obnovi.
- Majhna osveščenost ljudi o pomenu naravne obnove in pravilno izvedene nege. Izvedba gojitvenih del za poprečnega lastnika ni privlačna, saj se rezultati pokažejo šele čez desetletja. Če pa nege na sedanjih goličavah ne bo, bodo prihodnji gozdovi imeli le majhno gospodarsko vrednost.
- Strokovno delo v gozdu zahteva ozka specifična znanja, dobro fizično kondicijo, opremljenost, komunikativnost, poznavanje naročnikov.
- Delo povečini ni vezano na določen rok (razen sadnja in premazi) in večkrat se pokaže resničnost pregovora: "Česar ni treba narediti danes, sploh ne bo nikoli narejeno".

Najusteznejši način pridobivanja lastnikov za izvedbo nege je posamičen pristop do lastnikov, ki imajo smisel ali izkušnje za delo v gozdu. Take ljudi je treba iskati predvsem med mlajšimi upokojenci ali ljudmi, ki niso v službi. Nekatero delo v mladovjih veseli. Te in člane strojnega krožka Bled lahko kot izvajalce priporočimo tudi lastnikom, ki sami v gozdu ne delajo.

Poleg večjih posestnikov so za motiviranje potencialno zanimivi tudi načitani, vedoželjni ljudje in intelektualci. Pri pogovoru z njimi je treba pokazati široko znanje o okolju, ekologiji in jim v zimskem času ponuditi razno literaturo (Perko: Gojenje mladega gozda; Medved, Košir: Varno delo v gozdu, Papež, Perušek: Biotska raznovrstnost...).

Sprijazniti se je potrebno z dejstvom, da je tudi za izvedbo gojenja potrebno najeti izvajalca del in opravljeno delo plačati.

Gojenje gozdov

Kje je gojenje nujno za izboljšanje ekonomske vrednosti gozdov (nujnost ukrepanja 1):

- na odličnih in prav dobrih rastiščih, kjer z nego lahko bistveno pripomoremo k pravilni rasti ciljnih drevesnih vrst (plemeniti listavci). To so sestoji na jelovih bukovjih na Jelovici ter v bližini vasi in dostopni celo leto (acidofilna bukovja),
- v velikopovršinskih mladovjih, nastalih po sanacijah podlubnikov,
- v umetno osnovanih ali enovrstnih sestojih. Umetni, od narave odmaknjeni sistemi, zahtevajo več vlaganj, da ohranijo svojo stabilnost (Ledinca, zmerno acidofilna bukovja).
- V gozdovih, kjer imajo lastniki potencial za strokovno delo z mladimi gozdovi in so pripravljene delovati v smislu posebnih zahtevnih gojitvenih ciljev.

Pri vseh pospravnih sečnjah je treba imeti v vidu **naravno obnovo**. Z naletom semena v pomladencih dobimo po naravni poti najboljšo izbiro drevesnih vrst za prihodnji sestoj. Uspešna naravna obnova ciljnih drevesnih vrst zahteva potrpljenje pri pospravnih sečnjah. Postopno odpiranje površine v skladu s pomladitveno ekologijo je tudi subvencionirano. Glavna naloga gozdarja je ugotoviti optimalno obliko pomladitvenih sečenj, da se zagotovi naravno mladje (presvetlitev sestoja, oblikovanje majhnih sestojnih odprtih, oblikovanje večjih sestojnih odprtih, lega teh odprtih). Nekatera rastišča so močno nagnjena k zapleveljanju z grmovjem ali travami. V teh primerih je potrebno v teku pospravnih sečenj izvajati tudi pripravo sestojev za uspešnejšo nasemenitev.

Za zagotavljanje primerne naravnega mladja je potreben **prostorski red**. Če lastnik želi posekati večjo količino lesa, mora revirni gozdar nujno celovito pretehtati situacijo. Siromašenje sestojne zasnove debeljakov na večjih površinah, brez koncepta začetka pomlajanja je težka strokovna napaka.

Sanacijske sečnje – pospravilo lubadark. Po poseku ostanejo pretežno gole površine. Na jelovih bukovjih in alpskih bukovjih pri naravni obnovi ne pričakujemo težav. Na ostalih rastiščih pa se po velikopovršinskih sečnjah razvije bujna posečna vegetacija. Za uspešno pomladitev je potrebna priprava tal za naravno obnovo, za kvaliteten, stabilen gozd pa nadaljna nega.

Obnova s sadnjo

je aktualna le pri sanaciji ujm, kot spopolnitev revnih naravnih sestojnih zasnov in kot zagotovitev večje vrstne pestrosti (20,6 ha). Zaradi naravne vitalnosti bukve je priporočljiva nekoliko redkejša sadnja smreke ali macesna ter poznejše upoštevanje in nega tudi naravno vraslih listavcev. Sadjna v vrste je preživeta, prilagajamo se reliefu in šopom naravnega mladja. Bukev sadimo v gruče, saj zahteva veliko število osebkov na hektar. Plemenite listavce in plodono drevje sadimo v manjše skupine ali posamič. Plemenite listavce sadimo na aceretalna rastišča. Priporoča se sadnja skupin listavcev v obliki enakostraničnih trikotnikov. Pri plemenitih listavcih sadimo 5-6 sadik na 1 m razdalje, bukev in hrast pa 10-15 sadik še bolj na gosto. Vmesne površine prepustimo naravnemu razvoju.

Obžetev (48 ha)

Je ukrep, ki ga ga lastniki gozdov brez večjih težav izvajajo.

Napake, ki jih delajo:

- požanjejo vse, razen posajene drevesne vrste, tudi grmovje in vrasla drevesca ciljnih drevesnih vrst (tako oblikujejo marsikje bukove panjevce),
- žanjejo prepozno, ko so trave in zeli že semenile in je sadika že zaključila z letno rastjo,
- plevel in travo požanjejo čisto pri tleh, požete rastline mečejo na kupe.

Pravilno izvajanje obžetve:

- sadike iz drevesnic so navajene rasti sproščeno in pod zastorom hitreje propadejo, kot naravno mladje. Zato je najbolje obžetev opraviti pred najhujšo vročino - v juniju,
- travo požanjemo preden semeni. Ne žanjemo čisto pri tleh, ker tako trava močno odganja. Zato žanjemo višje in v obliki lijakov. Plevela je treba sprostiti tudi vse naravno vraslo mladje,
- pri odstranjevanju panjevcev, robide, grmovja in srobotna imamo več uspeha, če to delamo v soku. Ovijalke potolčemo in zvijemo k tlem. V primeru močne posečne vegetacije in grmovja je nujno obžeti vso površino, ne le okolice sadik,
- pozna obžetev ni strokovno utemeljena, saj tako divjadi odvzamemo travinje in lesnate rastline s katerimi bi se hranila preko zime. Ostanjejo ji le še sadike.

Nega mladja in gošče (59 ha)

je fizično in psihično zahteven ukrep. Če lastnik ni na terenu konkretno uveden v delo, mimogrede zaide v vrtnarjenje, nepotrebno čiščenje, nesmotno porabo časa in čudno kombinacijo negativne in pozitivne izbire.

Pri negi teh dveh razvojnih faz težimo k skupinski mešanosti.

Nega gošče je zelo zahtevno delo, kjer zaradi velikega števila osebkov in negativne selekcije odkazila ni. Če so gošče vrstno pestre z minoritetnimi drevesnimi vrstami, je treba z barvnim sprejem (ne rdeča barva) označiti vsaj drevesca, ki morajo nujno ostati v sestoji. Nega gošč je obvezna pri plemenitih listavcih in mešanih sm-je-bu sestojih.

Pri negi pustimo veje razmetane po tleh, potegnemo jih le z drevesc. Ob poteh in potokih puščamo grmovje (leska, češmin, kalina, glog, jerebika), ki doprinaša k vrstni pestrosti, pomeni hrano za razne živali in krepi estetsko funkcijo gozdov.

Nega letvenjaka (107 ha)

postaja zaradi ustrezne starosti sestojev (plastičnost, odzivnost) ter dejstva, da posekan les še ostaja v sestoji, najpomembnejši ukrep nege. To je prvo opravilo, kjer ustvarjamo optimalne pogoje za osebkove, ki kažejo največ pozitivnih lastnosti glede kvalitete, stojnosti in drevesne pestrosti. Intenziteta mora biti v odvisnosti od tempa priraščanja in dolžine vegetacijske dobe primerna.

Ta ukrep je nujen v čistih iglastih letvenjakih, v letvenjakih, kjer želimo ohraniti bukev v sovladajočem sloju in povsod, kjer imamo plemenite listavce. Tudi kostanjevi sestoji zahtevajo nego. Vzroka sta dva: zaradi podvrženosti kostanjevemu raku v hipovirulentni obliki ter specifičnemu ciljnemu sortimentu.

Intenziteta redčenj v sestojih plemenitih listavcev mora biti močna, saj imajo kratko proizvodno dobo.

Nega drogovnjaka (140 ha)

izvajamo kot nadaljevanje nege letvenjaka v tanjših drogovnjakih. Ko kandidati zrastejo v višino 4-5 m je čas, da izvedemo naslenjo fazo izbiralnih redčenj. Predvsem v alohtonih smrekovih sestojih morajo biti druga redčenja zaradi kratke proizvodne dobe in velike podvrženosti rdeči trohnobi zelo intenzivna. Raziskave kažejo, da do debeline 25 cm stroški poseka in spravila še presegajo prodajno ceno sortimentov. Ukrep ima že vse lastnosti izbiralnih redčenj. Poškodb pri spravilu se ognemo s sečnjo v zimskem času, krojenjem kratkih sortimentov, s podiranjem v ribjo kost in zbiranjem v vrvene linije ali vsaj usmerjene pakete.

Pregosti sestoji pretirano priraščajo v višino na račun debelinskega prirastka. To pomeni veliko tveganje za snegolome.

Izbiralno redčenje

v starejših drogovnjakih in debeljkih izvajamo, da okrepimo stojnost, povečamo kvaliteto, si zagotovimo ciljno mešanost drevesnih vrst in skrajšamo proizvodno dobo.

Redčenja so nujna, če katerega od teh parametrov lahko bistveno izboljšamo. Pogoj za učinkovito redčenje je dobra odprtost gozdov in domišlen koncept spravila.

- kasnejša kot so redčenja, tem bolj previdna morajo biti,
- pri odkazilu pazimo, da ne ločujemo dveh ali več dreves, ki so doslej rasli skupaj in imajo tudi skupno krošnjo,
- pri bukvi izvajamo tudi redčenja skupinic in šopov,
- jelki ne rahljamo sklepa, saj spremenjeno okolje negativno vpliva na njeno vitalnost,
- puščamo drevesa, ki so zanimiva za živalski svet (dupla, trhla drevesa...),

- svetloljubni macesen in bor zahtevata preko cele življenske dobe dovolj svetlobe.

Obvejevanje

V kolikor je lastnik zainteresiran za ta ukrep, mu ga je potrebno strokovno pripraviti. Izvedemo ga na dobrih rastiščih po opravljenem prvem ali drugem redčenju. Na hektar označimo 200 - 300 najperspektivnejših osebkov. Po obžaganju se mora drevo zdebeljiti vsaj še 20 cm.

Najbolj umestno je obvejevanje smreke, javora in češnje.

Varstvo gozdov

Varstveni ukrepi so ukrepi, ki jih morajo spoštovati in izvajati vsi lastniki v svojih gozdovih. Ponavadi je izvajanje teh ukrepov z odločbo časovno točno določeno (pospravilo lubadark, sanacija snego- in vetrolomov...).

Prisotnost karantenskih bolezni je potrebno permanentno nadzorovati. Sum na prisotnost je potrebno sporočati na odsek za gojenje in varstvo na OE.

Veliki smrekov lubadar je imel obsežno gradacijo od nižin do okoli 1200 m nadmorske višine. Pojavlja se predvsem na predgorskih in acidofilnih bukovjih v alohtonih smrekovih prirastnikih. Edini ukrep za zatiranje je dosleden gozdni red in pravočasna sanacija žarišč lubadarja. Izkušnje kažejo, da je zelo pomembno tudi pravočasno pospravilo posamičnih, zaradi abiotičnih vzrokov podrtih dreves. Puščena drevesa so mnogokrat žarišče večjih lubadarskih jeder. Tudi pri prvih in drugih redčenjih, če les ostaja v gozdu, ga je potrebno razžagati na kratke kose in pokriti z vejami. Z vidika varstva pred lubadarjem je drobna redčenja najbolje izvajati jeseni, ker se lubje do naslednje pomladi toliko osuši, da ni več zanimivo za razvoj lubadarja. V preteklem desetletju so bili podlubniki najpomembnejši vzrok sanitarnih sečenj.

Rdeča trohnoša je zelo razširjena predvsem v smrekovih kulturah na karbonatu. Njeno razširjenost zmanjšujemo s tvorbo skupinsko mešanih naravnih sestojev. V čistih smrekovih mlajših drogovnjakih izvajamo močnejša redčenja, da v kasnejših letih z redčenji ne povzročamo dodatnih poškodb na koreninah.

Kostanjev rak (hipovirulentna oblika) je močno razširjen. Gliva prodre v drevo skozi ranice v lubju. Rak povzroča zdebelitve ali vdolbine (slabša mehanična odpornost), ne povzroča pa odmrtnosti drevesa. **Kostanjeva šiškarica** je karantenska bolezen, ki se je v preteklem desetletju razširila po vsej GGE. Osica zalega v brste in v pozni pomladi izletava. Šiškarica zaviralno vpliva na kostanjev rak in je povzročiteljica hipovirulentne oblike.

Jesenov ožig povzročajo močno patogene glive, ki se širijo v lesu in skorji. V GGE smo napadene poganjke prvič zaznali pomladi 2009. Nesreča je, da je jesenov ožig najbolj smrtonosen za jesene v optimalnih rastnih pogojih (velika zračna vlaga). Po 10 letih je veliko jesenov že suhih. Ta drevesa je smiselno preko zime označevati za posek in posekati, saj je les takoj po odmrtnosti drevesa še uporaben.

Skrbno čuvamo posamezna proti ožigu odporna drevesa.

Poškodbe zaradi divjadi so zlasti na vznožju in pobočjih Jelovice velike. Tu potekajo migracije jelenjadi z Jelovice v Karavanke. Vzgoja listavcev zahteva veliko pozornosti (zaščita, nega).

Sadike ščitimo proti divjadi na optimalen način:

- skupine listavcev zaščitimo pred objedanjem in obgrizanjem s tulci in kasneje še s premazi vršičkov,
- sadik macesna prvih nekaj let ne ščitimo. Ko postanejo debelca zanimiva za drgnjenje, najlepše macesne (300 – 500/ha) zaščitimo s širokimi mrežami,
- na večjih površinah z mladjem je najučinkovitejša kolektivna zaščita, ki ščiti pred objedanjem in kasneje obgrizanjem.

V gostih smrekovih drogovnjakih je potrebna izvedba izbiralnih redčenj (konkurenti so tudi drevesa, poškodovana zaradi divjadi) ter premazi debel proti obgrizanju. Premazujemo le nepoškodovana drevesa – max 400 osebkov na hektar.

Poškodbe zaradi spravila se pojavljajo na vlakah, kjer ni urejeno odvodnjavanje in na okoliških drevesih. Okoliška drevesa so obtolčena zaradi neusposobljenosti, malomarnege odnosa, neustreznih pravih sredstev, predolgih sortimentov.

Poškodbe zaradi vetolomov in snegolomov so po letih zelo različne. Verjetnost ujm povečujejo: stopnja spremenjenosti naravne sestave drevesnih vrst, velikopovršinskost in enomernost, nenegovanost; konkretna ujma pa je splet neugodnih vremenskih pojavov.

Zemeljski usadi: ob vodotokih in prometnicah v V delu GGE so pogosti manjši zemeljski usadi.

Protierozijska zaščita (90 dnin)

Najboljša zaščita proti erozijskim žariščem je trajna zarast pobočij z drevjem. Protierozijsko zaščito najbolje opravljajo mlajši in srednjedobni mešani sestoji listavcev, macesna in bora. Prestari sestoji bukve in smreke pa lahko za teren predstavljajo prevelike obremenitve in zemljina lahko ob primerni klimatski situaciji začne drseti.

6.2.3 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Varovalna funkcija

Poleg varovalne funkcije je v enoti pomembna tudi zaščitna funkcija, saj gozd pogosto varuje vasi in ceste pred plazovi, hudourniki in padajočim kamenjem.

Gospodarjenje z varovalnimi gozdovi ima določene posebnosti. Cilj v teh gozdovih je predvsem pospeševanje takšne strukture in sestave gozdnih sestojev, ki krepi varovalno in zaščitno vlogo gozda. V ta namen smo v potencialno najbolj ogroženih varovalnih odsekih načrtovali tudi določeno količino poseka. Glavne usmeritve za zagotavljanje varovalne funkcije lahko strnemo v naslednjih alinejah (delno povzeto po Frehner in sod. 2007):

- Pospeševanje razgibanih malopovršinsko raznomernih struktur, v gorskih gozdovih smreke in macesna je smotrno zagotavljati skupinsko prebiralno zgradbo sestojev.
- Pospešujemo rastišču primerne drevesne vrste, zlasti tiste, ki s svojim koreninskim sistemom dobro varujejo tla (listavci, macesen...).
- Na erodibilnih brežinah je potrebno pravočasno odstraniti stara debela drevesa, ki tla še dodatno destabilizirajo in lahko, ob neugodnih vremenskih razmerah, tveganje sprožitve zemeljskih plazov še povečajo.
- Vsa dela v varovalnih gozdovih morajo biti skrbno vnaprej načrtovana z gozdnogojitvenimi načrti. Pri odločanju o ukrepih in načrtovanju del upoštevamo načela adaptivnega upravljanja.
- Ukrepanje v varovalnih gozdovih je upravičeno predvsem zaradi zmanjševanja tveganja naravnih nesreč.
- Ukrepanje naj bo prostorsko usmerjeno in naj se izvaja takrat, ko je tveganje za naravne nesreče in ogrožanje ljudi najmanjše.
- Ukrepanje naj bo primerno rastišču in dinamiki gozdnih sestojev. Pri sečnji in spravilu ne smemo poškodovati gozdnega zemljišča in sestoja, praviloma naj ostaja les v gozdu, izvajati moramo popolni gozdni red.
- Zagotovljena naj bo postopnost ukrepanja in monitoring izvedenih del.
- Sečnje drevja morajo biti opravljene tako, da je deblo odžagano vsaj 0,5 m nad poškodbo zaradi kotalečega kamenja in snega.
- Ukrepi za socialne in proizvodne funkcije se morajo podrediti funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

- Prostorski posegi v varovalne gozdove so le izjemni, potrebna je presoja vplivov na okolje in izdelan krajinski ureditveni načrt.
- Uporabi obzirne tehnologije spravila in gradnje gozdnih prometnic.

Glej tudi poglavje 9.1.7 (RGR 7 - Varovalni gozdovi).

Hidrološka funkcija

- na območjih, kjer je hidrološka funkcija na 1. in 2. stopnji poudarjenosti, je potrebno upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja,
- potrebno je vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov,
- dosledni sonaravni koncept gospodarjenja brez neobrasle površine,
- izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom, zlasti še sečnji na golo,
- izogibati se gradnji strmih, nestabilnih vlak in ročnemu spravilu na takih terenih,
- gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazljivih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dovoljena,
- v strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja,
- uporaba težke mehanizacije na erodibilnih tleh omejena oziroma prepovedana,
- odvisno od rastišča naj bo delež iglavcev nekoliko višji, ker v hidrološkem pogledu ugodno delujejo (zavirajo naglo taljenje snega),
- skrbno izbrana pravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim,
- sanacija vseh virov škodljivih emisij v tem območju,
- prilagojena gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic,
- če so sestoji v območju hidrološke funkcije močno poškodovani, jih je treba sanirati in uveljaviti ukrepe za to funkcijo,
- uporabljati bio-olja pri delu z mehanizacijo,
- na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcije prve stopnje je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz veljavnih predpisov s področja zavarovanja virov pitne vode,
- na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije pa je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz veljavnih predpisov s področja zavarovanja virov pitne vode,
- sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, erozijska, plazljiva, plazovita, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Splošne usmeritve za zagotavljanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Za zagotavljanje zadostne količine odmrle lesne mase naj se prednostno izbere poškodovano, bolno drevje, drevje z dupli, sušice, ali kako drugače z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje. Odmrlo drevje naj se pušča čimbolj enakomerno razporejeno po prostoru in s čimvečjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov, naj v gozdu ostane v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v RGR.

Pri izvajanju gozdnogospodarskih del se je potrebno izogibati aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem, neaktivna pa naj se ohranjajo. V času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarskotehničnim opravilom predvsem v mladovjih in starejših debeljakah (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo) s katerimi bi vznemirjali živali.

Ohranja naj se gozdove in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih.

Ohranjajo naj se vodni ekosistemi (gozdne mlake, kali, izviri, studenci) in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, melišča, skalovja ...).

Pri gospodarjenju z gozdom naj se pospešuje minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne vrste (drevesne vrste s sadeži).

Ohranja naj se pester in pravilno strukturiran gozdni rob.

V podrasti naj se ohranja grmovni in zeliščni sloj razen v času obnove gozdov.

Usmeritve za zavarovana območja

Zavarovana območja, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v preglednici 50. Pri gospodarjenju z gozdovi se obvezno upoštevajo varstveni režimi predpisov, ki so navedeni ob vsakem zavarovanem območju posebej.

Preglednica 50: Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov

ZAP. ŠT.	IME	STATU S	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN
1	Rastišče rezike pri Koritnem	NS	Odlok o razglasitvi povirij, močvirij in rastišč redkih rastlin v občini Bled (Uradni list RS št. 23/91)	Varstveni režim je zapisan v 4. členu Odloka. Navajamo alineje, ki so povezane z gozdarstvom.	DA
2	Mlaka v vasi Selo	NS		Prepovedano je:	DA
3	Močvirje zahodno od Sela pri Bledu	NS		Izvajati zemeljska dela (graditi ceste, odkopavati ali zasipavati teren, odstranjevati zemljo). Spreminjati obstoječo vegetacijo (izkrčenje gozda, pogozditev travnika ali pašnika).	DA
4	Povirje pod Komarjem pri Koritnem	NS		Kakorkoli onesnaževati površinsko, talno in podzemno vodo.	DA
5	Povirje vzhodno od Bodešč	NS			DA

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja so vključene v konkretne usmeritve za zavarovana območja, naravne vrednote in posebna varstvena območja.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000

Na Natura 2000 območjih se posegi in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotičnih in biotičnih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja;
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči cvetenje in semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura 2000 območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretna varstvena usmeritve na območju Natura 2000 s pripadajočimi upravljaljskimi conami

JELOVICA (SPA) 1.823 ha

Vrste: črna žolna, triprsti detel, divji petelin – prehranjevalno območje, gozdni jereb, koconogi čuk, mali skovik, kozača.

- V gospodarskih gozdovih naj se ohranja uravnoteženo razmerje razvojnih faz, zagotavlja naj se večji delež debeljakov in sestojev v obnovi (vsaj 40%).
- Ohranja naj se presvetljene sestoje z rahlim, mestoma vrzelastim ali pretrganim sklepom krošenj, ki zagotavlja bogato zeliščno plast, predvsem poraslost z borovnico in omogoča visoke gostote gozdnih mravelj (*Formica* sp.). Ti sestoji naj bodo čim bolj enakomerno porazdeljeni (divji petelin).
- Pri sečnji in spravilu naj se ohranja obstoječa mravljišča (divji petelin).
- Za potrebe duplarjev naj se v sestojih pušča drevesa z dupli, predvsem razširjenega debelinskega razreda b in c. Predlagamo, da se jih kot habitatna drevesa na primeren način označi, da jih izvajalec lahko opazi in ne poseka tudi v primeru, ko je tako drevo poškodovano pri sečnji (rumeni kljun).
- Za potrebe triprstega detla in črne žolne naj se v gospodarskih gozdovih pušča vsaj 3% LZ stoječe mrtve lesne biomase, ki naj bo enakomerno razporejena po razširjenih debelinskih razredih. V strukturi mrtve lesne biomase naj se poveča število stoječih odmrlih dreves oziroma sušic s premerom nad 30 cm.
- Zaradi pomanjkanja stoječe mrtve lesne mase večjih dimenzij, ki jih potrebujejo duplarji za tesanje dupel in za prehranjevalne potrebe, naj se v sestojih pušča zamujena jedra lubadarja, zlasti tista kjer gre za večje premere dreves, nad 30 cm, dokler se ne doseže

enakomerna razporeditev mrtve lesne mase po razširjenih debelinskih razredih do skupne vrednosti 3% lesne zaloge.

- Vzpostavlja in ohranja naj se gozdne jase (mali skovik).
- Ohranja se strukturiran iglast gozd: sestoji z vrzelastim ali pretrganim sklepom krošenj, s šopi in skupinami starih dreves (mali skovik, koconogi čuk).
- Ohranja naj se gozdne jase (koconogi čuk).
- Dolžina proizvodnih in pomladitvenih dob naj se ohranja.
- Za potrebe gozdnega jereba naj se:
 - a. ohranja in vzdržuje strukturno pester gozd, v katerem se prepletajo presvetljeni debeljaki z bogatim zeliščnim in grmovnim slojem s pionirskimi stadiji gozda (presvetlitve, jase, zaraščajoče se površine);
 - b. zagotavlja mehke in široke prehode med gozdnimi in negozdnimi površinami (se nanaša na oblikovanje roba pri pomlajevanju);
- V primeru postavitve pomladitvenih ograj, naj se te označijo z vidnimi in širokimi trakovi (gozdni jereb, divji petelin).
- Zaradi potreb kozače naj se v gozdu in na gozdnem robu ohranja majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. Usmeritev ne velja za vodne površine na gozdnih vlakah.

Usmeritve po upravljavskih conah:

Cona Divji petelin 89,2 ha (ožja območja rastišč):

- Na rastišču naj se ohranja starejše presvetljene debeljake ter sestoje v obnovi v deležu vsaj 50%.
- Preko rastišč naj se ne umešča novih gozdnih prometnic.
- V radiu 250 metrov od roba rastišča naj se v času od 1. marca do 30. junija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje novih gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se dele gozda s pestro zeliščno plastjo (borovnica, brusnica, malina).
- Ohranja naj se presvetljene sestoje z rahlim ali pretrganim sklepom krošenj.

Dodatne usmeritve:

V tem načrtovalskem obdobju naj se na rastišču ohranja pevska drevesa kot ključne strukture habitata oziroma naj se ne izvaja končnih posekov, razen v tistih sestojih, ki so pomlajeni do te mere, da niso več primeren habitat za divjega petelina (podstojni pomlajeni sestoji so v razvojni fazi letvenjaka).

Cona Triprsti detel 1.302 ha (cona obsega območje jelovice brez Kroparske gore in skrajno zahodnega dela planote):

- Ohranja naj se najmanj 50% delež debeljakov in sestojev v obnovi.
- V sestojih naj se pušča mrtva, odmirajoča drevesa in sušice, predvsem odraslo stoječe drevje iglavcev, 3-5 dreves/ha.
- Na območju cone se lahko oblikuje območja brez gospodarjenja z gozdom, ekocelice brez ukrepanja.

KORITNO IZVIR – IZLIV V SAVO DOLINKO (SAC) 3,32 ha

Vrste: navadni koščak.

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu;
 - Nove gozdne prometnice naj se praviloma za 15 m odmakne od zgornjega roba brežine potokov.
 - Prečkanja potokov z gozdnimi prometnicami so dopustna, vendar naj bo prečkanje izvedeno čim bolj pravokotno na strugo. Pri tem je zaželen izgradnja cevne prepusta.
- Po vodotokih naj se ne vlačijo lesa.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotokov.
- V 5 m pasu od zgornjega roba brežine vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja zastrtost struge. Izvaja naj se le sečnja posameznih dreves.
- V vodotoku naj se ohranja nizka vsebnost hranil.

Usmeritve po upravljavskih conah:

Cona Lehnjakotvorni izviri 0,37 ha (manjše območje znotraj gozdnega prostora):

- Območje izvirov naj se ohranja v izvornem stanju.
- Sečnja in spravilo naj se izvajata usmerjeno stran od območja izvirov.
- Zaradi ohranjanja hidromorfologije v zaledju, naj se ne gradi gozdnih prometnic, ki bi lahko spremenile naravno hidromorfologijo.
- Gozdne prometnice v zaledju cone naj se umešča v prostor skupaj z ZRSVN.

POVIRJE VZHODNO OD BODEŠČ (SAC) 4,66 ha

Cona Koščak 0,55 ha (gozdni potok z okolico v osrednjem delu območja):

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu;
 - Nove gozdne prometnice naj se praviloma za 15 m odmakne od zgornjega roba brežine potokov.
 - Prečkanja potokov z gozdnimi prometnicami so dopustna, vendar naj bo prečkanje izvedeno čim bolj pravokotno na strugo. Pri tem je zaželen izgradnja cevne prepusta.
- Po vodotokih naj se ne vlačijo lesa.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotokov.
- V 5 m pasu od zgornjega roba brežine vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja zastrtost struge (razen pri sečnji iglavcev). Izvaja naj se le sečnja posameznih dreves.
- V vodotoku naj se ohranja nizka vsebnost hranil.

Cona Lehnjakotvorni izviri 3,1 ha (manjše območje znotraj gozdnega prostora):

- Območje izvirov naj se ohranja v izvornem stanju.
- Sečnja in spravilo naj se izvajata usmerjeno stran od območja izvirov.
- Zaradi ohranjanja hidromorfologije v zaledju, naj se ne gradi gozdnih prometnic, ki bi lahko spremenile naravno hidromorfologijo.
- Pri umeščanju gozdnih prometnic v zaledje cone naj se sodeluje z ZRSVN.

ČASTILJIVA LUKNJA (SAC) 57,77 ha

Cona Koščak 5,1 ha (gozdni potok z okolico na severnem delu območja):

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu;
 - Nove gozdne prometnice naj se praviloma za 15 m odmakne od zgornjega roba brežine potokov.
 - Prečkanja potokov z gozdnimi prometnicami so dopustna, vendar naj bo prečkanje izvedeno čim bolj pravokotno na strugo. Pri tem je zaželena izgradnja cevnega prepusta.
- Po vodotokih naj se ne vlačijo lesa.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotokov.
- V 5 m pasu od zgornjega roba brežine vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja zastrtost struge (razen pri sečnji iglavcev). Izvaja naj se le sečnja posameznih dreves.
- V vodotoku naj se ohranja nizka vsebnost hranil.

Funkcija varstva naravnih vrednot

Splošne usmeritve za varstva naravnih vrednot so povzete po Naravovarstvenih smernicah (Kranj, december 2019). Konkretno usmeritve za posamezne naravne vrednote so prikazane v opisih odsekov v obrazcih E4.

Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o vrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki in hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o vrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,

- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednosta vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Površinske geomorfološke naravne vrednote:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednosta ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote:

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- V jamah se praviloma ne gradi objektov ali namešča naprav, v primeru ureditve jame za ogledovanje in obiskovanje ter v primeru potreb za znanstveno-raziskovalno delo, pa se jih gradi oziroma namešča tako, da se ne poškoduje sigastih tvorb ter drugega jamskega inventarja.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Hidrološke naravne vrednote

- Ne slabša se kvalitete vode. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma

alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debla ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritruje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.
- Naravno vrednoto se lahko opremi za obisk, ogled in predstavitev javnosti z označevalnimi in pojasnjevalnimi tablami, klopmi ipd., vendar le na način, da se s posegom in ogledovanjem ne poškoduje drevesa in ne spremeni življenjskih razmer na rastišču.

Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozije ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Konkretne varstvene usmeritve

Konkretne varstvene usmeritve po naravnih vrednotah podajamo po odsekih v obrazcu E4, obenem so vse naravne vrednote s pripadajočimi varstvenimi usmeritvami navedene v prilogi načrta.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Varstvene usmeritve

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
 - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
 - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
 - postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetih nedopustnih posegov:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,

- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Seznam enot kulturne dediščine s podrobnimi kulturnovarstvenimi usmeritvami na območju GGE Radovljica – desni breg Save je podan v spodnji preglednici. V obrazcih E4 –opisi odsekov pa je navedena enota kulturne dediščine (Ešd) in povezava na to podpoglavje.

Preglednica 51: Seznam enot kulturne dediščine na območju GGE Radovljica – desni breg Save z usmeritvami

Esd	Ime	Ods	Rezim	Podrezim	Usmeritve in opombe
28	Bodešče - Cerkev sv. Lenarta	102A, 102V	vplivno območje		Ohranja se gozdni rob, posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno veduto na cerkev, niso dopustni.
208	Kamna Gorica - Fužinarsko naselje	27A, 28B,28V	dediščina	naselbinska dediščina	Ohranja se gozdni rob, posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno veduto na naselje, niso dopustni.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Esđ	Ime	Ods	Rezim	Podrezim	Usmeritve in opombe
296	Kropa - Trško naselje	30A, 30B, 30V, 32A, 32B, 32V, 33A, 33B, 33V, 34A, 34V, 35V,	spomenik		Ohranja se gozdni rob, posegi v gozd, ki bi spremenili značilno veduto na naselje niso dopustni.
296	Kropa - Trško naselje	37A, 37V, 38A, 38B, 39, 49A	vplivno območje		
300	Kropa - Slovenska peč	38B	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini objekta, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
1754	Srednja Dobrava - Cerkev Povišanja sv. Križa	48	vplivno območje		Ohranja se gozdni rob, posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno veduto na cerkev, niso dopustni.
1755	Otoče - Cerkev sv. Antona Puščavnika	42B	vplivno območje		Ohranja se gozdni rob, posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno veduto na cerkev, niso dopustni
1876	Kamna Gorica - Cerkev sv. Trojice	27A	vplivno območje		Ohranja se gozdni rob, posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno veduto na cerkev, niso dopustni
1948	Kropa - Cerkev sv. Lenarta	33B, 34V	vplivno območje spomenika		Ohranja se gozdni rob, posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno veduto na cerkev, niso dopustni
2098	Ovsiše - Cerkev sv. Nikolaja	60A	vplivno območje		Ohranja se gozdni rob, posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno veduto na cerkev, niso dopustni.
2099	Češnjica pri Kropi - Cerkev sv. Tomaša	50A, 51	vplivno območje		Ohranja se gozdni rob, posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno veduto na cerkev, niso dopustni.
3274	Kropa - Razpelo ob cesti na Jamnik	37A, 54A	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini objekta, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
9487	Jelovica - Spominsko znamenje ustanovitvi Cankarjevega bataljona	32A	spomenik		V primeru poteka gozdnih del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
9489	Kamna Gorica - Sekirarca pri hiši Kamna Gorica 1	28B, 47A	vplivno območje		Ni vpliva, samo stik vplivnega območja z gozdnim robom, zato ga je treba ohranjati.
13083	Bodešče - Prazgodovinska naselbina na Gradišču	68V, 102A, 102V	arheološko najdišče		Upoštevac naj se določila 111. člena, predvsem točki 1. in 2. Odloka o Občinskem prostorskem načrtu občine Bled.
13088	Kupljenik - Prazgodovinska naselbina Gradišče	74A, 74V	arheološko najdišče		Upoštevac naj se določila 111. člena, predvsem točki 1. in 2. Odloka o Občinskem prostorskem načrtu občine Bled.
13089	Kupljenik - Prazgodovinska postojanka v jami pod Babjim zobom	68V	arheološko najdišče		Posegi naj se lokaciji izogibajo oz. naj se upoštevajo določila 111. člena, predvsem točki 1. in 2. Odloka o Občinskem prostorskem načrtu občine Bled.
13107	Bled - Parkovni gozd Straža	101A	dediščina	kulturna krajina	Pomen gozda na Straži je tudi estetki, saj je del značilne blejske vedute. Gozd se ohranja, posegi

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Esđ	Ime	Ods	Rezim	Podrezim	Usmeritve in opombe
					v gozd, ki bi lahko spremenili značilno veduto, niso dopustni. Za vse posege na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
13212	Ribno - Spominsko znamenje Mihi Torkarju	37A, 95B	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
13231	Žnidarjeva planina - Spominska plošča Alojziju Novaku na Papežu	93	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini spominske plošče, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
13232	Bled - Ambient Bleda	101A, 101V	dediščina	kulturna krajina	Pomen gozda v območju Ambianta Bleda je tudi estetki, saj je del značilnih blejskih vedut. Ohranja se gozd in gozdni rob, posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilne vedute, niso dopustni. Za vse posege na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
13254	Ribno - Vaško jedro	102B	dediščina	naselbinska dediščina	Gozdna površina predstavlja integralni del naselbinske dediščine Ribno zato se varuje v obstoječem obsegu. Posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno podobo naselja, niso dopustni. Za vse posege na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
13256	Kupljenik - Vas	71A, 71B, 72A, 74A	dediščina	naselbinska dediščina	Gozdne površine in druge drevesne strukture (živice, gruče dreves in posamezna drevesa) predstavljajo integralni del vasi, zato se varujejo v obstoječi obliki in obsegu. Posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno podobo vasi, niso dopustni. Za vse posege na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
13261	Bodešče - Vas	102A, 102V	dediščina	naselbinska dediščina	Gozdne površine in druge drevesne strukture (živice, gruče dreves in posamezna drevesa) predstavljajo integralni del vasi, zato se varujejo v obstoječi obliki in obsegu. Posegi v gozd, ki bi lahko spremenili značilno podobo vasi, niso dopustni. Za vse posege na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
13751	Ribno - Spominsko znamenje Angeli Koselj in Mariji Marin	98A	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
14635	Jelovica - Spominsko znamenje žrtvam izdaje na Oblakovi planini	79B	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
16113	Jelovica - Naselbina na Gradišču na Vodiški planini	26A	arheološko najdišče		Upoštevajo naj se določila 57 člena, točka 16, Odloka o prostorskem redu Občine Radovljica
16905	Kamna Gorica - Znamenje ob hiši Kamna Gorica 69	27A	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
17392	Ribno - Grob Staneta Šurka-	98A	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini groba, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Esđ	Ime	Ods	Rezim	Podrezim	Usmeritve in opombe
	Jake			dediščina	dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
17607	Spodnja Lipnica - Arheološko najdišče Častiljiva jama	6V	arheološko najdišče		Posegi naj se najdišču izogibajo, oz. Upoštevajo naj se določila 57 člena, točka 16, Odloka o prostorskem redu Občine Radovljica.
17608	Zaloše - Arheološko najdišče Jama pod Stolcem	43A	arheološko najdišče		Posegi naj se najdišču izogibajo, oz. Upoštevajo naj se določila 57 člena, točka 16, Odloka o prostorskem redu Občine Radovljica.
17612	Zgornja Lipnica - Ruševine gradu Pusti grad	2A	arheološko najdišče		Upoštevajo naj se določila 57 člena, točka 16, Odloka o prostorskem redu Občine Radovljica.
17612	Zgornja Lipnica - Ruševine gradu Pusti grad	2A, 2B	vplivno območje		Upoštevajo naj se določila 57 člena, točka 16, Odloka o prostorskem redu Občine Radovljica.
17758	Lancovo - Domačija Lancovo 10	1B	vplivno območje spomenika		Domačija se nahaja na gozdnem robu, ki se ohranja, za gozdna dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
17764	Podnart - Hiša Podnart 27		spomenik		ni prekrivanja
17764	Podnart - Hiša Podnart 27		vplivno območje spomenika		ni prekrivanja
17765	Podnart - Hiša Podnart 26		vplivno območje spomenika		ni prekrivanja
17857	Kamna Gorica - Rake		dediščina	stavbna dediščina	ni prekrivanja ali v zelo majhnem delu
20742	Podnart - Hiša Podnart 21		dediščina	stavbna dediščina	ni prekrivanja
20743	Podnart - Hiša Podnart 22		dediščina	stavbna dediščina	ni prekrivanja
22364	Jamnik - Kultura krajina		dediščina	kulturna krajina	ni prekrivanja, le stik z gozdnim robom, ki se ohranja.
22969	Kropa - Grob Blaža Ažmana	34V	spomenik		V primeru poteka gozdnih del v bližini groba, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
22971	Kropa - Kapelica ob poti k cerkvi Device Marije	39	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini kapelice, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
22973	Kropa - Kapelica na izviru	39	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini kapelice, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
22976	Kropa - Kapelica pri Sv. Soboti	37A, 54A	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini kapelice, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
22977	Kropa - Spomenik kurirski postaji in	28B, 38B	spomenik		V primeru poteka gozdnih del v bližini spomenika, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Esđ	Ime	Ods	Rezim	Podrezim	Usmeritve in opombe
	padlim borcem				kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
23599	Kamna Gorica - Mlin Kamna Gorica 2	47A	dediščina	stavbna dediščina	Mlin se nahaja na gozdnem robu, ki ga je treba ohranjati. Za gozdna dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
24579	Brda pri Radovljici - Spominsko znamenje padlim v NOB	10	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
24587	Zgornja Lipnica - Spominsko znamenje Jožetu Grilcu	3B	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
24588	Vošče - Spominsko znamenje Janezu Dežmanu in Martinu Benedičiču	10, 12	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
24589	Vošče - Spominsko znamenje NOB v Lazcu	8B	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
24637	Kamna Gorica - Hiša Kamna Gorica 38	28V	dediščina	stavbna dediščina	Hiša se nahaja na gozdnem robu, ki ga je treba ohranjati. Za gozdna dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
24871	Spodnja Dobrava - Otoško znamenje	46	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
24885	Ovsiše - Spominsko znamenje NOB v Vohu	60B	dediščina	memorialna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
24895	Brezovica pri Kropi - Razpelo v severozahodnem delu vasi	49A	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini razpela, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
24899	Ovsiše - Kapelica	60A	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini kapelice, jo je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
26108	Ribno - Hiša Savska 44	102B	dediščina	stavbna dediščina	Hiša se nahaja na gozdnem robu, ki ga je treba ohranjati. Za gozdna dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
27907	Jelovica - Spominsko znamenje NOB na Kopišču	26A	spomenik		V primeru poteka gozdnih del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
28850	Kupljenik - Rovt Talež	69, 71A, 71B, 71V	dediščina priporočilno	kulturna krajina, stavbna	Razgibane strukture gozda so sestavni del kulturne krajine rovta in se varujejo. Za vse posege na tem območju je treba pridobiti

Esđ	Ime	Ods	Rezim	Podrezim	Usmeritve in opombe
				dediščina	kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
28864	Kupljenik - Domačija Kupljenik 12	72A	dediščina priporočilno	stavbna dediščina	Gozdni rob in druge drevesne strukture predstavljajo sestavni del domačije, zato se varujejo v obstoječi obliki in obsegu. Za vse posege na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
29209	Zgornja Dobrava pri Kropi - Razpelo ob poti v Mišače	48	dediščina	stavbna dediščina	V primeru poteka gozdnih del v bližini razpela, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Za dela na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.
29266	Jelovica - Planina Goška Ravan	13B, 19A, 19B	dediščina	naselbinska dediščina	Razgibane strukture gozda so sestavni del naselbinske dediščine in se varujejo. Za vse posege na tem območju je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.

Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Bled (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 34/2014 in dop.) v 111. členu določa:

Za registrirano arheološko najdišče

(1) Za arheološka najdišča, ki so registrirana kulturna dediščina, poleg določb 108. in 110. člena tega odloka velja, da je na njihovem območju prepovedano predvsem:

odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake,

poglabljati morsko dno in dna vodotokov ter jezer,

ribariti z globinsko vlečno mrežo in se sidrati,

gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine in

postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

(2) Izjemoma so dovoljeni posegi v posamezna najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč ob izpolnitvi naslednjih pogojev:

- če ni možno najti drugih rešitev in
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče možno sprostiti za gradnjo.

(3) Obseg in čas potrebnih arheoloških raziskav opredeli organ, pristojen za varstvo kulturne dediščine.

(4) V primeru, da se območje ureja z OPPN, je treba predhodne arheološke raziskave v smislu natančnejše določitve vsebine in sestave najdišča opraviti praviloma že v okviru postopka priprave prostorskega akta.

(5) Za izvedbo predhodne arheološke raziskave na območju kulturnega spomenika, registriranega arheološkega najdišča, stavbne dediščine, naselbinske dediščine, kulturne krajine ali zgodovinske krajine je treba pridobiti kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po predpisih za varstvo kulturne dediščine. Pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline je treba pri organu, pristojnem za varstvo kulturne dediščine pridobiti podatke o potrebnih predhodnih arheoloških raziskavah – obseg in čas predhodnih arheoloških raziskav določi pristojni organ.

(6) Na območjih, ki še niso bila predhodno arheološko raziskana in ocena arheološkega potenciala zemljišča še ni znana, se priporoča izvedba predhodnih arheoloških raziskav pred gradnjo ali posegi v zemeljske plasti.

(7) Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju dediščine zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke.

(8) Zaradi varstva arheoloških ostalin je potrebno pristojni osebi Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela, in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi.

Odllok o prostorskem redu Občine Radovljica (Deželne novice, Uradne objave št. 159/2012 in dop.) v 16. točki 57. člena, določila:

(16) Na območja registriranih arheoloških najdišč ni dovoljeno posegati na način, ki bi lahko poškodoval arheološke ostaline. V posamezna najdišča so izjemoma dovoljeni posegi kot jih določa odllok, ob izpolnitvi naslednjih pogojev:

če ni možno najti drugih rešitev,

če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče možno sprostiti za gradnjo.

Obseg in čas potrebnih arheoloških raziskav opredeli organ pristojen za varstvo kulturne dediščine.

Rekreacijska funkcija

Za zagotavljanje čim manjšega vpliva povečanega števila ljudi na območjih s poudarjeno rekreacijsko funkcijo in za omogočanje varne in usmerjene tovrstne rabe gozda je potrebno zagotavljati:

- redna vzdrževalna dela infrastrukture in povečan strokovni nadzor, da se čimprej odpravijo motnje, ki jih povzročajo obiskovalci,
- ob poteh in predelih, kjer je poudarjena rekreacijska funkcija, z nego ustvarjati primerno strukturo gozda,
- pri sečnji in spravilu izvajanje gozdnega reda,
- čas izvajanja sečnje in spravila načrtujemo v obdobju najmanjšega obiska.

Estetska funkcija

Za krepitev je potrebno:

- ohranjati privlačne, estetsko zanimive naravne ambiente,
- varovati izrazite gozdne robove in utrjevati narušene, labilne gozdne robove,
- ustrezno oblikovati infrastrukturo in opremo v gozdu,
- odpravljati estetske motnje in obveščati javnost o nujnih gozdnogospodarskih ukrepih, ki povzročajo estetske motnje,
- pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen alpski pečat (macesen, jerebika, mokovec...).

Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodna funkcija je v določenih primerih lahko v konfliktu z nekaterimi drugimi funkcijami, v izogib pojavljanja konfliktov je potrebno pri izvajanju del v gozdovih:

- upoštevati časovne in druge omejitve, ki so predpisane za zagotavljanje varovanja ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov,
- uporabljati primerne tehnologije in tehnike dela,
- v gozdovih s poudarjeno socialno funkcijo, kjer je obiskovanje prisotno, ali na vplivnih območjih planinskih poti ter drugih rekreacijskih površin se izvajajo s pravočasnim obveščanjem javnosti in ustrezno označitvijo območja delovišča.

Predvidena dela za krepitev funkcij gozdov so zajeta v preglednici D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti. Ukrepi so konkretizirani tudi po odsekih na obrazcih E4.

6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ohranitev in razvoj prosto živečih divjih živali sta tesno povezana z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja. Pri izboljševanju življenjskega okolja naj gre predvsem za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev, kar je še posebej pomembno v času reprodukcije in zimskem času. S sonaravnim gospodarjenjem naj se zagotavlja pestra sestava drevesnih in grmovnih vrst, vseh razvojnih faz v primernih deležih ter pestra horizontalna in vertikalna zgradba. Za ohranjanje in zagotavljanje ustreznih habitatov za prostoživeče živalske vrste, ki živijo v gozdovih, je potrebno zagotoviti ustrezno (modelno) stanje razvojnih faz gozda vključno z zadostnim deležem mladovij. Gozdovi gospodarjeni po sonaravnih načelih so ob ustreznih dodatnih ukrepih najboljša osnova za ohranitev vseh v enoti živečih avtohtonih vrst. Osnovno vodilo pri vsakem ukrepanju je ohranjanje vseh že obstoječih naravnih možnosti. Predvsem pri negovalnih, drugih gojitvenih in varstvenih delih v najmlajših razvojnih fazah, je treba v smislu sonaravnosti v korist gozda in v njem živečih vseh živalskih vrst, izboljševati bioekološko stabilnost in pogoje za živalski svet.

Zagotavljati je treba tudi zadosti intenzivne posege v populacije rastlinojedih parkljarjev.

Posegi v populacije so odvisni od postavljenih ciljev. Pri lovnih vrstah divjadi je v primeru zmanjševanja številčnosti poleg povečanega odstrela treba upoštevati tudi strukturo odstrela in tako močnejše poseči v ženski del populacije in to predvsem v tisti starostni razred, ki je nosilec reprodukcije. Podobno oziroma obratno velja za povečevanje številčnosti populacij.

Posredno in neposredno vpliva na populacije rastlinojedih parkljarjev tudi prisotnost velikih zveri (v enoti so prisotni vsi predstavniki). Znaki prisotnosti volkov in rjavega medveda so v enoti pogosto evidentirani, medtem ko so znaki prisotnosti risa manj pogosti. Z vidika uravnavanja številčnosti rastlinojedih parkljarjev je njuna prisotnost v enoti sprejemljiva.

Lovske organizacije naj spremljajo številčno prisotnost, trende razvoja in prostorsko razporeditev posameznih vrst v loviščih. Pomembna so opažanja o zdravstvenem stanju in morebitnih poginih, kot tudi ugotavljanje medsebojnih vplivov z ostalimi vrstami divjadi.

Smiselno bi bilo tudi omejevanje nabiranja gozdnih plodov, predvsem gob, ki se je razbohotilo v večjem delu enote. Nabiranje vnaša velik nemir na posamezna področja, po drugi strani pa jemlje iz prehrane divjadi pomemben delež hrane.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Delo Zavoda za gozdove je osredotočeno na preventivno varstvo.

V požarno ogroženih gozdovih pospešujemo listavce, ki se vnamejo kasneje kot z eteričnimi snovmi bogati iglavci. Listavci so primernejši tudi zato, ker se listnat opad razkrajja hitreje in tvori na tleh tanjšo lahko gorljivo plast.

V spomladanskem času ne spodbujamo dela v gozdu, kajti človeški dejavnik je velikokrat povzročitelj požarov.

Republika Slovenija v razdobjih, ki so za začetke požarov posebno tvegana, razglasi požarno ogroženost naravnega okolja (suša, visoke temperature). Ogroženost lahko velja za del države ali celo državo. Takrat je kurjenje v naravnem okolju prepovedano.

Pri številnih izletnikih, ki si gozdove izberejo za preživljanje prostih ur, na piknik prostorih opravljamo preventivno in izobraževalno dejavnost.

Revirni gozdar opozarja obiskovalce ali prijavlja stalne kršitelje pristojni inšpekciji.

Ob sprehajalnih poteh in na primernih prostorih za piknike odobravamo postavitve in obnovo ograjenih kurišč.

ZGS zagotovi nameščanje protipožarnih tabel na gozdnih in javnih cestah v okolici požarno ogroženih gozdov.

6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pridobivanje lesa in odpiranje gozdov s prometnicami se mora prilagoditi sodobnim dosežkom na tem področju, pri tem pa upoštevati vse posebnosti enote. Pridobivanje lesa naj poteka v skladu s tehnološkimi deli gozdnogojitvenih načrtov in osnovnem izhodišču, da celotno površino večnamenskih gozdov obdelujemo z okolju prijazno tehnologijo, ki pa mora omogočiti tudi ustrezen zaslužek lastnikom. Prilagoditi se moramo tudi visokemu deležu načrtovanih slučajnih pripadkov, ki zahteva veliko mobilnost izvajalcev. Z uporabo ustreznih tehnologij se mora doseči bolj aktivno gospodarjenje z gozdom ob dolgoročnem zagotavljanju in krepitvi vseh funkcij gozda. Ob postavljanju omejitev, ki lastnikom preprečujejo racionalno gospodarjenje bi bilo lastnikom potrebno nadomestiti izpadli dohodek. Pomembno je predvsem zmanjšati delež neodprtih površin.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno:

- v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat iz katerega bo razvidna obstoječa stabilnost ter erozijska ogroženost s predvidenimi preventivnimi ukrepi;
- v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase, z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi;
- dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer, ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;

- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,..) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalja in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno,
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegih v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje.

Posek lesa

Zaradi zahtevnega terena in razdrobljenosti lastništva bo večina sečnje še vedno opravljena klasično. Ugotavljamo, da se z leti hitro zmanjšuje delo samih lastnikov gozdov, ki niso več usposobljeni in pripravljeni za delo v lastnem gozdu. Pojavlja se tudi problem kvalitete dela izvajalcev. Vse to poskušamo izboljšati z izvedbo izobraževalnih tečajev za gozdno tehniko za lastnike gozdov (motorna žaga, traktor, gojitvena orodja, ujme). Za profesionalno delo je potrebno pridobiti izobrazbo NPK – sekač. Organiziramo tudi pripravljalne tečaje za to kvalifikacijo.

V skladu z »Vodili dobrega ravnanja pri strojni sečnji« se bo izvajala tudi strojna sečnja. Pri tem se morajo upoštevati navedene omejitve, s tem pa se bodo obremenitve okolja zmanjšale. Pred začetkom strojne sečnje se postavi sistem sečnih poti, ki naj bi se uporabljale celo proizvodno dobo. Zaradi razdrobljene posesti in zahteve, da se naenkrat poseka vsaj cca 500 m³ lesa, bo potrebno združevanje več lastnikov.

Spravilo lesa

Spravilo bo potekalo v skladu s tehnološkimi deli gozdnogojitvenih načrtov. Na večini površine se bo uporabljalo traktorsko spravilo. Na manjšem delu se bo uporabljalo kombinirano žično spravilo (Kroparska gora, Grabna, Dobrava) in pa traktorsko z ročnim predspravilom. K povečanju bo prispevala predvsem uvedba sodobnih žičnih žerjavov s procesorsko glavo, ki v primerjavi z ostalimi oblikami žičničarskega spravila zmanjša stroške.

Na terenih primernih za žično spravilo moramo biti pozorni na ohranitev sidrnih dreves. Predvsem na terenih, kjer se bo izvajala strojna sečnja, se bo spravilo izvajalo po kolesih.

Transport lesa

Pri prevozu lesa so večinoma gozdne ceste pripravljene na prevoz dolgega in kratkega lesa.

Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste: ceste je smiselno graditi na ekološko manj občutljivih terenih. Predvsem bi z njimi odpirali neodprte površine in skrajševali predolge pravilne razdalje. Pri trasiranju bomo upoštevali možnost spravila s sodobnimi žičnimi žerjavi. Izvedba je odvisna predvsem od finančnih zmožnosti lastnikov ter sofinanciranja s strani države in EU. Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so predvsem Kupljenik – Kovačevcevec, Lazi, Mali Gregorjavec. Pri opredeljevanju prednostnih območij smo se izognili zaščitenim območjem. Določena so v prostorskem delu načrta.

Seveda pa bomo strokovno presodili vsako morebitno namero za vlaganje v gozdno infrastrukturo na celotnem področju enote.

Izgradnjo gozdnih cest bomo izvajali z bagersko tehnologijo. Izkopani material se maksimalno uporabi na trasi bodoče ceste.

Vlake: zaradi zahtevnega terena se predvideva tudi gradnja ožjih vlak. Dodatno se bo gostila že izdelana mreža. Gradnja bo potekala tudi v drogovnjakih, kjer se bodo prvič izvajala redčenja, v katerih bo napadla etatna lesna masa, ob novozgrajenih gozdnih cestah, na površinah, ki so opredeljene kot neodprte in kot kombinirano spravilo. Prednostna območja (predvsem Lazi, Suherna, Pod robom, Tolsti vrh, Grabna, Vršana, Dvoršec) za gradnjo gozdnih vlak so prikazana v prostorskem delu načrta. Tudi pri opredeljevanju prednostnih območij za gozdne vlake smo se izognili zaščitenim območjem.

Podrobno bo gradnja vlak opredeljena v tehnoloških delih gozdnogojitvenih načrtov in v Elaboratih vlak. Strokovno bomo proučili vse morebitne pobude za gradnjo gozdnih vlak.

6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Nujno je dobro sodelovanje javne gozdarske službe z drugimi uporabniki prostora, predvsem z lokalnimi skupnostmi pri pripravi prostorskih načrtov (OPN) in oblikovanju drugih občinskih prostorskih predpisov. Ustrezne rešitve v prostorskih načrtih v bistveni meri pripomorejo k lažjemu in hitrejšemu odločanju za konkreten poseg v gozdni prostor.

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Analična presoja pričakovanih vplivov na ožje in širše območje posega v gozd in gozdni prostor temelji na vlogi gozda in določitvijo funkcij gozdov v veljavnem območnem načrtu. Posegi v gozdnem prostoru v nobenem primeru ne smejo sprožiti erozijskih procesov oz. porušiti ravnotežja na labilnih tleh. Zaradi vedno večjih pritiskov na gozdni prostor s strani rekreacije in turizma je potrebno ta pritisk v največji meri usmeriti na območja, kjer ni ekoloških funkcij na prvi stopnji poudarjenosti. V ta namen je bila za GGN GGO Bled 2011 - 2020 izdelana conacija gozdnega prostora z vidika njegove rabe za rekreacijo in turizem.

Strokovne podlage, ki jih posredujemo za načrtovane prostorske ureditve lokalnim skupnostim pri pripravi občinskih prostorskih načrtov so:

- površina gozda, prikaz dejanskega stanja gozdnih površin,
- kategorije gozdov,
- poudarjenost funkcij gozdov,
- kataster gozdnih cest,
- usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic,
- usmeritve na podlagi Zakona o divjadi in lovstvu pri posegih v okolje divjadi,
- usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.

Za izdajo soglasij in mnenj za posege v gozd in gozdni prostor se bomo držali naslednjih meril:

- V varovalnih gozdnih posegi praviloma niso dovoljeni. Varovalni gozdovi v GGE so določeni z Uredbo o varovalnih gozdnih in gozdnih s posebnim namenom (Ur.l. RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15). Za predvideni poseg v varovalni gozd je predhodno potrebno pridobiti dovoljenje, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in

prehrano. Skladno z 2. členom zgoraj navedene uredbe, se posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, lahko izvajajo na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom, ki so razglašeni po predpisih o gozdovih so tudi po 62. členu Uredbe o prostorskem redu Slovenije (Ur.l. RS št.122/2004) opredeljeni kot varovana območja naravnih kakovosti krajine.

- V kmetijski in primestni krajini je sicer majhen delež gozdov, le 7,4 %, a je gozdnatost najnižja (24,1 %), obenem pa so pritiski za posege v gozd in gozdni prostor veliki. V primeru posegov v ohranjene gozdne zaplate katerekoli velikosti, si je potrebno prizadevati za osnovanje nadomestnih gozdnih površin v tem tipu krajine. Smiselno je tudi povečevati obstoječe gozdne površine. Izredno pomemben element je tudi posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja izven naselij, ter obvodna drevnina (glej usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij v poglavju 7).
- Pri umeščanju novih infrastrukturnih objektov v prostor naj se v največji možni meri izkorišča že obstoječe koridorje. Ob takem pristopu bo manjša izguba gozdnih ali tudi kmetijskih površin, manjša estetska rana v prostoru in ustrežnejša nadaljnja raba samega infrastrukturnega objekta (lažje vzdrževanje, če se v neposredni bližini že nahaja prometnica, izogibanje negativnim posledicam, ki jih povzroča neposredna bližina gozda oziroma krošnje dreves - padajoče veje, listje, vetrolomi, snegolomi ipd.).
- Novi objekti morajo biti odmaknjeni od gozdne površine (namenska raba v novih občinskih prostorskih načrtih) najmanj 30 m, da v prihodnje ne bo prišlo do ogrožanja le teh zaradi odraslega gozdnega drevja. Objekti tudi ne smejo preprečevati dostopa in prevoza do gozda lastnikom po dosedanjih poteh ali pa je potrebno omogočiti nadomestno prometnico. Pri arhitekturni zasnovi stavb naj se v največji meri upošteva les. Zelene površine predstavljajo neprecenljiv prispevek h kvaliteti bivanja, zato je smiselno pri oblikovanju stanovanjskih območjih načrtovati parkovne površine. Razpršena gradnja s prostorskega vidika ni racionalna.

Za presojo posegov v gozd in gozdni prostor so poleg krajinskih tipov pomembna tudi temeljna razvojna območja gozdov, opredeljena na ravni območja:

- V strogo varovanih območjih je gospodarjenje podrejeno ohranitvi naravnega stanja gozdov. V varovalnih gozdovih je ukrepanje namenjeno predvsem krepitevi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.
- V drugih območjih s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami mora gospodarjenje z gozdovi prvenstveno upoštevati ohranitev in krepitev gozdov v pogledu poudarjenih funkcij. Skladno s poudarjenostjo funkcij je potrebno tudi presojati posege v gozd in gozdni prostor.
- Območja večjih površin strnjenih gozdov so pomembna okoljska in krajinska vrednota, zato se mora upoštevati nujnost ohranitve njihove celovitosti. V primeru teh predelov, razen neposredno na njihovem robu, je potrebna velika previdnost in restriktivnost pri odobranju vseh posegov. Prav tako si je v teh območjih potrebno prizadevati za omejitve vseh dejavnosti, za katere zelo ohranjen gozd ni nujen in se lahko dogajajo drugje.
- V območjih gozdov s širšim večnamenskim značajem je z vidika gozda in njegovih funkcij najmanj problematično usklajevati različne rabe gozda in gozdnega prostora nasploh. Kljub temu moramo tudi v tej kategoriji pri izdaji soglasij za posege v gozd in gozdni prostor skrbno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati tudi usmeritve in ukrepe, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Ur.l.RS, št. 67/2016).

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Načrtovani možni posek temelji na stanju sestojev, gojitvenih pogojih, razmerjih razvojnih faz in ciljnih po rastiščnogojitvenih razredih. V strukturi načrtovanega poseka prevladujejo pomladitvene sečnje. Med redčenja smo vključili tudi ukrepe predvidene v varovalnih gozdovih in redčenja v raznomernih sestojih. Ukrepanja v debeljakih so usmerjena predvsem na potrebna izbiralna redčenja v mlajših debeljakih s tesnim sklepom ter uvajanje starejših debeljakov v obnovo. Glede na dolgoletne izkušnje se zavedamo, da bo del načrtovanih sečenj realizirala narava. Predvideli smo jih v obsegu petine možnega poseka. Pri sanitarnem poseku gre za težko ali celo nepredvidljive dogodke, ki so iz vidika usmerjanja gozdov nezaželeni. Tudi del obnove v starejših sestojih bo verjetno posledica sanitarnih sečenj. Pri izvajanju načrta je zato v prvi vrsti potrebno realizirati redčenja ter začeti z uvajanjem debeljakov v obnovo, v drugi polovici načrtovalnega obdobja pa se, glede na delež sanitarnih sečenj, bolj osredotočiti na nadaljevanje in zaključek obnove.

Pri prenosu načrtovanega poseka v praktično ukrepanje v sestoj moramo upoštevati podrobno in aktualno gojitveno in varstveno oceno in izdelati podrobne izvedbene načrte. Pri tem upoštevamo dopustna odstopanja pri izvajanju načrta (Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo) ter prostorsko razporeditev predvidenih ukrepov.

V preglednicah MPVP so med redčenja uvrščena redčenja pri negi letvenjakov in drogovnjakov ter izbiralna redčenja. K pomladitvenim sečnjam pa štejemo oplodno sečnjo, svetlosečnjo in končni posek.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³)

		Vrste poseka					Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	63.247	80.522	0	0	0	62.874	206.643	19,3	85,3
	%	30,6	39,0	0,0	0,0	0,0	30,4	100,0		
Listavci	m ³	54.632	57.247	0	0	0	7.486	119.365	15,0	63,7
	%	45,8	47,9	0,0	0,0	0,0	6,3	100,0		
Skupaj	m³	117.879	137.769	0	0	0	70.360	326.008	17,5	75,8
	%	36,2	42,2	0,0	0,0	0,0	21,6	100,0		

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	61.034	76.847	0	0	0	59.950	197.831	19,4	85,8
	%	30,9	38,8	0,0	0,0	0,0	30,3	100,0		
Listavci	m3	51.523	53.948	0	0	0	7.321	112.792	15,5	65,4
	%	45,7	47,8	0,0	0,0	0,0	6,5	100,0		
Skupaj	m3	112.557	130.795	0	0	0	67.271	310.623	17,8	77,1
	%	36,2	42,1	0,0	0,0	0,0	21,7	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	1.531	3.269	0	0	0	2.563	7.363	17,9	78,4
	%	20,8	44,4	0,0	0,0	0,0	34,8	100,0		
Listavci	m3	2.165	2.775	0	0	0	151	5.091	10,8	47,5
	%	42,5	54,5	0,0	0,0	0,0	3,0	100,0		
Skupaj	m3	3.696	6.044	0	0	0	2.714	12.454	14,1	61,9
	%	29,7	48,5	0,0	0,0	0,0	21,8	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	682	406	0	0	0	361	1.449	15,1	60,5
	%	47,1	28,0	0,0	0,0	0,0	24,9	100,0		
Listavci	m3	944	524	0	0	0	14	1.482	8,5	34,9
	%	63,7	35,4	0,0	0,0	0,0	0,9	100,0		
Skupaj	m3	1.626	930	0	0	0	375	2.931	10,9	44,1
	%	55,5	31,7	0,0	0,0	0,0	12,8	100,0		

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 53/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	6,40	0,30	0,50	7,20
Sadnja	ha	19,80	0,30	0,50	20,60
Obžetev	ha	46,80	0,80	0,80	48,40
Nega mladja	ha	13,79	0,51	0,01	14,31
Nega gošče	ha	42,33	2,41	0,14	44,88
Nega letvenjaka	ha	102,49	4,23	0,77	107,49
Nega ml. drogovnjaka	ha	132,36	7,69	0,11	140,16
Zaščita s premazom	ha	26,00	0,00	1,00	27,00
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	18.600,00	200,00	1.000,00	19.800,00
Zaščita z ograjo	m	400,00	0,00	0,00	400,00
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	0,00	10,00	110,00

Glej poglavje 6.2.2 (Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Razpoložljivih površin za izvedbo biomeliorativnih del na platoju Jelovice ni veliko. Več površin je na voljo v nižinskem delu in ob vznožju platoja. Na platoju se sicer nahaja nekaj pašnih površin, vendar se tu izvaja planinska paša (Ribenska planina, Goška raven, Tamare). Ne glede na vse pa naj se z načrtovanimi deli preprečuje proces zaraščanja preostalih pašnih površin na platoju. Pospeševati je treba tudi nekatere ostale ukrepe kot je npr. puščanje odmrle biomase, ki so pomembni za zagotavljanje ugodnega stanja klasifikacijskih vrst Nature 2000.

Vzdrževanje pasišč s košnjo in čiščenjem je namenjeno predvsem rastlinojedi parkljasti divjadi. To je obenem tudi ukrep proti zaraščanju negozdnih zemljišč. Sem spada tudi osnovanje novih pasišč, ki bi bil še posebej na platoju, zelo dobrodošel ukrep. Na letni ravni se načrtuje košnja v obsegu 3,5 ha, predvsem na tistih lokacijah, ki so sredi gozdnih kompleksov in na katerih so lastniki že opustili košnjo. Normativ znaša 20 ur/ha. Večino del bodo opravile lovske družine. Nujnost ukrepanja 1

Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov ima širši namen, saj izboljšuje prehranske in bivalne pogoje za več vrst živali. V enoti v to področje smiselno spada predvsem posek leskovih grmov na zaraščajočih površinah kot tudi preprečevanje zaraščanja pašnih površin. Ukrep naj bi se na isti površini ponovil do največ 2 krat v desetletju. V eni ponovitvi se bodo skupno grmišča vzdrževala na 1,2 ha. Normativ znaša od 30-120 ur/ha, odvisno od zaraščenosti. Nujnost ukrepanja 1.

Vzdrževanje vodnih virov v gozdu je potrebno predvsem na terenih, kjer takih naravnih virov ni. Ti objekti niso primerni samo za velike sesalce (kalužanje), ampak tudi za najmanjše živali v smislu večje biotske raznovrstnosti. Vsako leto lovske organizacije vzdržujejo določene vodne vire (kaluže). Na letni ravni se načrtuje vzdrževanje 9 kaluž. Normativ znaša 4 ure/objekt oz. kalužo. Nujnost ukrepanja 1.

Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja je namenjeno prehrani živali, v nekaterih primerih pa pospešuje estetsko funkcijo gozdov. V enoti je smiselno pospeševati številne plodonosne vrste (češnja, mokovec, lesnika...). Plodonosno drevje se v nižjih predelih enote pojavlja tudi v naravnem mladju, zato je treba predvsem z negovalnimi deli te vrste pospeševati in puščati v sestojih. Tudi omejevanje pretiranega nabiranja postranskih gozdnih proizvodov ima posredno enako funkcijo. Nujnost ukrepanja 2.

Ohranjanje in nega biotopa, pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst, je namenjeno osnovanju zatočišč – ekocelic. Kot nadomestni ukrep osnovanja ekocelic naj se v enoti enakomerno pušča zadosten delež debelega odmrlega drevja debeline nad 30 cm kot tudi nad 50 cm (razširjeni C debelinski razred). S puščanjem odmrle stoječe mase, se pospešuje pogoje za osnovanje naravnih dupel številnim vrstam ptic, katerih prisotnost je vezana na odmrlo stoječe drevje. Stanje glede odmrle stoječe biomase je zaradi številnih neodprtih oz. težje dostopnih predelov ter nepospravljenih lubadark ugodno, tako da je v enoti moč najti številna odmrla stoječa drevesa. Nujnost ukrepanja 2.

V enoti se izvaja tudi dopolnilno zimsko krmljenje jelenjadi. Primeren ukrep za dodatno prehransko ponudbo divjadi bi bila sečnja v zimskem času, ko podrto in neizdelano drevje jelke dobro opravlja prehransko funkcijo. Še posebej na platoju je teh možnosti veliko. Lastniki naj s časovno prilagojeno sečnjo (jesensko-zimski čas) ta ukrep pospešujejo. Režim krmljenja je podrobneje opredeljen v lovsko upravljaljskih načrtih.

Namen solnic je olajšati spomladanski prehod na sočno naravno hrano pri rastlinojedi divjadi. Zato je zalaganje solnic v zmernih količinah dovoljeno le v spomladanskih mesecih. Postavljanje solnic v mladovjih, sestojih v obnovi, ob cestah in v območju gozdnih rezervatov ni dovoljeno, razen ob soglasju lastnika in ZGS. Ob vodnih virih (mokrišča, kaluže) je dovoljeno postavljanje solnic le v minimalni oddaljenosti 50 m in na način, ki onemogoča vnos soli vanje.

Tudi večina ostalih gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih ukrepov je namenjena izboljšanju življenjskih pogojev za živalski svet. Izvajajo jih lastniki gozdov oz. izvajalci za lastnike gozdov.

Posebno pomembni so gozdovi z rastišči divjega petelina, kjer je potreben poseben režim gospodarjenja. V predelih rastišč je potrebno zmanjšati intenzivnost gospodarjenja, posegi v te sestoje naj bodo zmernejši in z večjimi časovnimi razmaki. Proizvodna in pomladitvena doba naj bosta daljši. Glede na stalno prisotnost sanitarnih sečenj pa je tudi ta ukrep že težje izvedljiv. Sečnja in spravilo lesa se od 1. marca do konca junija ne izvajata. Kjer petelin poje v osrednjem delu rastišča (2-4 ha), je potrebno zavarovati pevška drevesa. Na ožjem območju rastišč je potrebno povečati dotok sončne energije na manjše jase z borovnico in brusnico ter malinami. Na širšem območju rastišč pa je potrebno povečati dotok sončne energije v okolico mravljišč. Zaradi močno pospeševane turistične funkcije v dolini, je potrebno preučiti vse posege, ki bi lahko negativno vplivali in s tem poslabšali habitat gozdnih kur.

Tudi tu zaradi prepletanja in prekrivanja življenjskih območij posameznih vrst v zimskem času, zimovališča ni mogoče opredeliti le za posamezno živalsko vrsto. Zato so predlagana zimovališča oblikovana za jelenjad in gamsa skupno. To so območja, kjer divjad preživi večji del zime. V zimovališčih se je nujno vsaj v času od decembra do konca marca vzdržati vseh posegov in poskušati omejiti gibanje ljudi. Urediti promet na stranskih cestah tako, da je dovoljena vožnja le za potrebe gozdarstva, gozdne proizvodnje, intervencij ter lovstva. Ceste v območju zimovališč se ne plužijo.

Poleg omenjenih ukrepov je potrebno za zagotavljanje ugodnih življenjskih razmer prilagajati tudi načrtovanje in izvedbo gozdarskih del in pri tem v največji možni meri upoštevati:

- Vse časovne omejitve izvajanja gozdarskih del v gozdovih s prisotnostjo redkih in ogroženih živalskih vrst (10. člen Pravilnika o varstvu gozdov (Ur.l.RS št. 1144/09). V skladu z omenjenim členom je potrebno evidentirati in spremljati gnezda kot tudi kraje poleganja mladičev ter zimovališča. Vsa novo ugotovljena stanja je potrebno vključiti v gozdnogojitvene načrte ter jih pri gospodarjenju z gozdovi ustrezno obravnavati.
- Pri gradnji gozdne infrastrukture je potrebno upoštevati vse zakonsko določene odmike od najpomembnejših habitatov (rastišča, gnezdišča, zimovališča...).
- Spoštovati je potrebno omejitve navedene v naravovarstvenih smernicah za zavarovana območja.
- Ohranjati in zagotavljati sonaravno drevesno sestavo s pospeševanjem plodonosnih in minioritetnih drevesnih vrst pri negi vseh razvojnih faz gozda.

- Ohranяти posamezna drevesa in skupine starejšega drevja (vse vrste), puščati take osebkе in skupine dve proizvodni dobi (vse vrste), puščati vsaj eno debelejšе drevo glavnih vrst v oddelku do propada, z izbiro in zaščito omogočiti ohranjanje manj pogostih vrst v vseh sestojih, ohranяти vse grmovne vrste, ohranяти votlo in suho drevje, zniževati pogostost del, ohranяти živa drevesa z dupli, ohranяти drevesa z gnezdi, zaščiti gnezda redkih vrst ter kolonijсka gnezdišča.
- Na območju vodnih kotanj in izvirov v gozdu je v polmeru ene do dveh drevesnih višin zaželeno ohranяти tesen sklep krošenj odraslih dreves, skozi ta območja ne graditi vlak in spravljati lesa oz. je potrebno taka dela izvajati v času zmrznjenih tal.
- Na območju gozdov ob potokih, rekah, jezerih in močvirnih habitatih, je potrebno v prvi polovici leta omejiti rabo prostora ter ohranяти pestro sestavo grmovnih in plodonosnih vrst.
- V bližini sten, udornih jam in vhodov v jame je zaželeno omejiti gozdarsko dejavnost ter ne graditi vlak in cest v njihovi neposredni bližini (sestojna višina), sečnja naj se v največji možni meri izvaja v drugi polovici leta.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 54/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Vzdrževanje grmišč	ha	2,60	0,00	0,00	2,60
Vzdrževanje travinj	ha	35,00	0,00	0,00	35,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	45,00	0,00	0,00	45,00
Varstvo pred erozijo	dni	90,00	0,00	0,00	90,00

Za izboljšanje ostalih funkcij gozdov načrtujemo v gornji preglednici navedena dela, ki vključujejo predvsem biomeliorativna dela, ki jih izvajajo upravljavci lovišč, vzdrževanje vodnih površin in varstvo pred erozijo

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Ob predpostavki, da bi dosegli gostoto cest 25 m/ha, bi bilo potrebno zgraditi še 40 km gozdnih cest. Glede na to, da se je v preteklem obdobju gradilo malo gozdnih cest, ter ob razdrobljenosti lastništva, težkih terenskih pogojih, dragi gradnji, problemu vmeščanja cest v prostor (dovoljenja in odzivi javnosti) ob predvidenem sofinanciranju gradnje iz evropskih sredstev upamo na gradnjo vsaj 3 km gozdnih cest v desetletnem obdobju.

Vlake

V alpskem svetu je maksimalna gostota gozdnih vlak 130 m/ha. Da se doseže ta odprtost, bi bilo potrebno zgraditi še preko 215 km gozdnih vlak, a iz podobnih razlogov, kot pri gozdnih cestah bi želeli gradnjo vsaj 25 km gozdnih vlak. Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak so prikazana v prostorskem delu načrta.

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila – v prilogi 3 Kartno gradivo

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Posamično in v skupinah rastoče gozdno drevje je v krajinah z manj gozda pomemben krajinsko – ekološki element, zato je ravnanje z njim zelo občutljivo. Enako velja za negozdne habitate v krajinskih tipih s prevladujočim gozdom. Za kvalitetno ravnanje s to vegetacijo je nujna dobra krajinsko – ekološka analiza, pri tem pa kot prostorski okvir za načrtovanje lahko uporabimo krajinske tipe, ki se pojavljajo v gozdnogospodarski enoti. V njihovem okviru je mogoče predvideti konkretne cilje in načine ravnanja z razpršeno vegetacijo.

Cilji v razpršeni vegetaciji gozdnega drevja v agrarnem prostoru so izrazito mnogonamenski in tem bolj poudarjeni, čim manjša je gozdnatost v prostoru. Gre predvsem za ekološke in socialne funkcije, medtem ko je proizvodnja lesa povsem v ozadju.

Načini ravnanja (ukrepanja) s to vegetacijo morajo biti podrejeni določenim ciljem. V poštev pridejo ukrepi oblikovanja omejkov in posameznega drevja, vzdrževanja in tudi posebnega varstva te vegetacije. Zelo pomembno je vzdrževanje ravnotežja med ohranjanjem in spreminjanjem obstoječih struktur te vegetacije, s čimer je ohranjena trajnost njihovih številnih funkcij.

Usmeritve za delo po krajinskih tipih:

Gozdna krajina: območja v gorskem in podgorskem pasu, kjer gozd popolnoma prevladuje (gozdnatost je 95 %) in v njih ni kmetij oziroma drugih trajnih naselij. Temu krajinskemu tipu pripada 76 % vseh gozdov. Tu ohranjamo negozdne enklave (nenaseljene senožeti in lazi, če se pojavljajo kot osredki znotraj gozda na površinah do 2 ha), ki jih ne smemo ogozditi, saj predstavljajo popestritev gozdne krajine in so pomemben habitat za prostoživeče živali in zanimive za obiskovalce.

Gozdne jase izmenično in malopovršinsko razpršene po gozdovih močno povečajo biotsko raznolikost gozdov. Del manjših jas, ki so nastale zaradi naravnih motenj, pustimo naravnemu razvoju, vključno s poškodovano drevnino. Trajne jase so košenice, ki so v preteklosti nastale s krčenjem gozdov. Nekatero jase, ki niso namenjene pridobivanju krme ali paši živine npr. lovci ohranjajo in izkoriščajo kot pasišča za divjad. Potrebno jih je redno kositi, vendar pozno, ko rastlinam dozori seme. Dovolj velike in ustrezno negovane košenice so rastišča redkih in zdravih rastlin, ki brez redne košnje ali paše izginejo, zato jih moramo redno vzdrževati. Pomembno je tudi posamezno rastoče starejše drevje na pašnikih in travnikih, ki naj se v največji meri ohranja.

Gozdnata krajina: območja v nižinskem, gričevnatem in podgorskem pasu, kjer se gozd mozaično prepleta z drugimi, pretežno kmetijskimi rabami tal. V enoti je gozdnatost v tem krajinskem tipu 60 %, zajema pa 17 % vseh gozdov.

Zelo pomemben del gozdnate krajine predstavlja gozdni rob kot stičišče gozda z drugimi ekosistemi. Pravilno oblikovan naj bi bil širok eno povprečno sestojno višino, stopničast in večslojen. Za uspešno opravljanje svoje biotopske vloge, mora biti poraščen z različno visokim in gostim grmovjem. S ciljem zagotavljati vsem svojim prebivalcem stalno primerne življenjske razmere, ga je potrebno stalno obnavljati. Za to pa je večinoma najprimernejša panjevska sečnja. Grmovje bi morali sekati vsakih 5 do 15 let. Če primanjkuje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, pride v poštev tudi sadnja.

Kmetijska in primestna krajina: zajema ravninski del enote v dolini, kjer močno prevladuje urbana in kmetijska raba prostora. Gozdnatost je 24 %, pripada pa mu 7 % gozdov v enoti.

Tu se je gozd ohranil le na površinah, ki so za kmetijsko proizvodnjo in poselitev manj primerne. V agrarni krajini naj bi gozd zavzemal vsaj eno tretjino prostora. Značilni biotopi te krajine so ostanki gozda, obvodna drevnina in mokrišča.

Ostanki gozda so manjši gozdički, skupine drevja, žive meje in omejki in posamezno rastoče drevje. Imajo biotopsko, varovalno in estetsko vlogo. Danes imajo predvsem estetsko-krajinsko, biotopsko in klimatsko funkcijo ter funkcijo varovanja naravne dediščine. Pri gospodarjenju je pomembno, da vzdržujemo ravnotežje med ohranjanjem in spreminjanjem obstoječih struktur te vegetacije in da zagotovimo stalno in neopazno obnavljanje. Le tako bodo lahko ti ostanki gozda trajno opravljali vse svoje funkcije.

V tem krajinskem tipu se pojavljajo tudi večji vodotoki. Širina pasu z obvodno drevnino naj bi bila pri vodotokih z rečnim koritom širšim od 2,5 m (vsaj 5 m), idealna širina pa znaša približno 10 m. Če so pasovi preozki, se razbohoti grmovje in zelišča, kar preprečuje naravno obnovo. Pri sadnji uporabljamo velike sadike in se s tem izognemo stroškom nege. Zaradi številnih vlog, ki jih ima obvodna drevnina je najprimernejši način gospodarjenja posamično prebiranje. Na rečnih bregovih, ki niso ogroženi zaradi spodjedanja, naj bo več debelega drevja.

Gozdovi ob vodotokih se razlikujejo med seboj, tako da je težko podati enotne smernice za gospodarjenje. Naše poseganje mora temeljiti na poznavanju določenih drevesnih vrst in njihovih habitatov. Pri tem ne smemo pozabiti, da čim ožji je pas drevja ob vodi, tem bolj je občutljiv na človeške posege. Preprečiti moramo krčenje ostankov gozda ob rekah, omejiti gradnjo cest od rečnih strug. Rekreacijo ob rekah je potrebno usmerjati in natančno določiti mesta in čas koriščenja. V ozkih ostankih gozda je dopustno le posamično prebiranje, težiti pa bi morali k čim večjemu deležu starega drevja.

Še posebno si je potrebno prizadevati, k ohranitvi posameznega drevja. To drevje je posebej pomemben naravni element znotraj kulturne krajine, ki ima mnogonamensko vlogo predvsem kot skočni kamen za živalski svet, poleg tega pa to drevje opravlja tudi socialne funkcije (npr. estetska).

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Ekonomsko presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo gozdnogospodarsko enoto in ločeno za zasebne (92,9 %), državne gozdove (5,1 %) in gozdove lokalnih skupnosti (2,0 %). Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na teoretično sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene (Vir: SKZG). Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del, ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja v zasebnih gozdovih in stroške varstvenih del ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

Preglednica 55/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skup.	
	Skupaj	za 1 bto m ³	Skupaj	za 1 bto m ³	Skupaj	za 1 bto m ³
Vrednost lesa na KC	13.620.039	44	546.107	44	128.129	44
Strošek poseka in spravila	6.777.310	22	279.438	22	69.006	24
Razlika	6.842.729	22	266.670	21	59.122	20

Preglednica 56/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	14.294.275	50,55	100
Stroški sečnje in spravila	7.125.754	25,20	49,85
Stroški gojenja in varstva gozdov	232.475	0,82	1,63
• gojenja in varstvo gozdov	214.834	0,76	1,50
• krepitev funkcij gozdov	17.641	0,06	0,12
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	757.094	2,68	5,30
• vzdrževanje gozdnih cest	629.855	2,23	4,41
• vzdrževanje vlak	127.239	0,45	0,89
Stroški skupaj	8.115.323	28,70	56,77
Dohodek	6.178.952	21,85	43,23
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	120.267	0,43	0,84
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	104.976	0,37	0,73
Skupaj predvidene spodbude	225.243	0,80	1,58
Stroški - spodbude	7.890.081	27,90	55,20
Dohodek - (stroški+spodbude)	6.404.194	22,65	44,80

Opomba: Potrebnih oz. predvidenih investicij v gozdove (gradnja cest, vlak in večje investicije za krepitev funkcij gozdov – učne poti, gozdne učilne ipd.) v preglednicah nismo prikazali.

V GGE Radovljica - desni breg Save prevladuje traktorsko spravilo (58 %). Gozdnogospodarska enota je v tehnološkem smislu precej heterogena (gorski in ravninski del) in še ni povsem optimalno odprta z gozdnimi cestami in vlakami. Na nekaterih predelih (13 % površin gozda) je zato še vedno potrebno tudi ročno spravilo v kombinaciji s traktorjem in v kombinaciji z žičnico. Kot neodprtih z gozdnimi vlakami je opredeljenih še 28 % površin gozda, kjer bodo za boljši ekonomski rezultat potrebna dodatna vlaganja v gradnjo gozdne infrastrukture. Povečani stroški traktorskega spravila nastajajo na površinah, kjer je pravilna razdalja daljša od 600 m (53 % traktorskega spravila). Tudi zaradi tega dejstva so povprečni stroški sečnje in spravila razmeroma visoki.

Glede na ocene v okviru popisa stalnih vzorčnih ploskev se je kakovost drevja v GGE nekoliko spremenila. Povečal se je delež odlične in prav dobre kakovosti (indeks 130), prav tako se je povečal delež slabe kakovosti iz 1,8 % na 3,1 %. Smreka po zadnjih podatkih sestavlja še 50 % lesne zaloge. Po kakovostnih razredih je 3,3 % dreves smreke uvrščenih v odlično in 35,9 % v prav dobro kvaliteto. Najboljša kakovost je ocenjena pri macesnu, ki pa v lesni zalogi predstavlja samo 0,3 %. Razred slabe in zadovoljive kakovosti drevja pri iglavcih predstavlja 9,3 %, pri listavcih je ocenjena kakovost bistveno slabša, kar 34,3 % dreves je v slabem in zadovoljivem kakovostnem razredu. Ocenjeno je stoječe drevje, kjer sicer niso vidne morebitne napake jedrovine.

Ob krepitvi deleža listavcev v lesni zalogi, bi za boljšo ekonomiko gospodarjenja moral biti v prihodnje večji poudarek na zadostnih vlaganjih v nego listavcev, kar pa je v drobno posestni zasebni strukturi gozdov vedno velik izziv.

Gozdovi v gozdnogospodarski enoti so v pogledu drevesne sestave pestri in potencialno ekonomsko zelo zanimivi. Gospodarsko glavna drevesna vrsta je trenutno še vedno smreka, vendar njen delež v lesni zalogi upada. V zadnji obsežni gradaciji podlubnikov je bil les smreke tudi pogosto razvrednoten. Od ostalih ekonomsko zanimivih drevesnih vrst velja omeniti predvsem plemenite listavce (4,5 % lesne zaloge) in hrast, ter ostale trde listavce (skupaj 3,5 % lesne zaloge). Posamezna kvalitetna drevesa lahko prinesejo velik dohodek lastniku, kot zanimiva priložnost je zato tudi sodelovanje na organiziranih licitacijah vrednejših sortimentov lesa.

V primeru nezadostnih vlaganj, predvsem v nego listavcev, se bo krepil delež manj kvalitetnega drevja. Na razvrednotenje sortimentov ima lahko bistven vpliv tudi neprimerna tehnologija sečnje in spravila, ki povzroča poškodbe gozdnih tal ter korenin in debel gozdnega drevja. Manj kvalitetno drevje v GGE sicer predstavlja velik energetski potencial, ki bi bil ob razvitem trgu lesne biomase zagotovo tudi ekonomsko zanimiv.

V preteklem desetletju je delež sanitarnih sečenj predstavljal 53,6 %, kar tudi predstavlja velik problem za ekonomiko gospodarjenja. V alpskih gozdovih območne enote predstavljajo naravne motnje (vetrolomi, snegolomi, podlubniki) stalnico in jih ni možno predvideti v okviru rednih planov sečenj. Ujme večinoma razvrednotijo predvsem sortimente smreke (prelomi dreves, sušice zaradi napada podlubnikov), v primeru snegoloma so prizadeti tudi listavci. V GGE je zaznan negativen trend v namnožitvi podlubnikov po letu 2014 do konca ureditvenega obdobja.

Za prihodnje desetletje predstavljajo glavnino možnega poseka pomladitvene sečnje (42 %), ki so v ekonomskem smislu najugodnejše. Redčenja so načrtovane v deležu 36 %. Vedno pogosteje prisotne ujme bodo zagotovo tudi v prihodnjem desetletju povzročile določeno ekonomsko škodo na sestojih. V skupnem možnem poseku načrtujemo 22 % sanitarnih sečenj, kjer bo zaradi možnosti ekonomskega razvrednotenja lesa nujno hitro ukrepanje.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V RGR so združeni gozdovi odsekov z razmeroma enotnimi rastiščnimi razmerami in razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov ter posledično razmeroma enotnimi dolgoročnimi gozdnogojitvenimi cilji in usmeritvami za doseg te ciljev.

Mejo med gospodarskimi in varovalnimi gozdovi smo preverili tudi z lidarskimi posnetki iz leta 2015 (teren, nakloni) in jo, kjer je bilo potrebno, določili na novo.

Terminologija ostaja enaka kot v preteklem načrtu.

Glede na gospodarsko kategorijo sta oblikovani dve kategoriji:

- Večnamenski gozdovi (RGR 1, 2, 3, 4, 5 in 6)
- Varovalni gozdovi (RGR 7)

Glede na gozdne rastiščne tipe so oblikovani RGR:

- Gorsko-zgornjegorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah:

RGR 1 – Predalpska jelova bukovja

RGR 4 – Alpska bukovja

- Podgorsko-gorski gozdovi na silikatnih kamninah:

RGR 2 – Acidofilna bukovja

RGR 3 – Zmerno acidofilna bukovja

- Gričevno-podgorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah

RGR 5 – Podgorska bukovja

RGR 6 – Gradnovi, gabrovi in mešani listnati gozdovi

- Varovalni gozdovi zajemajo sestoje na ekstremnih legah in rastiščih in so uvrščeni v en razred:

RGR 7 - Varovalni gozdovi

Karta št. 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov – v prilogi 3 Kartno gradivo

9.1 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.1.1 Rastiščnogojitveni razred: 1 – Predalpska jelova bukovja – 00901

Rastiščnogojitveni razred jelova bukovja leži na Jelovici v pasu med Kroparsko goro in Babjim zobom. S skupno površino 1.558,34 ha je največji razred v enoti. Celoten razred je uvrščen v kategorijo večnamenskih gozdov. Po lastniški strukturi močno prevladujejo zasebni gozdovi, ki obsegajo 97,1 % razreda, državnih gozdov je 2,9 %, gozdov lokalnih skupnosti pa 0,55ha %.

Razred zajema gozdove najvišjih predelov gospodarske enote. Najdeno ga med 770 in 1306 m nadmorske višine. Gozdovi tega razreda poraščajo vse lege, prevladujejo pa severovzhodne lege. Mikroreljef je razgiban, s številnimi vrtačami, brezni in vmesnimi kopastimi vrhovi. Prevladujejo zmerni nagibi (18 – 20 stopinj). Matično podlago tvori dachsteinski apnenec s posameznimi vložki tufskih in drugih kisljih kamenin in dolomit zgornjetriasne dobe. Na razvoj tal najbolj vpliva matična kamenina. Na apnencu so tla plitva in sprana v razpoke. Prevladujejo različni tipi rendzin. Na mestih, kjer se apnencu pridružijo kisli elementi, so tla bolj ali manj kislja.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 76,3 % površine razreda, druga stopnja na 19,2 %. Skoraj celoten delež na 1.stopnji poudarjenosti zavzema funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (76,2 % površine RGR), hidrološke in varovalne funkcije na prvi stopnji je samo za vzorec, na 2.stopnji poudarjenosti pa je ravno tako najbolj izrazita funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (19,6 % površine RGR). Socialnih funkcij na 1.stopnji poudarjenosti ploskovno določenih nimamo. Na 2. stopnji pa se od socialnih funkcij v tem razredu pojavlja funkcija varovanja naravnih vrednot na celotni površine RGR (Natura, EPO, NV Jelovica – planota). Proizvodna funkcija je močno izražena, na skoraj celotni površini (98,2 %) je poudarjena na 1.stopnji.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Razredu dejejo glavni pečat predalpski jelovo bukovji gozdovi na 85,3 % površine. Poleg omenjene združbe se v razredu pojavljajo še alpsko bukovje (9,6 %) in smrekovja (5,1 %).

Preglednica 57/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	150,06	9,6
64300	Predalpsko jelovo bukovje	1.327,92	85,3
67100	Smrekovje na karbonatnem skalovju	6,77	0,4
80100	Smrekovje s trikrpim bičnikom	73,69	4,7
	Skupaj:	1.558,34	100,0

b) Stanje sestojevZgradba gozda

Prevladujejo enomerni gozdovi, malopovršinsko raznomernih sestojev je 396,6 ha ali 25,5 % gozdov RGR.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 58/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,4	14,1	21,6	26,9	31,0	328,1	79,9	7,85	80,5
Listavci	15,7	29,8	30,5	17,4	6,6	82,5	20,1	1,90	19,5
Skupaj	8,3	17,3	23,4	25,0	26,0	410,6	100,0	9,75	100,0

Lesna zaloga znaša 410,6 m³/ha. V lesni zalogi močno prevladujejo iglavci z 79,9 %. Listavcev je 82,5 m³/ha ali 20,1 %. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je tako v skupnem kot pri iglavcih močno levo asimetrična, saj je največ lesne zaloge prav v petem debelinskem razredu. Skoraj 60 % lesne zaloge iglavcev odpade na drevje, debelejšje od 40 cm. Pri listavcih je stanje ravno nasprotno, saj 76 % lesne zaloge predstavlja drevje, tanjše od 40 cm.

Sestoji dobro priraščajo. Letni prirastek znaša 9,75 m³/ha. Odstotek priraščanja na lesno zalogo je pri iglavcih 2,39 %, pri listavcih pa le za malenkost nižji (2,30 %).

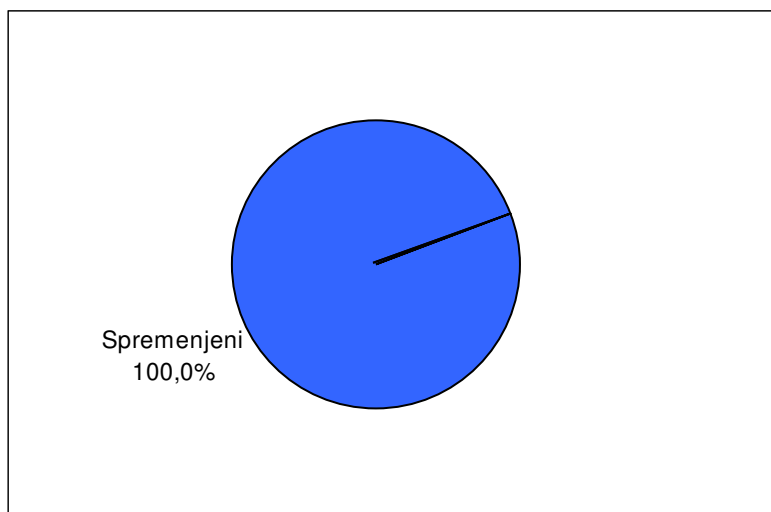
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 59/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macese	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis	Meh.lis
Dejansko stanje	m ³ /ha	271,5	56,5	0,0	0,0	0,0	72,2	0,1	9,8	0,0	0,5
Naravno stanje	%	66,1	13,8	0,0	0,0	0,0	17,6	0,0	2,4	0,0	0,1
	%	34,9	19,4	-	2,7	-	41,2	-	1,8	-	-

Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže na visok delež smreke (66,1 %), skoraj dvakrat večji, kot bi bilo naravno. Sledita ji bukev 17,6 % in jelka z 13,8 %. Delež plemenitih listavcev, ki jih je 2,4 % je celo večji od naravnega stanja. Večji od 0,01 % lesne zaloge je le še delež mehkih listavcev, delež ostalih drevesnih vrst pa je nižji.

Ohranjenost gozdov

Zaradi prevelikega deleža smreke imajo vsi sestoji v tem RGR spremenjeno drevesno sestavo.

Slika 4: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 60/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	118,07	39,2	35,2	18,5	7,1	7,8	35,7	56,4	0,1	24,0	32,3	18,4	25,3
Drogovnjak	216,41	60,6	34,5	4,9	0,0	1,8	51,9	46,3	0,0	68,7	27,8	3,5	0,0
Debeljak	500,57					58,3	34,8	6,8	0,1	26,8	73,2	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	326,65					23,2	62,4	14,3	0,1				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	396,64					3,8	84,6	11,6	0,0				
Skupaj:	1.558,34												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 25,5 %. Od enomernih sestojev je največ debeljakov (32 %), sledijo sestoji v obnovi (21 %), drogovnjaki (13,9 %) in mladovja (7,6 %). Sestojne zasnove v drogovnjakih so dobre, v mladovjih pa na dobri četrtini površin pomanjkljive in slabe, tu gre predvsem za ogolele površine po sanitarnih posekih. Slabša je negovanost mlajših razvojnih faz, ki je povezana tudi z večinoma pretesnim sklepom. Najslabše so negovana mladovja, kjer je 56,5 % sestojev nenegovanih. Slaba je tudi negovanost drogovnjakov. Najboljša je negovanost debeljakov. V raznomernih sestojih prevladuje pomanjkljiva negovanost.

Kakovost drevja

Preglednica 61 /K: Kakovost drevja

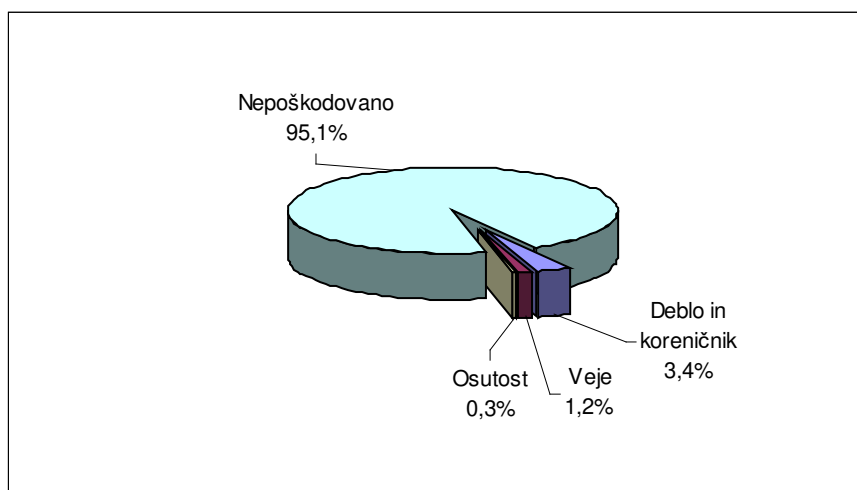
Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	851	4,5	43,8	45,3	6,0	0,4
Jelka	236	1,3	30,1	60,9	6,4	1,3
Bukev	256	0,8	18,0	43,7	29,7	7,8
Pl. Ist.	50	2,0	6,0	52,0	38,0	2,0
Skupaj iglavci	1.087	3,8	40,8	48,7	6,1	0,6

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj listavci	306	1,0	16,0	45,1	31,0	6,9
Skupaj	1.393	3,2	35,4	47,9	11,6	1,9

Kakovost lesa je v tem RGR dobra. Največ dreves je dobre kakovosti (47,9%), odlične kakovosti je 3,2 % dreves. Dreves slabe in zadovoljive kakovosti je le 13,5 %. Iglavci izkazujejo boljšo kakovost kot listavci. Najboljša kakovost je bila zabeležena pri smreki, kjer je 48,3 % dreves odlične ali prav dobre kakovosti. Jelka je nekoliko slabše kvalitete kot smreka. Manj razveseljiva je kvaliteta listavcev, saj dosegajo večinoma le dobro kakovost, kar 37,9 % dreves pa je zadovoljive ali slabe kakovosti.

Poškodovanost sestojev

Huje poškodovanih je 4,9 % dreves. Največji je delež (3,4 %) poškodb debela in koreninika, ki so največkrat posledica gozdarskih del, manj je poškodb vej (1,2 %) in osutosti krošnje (0,3 %).

Slika 5: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek v rezredu v skupni količini ni bil v celoti realiziran, realizacija je bila 87 %. Posek iglavcev je bil realiziran praktično v celoti (99 %) visoka realizacija pa je žal posledica sanitarnih sečenj, predvsem zaradi napadov podlubnikov. Posek listavcev pa je bil zelo nizek, le 29 % načrtovane količine.

Gojitvena in varstvena dela so skoraj v celoti izpadla, kar je vredno temeljitega razmisleka. Sadnje in z njo povezanih zaščitnih del ter obžetev skoraj ni bilo. Izvedenih je bilo nekaj (16 % od načrtovane količine) prvih in drugih redčenj. Boljša je bila edino izvedba del za nego habitatov, se pravi vzdrževanje vodnih površin in vzdrževanje travinj.

Preglednica 62/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m3	69.121	68.247	0,99
Listavci	m3	14.086	4.038	0,29

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Skupaj	m3	83.207	72.285	0,87
Gojitvena in varstvena dela				
Sadnja	ha	4,93	0,20	0,04
Obžetev	ha	12,20	0,00	0,00
Nega mladja	ha	2,60	0,00	0,00
Nega gošče	ha	29,26	0,00	0,00
Nega letvenjaka	ha	51,27	3,05	0,06
Nega ml. drogovnjaka	ha	50,19	13,40	0,25
Zaščita s premazom	ha	17,22	0,10	0,01
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	6000	0,00	0,00
Zaščita z ograjo	m	700,00	0,00	0,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,00	1,07	1,07
Vzdrževanje vodnih površin	dni	69	31	0,45
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	2	–

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozda se v zadnjem desetletju praktično ni spremenila. Tako lesna zaloga kot tudi prirastek naraščata. V zadnjem desetletju je lesna zaloga narasla za 17 %, s tem da je zaloga iglavcev narasla za 12,0 %, lesna zaloga listavcev pa za kar 41 %. Povečanje lesne zaloge je predvsem posledica nizke intenzitete sečenj, sploh pri listavcih, saj se je posekalo le 54 % ugotovljenega tekočega prirastka za preteklo ureditveno obdobje. Tudi prirastek se, prav tako kot lesna zaloga, vseskozi povečuje.

Preglednica 63/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	1.575,82	268,4	40,4	308,8	5,63	0,99	6,62	2,75	0,12	2,87
2000	1.565,93	256,0	52,5	308,5	5,54	1,59	7,13	3,58	0,55	4,13
2010	1.559,05	291,9	58,5	350,4	6,89	1,72	8,61	4,38	0,26	4,64
2020	1.558,34	328,1	82,5	410,6	7,85	1,90	9,76	6,85	1,24	8,09

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava razreda se v štirih desetletjih ni bistveno spremenila. Premiki v smeri k naravnejši drevesni sestavi, z zmanjševanjem deleža smreke, so počasni. Delež smreke se je v tridesetih letih zmanjšal za dobrih 4,8 %. Na njen račun se je povečal delež bukve.

Preglednica 64/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1990	70,9	15,9	0,0	0,0	11,2	1,8	0,1	0,1
2000	67,4	15,6	0,0	0,0	14,6	2,2	0,1	0,2
2010	67,5	15,8	0,0	0,0	14,1	2,5	0,0	0,1

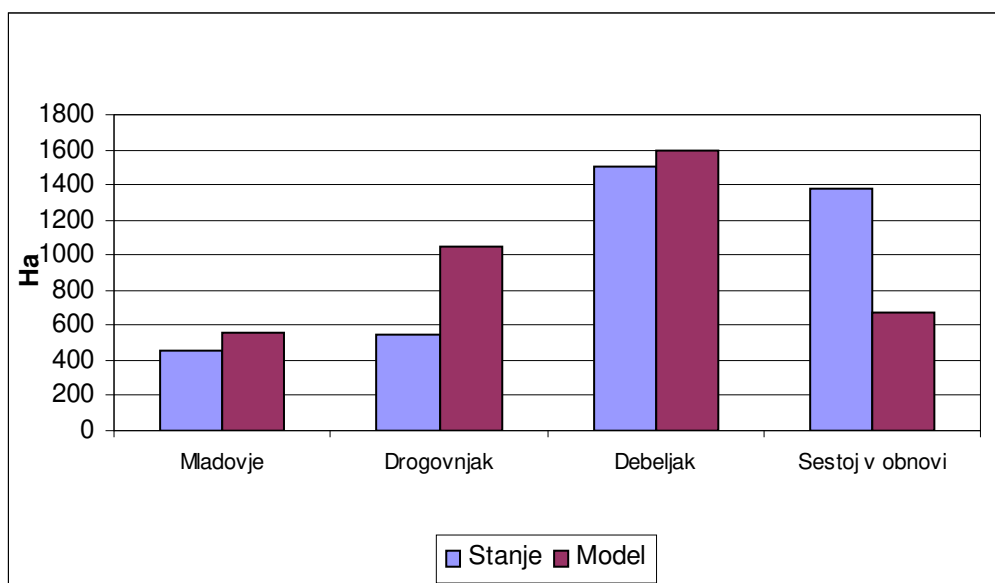
	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2020	66,1	13,8	0,0	0,0	17,6	2,4	0,0	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

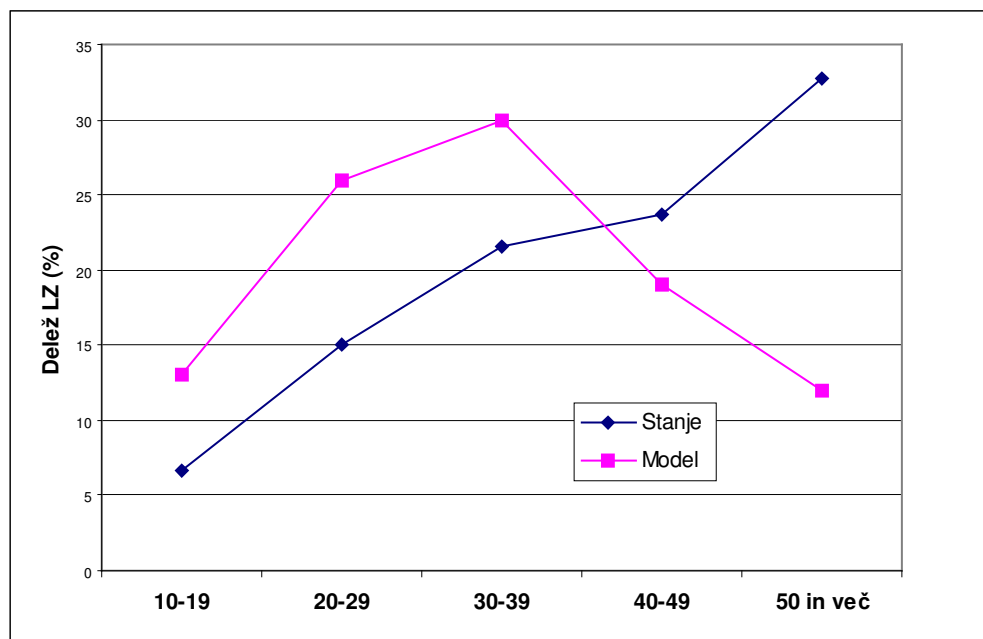
Preglednica 65/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika ha
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež	Modelna površina	%	
	ha	%		%	ha	%	
Mladovje	118,07	7,6	20	10,6	165,96	-4,1	-47,89
Drogovnjak	216,41	13,9	35	18,6	290,43	-6,4	-74,02
Debeljak	500,57	32	60	31,9	497,87	0,2	2,7
Sestoj v obnovi	326,65	21	25	13,3	207,45	10,3	119,2
Enomerni skupaj	1.161,70	74,5	140	74,5	1.161,70		
Raznomerno (sk-gnz)	396,64	25,5		25,5	396,64		
Skupaj:	1.558,34	100		100	1.558,34		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže, da je v tem RGR preveč sestojev v obnovi ter premalo drogovnjakov. Sestoji v obnovi so predvsem posledica posekov smreke zaradi gradacije podlubnikov, pričakovati je, da bodo v naslednjem desetletju prehajali v mladovje.

Slika 6: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Slika 7: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih

Debelinska struktura drevja v raznomernih sestojih nam v primerjavi z modelom kaže na višji delež debelega drevja, sploh tistega v razredu nad 50 cm prsnega premera.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 58,4 %, jelka 20,0 %, bukev 18,5 %, plemeniti listavci 3,0 %, ostali mehki listavci 0,1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 12,9 %, drogovnjaki 15,9 %, debeljaki 31,1 %, sestoji v obnovi 14,7 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 25,5 %.

Ciljna lesna zaloga: 444 m³/ha (iglavci 348 m³/ha, listavci 96 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 680 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: odlična za iglavce (B), dobra za listavce (C).

Izravnalna doba: 20 let.

Obrazložitev:

Ciljno razmerje razvojnih faz in ciljna lesna zaloga zapisana v gozdnogojitvenem cilju se nanašata na izračunane vrednosti ob koncu izravnalnega obdobja in so (ciljna lesna zaloga) skladne z vrednostmi v preglednicah D-UMP.

Vodilo za določitev o obsegu in intenziteti redčenj v drogovnjakih in debeljaki je bila negovanost sestojev ter odstopanje dejanskih od modelnih lesnih zalog po razvojnih fazah. Pri določanju sestojev za uvajanje v obnovo smo se naslonili na informacije o površinah in zgradbi starejših in srednjedobnih debeljakov, pri čemer smo se za predčasno obnovo odločali le izjemoma (npr. v primeru močno poškodovanih sestojev). Odstopanje dejanskega razmerja razvojnih faz od modelnega ni bil ključen element za uvajanje sestojev v obnovo in nadaljevanje oziroma zaključek obnove, temveč le kot pomožni znak za odločanje o intenzivnosti obnove. Ključni element odločanja za nadaljevanje obnove in končne poseke nam je bilo stanje sestojev v obnovi in njihova

dinamika pomlajevanja. Omenjen pristop zmanjšuje možnost napačnih odločitev za prihodnje ravnanje z gozdovi in smo ga uporabili v vseh RGR zato obrazložitve pri ostalih RGR ne navajamo.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 140 let

Pomladitvena doba: 20 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

Obnovo bomo zaključili na slabih 40 % površine pomlajencev (130 ha). Na 14 % površine debeljakov (70 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi. Redčenja v drogovnjakih so intenzivna, z intenzitetami okrog 20 %. Predpogoj za tako intenzivna redčenja pa je dobra negovanost sestojev v mlajših razvojnih fazah.

V sestojih z malopovršinsko raznomerno zgradbo skupinsko prebiramo, pomladek pa pospešujemo v celicah z drevesi slabše kvalitete in vitalnosti.

OBNOVA

Pri obnovitvenih sečnjah, ki jih začnemo v debeljakih, moramo upoštevati mehanizme pomlajanja, kajti optimalno se pomlajajo od strani osvetljeni pomlajenci. Najboljše je svetlitveno redčenje in oblikovanje več manjših pomladitvenih jeder, kot pa večjepovršinske zastorne sečnje. Upravičeni so večji končni poseki na pomlajenih površinah, kjer je posebna pozornost namenjena ohranjanju nepoškodovanega podstojnega mladovja. Na prehitro razgaljenih površinah načrtujemo umetno obnovo. Sadnja smreke in macesna v skupine s puščenimi vrzelmi za možnostjo naravne vrasti listavcev je primerna za sanacije večjih ujm, bukev in javor za spopolnitve zapleveljenih posek (malina).

NEGA

Glavni cilji pri izvedbi nege so: kvalitetni iglavci, čim večja prisotnost listavcev v doslej zasmrečenih sestojih in zagotavljanje stabilnosti ter kvalitete v smrekovih sestojih. Če listavci ne uspejo v zgornjem sloju, so koristni tudi kot polnilni sloj, saj vsakoletno izboljšujejo tla z opadom. V dolinicah je potrebno pospeševati gorski javor, ki pa ga objeda divjad. Pospešujemo tudi jelko, ki ima v polzaprtih dolinah idealne pogoje za rast. Pri smreki in bukvi pospešujemo skupinsko mešanost, pri javoru, brestu in jerebiki pa predvsem šopasto in posamično.

Pomemben ukrep je rahljanje. Macesen v mladosti za uspešno rast zahteva vsaj polovico sproščene krošnje, smreka vsaj 1/4. Jelko, ki je občutljiva na spremembo mikroklimo, sproščamo le minimalno (če ima neposredne konkurente, ki se ji zadirajo v krošnjo). Plemenitim listavcem v fazi drogovnjakov zagotavljamo veliko ravnega prostora. Tudi pri bukvi zaradi pogostega rdečega srca zagotavljamo večjo krošnjo.

Glavni ukrep nege v tem desetletju bo pozitivna izbira – prva in druga redčenja. Z odstranjevanjem previtkih dreves izboljšujemo stojnost. Odstranjujemo poškodovana in nevitarna drevesa, če jih lahko nadomesti nepoškodovano drevo. Močneje sproščamo listavce in skupine macesna.

Mehke listavce odstranimo šele, ko postanejo resna ovira za normalno rast ciljnih drevesnih vrst. Zaradi zagotavljanja prisotnosti dupel in stojnosti drogovnjakov je priporočljivo obročkanje.

VARSTVO

Popoln gozdni red pri pospravnih sečnjah. Pravočasna sanacija ujm in lubadark.

Sadike zaščitimo pred divjadjo s premazi in količki, načrtujemo pa tudi postavitve ene ograje. S premazi se zaščitijo tudi terminalni poganjki naravnega javora in jelke na migracijskih poteh divjadi. Na migracijskih poteh v bogatih sestojnih zasnovah izvajamo premaze debel pred obgrizanjem.

Ob gozdnih cestah vzdržujemo skupine mehkih listavcev, da ima jelenjad več ponudbe za zimsko obgrizanje.

HABITATI

Zaradi karbonatne podlage in slabe preskrbljenosti z vodo bo v tem desetletju pomembna naloga tudi osnovanje in vzdrževanje vodnih kalov.

Ukrepi**Preglednica 66/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka**

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	79,90	20,10	100,00
- ciljno %	78,45	21,55	100,00
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	328,1	82,5	410,6
- ciljna (m3/ha)	348	96	444
Prirastek (m3/ha)	7,85	1,90	9,75
Možni posek (m3/ha)	68,5	12,4	80,9
Možni posek (m3/ha/leto)	6,85	1,24	8,09
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,9	15,1	19,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	87,3	65,4	83,0
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 67/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	35.879	42.069	-	-	-	28.802	106.750	20,9	87,3
	%	33,6	39,4	-	-	-	27,0	100,0		
Listavci	m3	8.789	8.254	-	-	-	2.323	19.366	15,1	65,4
	%	45,4	42,6	-	-	-	12,0	100,0		
Skupaj	m3	44.668	50.323	-	-	-	31.125	126.116	19,7	83,0
	%	35,4	39,9	-	-	-	24,7	100,0		

Preglednica 68/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	4,10	4,10
Obžetev	ha	2,10	8,40
Nega mladja	ha	0,60	0,60
Nega gošče	ha	12,47	12,47
Nega letvenjaka	ha	37,05	37,05
Nega ml. Drogovnjaka	ha	59,86	59,86
Varstvo pred žuželkami	dni	15,00	15,00
Zaščita s premazom	ha	1,70	8,50
Zaščita s količenjem	kos	3.000,00	3.000,00
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,20	2,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,00	10,00

9.1.2 Rastiščnogojitveni razred: 2 – Acidofilna bukovja - 00902

Razred zavzema 765,17 ha in je vezan na kislino in mešano matično podlago. Razprostira se od Tatinca na skrajnem vzhodnem delu enote, pa do doline Vršane, z večjo vmesno prekinitivijo. Vsi gozdovi v razredu so večnamenski. Velika večina gozdov v razredu je zasebnih (96,0 %), državnih gozdov je le 1,4 %, gozdov lokalnih skupnosti pa je 2,6 %.

Razred obsega površine od 370 do 1020 m nadmorske višine. Zaradi značilne matične podlage so značilni številni stalni potoki in studenci, ki so izoblikovali razgiban relief z dolinami V oblike. Prevladujejo zmerni nagibi. Tla sestavljajo manj odporne kamnine srednje triasne starosti, odpornejši glineni skrilavci, na terasah med dolino Save in Lipnice je matična podlaga konglomerat, na katerem so se razvila različno globoka ilovnata rjava tla. Na skrilavcih so zastopana kislina rjava tla. Makroreliefno je klima sicer topla, ker pa mezorelief tvorijo pobočja jarkov s kislino nepropustno podlago je mezoklima hladnejša in bolj vlažna s slabim izhlapevanjem. Letno pade okoli 1800 mm padavin. Snežna odeja leži od konca novembra do konca marca.

Celoten razred je uvrščen v gospodarsko kategorijo večnamenskih gozdov.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 21,0 % površine razreda, druga stopnja na 21,8 %. Skoraj celoten delež na 1. stopnji poudarjenosti zavzema hidrološka funkcija, na 2. stopnji poudarjenosti pa je najbolj izrazita funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (11,2 % površine RGR), sledi ji hidrološka funkcija (10,7 %). Socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti je ploskovno določenih za vzorec, pojavi se le rekreacijska na 0,5 % površine RGR. Na 2. stopnji pa se socialne funkcije v tem razredu pojavljajo na 59,6 % površine. Največ imamo funkcije varovanja naravnih vrednot na 37,2 % površine RGR, sledi rekreacijska funkcije (34,4 %), turistična funkcija na 12,6 %, najdemo pa tudi za vzorec funkcije varovanja kulturne dediščine.

Proizvodna funkcija je močno poudarjena, na celotni površini na 1. stopnji.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Najpomembnejša gozdna združba v razredu je kisloljubno bukovje z rebrenjačo (Blechno–Fagetum), ki pokriva več kot polovico površine v razredu. Ta združba je vezana na blažje reliefne oblike, zaobljene hribe in rahlo nagnjena pobočja. Druga po obsegu je združba kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (Luzulo–Fagetum), ki pokriva skoraj 30 % razreda. Je paraklimaksna gozdna združba in je edafsko pogojena. Sledi silikatnim kamninam z bazičnimi primesmi na toplih legah zmernih in strmih nagibov. Rastišča so sušna z izrazitejšimi temperaturnimi ekstremi. Ti dve združbi skupaj pokrivata več kot 80 % površine razreda. Vse ostale združbe imajo manj kot 10 % delež.

Preglednica 69/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
54200	Predalpsko gradново belogabrovje	32,94	4,3
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	1,90	0,2
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	47,89	6,3
64300	Predalpsko jelovo bukovje	5,45	0,7
74100	Kisloljubno rdečeborovje	43,52	5,7
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	407,73	53,3
78100	Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	224,38	29,3
80100	Smrekovje s trikrpim bičnikom	1,36	0,2
	Skupaj:	765,17	100,0

b) Stanje sestojevZgradba gozda

V tem RGR po površini prevladujejo enomerni sestoji. Mladovij je 6,1 %, drogovnkajov 6,8 %, debeljakov 37,2 % in sestojev v obnovi 25,6 %. Malopovršinsko raznomernih sestojev je 24,3 %.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	4,8	11,8	21,6	29,3	32,5	205,7	57,7	4,79	54,8
Listavci	9,3	22,6	26,4	21,5	20,2	150,6	42,3	3,95	45,2
Skupaj	6,7	16,3	23,6	26,0	27,4	356,3	100,0	8,74	100,0

Lesna zaloga je 356,3 m³/ha, v njej pa zavzemajo iglavci večji delež (57,7 %) kot listavci, ki jih je 42,3 %. Porazdelitev skupne lesne zaloge po razširjenih debelinskih razredih je naraščujoča, saj je v lesna zaloga najvišja v petem razširjenem debelinskem razredu. Takšna razporeditev lesne zaloge je značilna za iglavce, medtem ko je pri listavcih porazdelitev lesne zaloge po razredih simetrična z največ zaloge v tretjem razredu.

Prirastek v rastiščnogojitvenem razredu je 8,74 m³/ha, od tega predstavlja prirastek iglavcev 54,8 % in prirastek listavcev 45,2 %. Skupni prirastek na lesno zalogo je 2,45 %, s tem da je pri listavcih večji (2,62 %) kot pri iglavcih (2,33 %), kar je posledica kopičenja lesnih zalog v najdebelejših razredih iglavcev.

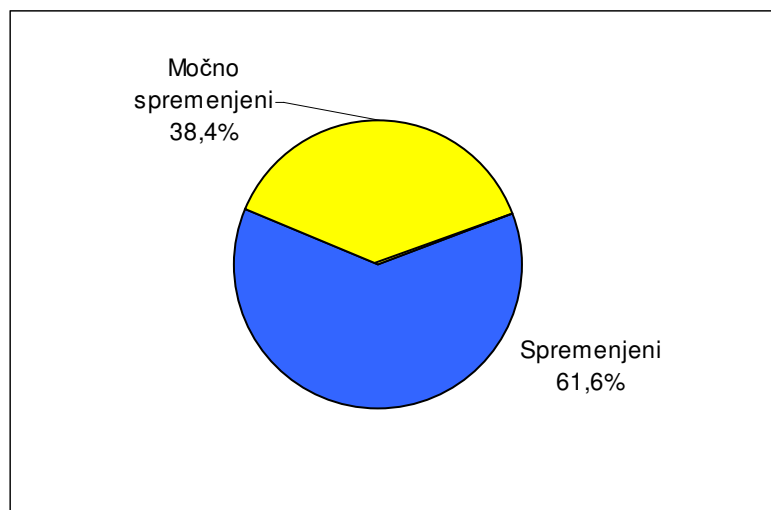
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	180,9	16,8	7,0	1,1	0,0	104,8	12,6	21,3	9,8	2,0
	%	50,7	4,7	2,0	0,3	0,0	29,4	3,5	6,0	2,8	0,6
Naravno stanje	%	27,2	5,3	7,9	1,2	0,0	46,9	6,3	1,1	4,1	0,0

Glede na pestrost drevesnih vrst z zaznavnim deležem v lesni zalogi, je razred precej pester. Največji delež lesne zaloge zavzema smreka s 50,7 %, druga je bukev, ki predstavlja 22,4 % lesne zaloge v razredu, plemeniti listavci predstavljajo 6,0 %, jelka 4,7 % ter bor po 2,0 %, drugi trdi listavci 2,8 %, hrast 3,5 %, macesen in mehki listavci pa manj kot en odstotek skupne lesne zaloge razreda. Od naravnega stanja najbolj odstopata smreka s prevelikim in bukev s premajhnim deležem.

Ohranjenost gozdov

Porušeno razmerje predvsem med smreko in bukvijo se odraža tudi v spremenjenosti gozdov. Tako 38,4 % gozdov v razredu spada v kategorijo močno spremenjenih gozdov, ostali pa v kategorijo spremenjenih.

Slika 8: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 72/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	46,81	20,7	47,8	25,8	5,7	3,4	57,5	39,1	0,0	18,8	24,2	38,5	18,5
Drogovnjak	51,92	14,9	69,6	15,5	0,0	12,4	41,6	46,0	0,0	45,1	50,0	4,9	0,0
Debeljak	284,22					54,4	42,8	2,8	0,0	13,4	86,6	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	196,19					21,6	50,7	27,7	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	186,03					10,6	83,4	6,0	0,0				
Skupaj:	765,17												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 24,3 %. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov (37,2 %), sledijo sestoji v obnovi z 25,6 % površine. Mladovja predstavljajo 6,1 % in drogovnjaki 6,8 % površine razreda. Sestojne zasnove mladovij in drogovnjakov so v večini dobre, le dobrih 30 % mladovij ima slabše zasnove, gre za gole površine, nastale po sanitarnih posekih zaradi podlubnikov, na teh površinah je tudi negovanost mladja slaba. Negovanost sestojev je starejših sestojev (debeljak, pomlajenec, raznomerni sestoji) dobra, v mlajših razvojnih fazah pa slabša. Najbolje so negovani debeljaki in pomlajenci. Na drugi strani je skoraj polovica drogovnjakov nenegovanih. V povezavi s ponekod pomanjkljivo nego je tudi sklep v drogovnjakih na 45,1 % površine sestojev tesen. Sicer so debeljaki in raznomerni sestoji večinoma (oboje 87 %) normalnega sklepa, pomlajenci večinoma (85 %) rahlega sklepa, v mladovjih pa je sklep v večini rahel ali celo vrzelast.

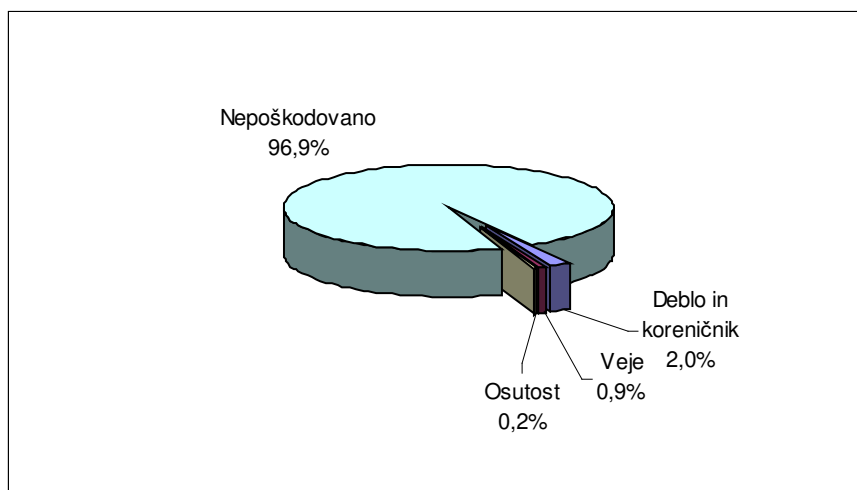
Kakovost drevja**Preglednica 73 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	235	4,7	35,3	49,7	9,4	0,9
Jelka	46	0,0	37,0	56,5	6,5	0,0
Bor	26	0,0	34,6	61,6	3,8	0,0
Macesen	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	161	1,2	21,1	50,3	22,4	5,0
Hrast	14	14,3	14,3	42,9	21,4	7,1
Pl. lst.	34	5,9	32,4	35,2	26,5	0,0
Dr. tr. lst.	18	0,0	0,0	16,7	44,4	38,9
Skupaj iglavci	308	3,6	35,4	52,0	8,4	0,6
Skupaj listavci	227	2,6	20,7	45,0	24,7	7,0
Skupaj	535	3,2	29,2	48,9	15,3	3,4

Kakovost drevja je za večino drevesnih vrst v povprečju dobra. Iglavci izkazujejo boljšo kakovost kot listavci, pri iglavcih med glavnimi vrstami ni večjih razlik v kakovosti. Med listavci je najboljše kakovosti hrast, sledijo plemeniti listavci in bukev, najslabšo kakovost pa izkazujejo drugi trdi listavci.

Poškodovanost sestojev

Večina (96,9 %) dreves v tem RGR je nepoškodovanih. Med poškodovanimi največji delež zavzemajo poškodbe debla in korenčnika pri 2,0 % dreves so povzročene s strani gozdarske mehanizacije, veje in vrhači so poškodovani pri 0,9 % dreves. Splošno oslabeledi dreves z osutostjo krošnje je 0,2 %.

Slika 9: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovana količina poseka je bila presežena za 27 %. Presežek je bil ustvarjen pri poseku iglavcev, saj je bili iglavcev posekanih kar 61 % večja količina od načrtovane. Do odstopanj je prišlo pri vrstni sestavi poseka. Zaradi žledoloma, predvsem pa gradacije podlubnikov je bil posek iglavcev precej višji od načrtovanega. Realizacija poseka listavcev je bila nizka, le 69 %.

Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu kot so bila načrtovana. Zaradi prilagajanja del razmeram na terenu, pa so bila nekatera dela izvedena v večjem obsegu kot so bila načrtovana – priprava tal in sadnja zaradi nepredvideno nastalih ogolelih površin, vendar gre še vseeno tu za majhen obseg teh del. Dobro so bila izvedena načrtovana dela za nego habitatov – vzdrževanje vodnih virov in travinj.

Preglednica 74/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m ³	25.329	40.746	1,61
Listavci	m ³	15.048	10.446	0,69
Skupaj	m ³	40.377	51.192	1,27
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava sestoja	ha	-	0,1	-
Priprava tal	ha	-	0,92	-
Sadnja	ha	0,83	1,02	1,23
Obžetev	ha	1,88	0,20	0,11
Nega mladja	ha	1,54	0,00	0,00
Nega gošče	ha	19,36	0,05	0,00
Nega letvenjaka	ha	9,77	1,50	0,15
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,56	1,40	0,21
Zaščita s premazom	ha	1,80	1,32	0,73
Zaščita s količenjem in tulci	kos	1.640	360,00	0,22
Vzdrževanje travinj	ha	5,00	9,64	1,93
Vzdrževanje vodnih površin	dni	14	10	0,71
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	15,00	-

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 75/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	752,81	176,1	91,9	268,0	4,09	2,43	6,52	3,05	0,56	3,61
2000	780,80	190,2	105,1	295,2	4,22	2,51	6,73	2,69	1,27	3,96
2010	779,05	203,2	120,5	323,7	4,86	3,25	8,11	5,23	1,34	6,57
2020	765,17	205,7	150,6	356,3	4,79	3,95	8,74	4,47	2,73	7,21

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozda v razredu se je v zadnjem obdobju nekoliko zmanjšala, pri čemer gre le v manjšem delu za krčitve gozda, večinoma gre za drugačen pristop k zajemanju gozdnih površin pri njenih raztmejitvah s kmetijskimi površinami. Lesna zaloga RGR v zadnjih tridesetih letih konstantno narašča, skupaj z lesno zalogo pa narašča tudi prirastek.

Drevesna sestava

Drevesna sestava se v zadnjih tridesetih letih ni bistveno spremenila. Delež smreke je konstanten pri dobrih 50 %, delež bukve pa je začel naraščati, kar je razveseljivo. V zadnjem desetletju se je nekoliko zmanjšal delež bora, malenkost pa tudi jelke in drugih trdih listavcev. Ostale spremembe so zelo majhne.

Preglednica 76/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020

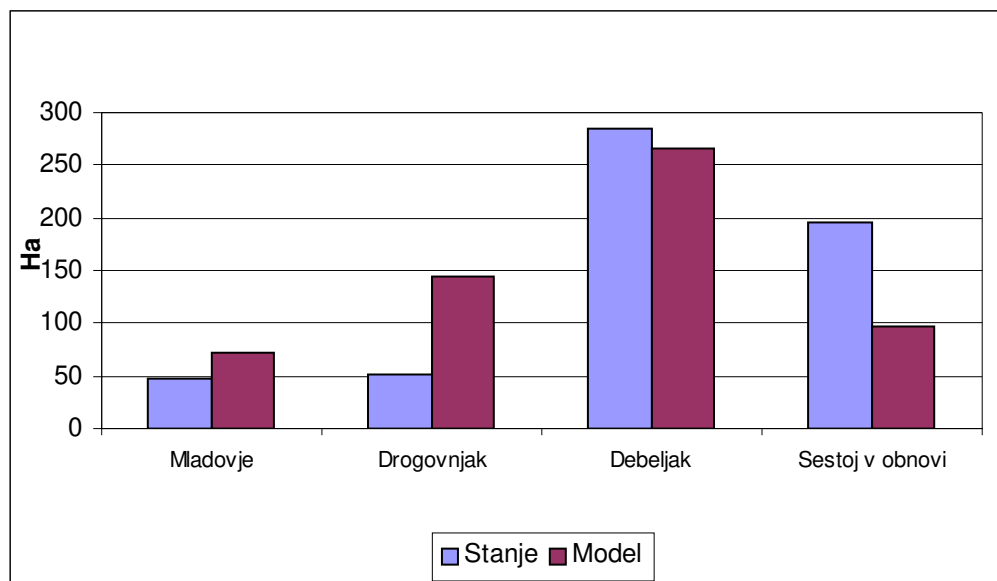
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1990	50,8	5,0	9,7	0,2	0,0	20,4	4,6	4,4	2,5	2,5
2000	51,9	5,3	6,9	0,2	0,0	19,8	4,5	4,8	4,5	1,9
2010	51,1	5,7	5,7	0,3	0,0	22,9	3,3	6,7	3,7	0,6
2020	50,7	4,7	2,0	0,3	0,0	29,4	3,5	6,0	2,8	0,6

Razvojne faze in zgradbe sestojev

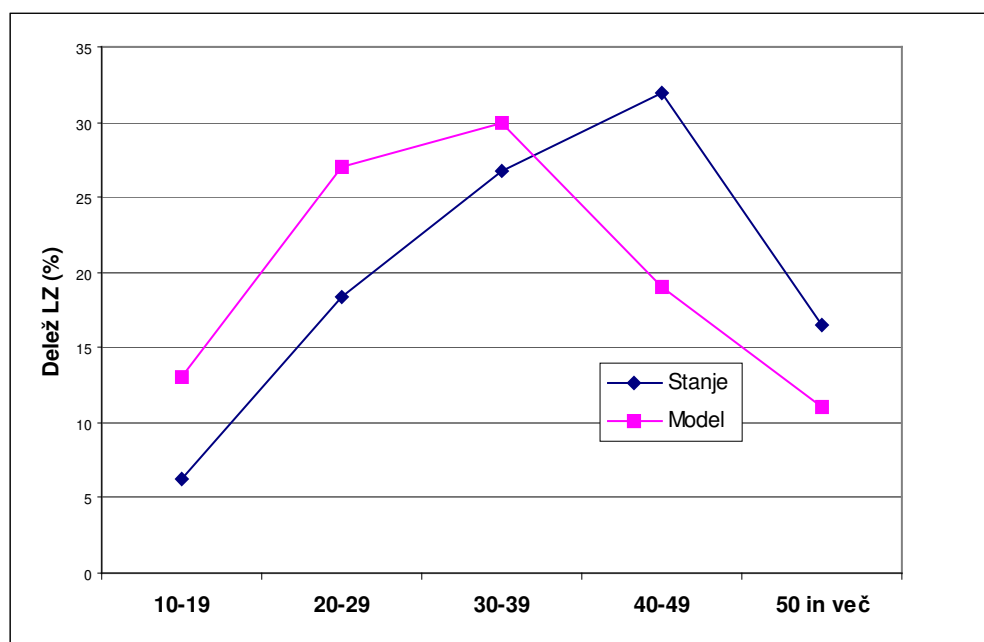
Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%	let	%	ha	%	
Mladovje	46,81	6,1	15	9,5	72,39	-3,4	-25,58
Drogovnjak	51,92	6,8	30	18,9	144,79	-12,1	-92,87
Debeljak	284,22	37,2	55	34,7	265,44	2,5	18,78
Sestoj v obnovi	196,19	25,6	20	12,6	96,52	13	99,67
Enomerni skupaj	579,14	75,7	120	75,7	579,14		
Raznomerno (sk-gnz)	186,03	24,3		24,3	186,03		
Skupaj:	765,17	100		100	765,17		

Primerjava modelnega in dejanskega stanja razvojnih faz kaže, da v RGR močno primanjkuje drogovnjakov, v nasprotju pa je veliko preveč sestojev v obnovi, deloma tudi debeljakov. Za bolj uravnoteženo stanje razvojnih faz, bo v RGR potrebno izvajati končne poseke v dobro pomlajenih pomlajenih in zmerno uvajati debeljake v obnovo.

Slika 10: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Slika 11: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 42,8 %, jelka 8,0 %, bor 3,0 %, macesen 1 %, bukev 28,7 %, hrast 5,0 % plemeniti listavci 8,0 %, ostali trdi listavci 2,5 % in ostali mehki listavci 1,0 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14,5 %, drogovnjaki 15,6 %, debeljaki 30,3 %, sestoji v obnovi 15,2 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 24,3 %.

Ciljna lesna zaloga: 387 m³/ha (iglavci 212 m³/ha, listavci 175 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 670 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci C

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 120 let

Pomladitvena doba: 20 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

Obnovo bomo zaključili na 50 % površine pomlajencev (98 ha). Na 17 % površine debeljakov (48 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi (6.2). Redčenja v drogovnjakih so intenzivna, z intenzitetami do 20%. Predpogoj za tako intenzivna redčenja pa je dobra negovanost sestojev v mlajših razvojnih fazah.

OBNOVA

Zaradi gradacije podlubnikov je nastalo veliko golih površin. Rastišča so dobra, prevladujoča ekspozicija je osovna, tako da pri naravni obnovi ne pričakujemo večjih težav. V gozdovih okoli Poljšice in Rovt je neugoden dejavnik posečna vegetacija (robida, praprot). Tu načrtujemo priprave tal za umetno in naravno obnovo.

Sadnje imajo značaj spopolnitev in bogatitev naravnih sestojnih zasnov. Glavna vrsta za spopolnitve je bukev. Načrtujemo še sadike javora, smreke in macesna. Kjer je bujna posečna vegetacija ali zelo majhne sadike je potrebno obeleževanje sadik. Zaradi precejšnjega deleža slučajnih, so lokacije obnovitvenih sečenj ponavadi že določena. Pomladitvena jedra gozdar širi v skladu s transportno mejo in pomladitveno ekologijo. Ob potokih so poseke zaradi nasemenitve svetloljubnih plemenitih listavcev lahko večje. Pri pomladitveni ekologiji poskrbimo za take pogoje, ki zagotavljajo malopovršinsko mešane sestoje.

NEGA

Zaradi mešanih podlag je višinska rast raznih drevesnih vrst v mladosti živahna, pomembna je že nega mladja, potrebne so tudi obžetve naravnega mladja (robida, praprot). Pri obžetvah in negi mladovij puščamo grmovja, vrbe in ostale mehke listavce, ki neposredno ne ogrožajo ciljnih drevesnih vrst. Zaradi bujnih plevelov in zgodnjega začetka vegetacijske dobe so nujne obžetve že v začetku junija.

Glavni cilj nege je krepitev deleža in kvalitete listavcev, oblikovanje skupinske mešanosti, stabilnosti in pospeševanje ostalih funkcij (prehrana in habitati za prebivalce gozda).

Pomembna so prva in druga redčenja. Tu v sestojih z izmenjano sestavo drevesnih vrst pospešujemo vse listavce in odstranjujemo iglavce z najslabšim vitkostnim razmerjem. V tem RGR naletimo tudi na kvaliteten rdeči bor.

Pri drugih ukrepih nege skrbimo za oblikovanje optimalnih oblik mešanosti. Rastišča zagotavljajo rast kvalitetnih listavcev, zato na dobrih tleh, kjer ni prehudega objedanja divjadi oblikujemo čista gnezda javora in češnje, ki jim z redčenji zagotavljamo dovolj velik rastni prostor. Pospešujemo graden, ki ima bogat potencial in ga v lesni zalogi primanjkuje.

VARSTVO

Pri smreki je povsod potreben popolni gozdni red (lubadar).

Vse sadike je proti divjadi nujno treba zaščititi (količki, premazi). Poleg sadik so priporočljivi tudi premazi terminalnih vršičkov naravnih plemenitih listavcev. Potrebno je vsakoletno vzdrževanje zaščite proti divjadi.

V V delu GGE so potencialno nevarni tudi zemeljski usadi. Nevarnost površinskih usadov se omili z biološko stabilizacijo.

Ukrepi

Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	57,7	42,3	100,00
- ciljno %	54,8	45,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	206	151	356
- ciljna (m ³ /ha)	212	175	387
Prirastek (m ³ /ha)	4,79	3,95	8,74
Možni posek (m ³ /ha)	44,7	27,3	72,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,47	2,74	7,21
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,7	18,2	20,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	93,4	69,3	82,5
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	8.596	14.057	0	0	0	11.575	34.228	21,7	93,4
	%	25,1	41,1	0,0	0,0	0,0	33,8	100,0		
Listavci	m ³	8.342	10.644	0	0	0	1.938	20.924	18,2	69,3
	%	39,9	50,8	0,0	0,0	0,0	9,3	100,0		
Skupaj	m³	16.938	24.701	0	0	0	13.513	55.152	20,2	82,5
	%	30,7	44,8	0,0	0,0	0,0	24,5	100,0		

Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s pon.
Priprava tal	ha	4,20	4,20
Sadnja	ha	4,20	4,20
Obžetev	ha	3,50	14,00
Nega mladja	ha	1,01	1,01
Nega gošče	ha	6,91	6,91
Nega letvenjaka	ha	11,62	11,62
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,19	14,19
Varstvo pred žuželkami	dni	20,00	20,00
Zaščita s premazom	ha	1,20	6,00
Zaščita s količenjem	kos	2.200,00	2.200,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,00	10,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,00	10,00

9.1.3 Rastiščnogojitveni razred: 3 – Zmerno acidofilna bukovja– 00903

Razred zavzema 492,95 ha. Je teritorialno zaokrožen, sega od 455 do 800 m nadmorske višine in se razteza na pobočju Jamnika do Kamne Gorice. Vsi gozdovi v razredu so večnamenski, 89,8 % je zasebnih gozdov, 6,1 % je državnih gozdov in 4,1 % gozdov je v lasti lokalnih skupnosti. Ima podobne značilnosti kot RGR 2, razlika med njima pa izhaja le iz preteklega gospodarjenja. Sedaj imajo ti gozdovi značaj degradiranih gozdov.

Relief je precej razgiban. Nagibi so strmi do zelo strmi. Tako je erozijska dejavnost relativno močna v sicer dokaj stabilni gospodarski enoti. Najbolj je izrazita nekoliko višje, predvsem v severovzhodnih in vzhodnih legah. Geološko, petrografska in pedološko je ta razred zelo homogen. Matična podlaga so porfir in njegovi grohi, skrilavci in glineni laporji. Na teh podlagah so se razvila kislja rjava tla in globoka rjava tla na glinenem laporju. Letno pade okoli 1800 mm padavin. V makroreliefnem pogledu je klima topla, ker pa mezorelief tvorijo pobočja jarkov s kisljo nepropustno podlago je mezoklima hladnejša in vlažnejša s slabim izhlapevanjem. Snežna odeja leži od konca novembra do konca marca.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena le na 1,8 % površine razreda, druga stopnja na 9,3 %. Celoten delež na 1.stopnji poudarjenosti zavzema hidrološka funkcija, na 2.stopnji poudarjenosti pa je najbolj izražena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (8,4 % površine RGR), sledi ji hidrološka funkcija (0,9 %). Površina socialnih funkcij na 1.stopnji poudarjenosti znaša 45,19 ha (9,2 %), pojavita se zaščitna (7,6 % RGR) in rekreacijska na 1,6 % površine RGR. Na 2. stopnji pa se socialne funkcije v tem razredu pojavljajo na 62,4 % površine. Največ je funkcije varovanja naravnih vrednot (70,5 % površine RGR), sledita rekreacijska na 2,9 % površine RGR in funkcija varovanja kulturne dediščine na manj kot 1 % površine RGR.

Proizvodna funkcija je močno poudarjena, na celotni površini na 1.stopnji.

Na območju RGR smo določili tudi 20 ha točkovnih funkcij na prvi stopnji, tu najdemo hidrološko funkcijo (8 ha), funkcijo varovanja kulturne dediščine (3 ha) in lovnogospodarsko funkcijo (6 ha), varovalno funkcijo (1 ha) in funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin (1 ha).

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 81/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	19,77	4,0
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	50,37	10,2
56300	Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	2,26	0,5
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	3,30	0,7
74100	Kisloljubno rdečeborovje	18,68	3,8
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	87,40	17,7
78100	Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto Bekico	311,17	63,1
Skupaj:		492,95	100,0

Najbolj obsežna gozdna združba v razredu je kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (*Luzulo-Fagetum*), saj pokriva več kot polovico površine v razredu (63,1%). To je paraklimaksna gozdna združba in je edafsko pogojena. Sledi silikatnim kamninam z bazičnimi primesmi na toplih legah zmernih in strmih nagibov. Rastišča so sušna z izrazitejšimi

temperaturnimi ekstremi. Naslednja pomembnejša združba pa je kisloljubno bukovje z rebrenjačo (*Blechno-Fagetum*). Ta združba je vezana na blažje reliefne oblike, zaobljene hribe in rahlo nagnjena pobočja in pokriva 17,7 % RGR. V nižjih nadmorskih višinah se pod vplivom tople klime pojavlja predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (*Hacquetio-Fagetum*), ki s svojimi subasociacijami pokriva 10,2 %. Te tri združbe skupaj pokrivajo 91 % celotne površine razreda.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Tričetrť (75,4 %) gozdov v razredu ima enodobno zgradbo. Med temi gozdovi je največji delež razvojne faze debeljakov, ki zavzemajo 31,0 % površine RGR. Pomlajencev je v razredu 26,4 %, mladovij 7,1, drogovnjakov pa je 10,9 %. Malopovršinsko raznomernih sestojev je v razredu 24,6 %.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	8,4	13,2	22,8	27,1	28,5	74,4	30,4	1,44	29,2
Listavci	7,1	25,2	33,2	24,6	9,9	170,7	69,6	3,49	70,8
Skupaj	7,5	21,5	30,1	25,4	15,5	245,1	100,0	4,93	100,0

Skupna lesna zaloga v razredu je nizka in znaša povprečno 245,1 m³/ha in je po debelinskih razredih porazdeljena precej simetrično z viškom v tretjem razredu. Listavci predstavljajo 69,6 % lesne zaloge v razredu in imajo lesno zalogo razporejeno tudi simetrično z maksimumom v tretjem razredu. Iglavci pa imajo lesno zalogo po debelinskih razredih razporejeno naraščujoče in imajo maksimum v petem razredu, kar kaže na njihovo višjo razvojno starost.

Enako se kaže pri letnem prirastku, ki je pri iglavcih 1,9 % njihove lesne zaloge, pri listavcih pa 2,0 % oziroma 70,8 % celotnega letnega prirastka v razredu, ki znaša 4,93 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

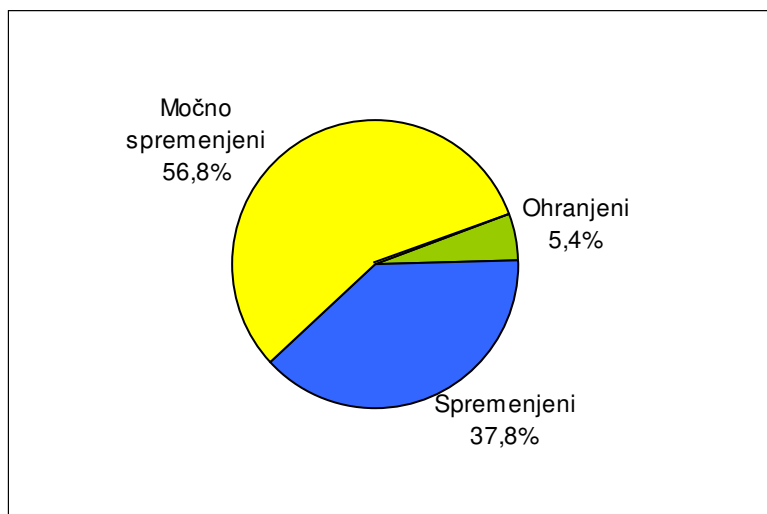
Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	70,1	1,6	1,5	1,1	0,0	149,7	17,6	1,2	0,9	1,4
Naravno stanje	%	28,6	0,7	0,6	0,5	0,0	60,9	7,2	0,5	0,4	0,6
	%	25,7	4,4	7,3	0,3		49,2	6,5	2,6	4,0	

V lesni zalogi prevladuje bukev (60,9 %), pomemben delež ima še smreka (28,6 %). 7,2 % v lesni zalogi razreda je hrasta (graden), ostali prisotne drevesne vrste pa v lesni zalogi predstavljajo skupaj 3,3 % delež. Najbolj odstopa od naravnega stanja delež bukve, ki je preveč za 11,7 %. Nekoliko več od naravnega deleža je še hrasta in smreke (tudi macesna, vendar je njegov delež zanemarljiv). Po naravnem stanju bi moralo biti v razredu tudi več bora, jelke in plemenitih ter drugih trdih listavcev.

Ohranjenost gozdov

V razredu prevladujejo močno spremenjeni gozdovi (56,8 %), spremenjenih gozdov je 37,8 %, ohranjenih gozdov je v tem RGR malo, le 5,4 %.

Slika 12: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	34,88	3,4	60,8	25,3	10,5	0,5	35,8	63,7	0,0	13,2	48,5	15,3	23,0
Drogovnjak	53,68	1,6	95,2	3,2	0,0	3,1	57,3	39,6	0,0	31,7	65,1	3,2	0,0
Debeljak	152,91					15,6	70,0	14,4	0,0	16,7	83,3	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	130,23					6,7	76,0	17,3	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	121,25					0,0	64,3	35,7	0,0				
Skupaj	492,95												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 24,6 %. Med enomernimi sestoji je največ , ki zavzemajo 31,0 % površine RGR. Pomlajencev je v razredu 26,4 %, mladovij 7,1, drogovnjakov pa je 10,9 %.

Sestojne zasnove mladovij so nekoliko podpovprečne, saj je sestojev s pomanjkljivo zasnovo 10,5 % in 0,5 % s slabo. Boljše zasnove kot v mladovijih so v drogovnjakih, saj drogovnjakov s slabo zasnovo ni, le 3,2 % jih ima zasnovo pomanjkljivo. V pomlajencih je pomladek prisoten na 44,5 % površine in ima boljše zasnovo kot v mladovijih.

Negovanost sestojev ni najboljša, kar 26,6 % sestojev v RGR je nenegovanih. Najslabša je negovanost mladovij in drogovnjakov. Kar 63,7 % mladovij je nenegovanih, le 0,5 % je dobro negovanih. Tudi pri debeljakih je zančilna pomanjkljiva negovanost, saj je dobro negovanih le 15,6 %. Podpovprečno so negovani tudi raznomerni sestoji, saj dobro negovanih raznomernih sestojev v RGR sploh ni.

V povezavi s slabšo negovanostjo je tudi sklep v drogovnjakih na 31,7 % površine sestojev tesen, pa tudi pri 16,7 % debeljakov. Sicer so debeljaki in raznomerni sestoji večinoma normalnega sklepa, pomlajenci večinoma rahlega sklepa, v mladovijih pa je sklep heterogen.

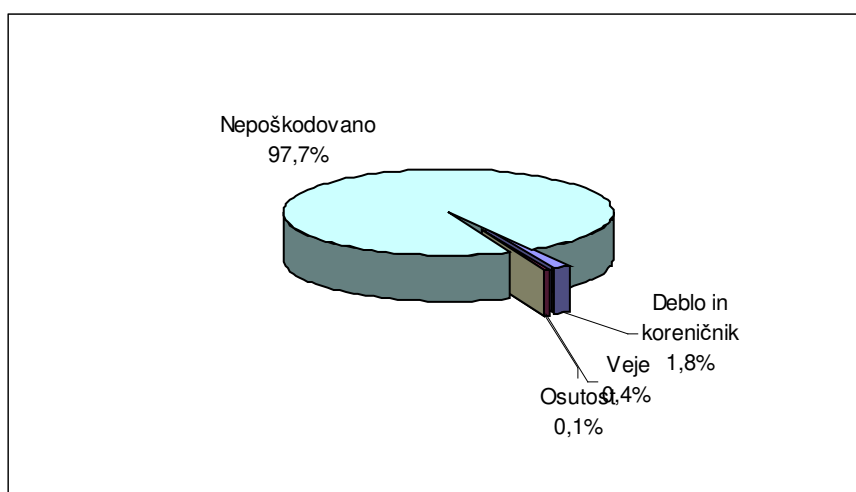
Kakovost drevja**Preglednica 85 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	78	0,0	28,2	66,7	3,8	1,3
Jelka	10	0,0	80,0	10,0	10,0	0,0
Bor	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	216	0,5	11,1	46,8	35,6	6,0
Hrast	40	0,0	5,0	60,0	32,5	2,5
Pl. lst.	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	4	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Skupaj iglavci	91	0,0	34,1	60,4	4,4	1,1
Skupaj listavci	262	0,4	9,9	48,5	35,5	5,7
Skupaj	353	0,3	16,1	51,6	27,5	4,5

Skupna kakovost drevja ni najboljša. Dreves odlične kakovosti praktično ni. in prav dobre kakovosti je skupaj le 1 %, večina dreves je dobre kakovosti, dobra četrtina pa samo zadovoljive kakovosti. Iglavci so nekoliko boljše kakovosti kot listavci. Po kakovosti navzgor ne izstopa nobena drevesna vrsta.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves v tem razredu je majhna. Huje poškodovanih je 2,3 % dreves. Največji delež zavzemajo poškodbe debla in koreničnika (1,8 %), ki so največkrat povzročene s strani gozdarske mahanizacije. Poškodbe krošnje (0,4 %) so večinoma posledica žledololma, pri osutosti dreves, ki znaša le 0,1 %, gre v večini za s podlubniki napadena drevesa smreke.

Slika 13: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil v razredu v skupni količini posekanega drevja realiziran praktično v celoti. Močno, za 60 % je bil načrtovani posek presežen pri iglavcih, kjer so višino poseka narekovali sanitarni vzroki (sneg, žled, podlubniki), medtem ko je bila realizacija poseka listavcev 64 %. Izpadla so praktično skoraj vsa načrtovana gojitvena dela, razen nekaj malega nege gošče in prvega redčenja. Izvedene je bilo malo zaščite s količenjem ali s tulci, nekaj je bilo tudi nenačrtovanih del varstva pred žuželkami.

Preglednica 86/RD: Realizacija načrtovanega poseka RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m ³	6.133	9.791	1,60
Listavci	m ³	10.202	6.520	0,64
Skupaj	m ³	16.335	16.311	1,00
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava sestoja	ha	0,74	0,00	0,0
Sadnja	ha	1,30	0,00	0,0
Obžetev	ha	10,15	0,00	0,0
Nega mladja	ha	5,95	0,00	0,0
Nega gošče	ha	8,62	1,50	0,17
Nega letvenjaka	ha	15,08	1,00	0,07
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,23	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	12,84	0,00	0,0
Zaščita s količenjem in tulci	kos	4000	10,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	5,00	-
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	5,00	-

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se je v primerjavi s prejšnjim desetletjem malenkost zmanjšala, razlog je iskati v popravkih zarisa površine gozdov, zaraščanja ali krčitev je zanemarljivo malo. Lesna zaloga je v zadnjem desetletju ostala skoraj nespremenjena v skupnem povprečju, s tem, da je pri iglavcih upadla in pri listavcih narasla. Prirastek je v zadnjem desetletju manjši za 11 %, v približno enaki meri se je zmanjšal tako pri listavcih kot pri iglavcih. Načrtovan posek napoveduje intenzivno gospodarjenje v naslednjem desetletju.

Preglednica 87/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	491,15	77,3	122,8	200,1	1,82	3,76	5,58	1,14	1,53	2,67
2000	497,97	64,1	136,0	200,1	1,10	2,69	3,79	0,75	2,02	2,78
2010	497,58	83,3	158,0	241,3	1,58	3,96	5,54	1,96	1,30	3,26
2020	492,95	74,4	170,7	245,1	1,44	3,49	4,93	1,19	2,89	4,08

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Opazni so premiki v drevesni sestavi. Delež iglavcev upada, v zadnjem desetletju je upadel za 3,1 %. Narašča delež bukve, v zadnjem desetletju za kar 8,7 %. Opazneje (za 4,3 %) je upadel delež hrasta, deleži drugih listavcev pa se opazneje ne spreminjajo.

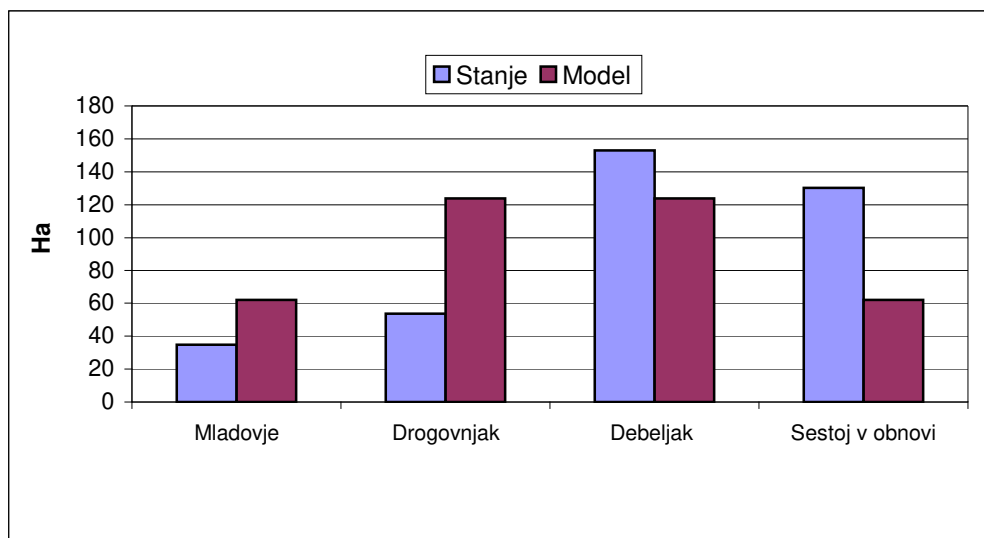
Preglednica 88/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. ig	Bukev	Hrast	Pl.list	Dr.tr.list	Meh.list
1990	32,8	1,2	4,6	0,0	0,0	45,5	13,7	0,5	1,2	0,5
2000	26,4	0,8	3,9	1,0	0,0	51,0	14,8	0,3	0,6	1,2
2010	31,1	0,5	1,9	1,0	0,0	52,2	11,5	0,6	0,5	0,7
2020	28,6	0,7	0,6	0,5	0,0	60,9	7,2	0,5	0,4	0,6

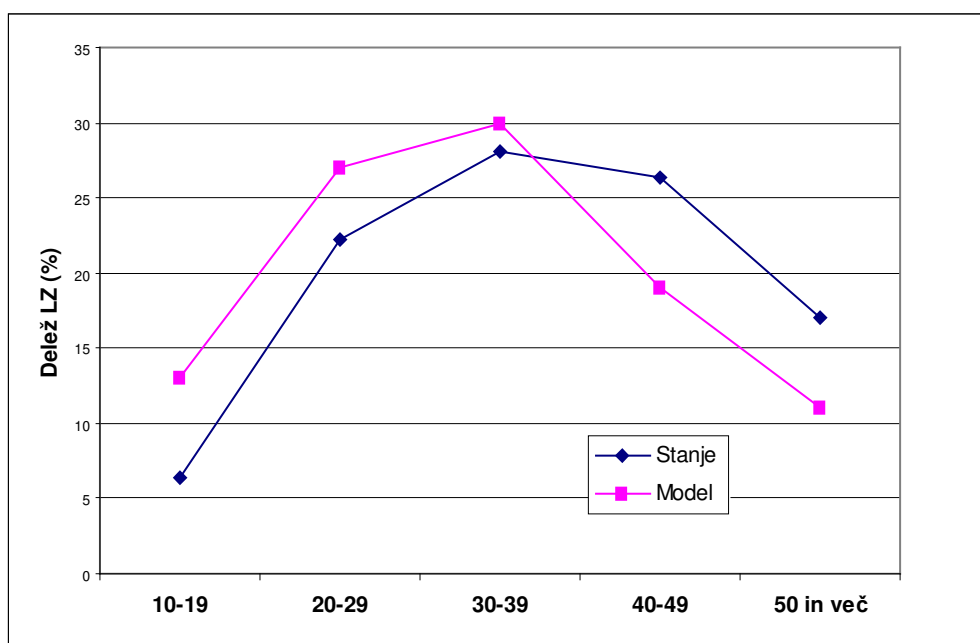
Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 89/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	34,88	7,1	20	12,6	61,95	-5,50	-27,07
Drogovnjak	53,68	10,9	40	25,1	123,9	-14,20	-70,22
Debeljak	152,91	31	40	25,1	123,9	5,90	29,01
Sestoj v obnovi	130,23	26,4	20	12,6	61,95	13,80	68,28
ENOMERNI SKUPAJ	371,70	56,3	120	56,3	371,70		
Raznomerno (sk-gnz)	121,25	24,6		24,6	121,25		
Skupaj:	492,95	100		100	492,95		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na precej porušeno stanje. Značilen je visok presežek sestojev v obnovi na račun predvsem drogovnjakov in nekoliko manj mladovij. Delež debeljakov je prav tako nekoliko višji od modelnega. Tako stanje narekuje močno povečano zaključevanje obnove v pomlajencih ob zadostnem uvajanju debeljakov v obnovo. Tako bomo zagotovili zadosten dotok mlajših razvojnih faz, ki bodo sicer najprej v fazi mladovij, jih pa ob zadostni negi lahko v dokaj doglednem času pripeljemo naprej v fazo drogovnjakov.

Slika 14: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Slika 15: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 23,3 %, jelka 2,0 %, bor 3,0 %, macesen 2,0, bukev 53,7 %, hrast 12,0 %, plemeniti listavci 2,0 %, ostali trdi listavci 1,0 % in ostali mehki listavci 1,0 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 17,3 %, drogovnjaki 16,5 %, debeljaki 23,9 %, sestoji v obnovi 17,7 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 24,6 %.

Ciljna lesna zaloga: 262 m³/ha (iglavci 79 m³/ha, listavci 183 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 500m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci C

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 120 let

Pomladitvena doba: 20 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

Zaključek obnove je načrtovan na 45 % površine pomlajencev (59 ha). Na 22 % površine debeljakov (34 ha) je načrtovan začetek obnove. Redčenja v drogovnjakih so načrtovana z intenzitetami okrog 15 %. V sestojih z malopovršinsko raznomerno zgradbo naj se skupinsko prebira, pomladek pa pospešuje v celicah z drevesi slabše kvalitete in vitalnosti.

OBNOVA

Terenske in pravilne razmere ter geološka podlaga narekujejo predvsem robne pomladitvene sečnje. Pri posrednih premenah je treba upoštevati semenska leta ciljnih drevesnih vrst.

Umetne obnove v tem desetletju ne načrtujemo. Zaradi žleda nastale goličave nad Kropo se uspešno naravno pomlajujejo.

Za intenzivnejše gospodarjenje je potrebna izgradnja prometnic za sodobne tehnologije. Marsikje so namreč edine transportne poti še vedno ozke padnične vlake za animalno spravilo.

NEGA

Prizadevamo si za malopovršinsko skupinsko mešanost ciljnih drevesnih vrst - nosilne so: bukev, smreka, macesen, graden in plemeniti listavci. Sestav ciljnih drevesnih vrst je odvisen od globine tal in ekspozicije. V polosojah jarkov pospešujemo plemenite listavce, na prisojnih plitvih tleh bukev in graden. Glede na mikrolokacije pospešujemo tudi hrast in rdeči bor. Glavni poudarki nege so: krepitev stojnosti in pestrosti, ponekod kvalitete. V letvenjakih odstranitev pionirskih brez ki ovirajo rast ciljnim drevesnim vrstam, zagotavljanje ravnega prostora zlasti v nasadih macesna, prevedba panjevcev v visoki gozd. Če ima lastnik panjastega gozda letne potrebe po drveh, mu omogočamo vzgojo panjevcev v obliki gnezd.

Pri ukrepih nege je obvezno tudi odstranjevanje srobot.

VARSTVO

Pri spravilu je treba biti pozoren, da se ne povzroča erozijskih žarišč (odvodnjavanje).

Ukrepi**Preglednica 90/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka**

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	30,4	69,6	100,0
- ciljno %	30,28	69,72	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	74,4	170,7	245,1
- ciljna (m ³ /ha)	79	183	262
Letni prirastek (m ³ /ha)	1,44	3,49	4,93
Možni posek (m ³ /ha)	11,9	28,8	40,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,19	2,89	4,08
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	16,0	16,9	16,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	82,7	82,7	82,7
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 91/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	2.520	1.996	-	-	-	1.367	5.883	16,0	82,7
	%	42,9	33,9	-	-	-	23,2	100,0		
Listavci	m ³	7.124	6.888	-	-	-	219	14.231	16,9	82,7
	%	50,1	48,4	-	-	-	1,5	100,0		
Skupaj	m³	9.644	8.884	-	-	-	1.586	20.114	16,6	82,7
	%	47,9	44,2	-	-	-	7,9	100,0		

Preglednica 92/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	0,75	0,75
Nega gošče	ha	1,91	1,91
Nega letvenjaka	ha	14,04	14,04
Nega ml. Drogovnjaka	ha	22,74	22,74
Varstvo pred žuželkami	dni	5,00	5,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,30	3,00

9.1.4 Rastiščnogojitveni razred: 4 – Alpska bukovja – 00904

Razred obsega zelo raztegnjeno področje srednjega višinskega pasu z dvema prekinitvama od Rovt do Soteske. Segajo od 440 do 1180 m nadmorske višine in ima površino 1313,71 ha. Celoten razred je uvrščen v kategorijo večnamenskih gozdov.

Po lastniški strukturi prevladujejo zasebni gozdovi (96,4 %), sledijo državni gozdovi (2,8 %), in gozdovi lokalnih skupnosti (0,8 %).

V razredu prevladujejo severne ekspozicije, le ob Savi Bohinjki je zahodna ekspozicija izrazitejša. Razen manjših vložkov porfirnih grohov (Tolsti vrh) je v geološkem smislu razred razmeroma enoten. V matični podlagi so zastopani apnenec, dolomit, breča, apnenčev pobočni grušč in ledeniške morene v spodnjem delu. Zaradi precejšnjih strmin in padavin je razvoj tal počasen, močno je prisotno premeščanje oziroma spiranje tal. Prevladujejo različni tipi rendzin, nekaj pa je tudi rjavih tal, ki se večinoma pojavljajo na moreni. Ostali talni tipi so prisotni v manjši meri. Srednji del od Goške ravni do Taleža je zmerno strm, mestoma položen, ostali del pa je strm do zelo strm s številnimi erozijskimi in hudourniški jarki. Od vseh RGR so v tem največje strmine (naklon do 65%).

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 10,6 % površine razreda, druga stopnja na 59,9 %. Hidrološka funkcija zavzema največjo površino na 1. stopnji (7,3 % RGR), z deležem 4,8 % se pojavlja še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na 2. stopnji poudarjenosti pa je najbolj izrazita funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (48,7 % površine RGR), sledita ji varovalna funkcija (25,0 %) ter hidrološka funkcija (10,1 %). Površina socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti je izredno majhna, manj kot 1 % površine, gre pa za zaščito ceste Bled – Bohinj v Soteski. Za razliko od prve stopnje je večina RGR pokrita z drugo stopnjo socialnih funkcij (92,5 % površine). Največ je funkcije varovanja naravnih vrednot (96,7 % površine RGR), sledita rekreacijska in turistična na 13,0 % površine RGR in na koncu še 1% zaščitne funkcije.

Proizvodna funkcija je močno poudarjena, na celotni površini na 1. stopnji. Na območju RGR smo določili tudi 74 ha točkovnih funkcij na prvi stopnji, tu najdemo hidrološko funkcijo (14 ha), funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti (12 ha), funkcijo varovanja kulturne dediščine (6 ha) in lovno-gospodarsko funkcijo (36 ha).

STANJE GOZDOV

a) *Rastišče*

Alpski bukov gozd s svojimi podzdržbami je klimatogena vegetacija pobočij vseh ekspozicij, ki se pojavlja na dolomitiziranem apnencu. Ta združba porašča 69,7 % površine rastiščnogojitvenega razreda. V nižje ležečih predelih na zmernih nagibih se pojavlja združba Haquetio-Fagetum, višje na meji z RGR 1 se pojavlja predalpski jelovo bukov gozd. Na južnem delu razreda, kjer prevladujejo srednje strma pobočja in hladnejše lege, najdemo predalpsko gorsko bukovje, ki porašča 6,6 % površine. Na slabih rastiščih se pojavlja bazoljubno rdečeborovje.

Preglednica 93/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	147,16	11,2
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1,37	0,1
63200	Predalpsko gorsko bukovje	87,21	6,6
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	914,64	69,7
64300	Predalpsko jelovo bukovje	105,20	8,0
69100	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	0,88	0,1

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	3,22	0,2
78100	Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	54,03	4,1
Skupaj:		1.313,71	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večina sestojev je starejših, se pravi debeljakov, pomlajencev in raznomernih sestojev, mlajših razvojnih faz (drogovnjaki, mladovja) pa je malo (18,3 %). Večina (70,2 %) sestojev je enomernih, malopovršinsko raznomernih sestojev je 29,8 %. Med enomernimi sestoji je največ sestojev v obnovi (26,9 %) in debeljakov (25,0 %), površina mladovij obsega 11,0. Drogovnjakov je najmanj, obsegajo 7,3 % površine gozdov v RGR.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 94/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	4,3	12,6	20,7	28,4	34,0	149,0	49,6	2,80	47,7
Listavci	9,3	23,7	29,9	23,3	13,8	151,3	50,4	3,07	52,3
Skupaj	6,8	18,2	25,4	25,8	23,8	300,3	100,0	5,87	100,0

Povprečna lesna zaloga v razredu je 300,3 m³/ha. V lesni je razmerje med iglavci skoraj izenačeno, malenkost več je listavcev.

Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih kaže, da v RGR prevladuje debelo drevje in je na račun iglavcev močno levo asimetrična z maksimumom v četrtem razredu. Velike razlike so med porazdelitvijo iglavcev in listavcev. Iglavci so debelejši, saj jih je največ v zadnjih dveh razredih, listavcev pa v prvih treh. Kar 62,4 % iglavcev je v zadnjih dveh razredih, pri listavcih pa je v teh dveh razredih 37,1 % lesne zaloge. Prirastek v tem RGR je pod povprečjem GGE, in znaša 5,87 m³/ha. Intenziteta priraščanja na lesno zalogo je 1,95 %, s tem da je pri iglavcih nižja (1,88 %) kot pri listavcih (2,03 %).

Razmerje drevesnih vrst

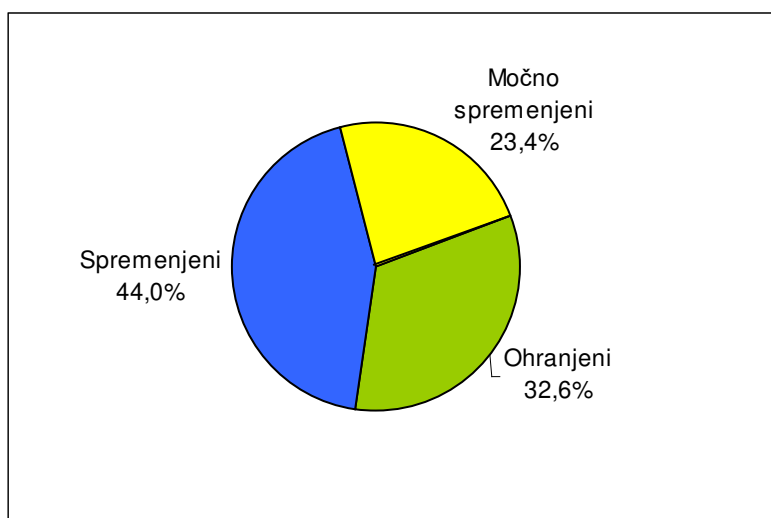
Preglednica 95/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macese	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis	Meh.lis
Dejansko stanje	m ³ /ha	137,4	8,9	0,7	1,9	0,0	139,8	1,4	6,2	2,1	1,9
	%	45,8	3,0	0,2	0,6	0,0	46,5	0,5	2,1	0,7	0,6
Naravno stanje	%	43,5	2,5	1,1	6,7	-	43,4	0,5	2	0,2	0,1

Največji delež v lesni zalogi predstavlja bukev (46,5 %), sledi ji smreka (45,8 %), druge drevesne vrste pa imajo majhne deleže v lesni zalogi. Jelke je 3,0 %, plemenitih listavcev 2,1 %, ostale drevesne vrste pa predstavljajo po manj kot en odstotek lesne zaloge. Od naravnega stanja še najbolj odstopa previsok delež macesna, v skupnem pa noben delež drevesne vrste od naravnega stanja ne odstopa močno.

Ohranjenost gozdov

Odstopanje od naravnega stanja pri zastopanosti drevesnih vrst se kaže tudi v ohranjenosti gozdov, saj je ohranjenih gozdov v RGR eno tretjino. Skoraj ena četrtnina (23,4 %) gozdov pa je močno spremenjenih, spremenjenih gozdov je 44 %.

Slika 16: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 96/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	144,26	7,8	36,3	50,5	5,4	5,2	23,7	71,1	0,0	16,0	13,7	28,6	41,7
Drogovnjak	96,47	22,4	61,4	14,3	1,9	10,3	45,0	44,0	0,7	44,1	44,1	9,2	2,6
Debeljak	328,48					31,2	58,7	10,1	0,0	27,0	73,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	353,64					12,2	45,9	41,9	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	390,86					0,5	51,8	47,7	0,0				
Skupaj:	1.313,71												

V RGR prevladujejo enomerni gozdovi. Raznomernih gozdov je 29,8. Med enomernimi sestoji je največ sestojev v obnovi (26,9 %) in debeljakov (25,0 %), površina mladovij obsega 11,0. Drogovnjakov je najmanj, obsegajo 7,3 % površine gozdov v RGR.

Sestojne zasnove mladovij niso najboljše, saj ima dobra polovica mladovij pomanjkljivo zasnovo, 5,4 % pa celo slabo. Večinoma so to površine, nastale po sanitarnih sečnjah smrekovih sestojev. Zasnove v drogovnjakih so precej boljše, le 16,2 % sestojev ima zasnovo slabšo od bogate. Tudi zasnove pomladka v sestojih v obnovi so boljše od zasnove mladovij.

Negovanost mlajših razvojnih faz je slaba. Dobro je negovanih le 5,2 % mladovij in 10,3 % drogovnjakov, Nenegovanih je kar 71,7 % mladovij. Najbolje so negovani debeljaki. Raznomerni sestoji so se večinsko pomanjkljivo negovani, dobro negovanih skoraj ni.

Kakovost drevja

Preglednica 97 /K: Kakovost drevja

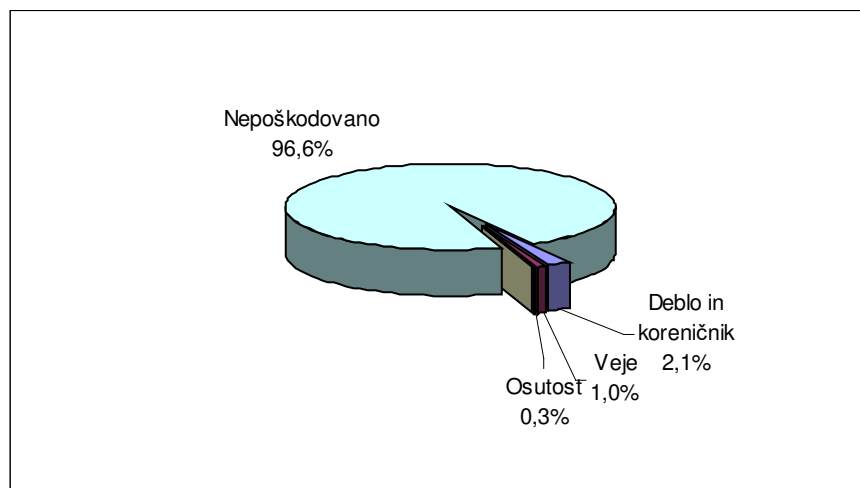
Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	374	0,8	24,1	59,3	14,2	1,6
Jelka	56	3,6	32,1	58,9	5,4	0,0
Macesen	4	0,0	25,0	50,0	25,0	0,0
Bukev	481	1,0	21,0	49,7	24,1	4,2
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Pl. Lst.	24	0,0	20,8	37,5	41,7	0,0
Dr. tr. Lst.	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Meh. Lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	434	1,2	25,1	59,2	13,1	1,4
Skupaj listavci	510	1,0	21,0	49,0	24,7	4,3
Skupaj	944	1,1	22,9	53,6	19,4	3,0

V gospodarskem razredu prevladuje dobra kakovost drevja. Dreves s prav dobro kakovostjo je 22,9 % in z odlično le 1,1 %.

V splošnem je kakovost drevja malenkost boljša pri iglavcih kot pri listavcih. Med iglavci je najkvalitetnejša jelka. Smreka je po kvaliteti v skupnem povprečju. Med listavci imamo dovolj podatkov o kvaliteti za bukev – njena kakovost je povprečna, podobna je kakovost plemenitih listavcev. Za druge drevesne vrste imamo zaradi njihovega majhnega deleža premalo vzorcev za verodostojno oceno kakovosti lesa.

Poškodovanost sestojev

Z vidika poškodovanosti je v tem razredu malo poškodovanih dreves (3,4 %). Največji delež zavzemajo drevesa s poškodbo debla ali koreničnika (2,1 %), ki so v največji meri povzročene s strani gozdarske mehanizacije. Sledijo poškodbe vej in krošenj (1,0 %). Najmanj je dreves z opazno osutostjo krošnje (0,3 %).

Slika 17: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je bila v tem razredu močno presežena, kar za 43 % v skupni količini. Presežek poseka je posledica ujm, pedvsem kalamitete smrekovih podlubnikov, zaradi katerih je bil posek iglavcev več kot še enkrat višji (213 %) od načrtovanega. Posek listavcev je zaradi fokusa, ki je bil usmerjen prevsem v sanitarne sečnje iglavcev, ostal pod načrtovano količino, izveden je bil v višini 53 %.V nasprotju s posekom so bila gojitvena dela izvedena v zelo majhnem deležu v primerjavi z načrtovanimi količinami. Izvedene je bil onekaj (44 %) sadnje in z njo povezanih del obžetve in zaščite sadik, vendar precej manj, kot je bilo načrtovano. Nega mladja, gošče, letvenajaka in mlajšega drogovnjaka je bila izvedena v količini 5 % od načrtovane. Boljša je bila realizacija del za nego habitatov.

Preglednica 98/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m ³	32.444	69.055	2,13
Listavci	m ³	25.370	13.471	0,53
Skupaj	m ³	57.814	82.526	1,43
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava sestoja	ha	2,22	0	0
Priprava tal	ha	0	1,39	-
Sadnja	ha	5,74	2,5	0,44
Obžetev	ha	15,7	1,7	0,11
Nega mladja	ha	1,33	0	0,00
Nega gošče	ha	23,98	1,1	0,05
Nega letvenjaka	ha	34,43	1,35	0,04
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,59	1,36	0,07
Zaščita s premazom	ha	34,08	3,61	0,11
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.000	700	0,18
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0	3	-
Vzdrževanje grmišč	ha	3	0,6	0,20
Vzdrževanje travinj	ha	31	15,78	0,51
Vzdrževanje vodnih površin	dni	28	18	0,64

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se spreminja le zaradi razlik v zajemu podatkov in v zadnjem obdobju zaradi novega zarisa mej odsekov, sploh varovalnih gozdov, na podlagi boljših podatkov (LIDAR). Lesna zaloga je do zadnjega obdobja naraščala, v zadnjem desetletju pa je zaradi močnih sečenj rahlo (za 8 m³/ha) upadla. Delež listavcev se vseskozi krepi, v treh desetletjih je iz 37 % narasel do današnjih 50 %. Enako kot lesna zaloga, je tudi prirastek v zadnjem desetletju upadel, prej pa je vseskozi rasel. Prirastek je upadel pri iglavcih, pri listavcih se je tudi v zadnjem desetletju povečal. Realizacija poseka je bila v zadnjem obdobju najvišja, previsoka, predvideni posek je zato za naslednje obdobje manjši, kar gre na račun iglavcev, pri listavcih pa je načrtovani posek višji od pretekle realizacije.

Preglednica 99/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	1304,00	167,7	98,3	266,0	3,83	2,63	6,46	1,35	0,29	1,65
2000	1.302,02	166,6	121,2	287,8	3,37	2,74	6,11	2,26	1,75	4,01
2010	1.306,75	172,2	136,3	308,5	3,62	2,97	6,58	5,28	1,03	6,32
2020	1.313,71	149,0	151,3	300,3	2,80	3,07	5,87	2,61	2,41	5,03

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V drevesni sestavi je v zadnjih štirih desetletjih opazen trend zmanjševanja deleža iglavcev, sploh smreke, na račun bukve. Delež smreke je v tem obdobju upadel za 11,5 % in je že manjši od polovice. V zadnjem obdobju se je zmanjšal tudi delež jelke. Delež bukve pa je od leta 1990 naraščal, v skupnem se je povečal za 13,6 %. Deleži ostalih drevesnih vrst so majhni in se tudi zelo malo spreminjajo.

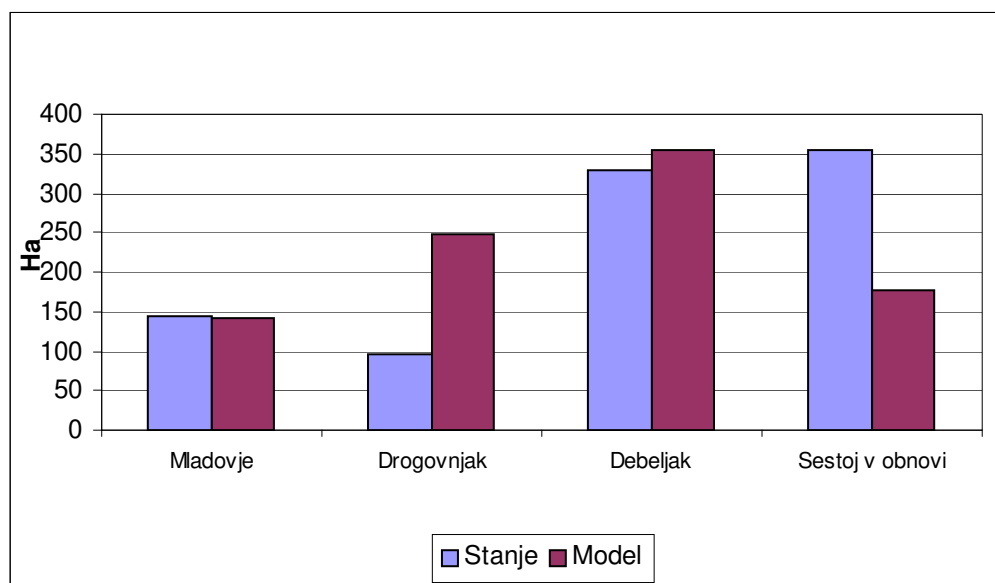
Preglednica 100/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020

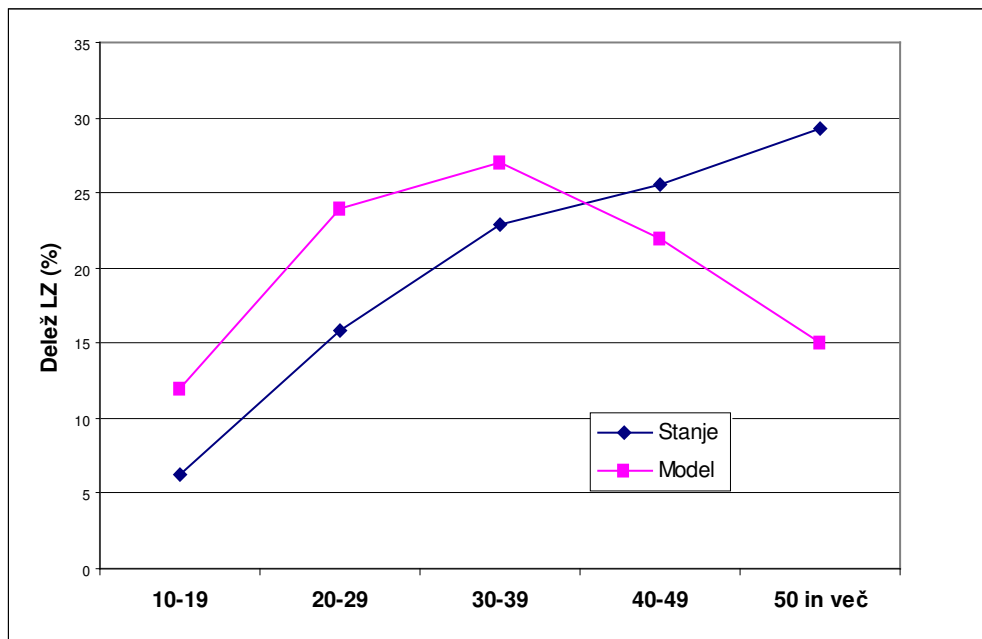
	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr. tr.list.	Meh.list.
1990	57,3	5,3	0,1	0,3	0,0	32,9	0,3	2,0	1,0	0,9
2000	52,5	4,8	0,2	0,4	0,0	37,7	0,3	2,0	1,2	1,0
2010	50,2	5,1	0,1	0,4	0,0	39,8	0,3	2,6	0,6	0,9
2020	45,8	3,0	0,2	0,6	0,0	46,5	0,5	2,1	0,7	0,6

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 101/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	144,26	11	20	10,8	141,98	0,20	2,28
Drogovnjak	96,47	7,3	35	18,9	248,46	-11,60	-151,99
Debeljak	328,48	25	50	27	354,94	-2,00	-26,46
Sestoj v obnovi	353,64	26,9	25	13,5	177,47	13,40	176,17
ENOMERNI SKUPAJ	922,85	70,2	130	70,2	922,85		
Raznomerno (sk-gnz)	390,86	29,8		29,8	390,86		
Skupaj:	1.313,71	100,0		100,0	1.313,71		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na neuravnoteženo stanje razvojnih faz enomernih sestojev. Značilen je zelo prevelik delež sestojev v obnovi in zelo premajhne delež drogovnjakov, delež drugih razvojnih faz so precej blizu modelu. Zato mora biti ukrepanje v prihodnje usmerjeno v pospešeno zaključevanje obnove v pomlajencih, da bo zagotovljen močnejši dotok novih površin v mladovja in od tam postopoma proti fazi drogovnjakov.

Slika 18: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Slika 19: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 40,0 %, jelka 6,0 %, bor 0,7 %, macesen 1,5 %, bukev 43,5 %, hrast 1,3 %, plemeniti listavci 5,0 %, drugi trdi listavci 1,0 %, drugi mehki listavci 1,0 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14,9 %, drogovnjaki 15,1 %, debeljaki 22,9 %, sestoji v obnovi 17,3 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 29,8 %.

Ciljna lesna zaloga: 317 m³/ha (iglavci 153 m³/ha, listavci 164 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 730 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci C.

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 130 let

Pomladitvena doba: 25 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

Obnovo bomo zaključili na 35 % površine pomlajencev (124 ha). Na 15 % površine debeljakov (49 ha) načrtujemo začetek obnove. Redčenja v drogovnjakih so zmerna, z intenzitetami okrog 18%.

OBNOVA

Sestoji v tem GR so tako po razmerju razvojnih faz kot po razmerju drevesnih vrst blizu ciljnega stanja. Najbolj primanjkuje drogovnjakov, sestojev v obnovi pa je več od modela.

Med leti 2016-2019 so veliko goličav in sestojev v obnovi povzročile sanacijske sečnje lubadark.

Zato naj bodo nadaljne obnove postopne, malopovršinske. Velikost pomladitvenega jedra in intenziteta pospravnih sečenj sta odvisni od željene drevesne vrste (macesen zahteva veliko

svetlobe, jelka zelo malo). V pomlajencih, kjer se pomlajuje bukev so najustreznejše postopne robne sečnje, ki zagotavljajo gosto, nepoškodovano mladje. Relativno debelejša plast tal in osojna lega omogočata naravno pomlajanje tudi po večjepovršinskih sečnjah in sanacijah ujm ter jeder podlubnikov.

Na 8,6 ha načrtujemo umetno obnovo in spolnitve z bukovimi puljenkami, smreko, macesnom in javorom.

Pomladitveni potencial v pomlajencih je dober. Na težko dostopnih strmih pobočjih je pred pomladitvenimi sečnjami potrebno ugotoviti transportno mejo. Na takih pobočjih so najprimernejše postopne robne sečnje.

NEGA

Naravna mladovja imajo poprečno sestojno zasnovo in so sestavljena iz ciljnih drevesnih vrst, le pod Babjim zobom najdemo tudi mladovja z velikim deležem črnega gabra ali na povirjih jelše. Primanjkuje macesna. Zaradi sanitarnih sečenj naenkrat nastale goličave se počasneje pomlajujejo.

Z ukrepi nege je treba težiti k skupinski mešanosti, ki je manj zahtevna za nego in je osnova za stabilne sestoje.

Pomemben ukrep je tudi rahljanje. Pri prvih redčenjih pospešujemo stabilnost in v čistih iglastih drogovnjakih tudi vse prisotne listavce. Nujno je potrebno zagotavljanje ravnega prostora v redkih drogovnjakih macesna. Rastišče omogoča proizvodnjo kvalitetnih iglavcev in listavcev – kar upoštevamo tudi pri izbiri nosilcev funkcij pri drobnih redčenjih. Pri ukrepih nege kot konkurente najprej odstranjujemo trde in mehke listavce (črni gaber, breza, mali jesen) ter hirajoč veliki jesen. Na povirjih puščamo jelšo, na plazovitih predelih črni gaber.

Pri obžetvah in ostalih ukrepih nege je obvezno tudi odstranjevanje srobot.

VARSTVO

V zasmrečenih sestojih je treba večji poudarek nameniti gozdnemu redu. Pri prvih redčenjih je potrebno iglavce prežagati na vsaj 2 metrske kose, jih zložiti na kup in pokriti z vejami. Druga redčenja zahtevajo spravilo iz gozda ali drugačno nevtraliziranje naletnega materiala.

Divjad je problematična ob migracijskih poteh. Načrtujemo zaščito pred divjadjo s premazi in tulci.

Izogibati se je treba ročnemu spravilu po drčah. Izbrati je potrebno čas, ko so tla zmrznjena, ali pa določiti zgornjo količino lesa, ki se ga lahko naenkrat spravi navzdol.

Ukrepi

Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	49,6	50,4	100,0
- ciljno %	48,17	51,83	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	149,0	151,3	300,3
- ciljna (m ³ /ha)	153	164	317
Prirastek (m ³ /ha)	2,80	3,07	5,87
Možni posek (m ³ /ha)	26,1	24,1	50,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,61	2,42	5,03
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,5	16,0	16,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	93,3	78,7	85,6
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	9.812	11.986	-	-	-	12.510	34.308	17,5	93,3
	%	28,6	34,9	-	-	-	36,5	100,0		
Listavci	m ³	15.251	14.393	-	-	-	2.078	31.722	16,0	78,7
	%	48,0	45,4	-	-	-	6,6	100,0		
Skupaj	m ³	25.063	26.379	-	-	-	14.588	66.030	16,7	85,6
	%	38,0	39,9	-	-	-	22,1	100,0		

Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	8,60	8,60
Obžetev	ha	5,30	21,20
Nega mladja	ha	9,06	9,06
Nega gošče	ha	9,05	9,05
Nega letvenjaka	ha	19,50	19,50
Nega ml. dogovnjaka	ha	14,75	14,75
Varstvo pred žuželkami	dni	30,00	30,00
Zaščita s premazom	ha	1,80	9,00
Zaščita s količenjem	kos	8.200,00	8.200,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,10	11,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,00	10,00

9.1.5 Rastiščnogojitveni razred: 5 – Podgorska bukovja- 00905

Ta razred leži v nižjem delu enote in je večkrat prekinjen s površinami drugih rastiščnogojitvenih razredov ter je pod močnim vplivom toplega zraka Radovljiške kotline. Na vzhodu se začne pri Podnartu in konča pri Savi Bohinjki pod Obrnami. Sega od 380 - 830 m nadmorske višine. Prevladujeta severna in severovzhodna ekspozicija. Površina razreda je 811,84 ha. Vsi gozdovi so uvrščeni v kategorijo večnamenskih gozdov. 91,8 % gozdov je zasebnih, ostali pa so državni (8,0 %), in gozdovi lokalnih skupnosti (0,2 %).

Vodne razmere so zaradi značilne matične podlage slabe, saj skozi ta razred tečejo večinoma le potoki, ki zbirajo vodo na višje ležečih površinah. Matična podlaga je zelo raznolika, vendar je skoraj vsa karbonatna. Močno je zastopan apnenec z dolomitom, konglomerat, v zahodnem delu se nahaja tudi ledeniška morena, manjši delež ima tudi prod in aluvialne naplavine. Nekarbonatne in mešane kamnine se pojavljajo le na manjših površinah in so nanese iz višje ležečih predelov. Matičnemu substratu ustrezno so se razvila tudi tla, katerih večina je karbonatna. Prevladujejo rjava tla različnih globin na konglomeratu in produ, mulrendzina na konglomeratu in ilovnata rjava tla. Med ostalimi je precej prisotna tudi moderrendzina. Kislja rjava tla so nastala ob premeščanju tal na pobočjih. Padavin je okoli 1900 mm. Sneg leži slabe štiri mesece. Zaradi temperaturne inverzije in megle, ki se pojavlja v dolini vodotokov, je lokalna klima nekoliko hladnejša kot na poljedelskih površinah. Večjih nagibov ni, le ponekod so strma pobočja.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 16,4 % površine razreda, druga stopnja na 41,8 %. Hidrološka funkcija zavzema največjo površino na 1. stopnji (15,4 % RGR), z majhnim deležem se pojavljata še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na 2. stopnji poudarjenosti pa je najbolj izrazita funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (41,6 % površine RGR), sledita ji varovalna (12,6 %) ter hidrološka funkcija (4,9 %). Površina socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti znaša 9,2 %, tu najdemo rekreacijsko in turistično (6,0 %), zaščitno (1,7 %), estetsko (1,6 %) ter obrambno funkcijo (1,6 %). Drugo stopnjo socialnih funkcij imamo določeno na 59,1 % površine. Največ je funkcije varovanja naravnih vrednot (55,7 % površine RGR), sledijo rekreacijska (10,1 %) ter funkcija varovanja kulturne dediščine z 8,0 % in estetska funkcija z 1,6 %.

Proizvodna funkcija je močno poudarjena, praktično na celotni površini na 1. stopnji.

Na območju RGR smo določili tudi 43 ha točkovnih funkcij na prvi stopnji, tu najdemo hidrološko funkcijo (12 ha), funkcijo varovanja kulturne dediščine (7 ha) in lovogospodarsko funkcijo (8 ha).

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 105/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
51100	Vrbovje s topolom	3,47	0,4
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	66,91	8,2
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	634,61	78,2
56300	Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1,98	0,2
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	8,51	1,0
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	8,57	1,1
62100	Bazoljubno rdečeborovje	19,23	2,4
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	19,31	2,4
74100	Kisloljubno rdečeborovje	2,10	0,3
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	29,20	3,6

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
78100	Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	17,95	2,2
Skupaj		811,84	100,0

Najpomembnejša gozdna združba v razredu je predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (*Hacquetio-Fagetum*), ki zavzema 78,2 % površine. Porašča vse lege, najraje pa hladnejše. Nagibi so zmerni, tla na dolomitih in dolomitiziranih apnencih so biološko aktivna, obstojna in visoko produktivna. Pomembna združba je tudi predalpsko gradnovno belogabrovje, ki pokriva 8,2 % površine razreda. Na kisljih naplavinah se pojavljata združbi *Luzulo-Fagetum* in *Blechno-Fagetum*, ki zavzemata 5,8 % površine. Na savskih naplavinah tik ob Savi Bohinjki porašča tla bazoljubno rdečeborovje (2,4 %), na kisljih tleh pa kisloljubno rdečeborovje. Tik ob Savi Bohinjki se pojavlja združba vrbovje s topolom.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večina sestojev v razredu je enomernih, malopovršinsko raznomernih sestojev je 23,7 %.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 106/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	5,0	11,8	20,8	28,1	34,3	121,7	46,6	2,74	39,3
Listavci	11,1	24,9	33,2	19,6	11,2	139,5	53,4	4,23	60,7
Skupaj	8,2	18,8	27,5	23,6	21,9	261,2	100,0	6,97	100,0

Lesna zaloga znaša 261,2 m³/ha. V lesni zalogi je več listavcev (53,6 %) kot iglavcev (46,6 %). Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je v skupnem nekoliko levo asimetrična z maksimumom v tretjem razredu. Pri iglavcih je razporeditev lesne zaloge po razširjenih debelinskih razredih naraščujoča z maksimumom v najdebelejšem razredu, pri listavcih pa je porazdelitev simetrična z maksimumom v tretjem razredu. Prirastek je 6,97 m³/ha. Listavci bolje priraščajo od iglavcev, saj je prirastni odstotek iglavcev le 2,2 %, listavcev pa 3,0 % na lesno zalogo.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 107/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

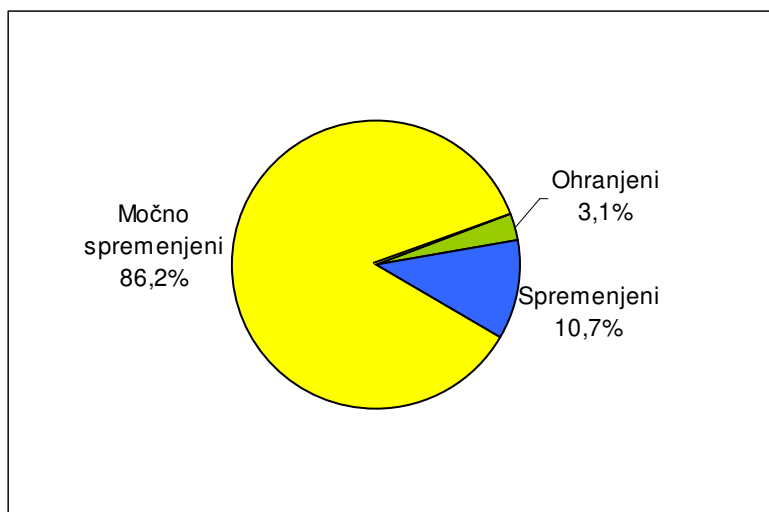
	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	115,6	2,1	1,3	2,8	0,0	99,0	6,3	24,7	7,3	2,2
	%	44,3	0,8	0,5	1,1	0,0	37,9	2,4	9,4	2,8	0,8
Naravno stanje	%	30,3	0,7	5,2	0,7	-	52,7	4,4	2,9	3,1	-

V RGR po deležu v lesni zalogi prevladuje pa smreka, ki ima delež 44,3 %, kar je preveč v primerjavi z naravnim stanjem mešanosti drevesnih vrst v razredu. Med listavci prevladuje bukev s slabo 37,9 % deleža v lesni zalogi razreda, kar je manj od naravnega stanja. Med iglavci je po deležu drugi macesen z 1,1 %, pri listavcih so za bukvijo po deležu plemeniti listavci z 9,4 %, kar je

precej več kot v naravnem stanju. Po velikosti deleža sledijo drugi trdi listavci z 2,8 % in hrast z 2,4 %, ostale drevesne vrste imajo manj kot 1 % delež.

Ohranjenost gozdov

V tem RGR je ohranjenih 3,1 % gozdov, spremenjenih je 10,7 % gozdov in močno spremenjenih 86,2 % gozdov.

Slika 20: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 108/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	87,71	23,5	37,5	31,8	7,2	1,2	38,2	60,6	0,0	30,6	16,1	19,8	33,5
Drogovnjak	75,99	11,9	69,2	18,9	0,0	11,0	35,5	53,5	0,0	22,5	57,7	16,9	2,9
Debeljak	187,90					48,6	47,1	4,3	0,0	6,4	93,6	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	267,44					7,9	45,3	46,8	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	192,80					2,5	68,8	28,7	0,0				
Skupaj:	811,84												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je 23,7 %. Največ je sestojev v obnovi (33,0 %), sledijo jim debeljaki (23,1 %), mladovij je 10,8 % in drogovnjakov 9,4 % površine razreda.

Sestojne zasnove mladovij niso najboljše, saj ima 39 % sestojev pomanjkljivo ali slabo zasnovo. V drogovnjakih je stanje s tega vidika boljše, saj ima večina sestojev dobro zasnovo.

Negovanost sestojev je v skupnem slaba. Najslabša je negovanost mladovij in drogovnjakov, kjer je večina sestojev nenegovanih. Najbolje so negovani debeljaki, ki jih je nenegovanih le 4,3 %. Negovanost je slaba tudu na skoraj polovici sestojev v obnovi.

Slaba negovanost se kaže v pretesnem sklepu, ki ga ima 30,6 % mladovij in 22,5 % drogovnjakov.

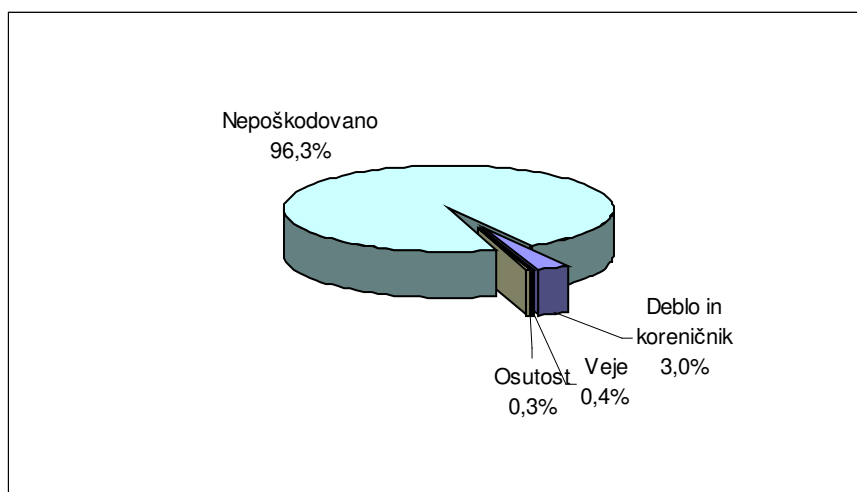
Kakovost drevja**Preglednica 109 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	186	2,2	28,0	56,9	11,3	1,6
Jelka	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Bor	8	0,0	12,5	75,0	12,5	0,0
Macesen	2	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0
Bukev	161	1,9	16,1	47,9	27,3	6,8
Hrast	11	0,0	9,1	45,4	36,4	9,1
Pl. Ist.	59	3,4	15,3	54,2	23,7	3,4
Dr. tr. Ist.	17	0,0	11,8	29,4	17,6	41,2
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	200	2,5	27,0	57,5	11,5	1,5
Skupaj listavci	249	2,0	15,3	47,8	26,5	8,4
Skupaj	449	2,2	20,5	52,2	19,8	5,3

Kakovost drevja je v skupnem dobra, 74,9 % drevja je vsaj dobre kakovosti. Iglavci izkazujejo boljšo kakovost kot listavci. Med drevesnimi vrstami je po kakovosti najboljša je smreka z 30,2 % dreves vsaj prav dobre kakovosti, sledijo ji plemeniti listavci z 18,7 % dreves z odlično ali prav dobro kakovostjo, takoj za njimi pa je bukev, pri kateri je delež takih dreves 18,0 %. Ostali trdi listavci in hrast so podpovprečne kakovosti, za oceno kakovosti drugih drevesnih vrst pa je vzorec premajhen.

Poškodovanost sestojev

V tem razredu je huje poškodovanih 3,7 % dreves. Največji delež pri poškodbah zavzemajo poškodbe debla in koreničnika, ki so evidentirane pri 3,0 % dreves in so navadno posledica gozdarske mehanizacije. Sledijo poškodbe vej (0,4) in splošna osutost krošnje (0,3 %), ki sta prisotna v zelo majhnem deležu.

Slika 21: Delež dreves s hujo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek v RGR je bil v zadnjem desetletju presežen za 28 %. Presežek je bil značilen pri poseku iglavcev (189 % realizacija), medtem ko je bil posek načrtovane količine listavcev dosežen le 64 %. Razlog je velika količina sanitarnih sečenj iglavcev, ki so posledica žledoloma in kasnejše gradacije podlubnikov na smreki.

Realizacija načrtovanih gojitvenih del je bila v splošnem zelo slaba. Izpadli so skoraj vsi ukrepi obžetve, nege mladja, nege gošče, nege letvenjaka in nege drogovnjaka. Izvedena je bila sadnja, in sicer za četrtno več kot je bilo načrtovano, prav tako je bila v povezavi s sadnjo boljše od drugih del izvedena zaščita posajenih sadik. Izvedenih je bilo kar nekaj, sicer nenačrtovanih, varstvenih del. V večjem obsegu so bila izvedena tudi dela nege habitatov, ki jih izvajajo lovske organizacije organizacije.

Preglednica 110/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Fnota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m ³	20.183	38.173	1.89
Listavci	m ³	19.168	12.273	0.64
Skupaj	m³	39.351	50.446	1.28
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava sestoja	ha	6.29	0.2	0.03
Sadnja	ha	1.34	1.69	1.26
Obžetev	ha	8.45	2.15	0.25
Nege mladja	ha	11.28	0.2	0.02
Nege gošče	ha	20.15	1.4	0.07
Nege letvenjaka	ha	33.22	1.6	0.05
Nege ml. drogovnjaka	ha	15.69	1.5	0.10
Zaščita s premazom	ha	7.26	2.34	0.32
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2000	1.390.00	0.70
Zaščita z oarajo	m	800	390	0.49
Vzdrževanje zaščitnih oaraj	m	0	80	-
Ostala varstvo pred divjadijo	dni	0	1	-
Vzdrževanje armišč	ha	5	5.36	1.07
Varstvo pred žuželkami	dni	0	11	-
Vzdrževanje travini	ha	0	3.5	-
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0	11	-
Ostala varstvena dela	dni	0	1	-

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR je manjša kot pred desetimi leti, razlika je v načinu zajema površin, ne v krčitvah gozda, ki so k zmanjšanju prispevale zelo malo. Lesna zaloga v razredu se je zmanjšala, kar je v največji meri posledica močnih posekov iglavcev v zadnjem obdobju. Malenkost je lesna zaloga manjša tudi pri listavcih, čeprav je bil evidentiran posek listavcev nižji od prirastka. Razlog, da je njihova lesna zaloga vseeno upadla, je velika količina v žledolomu iz leta 2011 izločenega drevja listavcev, ki so ostali v gozdu in niso zajeti v evidenci poseka. Posledica zmanjšanja lesne zaloge je tudi malenkosten upad prirastka. Prirastek je za četrtno upadel pri iglavcih, medtem ko se je pri listavcih povečal za petino. Zaradi premočnega poseka v zadnjem obdobju, je načrtovani posek za naslednje obdobje postavljen v višini 82 % napovedanega prirastka.

Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	757,66	154,4	95,0	249,4	3,71	2,76	6,47	2,35	0,53	2,89
2000	818,79	133,6	115,2	248,8	2,49	2,64	5,13	1,63	1,49	3,12
2010	838,15	145,0	142,1	287,0	3,63	3,51	7,15	4,55	1,46	6,02
2020	811,84	121,7	139,5	261,3	2,74	4,23	6,97	2,24	2,48	4,72

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se postopoma spreminja v smeri zmanjševanja deleža smreke in povečevanja deleža bukve. Največja sprememba v zadnjem desetletju je povečanje deleža bukve za 5,8 % na račun smreke, ki se ji je delež zmanjšal za 4,2 %. Delež drugih iglavcev se ne spreminja kaj dosti, pri listavcih sta nekoliko upadla deleža plemenitih in drugih trdih listavcev. Delež hrasta in mehkih listavcev se nista občutneje spremenila.

Preglednica 112/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020

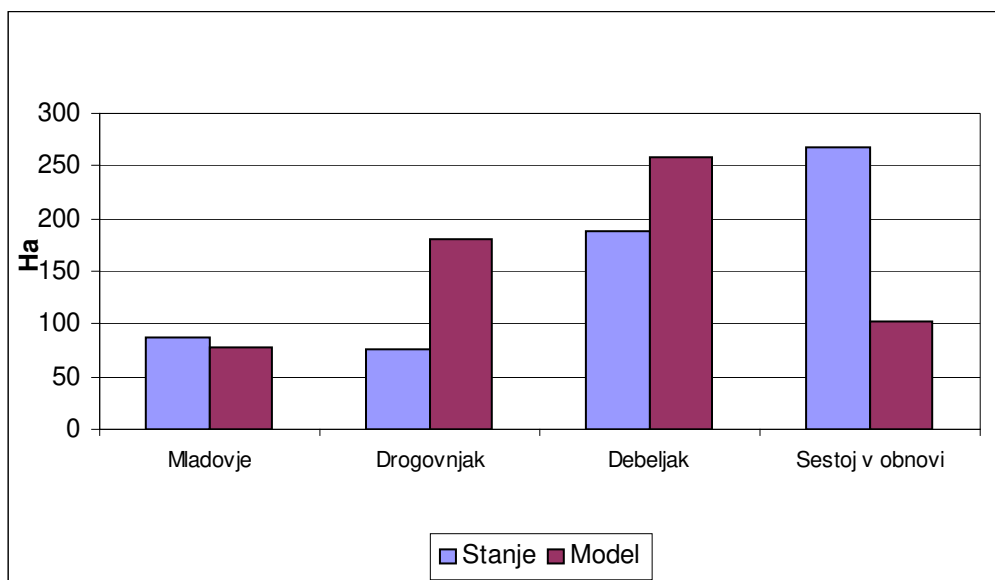
	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Trdi list.	Meh.list.
1990	58,8	1,5	1,4	0,3	0,0	25,3	2,6	3,3	3,2	3,6
2000	49,7	0,7	1,8	1,6	0,0	30,0	2,2	4,6	4,9	4,6
2010	48,5	0,6	1,0	0,5	0,0	32,1	2,2	10,9	3,7	0,5
2020	44,3	0,8	0,5	1,1	0,0	37,9	2,4	9,4	2,8	0,8

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 113/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

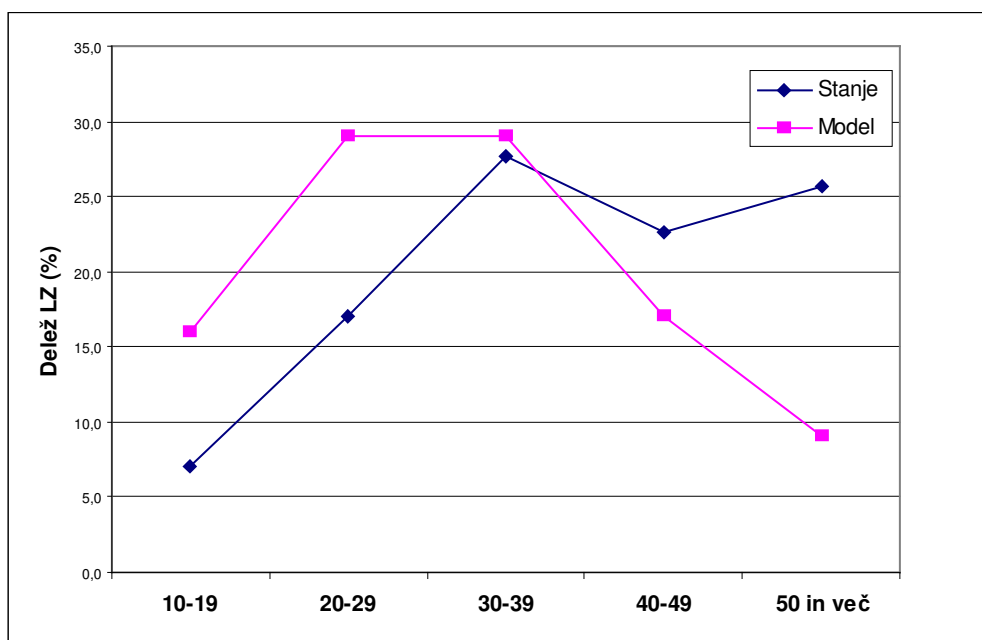
Razvojna faza	Stanje			Trajanje razvojne faze let	Model		Razlika	
	Površina ha	Delež %			Delež %	Modelna površina ha	%	ha
Mladovje	87,71	10,8		15	9,5	77,38	1,3	10,33
Drogovnjak	75,99	9,4		35	22,2	180,55	-12,8	-104,56
Debeljak	187,9	23,1		50	31,8	257,93	-8,7	-70,03
Sestoj v obnovi	267,44	33		20	12,7	103,17	20,3	164,27
Enomerni skupaj	619,04	76,3		120	76,3	619,04		
Raznomerno (sk-gnz)	192,8	23,7			23,7	192,8		
Skupaj:	811,84	100			100	811,84		

Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže na precej porušeno razmerje razvojnih faz. V RGR je glede na model zelo presežen delež (za 159 %) sestojev v obnovi. Močno pa je prenizek delež drogovnjakov, primanjkuje tudi debeljakov. Delež sestojev v obnovi je mogoče z

intenzivnejšim zaključevanjem obnove hitro zmanjšati na ustrezno raven, ni pa možno v enem desetletju dovolj povečati deleža drogovnjakov, saj je doba, v kateri mladovje prerašča v drogovnjak v tem RGR približno 15 let.

Slika 22: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Slika 23: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: 40,0 % smreka, 2,7 % jelka, 1,0 % bor, 1,0 % macesen, 36,3 % bukev, 3,0 % hrast, 12,0 % plemeniti listavci, 3,0 % trdi listavci, 1,0 % mehki listavci.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 18,4 %, drogovnjaki 13,9 %, debeljaki 23,6 %, sestoji v obnovi 20,4 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 23,7 %.

Ciljna lesna zaloga: 284 m³/ha (iglavci 127 m³/ha, listavci 157 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 570 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci: dobra ŽI in ŽII, listavci: hrast in plemeniti listavci: dobra ŽII do slaba, bukev slaba kakovost

Izravnalna doba: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 120let

Pomladitvena doba: 20 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

Obnovo bomo zaključili na 45 % pomlajencev (120 ha). Na 10 % površine debeljakov (19 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi in del razgrajenih, manj kvalitetnih starejših debeljakov. Redčenja v drogovnjakih so zmerna, z intenzitetami do 18 %.

OBNOVA

V prihodnjem desetletju načrtujemo v glavnem pospravilne sečnje v že obstoječih pomlajencih.. Zaradi močne zapleveljenosti (leska) je učinkoviteje oblikovati nekoliko večje poseke, kjer v zelo kratki pomladitveni dobi lahko dobimo skupine kvalitetnih listavcev. Če je podstojno gost grmovni sloj, ali robida je potrebna priprava tal tako za naravno, kot za umetno obnovo (3,0 ha). Skupine naravno nasemenjenih skupin smreke ali listavcev je potrebno ohranjati s posekom konkurenčnih grmovij. Pri umetni obnovi načrtujemo malopovršinske spopolnitve (3,7 ha) z bukvijo in javorom.

NEGA

Največji strnjen objekt nege v prihodnjem desetletju bi moral biti Ledinca (odd10), kjer je bilo po snegolomu 1997 posajenih okoli 10 ha površin, ki so sedaj v razvojni fazi letvenjakov in drogovnjakov.

Pri negi mladij in gošč skrbimo za oblikovanje skupinske mešanosti drevesnih vrst, pri minoritetnih pospešujemo tudi posamično primes (javor, češnja, graden). Goste skupine rahljamo, odstranjujemo od snega ali divjadi močno poškodovane osebkke. Kot konkurenti pridejo prvi na vrsto mehki listavci (breza) in termofilni listavci (mali jesen). Bor je zelo občutljiv na snegolome in zahteva zgodnje, močnejše rahljanje.

Če so bili sestoji v fazi mladja in gošče vsaj deloma negovani, prva (17 ha) in druga redčenja (23 ha) krepijo predvsem stojnost. V čistih smrekovih nasadih so nujna zgodnja, močna redčenja. Konkurenti so drevesa z nesimetričnimi krošnjami, z neugodnim vitkostnim razmerjem in od divjadi močno obgrizenimi debli. Pri sajenih češnjah se za boljšo ciljno kvaliteto svetuje zgodnje zeleno obvejevanje.

Z vidika krajine in pospeševanja biotske raznovrstnosti je nujna tudi nega gozdnih robov in omejkov. Ohranjati je potrebno gozdne robove z grmovjem in plodonosnim in medonosnim drevjem. Pospešuje se češnje, jerebike in lipe.

Pri poseku omejkov je potrebno spoštovati načelo, da se v desetletju lahko poseka le 30 % omejk enega lastnika. Izjema so omejki v neposredni bližini gozdov z veliko biotopsko vrednostjo, kjer se lahko izvajajo sečnje omejkov v večjem obsegu.

VARSTVO

Divjad na vznožju Jelovice, ob Savi in na migracijskih poteh močno vpliva na višinsko in kvalitativno priraščanje listavcev, smreke in jelke. Sadike listavcev brez zaščite skoraj nimajo možnosti za preživetje.

Varstvo pred divjadjo bomo izvajali s premazi in količenjem.

V smrekovih sestojih in skupinah plemenitih listavcev ob Savi je ob zanimanju lastnikov smotrno izvajati premaze debel pred obgrizanjem.

V zasmrečenih sestojih je treba večji poudarek nameniti gozdnemu redu. Pri prvih redčenjih je potrebno iglavce prežagati na max 2 - metrske kose, jih zložiti na kup in pokriti z vejami. Druga redčenja zahtevajo spravilo iz gozda ali drugačno nevtraliziranje naletnega materiala.

Ti gozdovi so tudi močno na udaru krčitev. Zaradi različnih interesov je potrebno vsako krčitev proučiti z vidika strokovnih podlag in dejanskega stanja.

Ukrepi

Preglednica 114/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	46,6	53,4	100,0
- ciljno %	44,7	55,3	100,00
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	121,7	139,5	261,2
- ciljna (m ³ /ha)	127	157	284
Prirastek (m ³ /ha)	2,74	4,23	6,97
Možni posek (m ³ /ha)	22,4	24,7	47,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,24	2,48	4,72
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,4	17,8	18,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	81,8	58,6	67,7
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 115/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	3.512	7.591	-	-	-	7.085	18.188	18,4	81,8
	%	19,3	41,7	-	-	-	39,0	100,0		
Listavci	m ³	7.599	11.683	-	-	-	839	20.121	17,8	58,5
	%	37,8	58,0	-	-	-	4,2	100,0		
Skupaj	m ³	11.111	19.274	-	-	-	7.924	38.309	18,1	67,7
	%	29,0	50,3	-	-	-	20,7	100,0		

Preglednica 116/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	3,00	3,00
Sadnja	ha	3,70	3,70
Obžetev	ha	1,20	4,80
Nega mladja	ha	2,89	2,89
Nega gošče	ha	12,33	12,33
Nega letvenjaka	ha	17,35	17,35
Nega ml. Drogovnjaka	ha	23,48	23,48
Varstvo pred žuželkami	dni	30,00	30,00
Zaščita s premazom	ha	0,70	3,50
Zaščita s količenjem	kos	6.400,00	6.400,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,20	2,60
Vzdrževanje travinj	ha	0,40	4,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,50	15,00

9.1.6 Rastiščnogojitveni razred: 6 – Gradnovi, gabrovi in mešani listnati gozdovi - 00906

To je najmanjši RGR v enoti. Razteza se od Tatinca na vzhodu do Sela na zahodu. Površina znaša 386,3 ha. Zajema gozdove najnižjega pasu v enoti, kjer se gozdne površine prepletajo s kmetijskimi. Segajo od 370 do 620 m nadmorske višine. Vsi gozdovi v razredu so večnamenski. Velika večina gozdov (84,9 %) je v zasebni lasti, 9,7 % je državnih in 5,4 % gozdov je v lasti lokalnih skupnosti.

V preteklosti je bila večina gozdov v tem razredu zaradi bližine naselij in dostopnosti spremenjena v kmetijske površine. Značilno krajinsko podobo mu dajejo savske terase, ki so praviloma obdelane, prehode med njimi pa porašča gozd. Ti gozdovi so zaradi lege stalno na udaru urbanizacije in drugih, predvsem infrastrukturnih ciljev. Prav zaradi bližine naselij in lahke dostopnosti je drevesna sestava močno odmaknjena od naravnega stanja. Predvsem sestoji smreke in rdečega bora so bili zelo poškodovani v vetrolomu leta 1984 in so sedaj v mlajših razvojnih fazah, ki potrebujejo precej nege. Dodatno so bili gozdovi v tem razredu zaradi vetroloma prizadeti leta 1996. Posledica je močno prevelik delež pomlajencev in pomanjkanje debeljakov.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na 25,1 % površine razreda, hidrološka funkcija je poudarjena na 18,8 % RGR, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti pa na 6,4 %. Drugo stopnjo smo določili na 43,8 %. Na 2. stopnji poudarjenosti pa je izražena le funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, in sicer na 52,3 % površine RGR. Površina socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti znaša 2,1 %, tu najdemo rekreacijsko (2,1 %) in turistično na 1,5 % površine RGR. Drugo stopnjo socialnih funkcij imamo določeno na 34,8 % površine. Največ je funkcije varovanja naravnih vrednot (26,4 % površine RGR), sledita funkcija varovanja kulturne dediščine na 6,5 % ter rekreacijska funkcija na 4,0 % površine.

Proizvodna funkcija je močno poudarjena, na celotni površini na 1. stopnji.

Na območju RGR smo določili tudi 24 ha točkovnih funkcij na prvi stopnji, tu najdemo hidrološko funkcijo (10 ha), varovalno funkcijo (7 ha), funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin (4 ha), funkcijo varovanja naravnih vrednot, funkcijo varovanja kulturne dediščine in estetsko funkcijo po 1 ha.

RGR se na površini 3,47 ha nahaja v habitatnem tipu lehnjakotvorni izviri.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 117/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
51100	Vrbovje s topolom	9,28	2,4
54200	Predalpsko gradново belogabrovje	307,38	79,5
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	26,62	6,9
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	3,27	0,8
62100	Bazoljubno rdečeborovje	25,86	6,7
74100	Kisloljubno rdečeborovje	0,32	0,1
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	4,10	1,1
78100	Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9,47	2,5
Skupaj:		386,30	100,0

Najobsežnejša gozdna združba v razredu je predalpsko gradново belogabrovje na 79,5 % površine z dvema variantama. Borovja se pojavljajo na terasah in ježah ob Savi, Hacquetio-Fagetum pa na prehodu razreda v podgorska bukovja.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večina sestojev v razredu je enomernih, malopovršinsko raznomernih sestojev je 43,2 %.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 118/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	4,3	15,9	31,6	17,4	30,8	103,9	34,7	2,62	34,9
Listavci	9,9	22,2	26,3	17,0	24,6	195,6	65,3	4,89	65,1
Skupaj	8,0	20,0	28,2	17,1	26,7	299,5	100,0	7,51	100,0

Lesna zaloga znaša 299,5 m³/ha. V lesni zalogi je slabi dve tretjini listavcev (65,1 %) in tretjina (34,9 %) iglavcev. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih ima dva maksimuma, v tretjem in petem razredu, kar velja tako za listavce kot za iglavce, s tem da je pri listavcih nekoliko več tanjšega drevja kot pri iglavcih. Prirastek je 7,51 m³/ha. Prirastni odstotek glede na lesno zalogo je dokaj visok in znaša 2,5 %, enak pri listavcih in iglavcih.

Razmerje drevesnih vrst

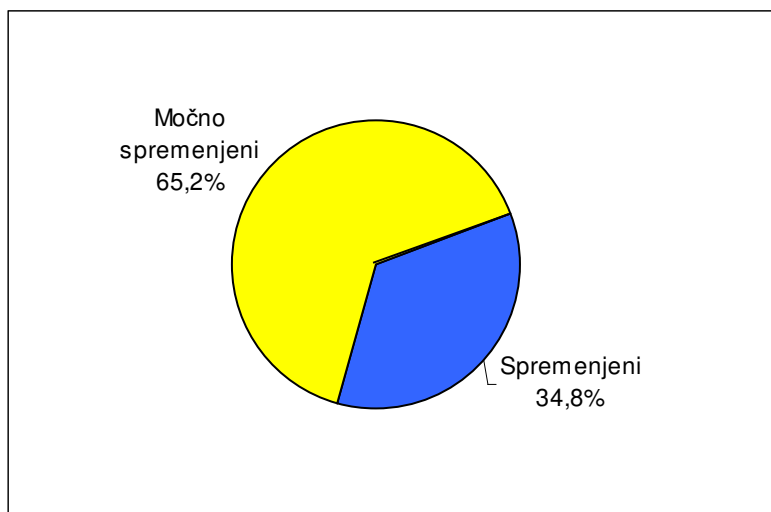
Preglednica 119/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	D.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	89,7	1,7	12,5	0,0	0,0	97,8	14,6	55,9	24,6	2,6
	%	30,0	0,6	4,2	0,0	0,0	32,5	4,9	18,7	8,2	0,9
Naravno stanje	%	20,2	2,2	12	1,1		24,2	17,6	3,7	19	

Največje deleže med posameznimi drevesnimi vrstami imajo smreka z 30,0 %, bukev s 32,5 % in plemenitimi listavci z 18,7 % v lesni zalogi razreda. Z opaznim deležem so zastopani še drugi trdi listavci (8,2 %) in bor s 4,2 %. V naravnem stanju bi morala imeti smreka za 10 % manjši delež, plemeniti listavci za kar 15 %. Glede na naravno stanje je v razredu premajhen delež hrasta za 7 % in bora za 8 %.

Ohranjenost gozdov

V tem RGR ni gozdov z ohranjeno naravno drevesno sestavo, spremenjenih je 34,8 % gozdov in močno spremenjenih 65,2 % gozdov.

Slika 24: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 120/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	22,47	2,5	44,2	51,8	1,5	0,0	17,7	82,3	0,0	5,0	54,4	35,2	5,4
Drogovnjak	51,03	2,1	71,0	26,9	0,0	9,4	62,3	28,3	0,0	6,2	40,1	45,5	8,2
Debeljak	46,98					24,4	59,0	16,6	0,0	23,5	71,4	5,1	0,0
Sestoj v obnovi	98,98					0,8	58,8	40,4	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	166,84					0,0	73,2	26,8	0,0				
Skupaj:	386,30												

Prevladujejo enodobni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je v razredu 43,2 %. Med enodobnimi sestoji močno prevladujejo sestoji v obnovi, ki pokrivajo 25,6 % razreda, drugi po velikosti so drogovnjaki s 13,2 %, debeljakov je 12,2 %. Najmanj je mladovij in sicer 5,8 % površine RGR.

Zasnove so v drogovnjakih boljše kot v mladovjih. V drogovnjakih, najdemo 71,0 % dobrih in 2,1 % odličnih sestojnih zasnov. V mladovjih so zasnove slabše, saj je 51,8% sestojev s pomanjkljivo in 1,5 % sestojev s slabo zasnov, pa tudi negovanost mladovij je slaba, saj jih je kar 82,3 nenegovanih. Boljša negovanost je v drogovnjakih, kjer je nenegovanih le 28,3, najboljša pa v debeljakih, kjer je nenegovanih 16,6 % sestojev in ima velika večina sestojev normalen sklep. Normalen sklep prevladuje tudi v mladovjih, v drogovnjakih pa je največ rahlega sklepa. Skoraj četrtina debeljakov ima tesen sklep.

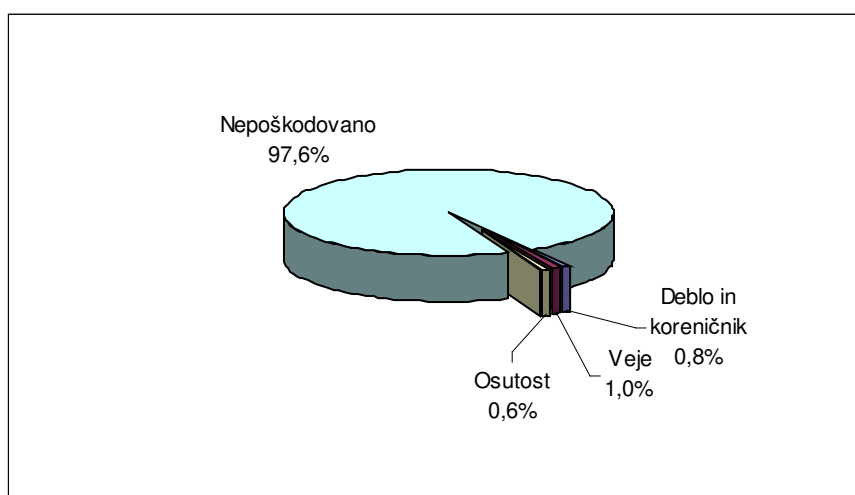
Kakovost drevja**Preglednica 121 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	67	4,5	31,3	50,8	13,4	0,0
Jelka	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bor	19	0,0	21,1	63,1	10,5	5,3
Bukev	64	6,3	23,4	45,3	25,0	0,0
Hrast	17	5,9	17,6	47,1	29,4	0,0
Pl. lst.	46	4,3	15,2	54,4	23,9	2,2
Dr. tr. lst.	17	0,0	0,0	0,0	58,8	41,2
Skupaj iglavci	88	3,4	30,7	52,3	12,5	1,1
Skupaj listavci	144	4,9	17,4	42,9	29,2	5,6
Skupaj	232	4,3	22,4	46,6	22,8	3,9

Kakovost drevja je v razredu vsaj dobra v 73,3 %. Iglavci so v povprečju nekoliko boljše kakovosti kot listavci, med iglavci je najboljša smreka. Med listavci je po kvaliteti najboljša bukev, sledi hrast in plemeniti listavci. Med iglavci je odlične kakovosti malo, majhen delež slabe najdemo edino pri boru.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanih dreves v RGR ni visok, skupaj je močneje poškodovanih 2,4 % dreves. Največji delež pri poškodbah zavzemajo poškodbe vej in krošnje, sledi poškodovanost debla in koreničnika in splošna osutost krošnje.

Slika 25: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija možnega poseka v RGR je bila močno pod načrtovano količino, v skupnem 63 %. Pri iglavcih je bila načrtovana količina presežena za 10 %, vzrok so sanitarne sečnje, pri listavcih pa je bila realizacija le 35 %.

Realizacija načrtovanih gojitvenih del je bila v splošnem zelo slaba. Izpadli so vsi ukrepi obžetve, nege mladja, nege gošče in nege drogovnjaka. V majhni meri je bila izvedena le sadnja in majhen delež načrtovane zaščite s premazom. V majhnem delu je bila izvedena nega letvenjaka. Na splošno pa lahko ugotovimo, da gojitvenih del skoraj ni bilo. Narejena je bila ena dnina pri varstvu pred žuželkami, del za nego habitatov v zadnjem desetletju ni bilo načrtovanih in tudi ne narejenih.

Preglednica 122/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m ³	5.759	6.341	1,10
Listavci	m ³	9.793	3.427	0,35
Skupaj	m³	15.552	9.769	0,63
Gojitvena in varstvena dela				
Priprava sestoja	ha	2,13	0,2	0,09
Sadnja	ha	0,48	0,05	0,10
Obžetev	ha	0,65	0	0,00
Nega mladja	ha	0,06	0	0,00
Nega gošče	ha	9,96	0	0,00
Nega letvenjaka	ha	3,66	0,3	0,08
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,52	0	0,00
Zaščita s premazom	ha	0,3	0,05	0,17
Varstvo pred žuželkami	dni	0	1	–

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Sprememba površine gozdov v RGR je v zadnjem obdobju v največjem delu posledica na podlagi boljših podlag zajete površine gozda in varovalnih gozdov. Lesna zaloga se povečuje, v zadnjem desetletju se je povečala za 15 %, pri listavcih bolj (17 %) kot pri iglavcih (12 %.) Skupen letni prirastek ostaja se je v zadnjem desetletju povečal za kar 30 %, pri iglavcih bolj kot pri listavcih. Realiziran posek je bil v zadnjem obdobju nižji kot desetletje prej, načrtovana količina za prihodnje obdobje je več kot enkrat večja.

Preglednica 123/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1990 do 2020

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1990	333,99	70,3	126,6	196,9	1,76	3,8	5,56	0,86	0,54	1,4
2000	390,62	70,8	128,4	199,2	2,33	3,47	5,80	1,03	1,86	2,90
2010	408,80	92,2	167,3	259,5	1,77	4,00	5,77	1,53	0,83	2,35
2020	386,30	103,9	195,6	299,4	2,62	4,89	7,50	1,82	3,31	5,13

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Deleža iglavcev in listavcev ostajata skoraj enaka glede na prejšnje desetletje. Med iglavci je malenkost upadel delež bora, na drugi strani pa se je povečal delež smreke. Med listavci je občutno padel delež plemenitih listavcev, pa tudi hrasta in drugih trdih listavcev. Močno pa se je povečal (za 9,1 %) v zadnjem desetletju delež bukve.

Preglednica 124/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020

	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl.list.	Trdi list.	Meh.list.
1990	27,8	0,3	7,5	24,3	10,5	7,6	10,3	11,7
2000	33,3	0,5	1,8	21,5	9,5	9,6	13,5	10,3
2010	29,1	0,8	5,6	23,4	7,4	22,8	10,4	0,5
2020	30,0	0,6	4,2	32,5	4,9	18,7	8,2	0,9

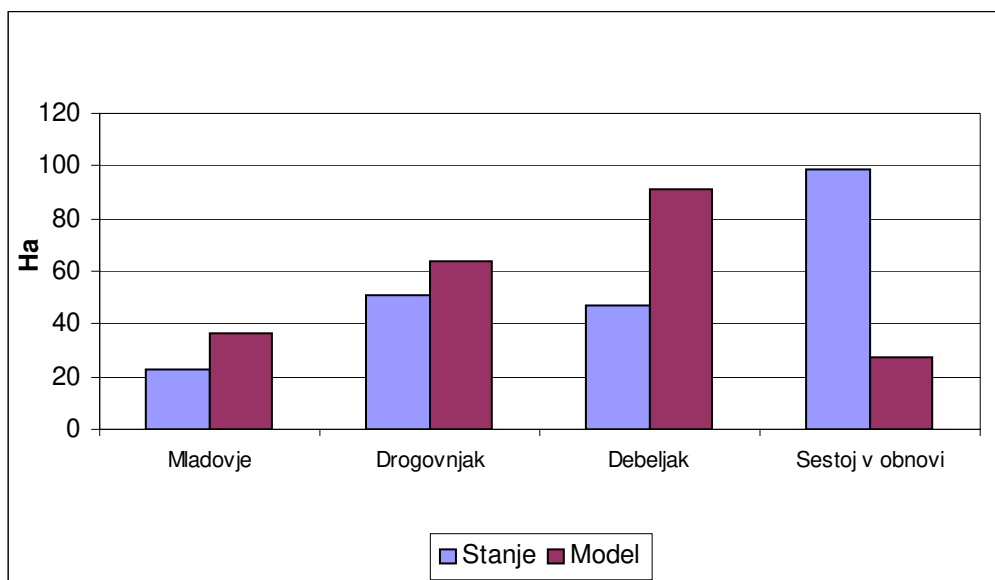
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 125/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

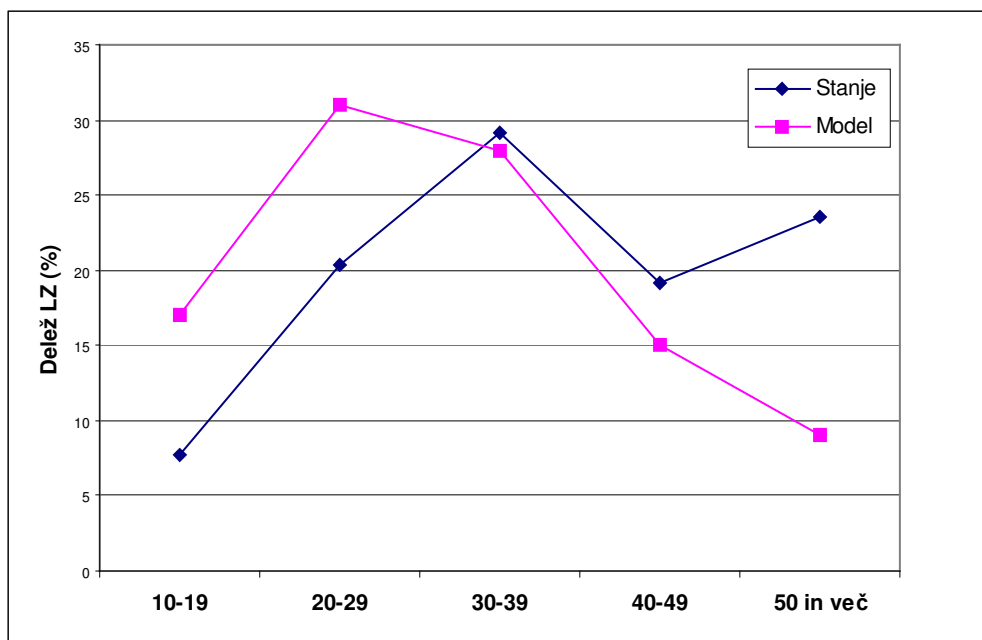
Razvojna faza	Stanje			Trajanje razvojne faze let	Model		Razlika	
	Površina ha	Delež %	Delež %		Modelna površina ha	%	%	ha
Mladovje	22,47	5,8	20	9,5	36,58	-3,7	-14,11	
Drogovnjak	51,03	13,2	35	16,6	64,01	-3,4	-12,98	
Debeljak	46,98	12,2	50	23,7	91,44	-11,5	-44,46	
Sestoj v obnovi	98,98	25,6	15	7,1	27,43	18,5	71,55	
Enomerni skupaj	219,46	56,8	120	56,8	219,46			
Raznomerno (sk-gnz)	166,84	43,2		43,2	166,84			
Skupaj:	386,3	100		100	386,30			

Primerjava dejanskega in modelnega stanja razvojnih faz enodobnih sestojev kaže na velika odstopanja. Delež sestojev v obnovi je za 260 % prevelik na račun ostalih razvojnih faz, ki imajo premajhne deleže v primerjavi z modelom. Najbolj primanjkuje debeljakov. Stanje kaže na premajhno izvajanje obnove oziroma poseka pomlajencev, kar bo potrebno močno pospešiti za

zagotovitev uravnoteženega stanja razvojnih faz v razredu. Podobno je tudi v raznomernih sestojih, kjer je v primerjavi z modelom preveč najdebelejšega in s tem starejšega drevja na račun tanjših debelinskih razredov.

Slika 26: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Slika 27: Primerjava dejanske in modelne strukture raznomernih gozdov po debelinskih razredih

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: 26,1 % smreka, 1,5 % jelka, 7,0 % bor, 25,4 % bukev, 8,0 % hrast, 22,0 % plemeniti listavci, 9,0 % trdi listavci, 1,0 % mehki listavci.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14,9 %, drogovnjaki 16,7 %, debeljaki 16,7 %, sestoji v obnovi 8,5 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 43,2 %.

Ciljna lesna zaloga: 347 m³/ha (iglavci 120 m³/ha, listavci 227 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 520 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: dobra za iglavce (Ž I, II), listavci: Ž I, ŽII

Izravnalna doba: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 120 let

Pomladitvena doba: 20 let

Gozdnogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

Obnovo bomo zaključili na 50 % površine pomlajencev (49 ha). Na 10 % površine debeljakov (5 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi in del razgrajenih, manj kvalitetnih starejših debeljakov. Redčenja v drogovnjakih so zmerna, z intenzitetami do 20 %.

OBNOVA

Proizvodna doba ima širok razpon – češnja je zrela pri 50 letih, alohtona smreka pri 70 letih, kvaliteten hrast pa pri 150.

V prihodnjem desetletju načrtujemo v glavnem pospravilne sečnje v že obstoječih pomlajencih. Pomlajenci bodo razpadali na posamezna manjša mladovja. Velikost in oblika pomladitvenih jeder sta odvisni od tega, katero drevesno vrsto želimo imeti v bodočem mladju. Če je podstojno gost grmovni sloj ali močna posečna vegetacija, je potrebna priprava sestoja tako za naravno, kot za umetno obnovo.

NEGA

Izbor drevesnih vrst in ciljna oblika zmesi so zelo odvisni od mikrorastišč. Pestrost rastišč je malopovršinska (zaravnice, strma pobočja obrežnih teras, poplavne površine).

Pri negi mladovij skrbimo za oblikovanje skupinske mešanosti drevesnih vrst, pri minoritetnih pospešujemo tudi posamično primes. Goste skupine rahljamo, odstranjujemo od snega ali divjadi močno poškodovane osebke. Kot konkurenti pridejo prvi na vrsto mehki listavci (breza) in termofilni listavci (mali jesen). Rahljanja in redčenja pri plemenitih listavcih morajo biti redna in močna. Bor je zelo občutljiv na snegolome in zahteva zgodnje, močnejše rahlanje.

V čistih smrekovih nasadih so nujna zgodnja, močna izbiralna redčenja. Konkurenti so drevesa z nesimetričnimi krošnjami, z neugodnim vitkostnim razmerjem in od divjadi močno obgrizenimi debli. Pri češnjah se svetuje zgodnje zeleno obvejevanje.

Z vidika krajine in pospeševanja biotske pestrosti je nujna tudi nega gozdnih robov, omejkov in obrežij. Ohranjati je potrebno gozdne robove z grmovjem in plodonosnim ter medonosnim drevjem. Spodbuja se sadnja češnje, jerebike in lipe.

Pri poseku omejkov je potrebno spoštovati načelo, da se v desetletju lahko poseka le 30% omejka enega lastnika. Izjema so omejki v neposredni bližini gozdov z veliko biotopsko vrednostjo, kjer se lahko izvajajo sečnje omejkov bolj vsebinsko prilagojeno.

VARSTVO

Divjad predstavlja za razvoj ciljnega mladja resno motnjo.

V zasmrečenih sestojih je treba večji poudarek nameniti gozdnemu redu. Pri prvih redčenjih je potrebno iglavce prežagati na vsaj 2 m kose, jih zložiti na kup in pokriti z vejami. Druga redčenja zahtevajo spravilo iz gozda ali drugačno nevtraliziranje naletnega materiala.

Vsa redčenja, slučajne in obnovitvene sečnje zahtevajo zaradi nizke nadmorske višine in bližine turističnega Bleda, natančen gozdni red.

Ti gozdovi so tudi močno na udaru krčitev. Zaradi različnih interesov je potrebno vsako krčitev proučiti z vidika strokovnih podlag in dejanskega stanja.

Ukrepi

Preglednica 126/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	34,7	65,3	100,0
- ciljno %	34,55	65,45	100,00
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	103,9	195,6	299,5
- ciljna (m ³ /ha)	120	227	347
Prirastek (m ³ /ha)	2,62	4,89	7,51
Možni posek (m ³ /ha)	18,1	33,1	51,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,82	3,31	5,13
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,5	16,9	17,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	69,4	67,7	68,3
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 127/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni							
Iglavci	m ³	2.668	2.823	-	-	-	1.535	7.026	17,5	69,4	
	%	38,0	40,2	-	-	-	21,8	100,0			
Listavci	m ³	7.317	5.385	-	-	-	89	12.791	16,9	67,7	
	%	57,2	42,1	-	-	-	0,7	100,0			
Skupaj	m ³	9.985	8.208	-	-	-	1.624	19.817	17,1	68,3	
	%	50,4	41,4	-	-	-	8,2	100,0			

Preglednica 128/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega gošče	ha	2,21	2,21
Nega letvenjaka	ha	7,93	7,93
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,14	5,14
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00

9.1.7 Rastiščnogojitveni razred: 7 - Varovalni gozdovi – 00907

Varovalni gozdovi so zastopani po vsej gospodarski enoti, od najnižjih do najvišjih nadmorskih višin. Vsi gozdovi v tem razredu so uvrščeni v gospodarsko kategorijo varovalnih gozdov. Nagibi so ekstremni in se gibljejo med 40 in 75 stopinj, razpostirajo se med 388 in 1282 m nadmorske višine. Največji del teh gozdov je nad Kropo (Kroparska gora), nad Kamno Gorico (Kamnogoriški plazovi), nad Kolnico in v okolici Babjega Zoba. Razred varovalnih gozdov zajema 422,13 ha, kar predstavlja 7,9 % vseh gozdov v GGE. Večina varovalnih gozdov je v zasebni lasti (73,5 %), v državni lasti je 16,7 %, v občinski lasti pa 9,7 % varovalnih gozdov.

Strma pobočja so večinoma sestavljena iz srednjetriasnih apnencev in dolomitov ter pobočnih gruščev, le vzhodno pobočje nad Kropo je sestavljeno iz glinenih laporjev in skrilavcev. Tla so večinoma slabo razvita, prevladujejo predvsem različni tipi rendzin. Več kot tretjino površine zavzemajo skale oziroma gole površine. Na glinenem laporji se pojavljajo erodibilna plitva rjava tla.

Prva stopnja poudarjenosti ekoloških funkcij je izražena na celotni površini razreda. Kot že samo ime razreda pove, gre za varovalno funkcijo na prvi stopnji (celotna površina je pokrita s kombinacijo ploskovnih in točkovnih funkcij). Poleg tega pa najdemo tudi hidrološko funkcijo na 18,7 % površine RGR. Drugo stopnjo hidrološke funkcije smo določili na 4,4 % površine, funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti pa kar na 83,0 % površine RGR. Površina socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti znaša 9,3 % RGR, tu najdemo rekreacijsko (5,4 %), turistično na 3,2 % in estetsko na 3,6 %. Drugo stopnjo socialnih funkcij imamo določeno kar na 91,2 % površine, k čemur najbolj pripomoreta funkcija varovanja naravnih vrednot (97,1 %) in funkcija varovanja kulturne dediščine (53,0 %), najdemo pa še estetsko na 16,7 % površine.

Proizvodna funkcija v razredu ni v ospredju, ponekod je sploh ni (najstrmejše lege).

Na območju RGR smo določili tudi 21 ha točkovnih funkcij na prvi stopnji, največ seveda varovalne (8 ha). Od ekoloških je tu še hidrološka funkcija (3 ha) in biotopska (1 ha). Pri socialnih najdemo funkcijo varovanja kulturne dediščine (3 ha), rekreacijsko funkcijo (2 ha), funkcijo nabiranja drugih gozdnih dobrin (3 ha) ter lovnogospodarsko funkcijo na površini 1 ha.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 129/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
51100	Vrbovje s topolom	0,19	0,0
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	8,76	2,1
56300	Alpsko predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	98,54	23,3
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	24,94	5,9
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	11,63	2,8
62100	Bazoljubno rdečeborovje	11,98	2,8
63200	Predalpsko gorsko bukovje	0,37	0,1
63400	Alpsko bukovje s črnim telohom	180,41	42,7
64300	Predalpsko jelovo bukovje	2,02	0,5
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	14,19	3,4
78100	Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	69,10	16,4
Skupaj		422,13	100,0

Čeprav segajo varovalni gozdovi od najnižjih do najvišjih nadmorskih višin in so porazdeljeni po celi enoti, so rastiščno dokaj homogeni. Največji delež predstavlja alpsko bukovje s črnim telohom, ki je prisotno na 42,7 % površine, sledi mu alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje na 23,3 % površine, ki porašča južne lege. Na 16,6 % površine je prisotno še kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico. Ostalih 17,4 % površine predstavljajo druge združbe, ki posamično obsegajo manj kot 6 % površine RGR.

b) Stanje sestojev

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 130/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,6	20,7	30,6	22,7	19,4	70,6	27,5	1,67	29,5
Listavci	16,0	23,0	27,5	19,7	13,8	185,9	72,5	3,99	70,5
Skupaj	13,4	22,4	28,4	20,5	15,3	256,5	100,0	5,66	100,0

Lesna zaloga in njena struktura sta v varovalnih gozdovih ocenjena okularno. Povprečna lesna zaloga in letni prirastek sta zaradi ekstremnosti rastišč nizka. Lesna zaloga znaša 256,3 m³/ha, letni prirastek pa 5,66 m³/ha. V lesni zalogi z 72,5 % prevladujejo listavci. Večina lesne zaloge se nahaja v tretjem debelinskem razredu, pri iglavcih lahko opazimo nekoliko večji delež debelejših dreves.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 131/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m ³ /ha	58,1	2,1	10,3	0,1	0,0	146,8	1,2	3,3	19,1	15,5
stanje	%	22,6	0,8	4,0	0,0	0,0	57,3	0,5	1,3	7,5	6,0

Največji delež med listavci ima bukev s 57,3 % deležem lesne zaloge, med iglavci pa prevladuje smreka z 22,6 %. Znatno so prisotni še drugi trdi listavci, mehki listavci in bor.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 132/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,34	0,0	43,2	48,7	8,1	0,0	43,2	56,8	0,0	22,2	65,8	12,0	0,0
Drogovnjak	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMER NO (sk-gnz)	419,79					0,0	3,4	96,6	0,0				
Skupaj:	422,13												

Zgradba sestojev v razredu je izrazito skupinsko do gnezdasto raznomerna. Predstavlja kar 99,4 % površine.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 133/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Posek				
Iglavci	m ³	330	1.143	3,46
Listavci	m ³	630	1.103	1,75
Skupaj	m ³	960	2.246	2,34
Gojitvena in varstvena dela				
Varstvo pred erozijo	dni	12,00	-	-
Vzdrževanje travinj	ha	5,00	5,00	1
Varstvo pred žuželkami	dni	-	41,88	-

V varovalnih gozdovih je bilo v preteklem načrtu 960 m³ načrtovanega etata, posekano pa je bilo 2.246 m³ lesa (1.143 m³ iglavcev in 1.103 m³ listavcev). Od načrtovanih gojitvenih in varstvenih del so se realizirala le vzdrževanje travinj (100 %), izvedeno pa je bilo še varstvo pred žuželkami (41, 9 dni).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Cilj gospodarjenja z varovalnimi gozdovi je zagotoviti stabilne raznomerne naravne gozdove, ki jih gradijo zdrava, odporna drevesa in gozdni sestoji, ki bodo omogočali optimalno opravljanje varovalne in drugih funkcij gozda. Zagotoviti je potrebno na primernih površinah trajno malopovršinsko pomlajevanje z naravno mešanostjo drevesnih vrst. Cilj je tudi, da so erozijsko ogroženi varovalni gozdovi brez pretežkega, starega in propadajočega drevja, ki obremenjuje tla in lahko ob izruvanju zaradi naravnih sil povzroča začetek erozijskih pojavov.

Gozdnogojitvene usmeritve

Gozd v gozdnogospodarski enoti Radovljica – desni breg Save opravlja pomembno varovalno vlogo. Poleg varovalne funkcije je v enoti prisotna tudi zaščitna funkcija. Daljše obdobje opustitve ukrepov sečnje v varovnih gozdovih je razlog, da ponekod na strmih, erodibilnih pobočjih najdemo skupine težkega, zrelega drevja, ki ob deževjih ali težkem snegu pomeni tveganje za zrušitve drevja v struge ali zdrse zemljine. Gospodarjenje z varovalnimi gozdovi ima določene posebnosti. Cilj v teh gozdovih je predvsem pospeševanje takšne strukture in sestave gozdnih sestojev, ki krepijo varovalno in zaščitno vlogo gozda. V ta namen smo v potencialno najbolj ogroženih varovalnih odsekih načrtovali določeno količino poseka. Glavne usmeritve za zagotavljanje varovalne funkcije lahko strnemo v naslednjih alinejah:

- Pospeševanje razgibanih malopovršinsko raznomernih struktur.
- Pospešujemo rastišču primerne drevesne vrste, zlasti tiste, ki s svojim koreninskim sistemom dobro varujejo tla (listavci, macesen...).
- Na erodibilnih brežinah je potrebno pravočasno odstraniti stara debela drevesa, ki tla še dodatno destabilizirajo in lahko, ob neugodnih vremenskih razmerah, tveganje sprožitve zemeljskih plazov še povečajo.
- Vsa dela v varovalnih gozdovih morajo biti skrbno vnaprej načrtovana z gozdnogojitvenimi načrti. Pri odločanju o ukrepih in načrtovanju del upoštevamo načela adaptivnega upravljanja in elemente kriznega načrtovanja.
- Ukrepanje v varovalnih gozdovih je upravičeno predvsem zaradi zmanjševanja tveganja naravnih nesreč.
- Ukrepanje naj bo prostorsko usmerjeno in naj se izvaja takrat, ko je tveganje za naravne nesreče in ogrožanje ljudi najmanjše.
- Ukrepanje naj bo primerno rastišču in dinamiki gozdnih sestojev. Pri izjemni sečnji in spravi ne smemo poškodovati gozdnega zemljišča in sestoja, praviloma pa naj ostaja les v gozdu, izvajati moramo popolni gozdni red.
- Zagotovljena naj bo ponovljivost ukrepanja in monitoring izvedenih del.
- Sečnje drevja morajo biti opravljene tako, da je deblo odžagano vsaj 0,5 m nad poškodbo zaradi kotalečega kamena in snega.
- Ukrepi za socialne in proizvodne funkcije se morajo podrediti funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.
- Prostorski posegi v varovalne gozdove so le izjemni, potrebna je presoja vplivov na okolje in izdelan krajinski ureditveni načrt.

Največji kompleks varovalnih gozdov v GGE Radovljica desni breg predstavljajo pretežno listnati stari gozdovi v Kroparski gori. Pobočje obsega 200 ha in je presekano s številnimi drčami, ki so izvori erozije. To amfietralno pobočje je tudi vodozbirno območje Kroparice. Kroparica ima zaradi kraških značilnosti Jelovice zelo veliko nihanje vodnatosti, ki ob stoletnih vodah pomeni veliko nevarnost za trg Kropo. Jeseni 2007 je Kroparica s svojim divjanjem naredila v Kropi ogromno škodo.

Glej tudi poglavje 6.2.3.

Ukrepi

Preglednica 134/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	260	-	-	-	-	-	260	0,9	3,7	
	%	100,0	-	-	-	-	-	100,0			
Listavci	m ³	210	-	-	-	-	-	210	0,3	1,2	
	%	100,0	-	-	-	-	-	100,0			
Skupaj	m ³	470	-	-	-	-	-	470	0,4	2,0	
	%	100,0	-	-	-	-	-	100,0			

Načrtovani ukrepi v varovalnih gozdovih so namenjeni ohranjanju in izboljševanju ugodnega stanja v pogledu stabilnosti pobočij, hudourniških strug in plazov. Pri vseh posegih v varovalne gozdove je posebno pomembna kvaliteta opravljenih del. Noben poseg v varovalne gozdove ne sme ogroziti stabilnosti zemljine. Načrtovani, okvirni posek v višini 470 m³, je možen predvsem z namenom krepitve varovalne funkcije. Posek je načrtovan kot redčenja, intenziteta pa je v primerjavi z ostalimi RGR izredno nizka. Pri sečnji in spravilu smiselno upoštevamo zgoraj navedene usmeritve.

Preglednica 135/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Varstvo pred erozijo	dni	90,00	90,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00

10 LITERATURA

AMBROŽIČ B., 2005. Problematika izdelave načrta za gozdno posest na primeru Kralove gozdne posesti v Blejskem gozdnogospodarskem območju: diplomsko delo (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo). Ljubljana, samozal.: 58 str.

ARSO: Arhiv meritev - opazovani in merjeni meteorološki podatki po Sloveniji (URL: <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/archive/>), Podnebje (URL: <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/>) in Atlas okolja (URL: http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso).

AZAROV, E., 1984. Gozdne združbe v gozdnogospodarski enoti Jelovice, Fitocenološki elaborat. Ljubljana, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri BF v Ljubljani.

BACHMANN P., 2003. Spremembe v gospodarjenju z gozdovi ter gospodarskem načrtovanju v Švici. V: Območni gozdnogospodarski načrti in razvojne perspektive slovenskega gozdarstva: zbornik referatov XXI. GŠD. Bončina A., (ur.). Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.: 53-64

BONČINA A., 2000. Načrtovanje v prebiralnih gozdovih – nekatere značilnosti, dileme in predlogi.- Gozdarski vestnik, 58/2: 59-74

BONČINA A., 2009. Urejanje gozdov: upravljanje gozdnih ekosistemov – učbenik za študente univerzitetnega študija gozdarstva. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 359 str.

FICKO A., POLJANEC A., BONČINA A., 2005. Presoja možnosti vključevanja načrta za zasebno gozdno posest v zasnovo gozdarskega načrtovanja. V: Prihodnost gospodarjenja z zasebnimi gozdovi v Sloveniji. Winkler, I., (Ur.). (Strokovna in znanstvena dela, 123). Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 119 – 136

KREPFL, D., 2019. Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Radovljica desni breg Save (2020-2029) Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Kranj.

SMOLE, I., 1990. Gozdne združbe in Rastiščnogojitveni tipi v gozdnogospodarski enoti Radovljica – levi breg Save, Fitocenološki elaborat. Ljubljana, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani.

SMOLE, I., 1989. Gozdne združbe in Rastiščnogojitveni tipi v gozdnogospodarskih enotah Jesenice in Žirovnica, Fitocenološki elaborat. Ljubljana, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Radovljica – desni breg Save za obdobje 2010 – 2019. 2010. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Bled za obdobje 2011 – 2020. 2012. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled

Osnovna Geološka karta SFRJ 1:100.000 - lista Kranj in Celovec. Geološki zavod Slovenije, Ljubljana, 2000. URL: <https://biotit.geo-zs.si/ogk100/>.

Pedološka karta Slovenije 1:25.000 in 1:250.000. TIS/ICPVO – Infrastrukturni center za pedologijo in varstvo okolja, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1999-2010. Url: http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso.

Statistični urad Republike Slovenije, podatkovna baza SiStat,. 2020. URL: <https://pxweb.stat.si/SiStat> (20.2.2020)

Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Ur.l. RS št. 91/10

Pravilnik o varstvu gozdov. Ur.l. RS št. 114/09

Pravilnik o gozdnih prometnicah. Ur.l. RS št. 4/09

Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2008. Ljubljana, Oddelek za gozdnogospodarsko načrtovanje, Zavod za gozdove Slovenije: 110 str.

Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09,91/10

Zakon o gozdovih. Ur. l. RS, št. 30/93, 13/98-odl.US, 56/99-ZON, 67/02,110/02-ZOG-1, 115/06,110/07

Zakon o divjadi in lovu. Ur.l. RS, št. 16/04, 120/06 Odl.US; št. U-1-98/04, 17/08

ZON (Zakon o ohranjanju narave). 2004. Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14, 21/18 - ZNOrg in 31/18.

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Branka JERALA, univ.dipl.inž.gozd.

Jernej AVSENEK, univ.dipl.inž.gozd.

Andrej GARTNER, univ.dipl.inž.gozd.

Lucija ODAR, mag.inž.gozd.

Damjan JAN, dipl.inž.gozd.

Janez ŠEMRL, inž.geod.

Aljaž Kožuh, mag.bio.in eko. z naravovar.

Simon PINTAR, univ.dipl.inž.gozd.

Vida PAPLER-LAMPE, univ.dipl.inž.gozd.

Blaž ČERNE, univ.dipl.inž.gozd.

Bojan BAJŽELJ, univ.dipl.inž.gozd.

Helena TOMŠIČ, univ.dipl.org.

Janez DELAVEC, dipl.inž.gozd.

Boštjan SOKLIČ, inž.gozd.

Dušan LAZAR, inž.gozd.

Igor LAMPE, univ.dipl.inž.gozd.

Datum določitve osnutka: 24. 4. 2020

Podpisniki

Nosilka izdelave načrta:

Branka JERALA, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje

Andrej GARTNER, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja območne enote

Andrej AVSENEK, univ.dipl.inž.gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije

Damjan Oražem, univ.dipl.inž.gozd.

12 PROSTORSKI DEL NAČRTA

KAZALO VSEBINE

Stanje in razvoj gozdnih površin
 Večfunkcionalna območja
 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi
 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov brez in z ukrepi
 Območja gozdov
 Območja za možno krčitev gozdov
 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin
 Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda
 Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja
 Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov
 Preglednica: Površine gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali
 Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

KAZALO KART

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin
 Karta 2A: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje
 Karta 2B: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda
 Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 46. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo
 Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov
 Karta 6A: Območja gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali
 Karta 6B: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti
 Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah
 Karta 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda
 Karta 9B: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest
 Karta 9C: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št.1 je v merilu 1 : 25 000 prikazana primerjava gozdnih površin preteklega gozdnogospodarskega načrta, novo določene gozdne površine, zaraščajoče površine, druga gozdna zemljišča ter v preteklem desetletju izkrččen gozd.

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	5843,39	100
1b) Novo določene površine gozdov	5758,65	98,5
1c) Novo izločene gozdne površine	159,43	2,73
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	21,85	0,4
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	5750,44	98,4
Površine v zaraščanju (niso gozd)	9,87	
Druga gozdna zemljišča	8,21	

Novo določene gozdne površine so skupne površine kot jih določa Zakon o gozdovih v 2. členu zakona (gozd in ostala gozdna zemljišča). V GGE Desni breg Save se je površina gozdov zmanjšala za 1,6 %. Razlika je nastala, ker je maska gozda v novem načrtu kartirana s pomočjo lidarskih snemanj in novih ortofoto posnetkov iz leta 2017 in 2019 in je zaradi tega gozdni rob določen bolj natančno kot v preteklosti. Za rudarstvo je bilo izkrčeno 9,52 ha gozda, za kmetijske namene 8,0 ha gozda, za infrastrukturo pa 1,79 ha in za urbanizacijo 2,25 ha gozda (druge krčitve 0,29 ha).

Večfunkcionalna območja

Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Na karti 2a so izrisana območja, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, funkcija varovanja naravne dediščine, funkcija varovanja kulturne dediščine, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na celotni površini GGE Desni breg Save se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobene druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Karta 2A: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Na karti 2b so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Območja so razvrščena v štiri kategorije:

Karta 2B: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

1.območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena za okolje obremenjujoča socialna funkcija,

2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

3. območje – z navzočo vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo na 2. stopnji poudarjenosti.

Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Območje	Površina ha	Delež %
1.območje	33,62	0,57
2.območje	109,27	1,84
3.območje	51,65	0,87
4.območje	93,28	1,57
Skupaj	287,82	4,85

V GGE Radovljica desni breg Save so možna konfliktna območja predvsem na vzpetinah v okolici Bleda zaradi povečanega obiska turistov in rekreativcev (Dobra gora, Ribenska gora, sezonski tabori tabornikov in skavtov ob vznožju Jelovice pod Taležem ter v Globokem, Gradišče nad Kupljenikom, turistična znamenitost Jama pod Babjim zobom), območje Naravoslovne učne poti Pusti grad, nižinski ravninski gozdovi na Dobravi in nad Ovsišami. Gre predvsem za konflikt s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, pri slednjih pa predvsem s hidrološko funkcijo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti 3 je v merilu 1 : 50 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 46. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 37. (36) členom Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi se določi po odsekih, pri čemer se kot merilo upošteva vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota presega število 9
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9;
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6;
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3;
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov

Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina ha	Delež (%)
1 zelo velika	375,67	6,53
2 velika	1944,33	33,81
3 srednja	2736,64	47,59
4 majhna	649,80	11,30
5 brez ukrepov	44,00	0,77
Skupaj	5750,44	100

Na 40,3 % površin GGE se gospodari z zelo veliko ali veliko intenzivnostjo. S srednjo ali majhno intenzivnostjo se gospodari na 58,9 % površin. Brez ukrepov je manj kot 1 % gozda, večinoma gre za varovalne gozdove.

Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti 4 so v merilu 1 : 50 000 prikazane površine varovalnih gozdov (Uredba o varovalnih gozdovih) in površine gozdov s posebnim namenom.

Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina ha	Delež %
Večnamenski gozdovi	5328,28	92,7
Varovalni gozdovi	422,16	7,3
Gpn – ukrepi niso dovoljeni	/	/
GPN – ukrepi dovoljeni	/	/
Skupaj	5750,44	100,0

V GGE je 92,7 % večnamenskih gozdov in 7,3 % varovalnih gozdov.

Območja gozdov

Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Na karti 6a so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja za ohranitev prostoživečih živali (mirne cone in zimovališča).

Karta 6A: Območja gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Preglednica: Površine gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali

Kategorija	Površina gozda (ha)	Delež gozda (%) od vseh gozdov
Mirne cone	603,36	10,5
Zimovališča	402,94	7,0
Skupaj	1006,3	17,5

V GGE Desni breg Save je 17,5 % gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali. Od tega je 10 % mirnih con, zimovališč je 7,0 % površine gozdov v GGE, predvsem za jelenjad in srnjad.

Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Na karti 6b so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave (Natura 2000 in EPO).

Karta 6B: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)
Natura 2000	1811,68	31,5
EPO	2301,33	40,0
Površina gozdov	5750,44	100

Na 31,5 % površine gozdov v GGE so območja NATURE 2000, 40,0 % gozdov spada v ekološko pomembna območja (Jelovica, Sava Bohinjka in Sava dolinka - širše območje sotočja, Sava od Radovljice do Kranja s sotočjem Tržiške Bistrice, območje Kroke).

Območja za možno krčitev gozdov

Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja:

- kjer je krčitev gozda dovoljena,
- kjer krčitev gozda praviloma ni dopustna (gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m buffer), sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m buffer), ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna),
- kjer krčitev gozda ni dovoljena (gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve).

Karta 8: Območja gozdov kjer je dopustno krčenje gozdov

Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Po kriteriju odprtosti s cestami in ob upoštevanju naravovarstvenih omejitev, prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest v GGE ni veliko. Določena so na območju Kupljenik - Kovačevce, Lazi in Mali Gregorjevci.

Karta 9b: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

V GGE Desni breg Save imamo evidentiranih 483 kilometrov gozdnih vlak. Vlake so izmerjene s pomočjo ročnih GPS aparatov, kar je korigirano še s podatki snemanja LIDAR. Prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak ni veliko, Gre za manjše površine še neodprtih gozdov: Lazi, Suherna, Pod robom, Tolsti vrh, Grabna, Vršana in Dvoršec.

Karta 9c: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

13 PRILOGE

PRILOGE V NAČRTU

Priloga 1

Obrazec E1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3 Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E2 - revir: Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja

Obrazec E2 - Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin

Seznam tarif po odsekih

Pregled naravnih vrednot-jam in konkretnih varstvenih usmeritev (Krepfl 2019)

Pregled naravnih vrednot in konkretnih varstvenih usmeritev (Krepfl 2019)

Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Kriteriji in šifranti za sestavo tabele F1

Preglednica F1 – seznam funkcijskih enot

LOČENE PRILOGE

Priloga 2

Obrazci E4 – Stanje, usmeritve in ukrepi na ravni odsekov

Priloga 3 – Kartno gradivo

Karta št. 1: Pregledna karta

Karta št. 2: Karta tipov drevesne sestave

Karta št. 3: Karta rastišč

Karta št. 4: Karta kategorij gozdov

Karta št. 5: Karta rastiščno gojitvenih razredov

Karta št. 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Karta št. 7: Karta funkcij gozdov

Karta št. 8: Karta ukrepov

Karta št. 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

Preglednice v prilogah

13.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.339,09	296,01	115,34	5.750,44
Delež (%)	92,85	5,15	2,01	100,00

Preglednica/F2: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi skupinami funkcij (v ha)

OPIS	E1S1	E1S2	E1S3	E2S1	E2S2	E2S3	E3S1	E3S2	DRUGO	SKUPAJ
P1	10,83	1.548,63	222,28	90,23	1.554,53	173,09	43,70	1.133,87	840,26	5.617,42
P2	0,00	0,00	0,00	0,00	1,90	0,00	0,00	0,00	0,00	1,90
P3	39,10	384,27	352,25	0,00	0,44	0,00	200,01	165,00	0,00	1.141,07
Skupaj	49,93	1.932,90	574,53	90,23	1.556,87	173,09	243,71	1.298,87	840,26	6.760,39

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
00901-1 -predalpska jelova bukovja	1.558,34	328,1	82,5	410,6	7,85	1,90	9,76	20,9	15,1	19,7	82,9
00902-2 -acidofilna bukovja	765,17	205,7	150,6	356,3	4,79	3,95	8,74	21,7	18,2	20,2	82,5
00903-3 -zmerno acidofilna bukovja	492,95	74,4	170,7	245,1	1,44	3,49	4,93	16,0	16,9	16,6	82,7
00904-4 -alpska bukovja	1.313,71	149,0	151,3	300,3	2,80	3,07	5,87	17,5	16,0	16,7	85,6
00905-5 -podgorska bukovja	811,84	121,7	139,5	261,3	2,74	4,23	6,97	18,4	17,8	18,1	67,7
00906-6 –gradnovi, gabrovi in mešani gozdovi	386,30	103,9	195,6	299,4	2,62	4,89	7,50	17,5	16,9	17,1	68,4
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	5.328,31	195,2	134,3	329,5	4,42	3,20	7,62	19,8	16,7	18,5	80,2
00907-7 - varovalni gozdovi	422,13	70,6	185,9	256,5	1,67	3,99	5,66	0,9	0,3	0,4	2,0
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	422,13	70,6	185,9	256,5	1,67	3,99	5,66	0,9	0,3	0,4	2,0
Skupaj vsi gozdovi	5.750,44	186,0	138,1	324,1	4,21	3,26	7,47	19,3	15,0	17,5	75,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	456,54	7,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	545,5	9,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.501,06	26,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	1.373,13	23,9	627,67	45,7	26,3	53,7	18,3	1,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.874,21	32,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	5.750,44	100,0	627,67	10,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	456,54	19,6	39,7	34,2	6,5	4,3	33,8	61,9	0,0	20,4	25,0	24,5	30,1
Drogovnjak	545,5	31,4	56,8	11,4	0,4	6,4	48,9	44,5	0,2	46,2	41,8	10,4	1,6
Debeljak	1.501,06	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	1.373,13	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.874,21	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	5.750,44												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,6	13,3	22,2	27,6	31,3	49,9	161,7
Jelka	6,4	13,6	20,5	26,1	33,4	6,3	20,3
Bor	3,6	26,0	15,4	15,2	39,8	0,9	3,0
Macesen	7,5	10,3	46,3	14,3	21,6	0,3	1,1
Bukev	10,2	24,3	30,3	21,6	13,6	33,8	109,6
Hrast	9,2	24,2	28,6	20,5	17,5	1,7	5,5
Pl. lst.	12,1	24,9	29,3	18,2	15,5	4,5	14,5
Dr. tr. lst.	19,1	29,8	23,5	14,4	13,2	1,8	6,0
Meh. lst.	27,6	25,5	27,1	12,5	7,3	0,8	2,6
Iglavci	5,6	13,5	22,0	27,2	31,7	57,4	186,0
Listavci	11,1	24,6	29,7	20,8	13,8	42,6	138,1
Skupaj	8,0	18,3	25,3	24,4	24,0	100,0	324,1

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,5	13,00	21,8	27,6	32,1	51,4	169,9
Jelka	6,4	13,6	20,4	26,2	33,4	6,6	21,7
Bor	3,8	34,2	20,0	20,2	21,8	0,7	2,4
Macesen	7,5	10,2	46,4	14,2	21,7	0,4	1,2
Bukev	10,3	24,8	30,3	21,4	13,2	32,4	106,6
Hrast	9,0	24,0	28,7	20,5	17,8	1,8	5,8
Pl. lst.	11,9	25,0	29,5	18,2	15,4	4,7	15,4
Dr. tr. lst.	10,9	24,8	28,3	18,8	17,2	1,5	4,9
Meh. lst.	19,5	27,3	24,6	16,5	12,1	0,5	1,5
Iglavci	5,6	13,3	21,8	27,3	32,0	59,2	195,2
Listavci	10,5	24,8	30,0	20,9	13,8	40,8	134,3
Skupaj	7,6	18,0	25,1	24,7	24,6	100,0	329,5

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,55	0,86	1,04	1,00	0,77	56,4	4,21
Listavci	0,80	1,00	0,83	0,43	0,20	43,6	3,26
Skupaj:	1,35	1,86	1,87	1,43	0,97	100,0	7,47

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) za gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,58	0,89	1,07	1,05	0,82	58,0	4,42
Listavci	0,77	1,00	0,82	0,43	0,19	42,0	3,20
Skupaj:	1,35	1,89	1,89	1,48	1,01	100,0	7,62

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	206.643	19,3											
Listavci	119.365	15,0											
Skupaj	326.008	17,5											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	7,20	7,20											
Sadnja	ha	20,60	20,60											
Obžetev	ha	12,10	48,40											
Nega mladja	ha	14,31	14,31											
Nega gošče	ha	44,88	44,88											
Nega letvenjaka	ha	107,49	107,49											
Nega ml. drogovnjaka	ha	140,16	140,16											
Zaščita s premazom	ha	5,40	27,00											
Zaščita s količenjem	kos	19.800,00	19.800,00											
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00											
Varstvo pred erozijo	dni	90,00	90,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,20	2,60											
Vzdrževanje travinj	ha	3,50	35,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	4,50	45,00											
Ostala varstvena dela - žuželke	dni	110,00	110,00											

13.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: 1 predalpska jelova bukovja -00901

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.511,83	45,96	0,55	1.558,34
Delež (%)	97,1	2,9	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,2	14,0	21,7	27,2	30,9	66,1	271,6
Jelka	7,3	15,0	21,3	25,4	31,0	13,8	56,5
Bor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Macesen	28,5	14,3	0,0	28,6	28,6	0,0	0,0
Bukev	15,6	29,5	30,2	17,9	6,8	17,6	72,2
Hrast	14,3	34,0	31,9	12,1	7,7	0,0	0,1
Pl. lst.	16,2	32,1	32,6	14,2	4,9	2,4	9,8
Dr. tr. lst.	4,5	18,2	50,0	27,3	0,0	0,0	0,0
Meh. lst.	17,7	30,5	25,2	16,1	10,5	0,1	0,5
Iglavci	6,4	14,1	21,6	26,9	31,0	79,9	328,1
Listavci	15,7	29,8	30,5	17,4	6,6	20,1	82,5
Skupaj	8,3	17,3	23,4	25,0	26,0	100,0	410,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,20	1,64	1,82	1,76	1,44	80,5	7,85
Listavci	0,53	0,63	0,47	0,21	0,06	19,5	1,90
Skupaj:	1,73	2,27	2,29	1,97	1,50	100,0	9,75

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	1.558,34	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.558,34	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	1.558,34	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.558,34	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	17,4	3,0	20,4	16,4	4,6	21,0	33,8	7,6	41,4	15,8
30 - 49 cm	1,0	0,1	1,1	2,5	0,2	2,7	3,5	0,3	3,8	6,8
50 in več cm	0,4	0,1	0,5	0,1	0,0	0,1	0,5	0,1	0,6	2,1
Skupaj	18,8	3,2	22,0	19,0	4,8	23,8	37,8	8,0	45,8	24,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	118,07	7,6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Drogovnjak	216,41	13,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	500,57	32,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	326,65	21,0	185,92	56,9	48,8	43,0	7,7	0,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	396,64	25,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	1.558,34	100,0	185,92	11,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	93,12	13,72	0,00	0,00	0,00	77,42	0,00	1,30	0,03	0,33	185,92
%	6,47	0,95	0,00	0,00	0,00	5,38	0,00	0,09	0,00	0,02	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	851	4,5	43,8	45,3	6,0	0,4
Jelka	236	1,3	30,1	60,9	6,4	1,3
Bukev	256	0,8	18,0	43,7	29,7	7,8
Pl. lst.	50	2,0	6,0	52,0	38,0	2,0
Skupaj iglavci	1.087	3,8	40,8	48,7	6,1	0,6
Skupaj listavci	306	1,0	16,0	45,1	31,0	6,9
Skupaj	1.393	3,2	35,4	47,9	11,6	1,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,4
Veje	1,3
Osutost	0,3
Skupaj	5,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	69.121	68.247	98,7	82,0
Listavci	14.086	4.038	28,7	4,9
Skupaj	83.207	72.285	86,9	86,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	88,8	17,4	11,7
Jelka	5,7	4,8	0,8
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	5,3	5,0	0,7
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	0,2	1,3	0,0
Dr. tr. lst.	0,0	0,0	0,0
Meh. lst.	0,0	1,6	0,0
Skupaj iglavci	94,4	15,0	12,5
Skupaj listavci	5,6	4,4	0,7
Skupaj	100,0	13,2	13,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,4	5,8	11,5	19,0	22,1	15,0	43,8
Listavci	1,5	2,7	4,9	7,8	12,8	4,4	2,6
Skupaj	2,7	4,9	10,2	17,8	21,8	13,2	46,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2000 do 2020

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2000	67,3	15,6	0,0	0,0	0,0	14,6	0,0	2,2	0,1	0,2
2010	67,5	15,8	0,0	0,0	0,0	14,1	0,0	2,5	0,0	0,1
2020	66,1	13,8	0,0	0,0	0,0	17,6	0,0	2,4	0,0	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	106.750	20,9											
Listavci	19.366	15,1											
Skupaj	126.116	19,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	4,10	4,10											
Obžetev	ha	2,10	8,40											
Nega mladja	ha	0,60	0,60											
Nega gošče	ha	12,47	12,47											
Nega letvenjaka	ha	37,05	37,05											
Nega ml. drogovnjaka	ha	59,86	59,86											
Ostala varstvena dela - žuželke	dni	15,00	15,00											
Zaščita s premazom	ha	1,70	8,50											
Zaščita s količenjem	kos	3.000,00	3.000,00											
Zaščita z ograjo		400,00	400,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,20	2,00											
Vzdrževanje vodnih površin	ha	1,00	10,00											

Rastičnogojitveni razred: 2 –acidofilna bukovja – 00902

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	734,31	10,95	19,91	765,17
Delež (%)	96,0	1,4	2,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,8	11,9	21,8	29,5	32,0	50,7	180,8
Jelka	5,1	10,9	18,6	27,7	37,7	4,7	16,8
Bor	4,0	9,9	19,6	29,2	37,3	2,0	7,0
Macesen	6,7	18,0	36,0	29,5	9,8	0,3	1,1
Bukev	9,3	23,0	27,1	21,0	19,6	29,4	104,8
Hrast	9,7	21,0	25,4	22,1	21,8	3,5	12,6
Pl. lst.	8,2	21,1	25,1	23,0	22,6	6,0	21,3
Dr. tr. lst.	9,5	22,8	24,9	22,8	20,0	2,8	9,8
Meh. lst.	17,9	23,8	21,1	18,9	18,3	0,6	2,0
Iglavci	4,8	11,8	21,6	29,3	32,5	57,7	205,7
Listavci	9,3	22,6	26,4	21,5	20,2	42,3	150,6
Skupaj	6,7	16,3	23,6	26,0	27,4	100,0	356,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,50	0,90	1,25	1,30	0,84	54,8	4,79
Listavci	0,90	1,20	0,94	0,56	0,34	45,2	3,95
Skupaj:	1,40	2,10	2,19	1,86	1,18	100,0	8,74

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	471,31	61,6	293,86	38,4	0,00	0,0	765,17	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	471,31	61,6	293,86	38,4	0,00	0,0	765,17	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	8,1	5,4	13,5	6,6	11,2	17,8	14,7	16,6	31,3	11,3
30 - 49 cm	0,5	0,2	0,7	0,7	0,0	0,7	1,2	0,2	1,4	2,5
50 in več cm	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	1,6
Skupaj	8,8	5,6	14,4	7,3	11,4	18,7	16,1	17,0	33,1	15,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	46,81	6,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	51,92	6,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	284,22	37,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	196,19	25,6	88,04	44,9	23,0	67,1	7,0	2,9	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	186,03	24,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	765,17	100,0	88,04	11,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	27,62	4,87	0,06	0,26	0,00	44,22	1,00	3,97	2,07	3,97	88,04
%	3,84	0,68	0,01	0,04	0,00	6,16	0,14	0,55	0,29	0,55	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	235	4,7	35,3	49,7	9,4	0,9
Jelka	46	0,0	37,0	56,5	6,5	0,0
Bor	26	0,0	34,6	61,6	3,8	0,0
Macesen	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	161	1,2	21,1	50,3	22,4	5,0
Hrast	14	14,3	14,3	42,9	21,4	7,1
Pl. lst.	34	5,9	32,4	35,2	26,5	0,0
Dr. tr. lst.	18	0,0	0,0	16,7	44,4	38,9
Skupaj iglavci	308	3,6	35,4	52,0	8,4	0,6
Skupaj listavci	227	2,6	20,7	45,0	24,7	7,0
Skupaj	535	3,2	29,2	48,9	15,3	3,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,0
Veje	0,9
Osutost	0,2
Skupaj	3,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	25.329	40.746	160,9	100,9
Listavci	15.048	10.446	69,4	25,9
Skupaj	40.377	51.192	126,8	126,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	71,7	28,6	14,6
Jelka	4,3	15,2	0,9
Bor	3,4	12,2	0,7
Macesen	0,1	5,4	0,0
Ostali igl.	0,0	20,2	0,0
Bukev	14,9	13,2	3,0
Hrast	1,9	11,4	0,4
Pl. lst.	1,9	5,8	0,4
Dr. tr. lst.	1,5	8,0	0,3
Meh. lst.	0,3	8,7	0,1
Skupaj iglavci	79,6	25,7	16,2
Skupaj listavci	20,4	11,1	4,1
Skupaj	100,0	20,3	20,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	14,5	13,5	18,3	26,1	42,2	25,7	52,3
Listavci	4,5	6,8	9,9	14,0	20,6	11,1	13,4
Skupaj	8,6	10,2	14,9	22,6	36,4	20,3	65,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2000 do 2020

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2000	52,1	5,3	6,9	0,2	0,0	19,8	4,5	4,8	4,5	1,9
2010	51,1	5,7	5,7	0,3	0,0	22,9	3,3	6,7	3,7	0,6
2020	50,7	4,7	2,0	0,3	0,0	29,4	3,5	6,0	2,8	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	34.228	21,7											
Listavci	20.924	18,2											
Skupaj	55.152	20,2											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	4,20	4,20											
Sadnja	ha	4,20	4,20											
Obžetev	ha	3,50	14,00											
Nega mladja	ha	1,01	1,01											
Nega gošče	ha	6,91	6,91											
Nega letvenjaka	ha	11,62	11,62											
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,19	14,19											
Ostala varstvena dela - žuželke	dni	20,00	20,00											
Zaščita s premazom	ha	1,20	6,00											
Zaščita s količenjem	kos	2.200,00	2.200,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,00	10,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,00	10,00											

Rastičnogojitveni razred: 3 –zmerno acidofilna bukovja - 00903**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	442,71	30,04	20,20	492,95
Delež (%)	89,8	6,1	4,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,6	13,2	23,1	27,2	28,9	28,6	70,1
Jelka	3,2	7,5	16,2	33,0	40,1	0,7	1,6
Bor	16,0	11,4	25,5	27,8	19,3	0,6	1,5
Macesen	53,1	21,2	7,2	11,4	7,1	0,5	1,1
Bukev	7,0	25,2	33,4	24,7	9,7	60,9	149,6
Hrast	6,9	24,4	32,8	25,0	10,9	7,2	17,6
Pl. Ist.	7,4	22,9	31,7	28,5	9,5	0,5	1,2
Dr. tr. Ist.	11,9	26,8	28,5	24,2	8,6	0,4	0,9
Meh. Ist.	15,0	32,1	26,6	15,0	11,3	0,6	1,4
Iglavci	8,4	13,2	22,8	27,1	28,5	30,4	74,4
Listavci	7,1	25,2	33,2	24,6	9,9	69,6	170,7
Skupaj	7,5	21,5	30,1	25,4	15,5	100,0	245,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,43	0,31	0,31	0,25	0,15	29,2	1,44
Listavci	0,55	1,12	1,05	0,60	0,17	70,8	3,49
Skupaj:	0,98	1,43	1,36	0,85	0,32	100,0	4,93

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	26,63	5,4	186,19	37,8	280,13	56,8	0,00	0,0	492,95	100,0
Skupaj vsi gozdovi	26,63	5,4	186,19	37,8	280,13	56,8	0,00	0,0	492,95	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	4,0	7,7	11,7	3,4	20,6	24,0	7,4	28,3	35,7	11,2
30 - 49 cm	0,3	0,3	0,6	0,9	3,1	4,0	1,2	3,4	4,6	6,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4,3	8,0	12,3	4,3	23,7	28,0	8,6	31,7	40,3	18,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	34,88	7,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	53,68	10,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	152,91	31,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	130,23	26,4	57,92	44,5	22,7	71,0	5,6	0,7	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	121,25	24,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	492,95	100,0	57,92	11,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	9,11	0,00	0,61	0,00	0,00	43,98	2,11	1,23	0,43	0,45	57,92
%	1,99	0,00	0,13	0,00	0,00	9,60	0,46	0,27	0,09	0,10	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	78	0,0	28,2	66,7	3,8	1,3
Jelka	10	0,0	80,0	10,0	10,0	0,0
Bor	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	216	0,5	11,1	46,8	35,6	6,0
Hrast	40	0,0	5,0	60,0	32,5	2,5
Pl. lst.	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	4	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Skupaj iglavci	91	0,0	34,1	60,4	4,4	1,1
Skupaj listavci	262	0,4	9,9	48,5	35,5	5,7
Skupaj	353	0,3	16,1	51,6	27,5	4,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,8
Veje	0,4
Osutost	0,1
Skupaj	2,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	6.133	9.791	159,6	59,9
Listavci	10.202	6.520	63,9	39,9
Skupaj	16.335	16.311	99,9	99,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	57,9	25,3	7,9
Jelka	1,1	26,7	0,1
Bor	0,7	4,7	0,1
Macesen	0,3	3,3	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	36,1	9,4	4,9
Hrast	2,3	2,7	0,3
Pl. lst.	0,8	17,2	0,1
Dr. tr. lst.	0,5	10,4	0,1
Meh. lst.	0,3	5,1	0,0
Skupaj iglavci	60,0	23,5	8,1
Skupaj listavci	40,0	8,3	5,4
Skupaj	100,0	13,5	13,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	10,1	19,1	20,6	19,4	36,1	23,5	19,6
Listavci	7,1	7,5	8,6	8,3	10,8	8,3	13,0
Skupaj	7,9	9,8	11,7	13,2	27,1	13,5	32,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2000 do 2020

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. Igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2000	26,3	0,8	4,0	1,0	0,0	51,0	14,7	0,3	0,7	1,2
2010	31,1	0,5	2,0	1,0	0,0	52,0	11,5	0,6	0,6	0,7
2020	28,6	0,7	0,6	0,5	0,0	60,9	7,2	0,5	0,4	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	5.883	16,0											
Listavci	14.231	16,9											
Skupaj	20.114	16,6											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.												
Nega mladja	ha	0,75	0,75											
Nega gošče	ha	1,91	1,91											
Nega letvenjaka	ha	14,04	14,04											
Nega ml. drogovnjaka	ha	22,74	22,74											
Ostala varstvena dela - žuželke	dni	5,00	5,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,30	3,00											

Rastičnogojitveni razred: 4 -alpska bukovja - 00904

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.266,47	36,37	10,87	1.313,71
Delež (%)	96,4	2,8	0,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,5	13,1	20,1	28,6	33,7	45,8	137,4
Jelka	2,2	7,2	14,7	29,8	46,1	3,0	8,9
Bor	3,7	13,9	24,5	37,4	20,5	0,2	0,7
Macesen	0,4	1,8	89,4	3,5	4,9	0,6	1,9
Bukev	8,9	23,3	29,9	24,0	13,9	46,5	139,7
Hrast	6,8	24,9	28,3	14,6	25,4	0,5	1,4
Pl. lst.	12,6	27,0	30,5	17,2	12,7	2,1	6,2
Dr. tr. lst.	15,3	34,4	30,6	12,5	7,2	0,7	2,1
Meh. lst.	18,6	29,4	25,4	15,8	10,8	0,6	1,9
Iglavci	4,3	12,6	20,7	28,4	34,0	49,6	149,0
Listavci	9,3	23,7	29,9	23,3	13,8	50,4	151,3
Skupaj	6,8	18,2	25,4	25,8	23,8	100,0	300,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,23	0,54	0,69	0,76	0,58	47,7	2,80
Listavci	0,58	0,92	0,84	0,52	0,22	52,3	3,07
Skupaj:	0,81	1,46	1,53	1,28	0,80	100,0	5,87

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	428,76	32,6	577,15	44,0	307,80	23,4	0,00	0,0	1.313,71	100,0
Skupaj vsi gozdovi	428,76	32,6	577,15	44,0	307,80	23,4	0,00	0,0	1.313,71	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	16,4	11,2	27,6	14,5	26,0	40,5	30,9	37,2	68,1	22,8
30 - 49 cm	1,4	0,4	1,8	1,8	2,2	4,0	3,2	2,6	5,8	9,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,8
Skupaj	17,8	11,6	29,4	16,3	28,5	44,8	34,1	40,1	74,2	32,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	144,26	11,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	96,47	7,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	328,48	25,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	353,64	26,9	147,10	41,6	11,8	60,6	26,7	0,9	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	390,86	29,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	1.313,71	100,0	147,10	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	36,22	0,58	0,01	1,11	0,00	97,68	0,05	4,09	5,01	2,35	147,10
%	3,10	0,05	0,00	0,09	0,00	8,35	0,00	0,35	0,43	0,20	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	374	0,8	24,1	59,3	14,2	1,6
Jelka	56	3,6	32,1	58,9	5,4	0,0
Macesen	4	0,0	25,0	50,0	25,0	0,0
Bukev	481	1,0	21,0	49,7	24,1	4,2
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Pl. list.	24	0,0	20,8	37,5	41,7	0,0
Dr. tr. list.	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Meh. list.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	434	1,2	25,1	59,2	13,1	1,4
Skupaj listavci	510	1,0	21,0	49,0	24,7	4,3
Skupaj	944	1,1	22,9	53,6	19,4	3,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,1
Veje	1,0
Osutost	0,3
Skupaj	3,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	32.444	69.055	212,8	119,4
Listavci	25.370	13.471	53,1	23,3
Skupaj	57.814	82.526	142,7	142,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	82,4	33,6	16,9
Jelka	1,1	4,2	0,2
Bor	0,0	2,2	0,0
Macesen	0,1	4,7	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	15,6	8,0	3,2
Hrast	0,1	4,9	0,0
Pl. lst.	0,3	2,2	0,1
Dr. tr. lst.	0,2	5,8	0,0
Meh. lst.	0,2	3,7	0,0
Skupaj iglavci	83,7	30,7	17,1
Skupaj listavci	16,3	7,6	3,3
Skupaj	100,0	20,5	20,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	9,0	17,5	27,4	34,2	41,6	30,7	52,8
Listavci	3,6	6,1	7,1	11,4	9,1	7,6	10,3
Skupaj	5,6	10,9	17,1	26,6	32,9	20,5	63,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2000 do 2020

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2000	52,5	4,8	0,2	0,4	0,0	37,7	0,3	2,0	1,1	1,0
2010	50,2	5,1	0,1	0,4	0,0	39,8	0,3	2,6	0,6	0,9
2020	45,8	3,0	0,2	0,6	0,0	46,5	0,5	2,1	0,7	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	34.308	17,5											
Listavci	31.722	16,0											
Skupaj	66.030	16,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	8,60	8,60											
Obžetev	ha	5,30	21,20											
Nega mladja	ha	9,06	9,06											
Nega gošče	ha	9,05	9,05											
Nega letvenjaka	ha	19,50	19,50											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	14,75	14,75											
Varstvo pred žuželkami	dni	30,00	30,00											
Zaščita s premazom	ha	1,80	9,00											
Zaščita s količenjem	kos	8.200,00	8.200,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,10	11,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,00	10,00											

Rastičnogojitveni razred: 5 -podgorska bukovja - 00905**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	745,35	64,74	1,75	811,84
Delež (%)	91,8	8,0	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,0	11,9	21,0	28,3	33,8	44,3	115,6
Jelka	2,6	6,7	19,7	28,3	42,7	0,8	2,1
Bor	5,8	11,5	27,0	31,5	24,2	0,5	1,3
Macesen	4,6	13,8	12,0	20,9	48,7	1,1	2,8
Bukev	10,5	24,6	33,4	20,0	11,5	37,9	99,0
Hrast	12,4	30,8	30,5	16,3	10,0	2,4	6,3
Pl. lst.	11,6	24,7	33,7	19,4	10,6	9,4	24,7
Dr. tr. lst.	12,0	25,4	32,9	18,9	10,8	2,8	7,3
Meh. lst.	24,1	23,3	27,1	18,7	6,8	0,8	2,2
Iglavci	5,0	11,8	20,8	28,1	34,3	46,6	121,7
Listavci	11,1	24,9	33,2	19,6	11,2	53,4	139,5
Skupaj	8,2	18,8	27,5	23,6	21,9	100,0	261,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,25	0,46	0,67	0,74	0,62	39,3	2,74
Listavci	1,28	1,34	1,06	0,42	0,14	60,7	4,23
Skupaj:	1,53	1,80	1,73	1,16	0,76	100,0	6,97

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	24,81	3,1	86,68	10,7	700,35	86,2	0,00	0,0	811,84	100,0
Skupaj vsi gozdovi	24,81	3,1	86,68	10,7	700,35	86,2	0,00	0,0	811,84	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	3,4	7,0	10,4	3,6	13,9	17,5	7,0	20,9	27,9	10,0
30 - 49 cm	0,9	0,2	1,1	1,1	0,7	1,8	2,0	0,9	2,9	5,0
50 in več cm	0,0	0,2	0,2	0,5	0,0	0,5	0,5	0,2	0,7	2,3

Skupaj	4,3	7,4	11,7	5,2	14,6	19,8	9,5	22,0	31,5	17,3
---------------	------------	------------	-------------	------------	-------------	-------------	------------	-------------	-------------	-------------

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	87,71	10,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	75,99	9,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	187,90	23,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	267,44	33,0	108,47	40,6	17,4	46,2	31,8	4,6
RAZNOMERNO (sk-gnz)	192,80	23,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	811,84	100,0	108,47	13,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	24,40	0,09	1,76	0,00	0,00	59,88	1,47	8,43	7,62	4,82	108,47
%	3,37	0,01	0,24	0,00	0,00	8,27	0,20	1,16	1,05	0,67	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	186	2,2	28,0	56,9	11,3	1,6
Jelka	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Bor	8	0,0	12,5	75,0	12,5	0,0
Macesen	2	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0
Bukev	161	1,9	16,1	47,9	27,3	6,8
Hrast	11	0,0	9,1	45,4	36,4	9,1
Pl. lst.	59	3,4	15,3	54,2	23,7	3,4
Dr. tr. lst.	17	0,0	11,8	29,4	17,6	41,2
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	200	2,5	27,0	57,5	11,5	1,5
Skupaj listavci	249	2,0	15,3	47,8	26,5	8,4
Skupaj	449	2,2	20,5	52,2	19,8	5,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,0
Veje	0,4
Osutost	0,3
Skupaj	3,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	20.183	38.173	189,1	97,0
Listavci	19.168	12.273	64,0	31,2
Skupaj	39.351	50.446	128,2	128,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	73,5	31,8	15,4
Jelka	0,6	20,6	0,1
Bor	1,5	32,5	0,3
Macesen	0,1	3,4	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	19,4	12,7	4,1
Hrast	1,2	11,6	0,3
Pl. list.	2,4	4,6	0,5
Dr. tr. list.	1,0	5,8	0,2
Meh. list.	0,3	12,1	0,1
Skupaj iglavci	75,7	31,4	15,9
Skupaj listavci	24,3	10,3	5,1
Skupaj	100,0	21,0	21,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	13,1	18,9	29,9	30,5	44,4	31,4	45,5
Listavci	5,8	7,7	10,8	14,1	12,3	10,3	14,6
Skupaj	8,1	11,9	19,1	24,3	33,2	21,0	60,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2000 do 2020

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2000	49,6	0,7	1,8	1,6	0,0	30,0	2,2	4,6	4,9	4,6
2010	48,5	0,6	1,0	0,5	0,0	32,1	2,2	10,9	3,7	0,5
2020	44,3	0,8	0,5	1,1	0,0	37,9	2,4	9,4	2,8	0,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	18.188	18,4											
Listavci	20.121	17,8											
Skupaj	38.309	18,1											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	3,00	3,00											
Sadnja	ha	3,70	3,70											
Obžetev	ha	1,20	4,80											
Nega mladja	ha	2,89	2,89											
Nega gošče	ha	12,33	12,33											
Nega letvenjaka	ha	17,35	17,35											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	23,48	23,48											
Varstvo pred žuželkami	dni	30,00	30,00											
Zaščita s premazom	ha	0,70	3,50											
Zaščita s količenjem	kos	6.400,00	6.400,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,20	2,60											
Vzdrževanje travinj	ha	0,40	4,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,50	15,00											

Rastičnogojitveni razred: 6 – gradnovi, gabrovi in mešani listnati gozdovi - 00906**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	328,02	37,33	20,95	386,30
Delež (%)	84,9	9,7	5,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,8	8,1	33,6	19,3	34,2	30,0	89,7
Jelka	4,9	6,4	31,1	17,2	40,4	0,6	1,7
Bor	1,2	73,5	17,2	3,4	4,7	4,2	12,5
Bukev	8,7	21,7	26,1	17,5	26,0	32,5	97,9
Hrast	8,5	21,9	26,9	16,5	26,2	4,9	14,6
Pl. lst.	11,9	22,4	26,2	16,5	23,0	18,7	55,9
Dr. tr. lst.	10,2	23,2	27,1	17,1	22,4	8,2	24,6
Meh. lst.	20,2	28,8	21,7	12,2	17,1	0,9	2,6
Iglavci	4,3	15,9	31,6	17,4	30,8	34,7	103,9
Listavci	9,9	22,2	26,3	17,0	24,6	65,3	195,6
Skupaj	8,0	20,0	28,2	17,1	26,7	100,0	299,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,34	0,67	0,87	0,35	0,39	34,9	2,62
Listavci	1,30	1,48	1,12	0,52	0,47	65,1	4,89
Skupaj:	1,64	2,15	1,99	0,87	0,86	100,0	7,51

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	134,51	34,8	251,79	65,2	0,00	0,0	386,30	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	134,51	34,8	251,79	65,2	0,00	0,0	386,30	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,0	2,9	3,9	3,4	8,3	11,7	4,4	11,2	15,6	5,4
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	2,4	0,0	2,4	2,4	3,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,0	2,9	3,9	3,4	10,7	14,1	4,4	13,6	18,0	9,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	22,47	5,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	51,03	13,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	46,98	12,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	98,98	25,6	40,22	40,6	12,7	43,8	43,5	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	166,84	43,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	386,30	100,0	40,22	10,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	6,70	0,01	1,17	0,00	0,00	8,37	1,01	11,47	6,12	5,37	40,22
%	1,84	0,00	0,32	0,00	0,00	2,30	0,28	3,15	1,68	1,48	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	67	4,5	31,3	50,8	13,4	0,0
Jelka	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bor	19	0,0	21,1	63,1	10,5	5,3
Bukev	64	6,3	23,4	45,3	25,0	0,0
Hrast	17	5,9	17,6	47,1	29,4	0,0
Pl. lst.	46	4,3	15,2	54,4	23,9	2,2
Dr. tr. lst.	17	0,0	0,0	0,0	58,8	41,2
Skupaj iglavci	88	3,4	30,7	52,3	12,5	1,1
Skupaj listavci	144	4,9	17,4	42,9	29,2	5,6
Skupaj	232	4,3	22,4	46,6	22,8	3,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,8
Veje	1,0
Osutost	0,6
Skupaj	2,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	5.759	6.341	110,1	40,8
Listavci	9.793	3.427	35,0	22,0
Skupaj	15.552	9.769	62,8	62,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	59,9	19,0	5,5
Jelka	0,8	7,5	0,1
Bor	4,0	6,0	0,4
Macesen	0,2	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	14,3	5,6	1,3
Hrast	6,2	7,7	0,6
Pl. lst.	7,1	2,9	0,6
Dr. tr. lst.	6,4	5,4	0,6
Meh. lst.	1,1	20,4	0,1
Skupaj iglavci	64,9	16,6	5,9
Skupaj listavci	35,1	5,0	3,2
Skupaj	100,0	9,1	9,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	20,5	16,9	19,6	12,8	17,4	16,6	15,3
Listavci	3,0	4,0	4,3	5,9	7,7	5,0	8,2
Skupaj	6,2	7,9	8,6	8,9	12,5	9,1	23,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2000 do 2020

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2000	32,9	0,6	2,3	0,0	0,0	21,1	9,4	9,5	14,0	10,2
2010	28,7	0,9	6,0	0,0	0,0	23,2	7,3	22,6	10,8	0,5
2020	30,0	0,6	4,2	0,0	0,0	32,5	4,9	18,7	8,2	0,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Iglavci	7.026	17,5							
Listavci	12.791	16,9							
Skupaj	19.817	17,1							
Neizkor.drevje	Iglavci								
	Listavci								
	Skupaj								

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
		dejan.	s ponov.							
Nega gošče	ha	2,21	2,21							
Nega letvenjaka	ha	7,93	7,93							
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,14	5,14							
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00							

Rastičnogojitveni razred: 7 – varovalni gozdovi - 00907**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	310,40	70,62	41,11	422,13
Delež (%)	73,6	16,7	9,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,1	24,1	35,3	26,6	6,9	22,6	58,1
Jelka	11,0	20,1	40,4	25,3	3,2	0,8	2,1
Bor	3,1	1,8	1,8	0,2	93,1	4,0	10,3
Macesen	10,8	32,2	29,9	24,3	2,8	0,0	0,1
Bukev	9,7	19,9	30,0	23,6	16,8	57,3	146,7
Hrast	20,5	35,1	20,1	21,8	2,5	0,5	1,2
Pl. Ist.	21,4	22,0	17,6	16,9	22,1	1,3	3,3
Dr. tr. Ist.	45,5	45,9	8,1	0,3	0,2	7,5	19,1
Meh. Ist.	37,8	23,3	30,2	7,5	1,2	6,0	15,5
Iglavci	6,6	20,7	30,6	22,7	19,4	27,5	70,6
Listavci	16,0	23,0	27,5	19,7	13,8	72,5	185,9
Skupaj	13,4	22,4	28,4	20,5	15,3	100,0	256,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,20	0,46	0,56	0,35	0,09	29,5	1,67
Listavci	1,20	1,06	0,93	0,53	0,27	70,5	3,99
Skupaj:	1,40	1,52	1,49	0,88	0,36	100,0	5,66

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	120,54	28,6	301,59	71,4	0,00	0,0	0,00	0,0	422,13	100,0
Skupaj vsi gozdovi	120,54	28,6	301,59	71,4	0,00	0,0	0,00	0,0	422,13	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	20,0	0,0	20,0	20,0	0,0	20,0	40,0	0,0	40,0	12,8
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	20,0	0,0	20,0	20,0	0,0	20,0	40,0	0,0	40,0	12,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	2,34	0,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	419,79	99,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	422,13	100,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odljučna	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	7	0,0	57,1	42,9	0,0	0,0
Skupaj iglavci	7	0,0	57,1	42,9	0,0	0,0
Skupaj	7	0,0	57,1	42,9	0,0	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	330	1.143	346,5	119,1
Listavci	630	1.103	175,0	114,9
Skupaj	960	2.246	234,0	234,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	46,8	6,2	1,1
Jelka	3,7	4,4	0,1
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,4	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	45,4	1,9	1,1
Hrast	1,1	4,7	0,0
Pl. lst.	1,6	3,2	0,0
Dr. tr. lst.	0,7	0,2	0,0
Meh. lst.	0,3	0,2	0,0
Skupaj iglavci	50,9	4,4	1,2
Skupaj listavci	49,1	1,6	1,2
Skupaj	100,0	2,4	2,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,9	2,8	2,8	6,1	6,8	4,4	2,6
Listavci	0,7	1,7	1,7	3,7	0,6	1,6	2,5
Skupaj	1,0	2,0	2,0	4,7	3,2	2,4	5,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2000 do 2020

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2000	15,7	0,6	8,0	0,0	0,0	59,0	0,4	1,5	10,7	4,1
2010	17,9	2,0	7,3	0,0	0,0	57,0	0,6	1,2	9,8	4,2
2020	22,6	0,8	4,0	0,0	0,0	57,3	0,5	1,3	7,5	6,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	260	0,9											
Listavci	210	0,3											
Skupaj	470	0,4											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Varstvo pred erozijo	dni	90,00	90,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00											

13.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	5.028,69	198,2	133,9	332,1	4,48	3,19	7,67	19,8	16,7	18,6	80,4
VAROVALNI GOZDOVI	310,40	72,4	179,8	252,1	1,66	3,95	5,61	1,1	0,4	0,6	2,5
Skupaj vsi gozdovi	5.339,09	190,9	136,6	327,5	4,32	3,23	7,55	19,4	15,5	17,8	77,1

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	429,16	8,0
Drogovnjak	505,25	9,5
Debeljak	1.441,85	27,0
Sestoj v obnovi	1.286,13	24,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.676,70	31,4
Skupaj:	5.339,09	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	50,6
Jelka	6,5
Bor	0,9
Macesen	0,3
Bukev	33,2
Hrast	1,6
Pl. lst.	4,5
Dr. tr. lst.	1,8
Meh. lst.	0,7
Iglavci	58,3
Listavci	41,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,7	13,5	21,9	27,1	31,8	58,3	190,9
Listavci	11,0	24,7	29,9	20,8	13,6	41,7	136,6
Skupaj	7,9	18,2	25,2	24,5	24,2	100,0	327,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	197.831	19,4											
Listavci	112.792	15,5											
Skupaj	310.623	17,8											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	6,40	6,40											
Sadnja	ha	19,80	19,80											
Obžetev	ha	11,70	46,80											
Nega mladja	ha	13,79	13,79											
Nega gošče	ha	42,33	42,33											
Nega letvenjaka	ha	102,49	102,49											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	132,36	132,36											
Varstvo pred erozijo	dni	90,00	90,00											
Varstvo pred žuželkami	dni	100,00	100,00											
Zaščita s premazom	ha	5,20	26,00											
Zaščita s količenjem	kos	18.600,00	18.600,00											
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,20	2,60											
Vzdrževanje travinj	ha	3,50	35,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	4,50	45,00											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondni po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
	igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	PR	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	225,39	154,8	127,9	282,7	3,46	3,19	6,65	21,1	17,7	19,5	83,1
VAROVALNI GOZDOVI	70,62	88,0	262,3	350,3	2,25	5,00	7,25	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	296,01	138,9	160,0	298,8	3,17	3,62	6,79	17,9	10,8	14,1	61,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	19,67	6,6
Drogovnjak	30,68	10,4
Debeljak	38,48	13,0
Sestoj v obnovi	69,48	23,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	137,70	46,5
Skupaj:	296,01	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	41,9
Jelka	3,0
Bor	1,4
Macesen	0,1
Bukev	42,9
Hrast	2,0
Pl. Ist.	4,4
Dr. tr. Ist.	2,2
Meh. Ist.	2,0
Iglavci	46,5
Listavci	53,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,3	14,5	21,9	28,6	29,7	46,5	138,8
Listavci	11,2	22,5	26,8	22,4	17,1	53,5	160,0
Skupaj	8,5	18,7	24,5	25,3	23,0	100,0	298,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	7.363	17,9											
Listavci	5.091	10,8											
Skupaj	12.454	14,1											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	0,30	0,30											
Sadnja	ha	0,30	0,30											
Obžetev	ha	0,20	0,80											
Nega mladja	ha	0,51	0,51											
Nega gošče	ha	2,41	2,41											
Nega letvenjaka	ha	4,23	4,23											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,69	7,69											
Zaščita s količenjem	kos	200,00	200,00											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	74,23	114,6	178,0	292,6	2,82	4,28	7,10	16,8	11,1	13,4	55,0
VAROVALNI GOZDOVI	41,11	27,2	100,8	128,0	0,73	2,60	3,33	1,8	0,2	0,6	2,2
Skupaj vsi gozdovi	115,34	83,5	150,5	233,9	2,07	3,68	5,76	15,1	8,5	10,9	44,1

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	7,71	6,7
Drogovnjak	9,57	8,3
Debeljak	20,73	18,0
Sestoj v obnovi	17,52	15,2
Raznomerno (sk-gnz)	59,81	51,8
Skupaj:	115,34	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	32,2
Jelka	1,0
Bor	1,4
Macesen	1,2
Bukev	46,9
Hrast	4,9
Pl. Ist.	4,8
Dr. tr. Ist.	3,6
Meh. Ist.	4,2
Iglavci	35,7
Listavci	64,3
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,6	15,2	36,6	23,8	18,8	35,7	83,5
Listavci	13,9	26,5	33,2	15,1	11,3	64,3	150,5
Skupaj	10,9	22,4	34,5	18,2	14,0	100,0	233,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	1.449	15,1											
Listavci	1.482	8,5											
Skupaj	2.931	10,9											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	0,50	0,50											
Sadnja	ha	0,50	0,50											
Obžetev	ha	0,20	0,80											
Nega mladja	ha	0,01	0,01											
Nega gošče	ha	0,14	0,14											
Nega letvenjaka	ha	0,77	0,77											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,11	0,11											
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00											
Zaščita s premazom	ha	0,20	1,00											
Zaščita s količenjem	kos	1.000,00	1.000,00											

13.1.4 OBRAZEC E2revir: Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja

Revir: Ribno - 2420

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.029,95	73,09	15,82	2.118,86
Delež (%)	95,9	3,4	0,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,6	13,5	21,1	27,6	32,2	53,5	171,1
Jelka	5,1	12,4	18,8	26,5	37,2	8,1	25,9
Bor	2,7	61,8	18,9	10,8	5,8	0,8	2,7
Macesen	9,2	15,6	20,0	23,9	31,3	0,1	0,2
Bukev	11,3	25,5	31,2	20,7	11,3	31,6	100,8
Hrast	11,6	29,5	28,4	13,0	17,5	0,6	1,9
Pl. lst.	15,8	26,5	30,5	16,2	11,0	3,6	11,4
Dr. tr. lst.	23,1	34,0	25,2	9,8	7,9	1,0	3,3
Meh. lst.	20,1	31,5	27,2	12,9	8,3	0,7	2,1
Iglavci	5,5	14,0	20,8	27,3	32,4	62,6	199,9
Listavci	12,2	26,0	30,8	19,7	11,3	37,4	119,4
Skupaj	8,0	18,5	24,6	24,4	24,5	100,0	319,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,54	0,94	1,04	1,07	0,87	61,4	4,46
Listavci	0,73	0,87	0,72	0,35	0,14	38,6	2,80
Skupaj:	1,27	1,81	1,76	1,42	1,01	100,0	7,26

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	131,08	6,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	214,55	10,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	520,05	24,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	553,11	26,1	254,27	46,0	33,0	38,0	26,7	2,3	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	700,07	33,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	2.118,86	100,0	254,27	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	25.074	32.450	0	0	0	23.524	81.048	19,1	85,7
	%	30,9	40,1	0,0	0,0	0,0	29,0	100,0		
Listavci	m ³	16.290	20.204	0	0	0	3.007	39.501	15,6	66,5
	%	41,2	51,2	0,0	0,0	0,0	7,6	100,0		
Skupaj	m ³	41.364	52.654	0	0	0	26.531	120.549	17,8	78,3
	%	34,3	43,7	0,0	0,0	0,0	22,0	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	0,40	0,00	0,00	0,40
Sadnja	ha	6,10	0,00	0,00	6,10
Obžetev	ha	15,20	0,00	0,00	15,20
Nega mladja	ha	3,04	0,00	0,00	3,04
Nega gošče	ha	13,31	0,13	0,07	13,51
Nega letvenjaka	ha	32,47	1,32	0,29	34,08
Nega ml. Drogovnjaka	ha	33,92	3,09	0,00	37,01
Varstvo pred žuželkami	dni	40,00	0,00	0,00	40,00
Zaščita s premazom	ha	11,00	0,00	0,00	11,00
Zaščita s količenjem	kos	4.600,00	0,00	0,00	4.600,00
Vzdrževanje grmišč	ha	2,00	0,00	0,00	2,00
Vzdrževanje travinj	ha	19,00	0,00	0,00	19,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	10,00	0,00	0,00	10,00

Revir: Radovljica - 2421

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.435,36	60,08	49,61	1.545,05
Delež (%)	92,9	3,9	3,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,2	14,3	23,2	27,2	29,1	57,6	198,7
Jelka	8,8	16,8	24,2	24,6	25,6	7,7	26,6
Bor	3,6	19,9	24,5	16,1	35,9	0,4	1,3
Macesen	1,2	1,5	94,6	2,3	0,4	0,4	1,5
Bukev	12,4	25,0	29,8	19,7	13,1	25,5	88,0
Hrast	9,2	21,6	22,8	19,6	26,8	1,3	4,5
Pl. lst.	11,4	24,2	28,7	18,7	17,0	5,0	17,4
Dr. tr. lst.	12,5	23,3	26,2	19,8	18,2	1,5	5,2
Meh. lst.	29,6	20,8	26,0	14,5	9,1	0,6	2,2
Iglavci	6,5	14,5	23,8	26,7	28,5	66,0	228,2
Listavci	12,4	24,6	29,1	19,5	14,4	34,0	117,4
Skupaj	8,5	17,9	25,7	24,2	23,7	100,0	345,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,80	1,15	1,38	1,20	0,88	65,4	5,41
Listavci	0,76	0,86	0,70	0,36	0,18	34,6	2,86
Skupaj:	1,56	2,01	2,08	1,56	1,06	100,0	8,27

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	204,57	13,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	210,88	13,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	413,57	26,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	362,54	23,5	165,32	45,6	19,6	60,5	18,9	1,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	353,49	22,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	1.545,05	100,0	165,32	10,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	23.528	25.734	0	0	0	23.404	72.666	20,6	86,9
	%	32,4	35,4	0,0	0,0	0,0	32,2	100,0		
Listavci	m ³	12.104	16.569	0	0	0	1.799	30.472	16,8	69,0
	%	39,7	54,4	0,0	0,0	0,0	5,9	100,0		
Skupaj	m³	35.632	42.303	0	0	0	25.203	103.138	19,3	80,7
	%	34,5	41,1	0,0	0,0	0,0	24,4	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	3,30	0,00	0,00	3,30
Sadnja	ha	11,00	0,00	0,00	11,00
Obžetev	ha	22,00	0,00	0,00	22,00
Nega mladja	ha	9,50	0,51	0,01	10,02
Nega gošče	ha	19,18	2,03	0,02	21,23
Nega letvenjaka	ha	34,03	1,39	0,00	35,42
Nega ml. Drogovnjaka	ha	60,61	1,27	0,09	61,97
Varstvo pred žuželkami	dni	20,00	0,00	0,00	20,00
Zaščita s premazom	ha	11,00	0,00	0,00	11,00
Zaščita s količenjem	kos	13.400,00	0,00	0,00	13.400,00
Zaščita z ograjo	m	400,00	0,00	0,00	400,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,60	0,00	0,00	0,60
Vzdrževanje travinj	ha	4,00	0,00	0,00	4,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	15,00	0,00	0,00	15,00

Revir: Podnart - 2422**Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.873,78	162,84	49,91	2.086,53
Delež (%)	89,8	7,8	2,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,7	11,8	22,5	28,1	32,9	39,8	124,7
Jelka	5,3	10,5	17,9	28,2	38,1	3,1	9,8
Bor	4,1	6,2	11,4	17,6	60,7	1,5	4,6
Macesen	11,5	15,7	16,7	21,3	34,8	0,5	1,7
Bukev	8,4	23,1	29,7	23,3	15,5	43,0	134,5
Hrast	8,7	24,1	30,6	22,2	14,4	3,1	9,8
Pl. Ist.	9,9	24,3	29,0	19,2	17,6	4,9	15,5
Dr. tr. Ist.	20,4	31,0	21,8	13,8	13,0	3,0	9,3
Meh. Ist.	31,3	24,1	27,5	11,4	5,7	1,1	3,3
Iglavci	4,8	11,6	21,8	27,7	34,1	45,0	140,7
Listavci	9,6	23,7	29,3	22,1	15,3	55,0	172,3
Skupaj	7,5	18,3	25,8	24,6	23,8	100,0	313,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,38	0,56	0,79	0,77	0,58	43,3	3,07
Listavci	0,91	1,24	1,03	0,58	0,27	56,7	4,02
Skupaj:	1,29	1,80	1,82	1,35	0,85	100,0	7,09

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	120,89	5,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	120,07	5,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	567,44	27,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	457,48	21,9	208,08	45,5	23,6	67,5	7,6	1,3	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	820,65	39,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	2.086,53	100,0	208,08	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	14.645	22.338	0	0	0	15.946	52.929	18,0	82,5
	%	27,7	42,2	0,0	0,0	0,0	30,1	100,0		
Listavci	m ³	26.238	20.474	0	0	0	2.680	49.392	13,7	58,9
	%	53,1	41,5	0,0	0,0	0,0	5,4	100,0		
Skupaj	m³	40.883	42.812	0	0	0	18.626	102.321	15,7	69,1
	%	40,0	41,8	0,0	0,0	0,0	18,2	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	2,70	0,30	0,50	3,50
Sadnja	ha	2,70	0,30	0,50	3,50
Obžetev	ha	9,60	0,80	0,80	11,20
Nega mladja	ha	1,25	0,00	0,00	1,25
Nega gošče	ha	9,84	0,25	0,05	10,14
Nega letvenjaka	ha	35,99	1,52	0,48	37,99
Nega ml. Drogovnjaka	ha	37,83	3,33	0,02	41,18
Varstvo pred erozijo	dni	90,00	0,00	0,00	90,00
Varstvo pred žuželkami	dni	40,00	0,00	10,00	50,00
Zaščita s premazom	ha	4,00	0,00	1,00	5,00
Zaščita s količenjem	kos	600,00	200,00	1.000,00	1.800,00
Vzdrževanje travinj	ha	12,00	0,00	0,00	12,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	20,00	0,00	0,00	20,00

13.1.5 OBRAZEC E2 - Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin za GGE Radovljica DBS

Občina: Bled - 003

Preglednica/LP: Površina občine po obliki in lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.957,28	65,00	15,58	2.037,86
Delež (%)	96,0	3,2	0,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,7	13,7	21,1	27,5	32,0	53,4	169,6
Jelka	5,1	12,6	18,6	26,4	37,3	8,1	25,6
Bor	2,7	61,7	18,9	10,8	5,9	0,9	2,8
Macesen	10,3	14,7	17,9	23,7	33,4	0,0	0,2
Bukev	11,4	25,5	31,0	20,7	11,4	31,6	100,4
Hrast	11,6	29,5	28,4	13,0	17,5	0,6	1,9
Pl. lst.	16,1	26,4	30,1	16,1	11,3	3,6	11,3
Dr. tr. lst.	23,2	34,0	25,1	9,8	7,9	1,1	3,4
Meh. lst.	20,3	31,6	27,0	12,9	8,2	0,7	2,1
Iglavci	5,6	14,3	20,7	27,1	32,3	62,4	198,1
Listavci	12,4	26,0	30,6	19,7	11,3	37,6	119,1
Skupaj	8,1	18,7	24,5	24,3	24,4	100,0	317,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,55	0,95	1,03	1,06	0,86	61,2	4,44
Listavci	0,74	0,87	0,72	0,35	0,14	38,8	2,81
Skupaj:	1,29	1,82	1,75	1,41	1,00	100,0	7,25

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	129,42	6,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	208,47	10,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	474,25	23,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	535,33	26,3	241,76	45,2	31,1	38,6	27,9	2,4	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	690,39	33,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	2.037,86	100,0	241,76	11,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	24.429	30.570	0	0	0	22.231	77.230	19,1	85,4
	%	31,6	39,6	0,0	0,0	0,0	28,8	100,0		
Listavci	m ³	15.777	19.288	0	0	0	2.612	37.677	15,5	65,7
	%	41,9	51,2	0,0	0,0	0,0	6,9	100,0		
Skupaj	m³	40.206	49.858	0	0	0	24.843	114.907	17,8	77,7
	%	35,0	43,4	0,0	0,0	0,0	21,6	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	0,40	0,00	0,00	0,40
Sadnja	ha	6,10	0,00	0,00	6,10
Obžetev	ha	15,20	0,00	0,00	15,20
Nega mladja	ha	3,04	0,00	0,00	3,04
Nega gošče	ha	12,80	0,02	0,07	12,89
Nega letvenjaka	ha	31,03	0,95	0,29	32,27
Nega ml. Drogovnjaka	ha	33,51	3,09	0,00	36,60
Varstvo pred žuželkami	dni	40,00	0,00	0,00	40,00
Zaščita s premazom	ha	11,00	0,00	0,00	11,00
Zaščita s količenjem	kos	4.600,00	0,00	0,00	4.600,00
Vzdrževanje grmišč	ha	2,00	0,00	0,00	2,00
Vzdrževanje travinj	ha	19,00	0,00	0,00	19,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	10,00	0,00	0,00	10,00

Občina: Bohinj - 004

Preglednica/LP: Površina občine po obliki in lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	72,67	8,09	0,24	81,00
Delež (%)	89,7	10,0	0,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,5	9,2	21,3	30,3	35,7	56,1	208,1
Jelka	4,4	9,4	22,0	28,9	35,3	9,5	35,3
Bor	28,5	14,3	28,6	28,6	0,0	0,0	0,1
Macesen	2,1	20,8	33,3	25,0	18,8	0,2	0,6
Bukev	7,7	25,0	36,1	21,3	9,9	30,0	111,0
Pl. lst.	9,9	27,9	39,2	18,3	4,7	3,7	13,5
Dr. tr. lst.	11,1	20,4	42,5	20,4	5,6	0,2	0,7
Meh. lst.	14,1	29,3	36,4	11,1	9,1	0,3	1,2
Iglavci	3,7	9,2	21,5	30,1	35,5	65,9	244,0
Listavci	8,0	25,3	36,6	20,8	9,3	34,1	126,4
Skupaj	5,1	14,7	26,6	27,0	26,6	100,0	370,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,46	0,74	1,29	1,42	1,17	66,1	5,08
Listavci	0,42	0,82	0,86	0,38	0,12	33,9	2,61
Skupaj:	0,88	1,56	2,15	1,80	1,29	100,0	7,69

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	1,66	2,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	6,08	7,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	45,80	56,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	17,78	22,0	12,51	70,4	69,0	26,1	4,3	0,6	
RAZNOMERNO (sk-grnz)	9,68	12,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	81,00	100,0	12,51	15,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	645	1.880	0	0	0	1.293	3.818	19,3	92,8
	%	16,9	49,2	0,0	0,0	0,0	33,9	100,0		
Listavci	m ³	513	916	0	0	0	395	1.824	17,8	86,4
	%	28,1	50,2	0,0	0,0	0,0	21,7	100,0		
Skupaj	m³	1.158	2.796	0	0	0	1.688	5.642	18,8	90,6
	%	20,5	49,6	0,0	0,0	0,0	29,9	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Nega gošče	ha	0,51	0,11	0,00	0,62
Nega letvenjaka	ha	1,44	0,37	0,00	1,81
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,41	0,00	0,00	0,41

Občina: Radovljica - 102**Preglednica/LP: Površina občine po obliki in lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.309,14	222,92	99,52	3.631,58
Delež (%)	91,2	6,1	2,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,5	13,1	22,9	27,6	30,9	47,7	156,2
Jelka	7,6	14,7	22,1	25,8	29,8	5,2	17,0
Bor	4,0	8,6	13,7	17,4	56,3	1,0	3,2
Macesen	7,4	10,0	47,9	13,7	21,0	0,5	1,6
Bukev	9,7	23,7	29,8	22,1	14,7	35,1	114,7
Hrast	8,8	23,4	28,7	21,6	17,5	2,3	7,6
Pl. Ist.	10,6	24,3	28,8	19,0	17,3	5,0	16,3
Dr. tr. Ist.	18,1	28,7	23,1	15,6	14,5	2,3	7,5
Meh. Ist.	30,7	23,0	27,0	12,4	6,9	0,9	2,8
Iglavci	5,7	13,2	22,9	27,1	31,1	54,4	178,0
Listavci	10,6	24,0	29,2	21,2	15,0	45,6	149,0
Skupaj	7,9	18,1	25,8	24,4	23,8	100,0	326,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,56	0,81	1,04	0,96	0,71	53,6	4,07
Listavci	0,84	1,08	0,89	0,48	0,23	46,4	3,53
Skupaj:	1,40	1,89	1,93	1,44	0,94	100,0	7,60

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	325,46	9,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	330,95	9,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	981,01	27,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	820,02	22,6	373,40	45,5	21,8	64,4	12,6	1,2	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.174,14	32,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	3.631,58	100,0	373,40	10,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	38.173	48.072	0	0	0	39.350	125.595	19,4	85,0
	%	30,4	38,3	0,0	0,0	0,0	31,3	100,0		
Listavci	m ³	38.342	37.043	0	0	0	4.479	79.864	14,8	62,4
	%	48,0	46,4	0,0	0,0	0,0	5,6	100,0		
Skupaj	m ³	76.515	85.115	0	0	0	43.829	205.459	17,3	74,5
	%	37,2	41,5	0,0	0,0	0,0	21,3	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	6,00	0,30	0,50	6,80
Sadnja	ha	13,70	0,30	0,50	14,50
Obžetev	ha	31,60	0,80	0,80	33,20
Nega mladja	ha	10,75	0,51	0,01	11,27
Nega gošče	ha	29,02	2,28	0,07	31,37
Nega letvenjaka	ha	70,02	2,91	0,48	73,41
Nega ml. Drogovnjaka	ha	98,44	4,60	0,11	103,15
Varstvo pred erozijo	dni	90,00	0,00	0,00	90,00
Varstvo pred žuželkami	dni	60,00	0,00	10,00	70,00

Zaščita s premazom	ha	15,00	0,00	1,00	16,00
Zaščita s količenjem	kos	14.000,00	200,00	1.000,00	15.200,00
Zaščita z ograjo	m	400,00	0,00	0,00	400,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,60	0,00	0,00	0,60
Vzdrževanje travinj	ha	16,00	0,00	0,00	16,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	35,00	0,00	0,00	35,00

13.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
09 1A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 1B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 2A	32	32	32	30	30	30	30	30
09 2B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 3A	32	32	32	30	30	30	30	30
09 3B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 4	32	32	32	31	31	31	31	31
09 5A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 5V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 6A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 6B	31	31	31	29	29	29	29	29
09 6V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 7A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 7B	31	31	31	29	29	29	29	29
09 7V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 8A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 8B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 9A	31	31	31	29	29	29	29	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
09 9B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 10	32	32	32	31	31	31	31	31
09 11A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 11B	31	31	31	29	29	29	29	29
09 12	31	31	31	29	29	29	29	29
09 13A	33	33	33	30	30	30	30	30
09 13B	31	31	31	29	29	29	29	29
09 14A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 14B	33	33	33	30	30	30	30	30
09 15A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 15B	33	33	33	30	30	30	30	30
09 16	33	33	33	30	30	30	30	30
09 17	33	33	33	30	30	30	30	30
09 18	33	33	33	30	30	30	30	30
09 19A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 19B	31	31	31	29	29	29	29	29
09 20	33	33	33	30	30	30	30	30
09 21	33	33	33	30	30	30	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
09 22	33	33	33	30	30	30	30	30
09 23	33	33	33	30	30	30	30	30
09 24	33	33	33	30	30	30	30	30
09 25	33	33	33	30	30	30	30	30
09 26A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 26V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 27A	31	31	31	28	28	28	28	28
09 27B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 28A	31	31	31	28	28	28	28	28
09 28B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 28V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 29A	31	31	31	28	28	28	28	28
09 29V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 30A	31	31	31	28	28	28	28	28
09 30B	31	31	31	29	29	29	29	29
09 30V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 31	31	31	31	29	29	29	29	29
09 32A	33	33	33	30	30	30	30	30
09 32B	31	31	31	29	29	29	29	29
09 32V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 33A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 33B	31	31	31	28	28	28	28	28
09 33V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 34A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 34V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 35V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 36	33	33	33	30	30	30	30	30
09 37A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 37V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 38A	31	31	31	28	28	28	28	28
09 38B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 39	31	31	31	28	28	28	28	28
09 40A	32	32	32	30	30	30	30	30
09 40B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 40V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 41A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 41B	32	32	32	30	30	30	30	30
09 42A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 42B	32	32	32	30	30	30	30	30
09 43A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 43B	32	32	32	30	30	30	30	30
09 44	32	32	32	30	30	30	30	30
09 45	32	32	32	31	31	31	31	31
09 46	32	32	32	31	31	31	31	31
09 47A	32	32	32	30	30	30	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
09 47B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 48	32	32	32	30	30	30	30	30
09 49A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 49B	31	31	31	28	28	28	28	28
09 50A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 50B	31	31	31	28	28	28	28	28
09 51	32	32	32	31	31	31	31	31
09 52	31	31	31	28	28	28	28	28
09 53	31	31	31	28	28	28	28	28
09 54A	31	31	31	28	28	28	28	28
09 54B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 55	31	31	31	28	28	28	28	28
09 56A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 56B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 57	32	32	32	31	31	31	31	31
09 58	32	32	32	31	31	31	31	31
09 59	32	32	32	31	31	31	31	31
09 60A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 60B	32	32	32	30	30	30	30	30
09 61	32	32	32	31	31	31	31	31
09 62	32	32	32	31	31	31	31	31
09 63	32	32	32	31	31	31	31	31
09 64A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 64B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 65A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 65V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 67A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 67V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 68A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 68V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 69	32	32	32	31	31	31	31	31
09 70A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 70V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 71A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 71B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 71V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 72A	32	32	32	31	31	31	31	31
09 72B	31	31	31	29	29	29	29	29
09 72V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 73A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 73B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 73V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 74A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 74V	29	29	29	28	28	28	28	28
09 75A	31	31	31	29	29	29	29	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
09 75B	33	33	33	30	30	30	30	30
09 76A	33	33	33	30	30	30	30	30
09 76B	31	31	31	29	29	29	29	29
09 77A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 77B	33	33	33	30	30	30	30	30
09 78	31	31	31	29	29	29	29	29
09 79A	33	33	33	30	30	30	30	30
09 79B	31	31	31	29	29	29	29	29
09 80	33	33	33	30	30	30	30	30
09 81	33	33	33	30	30	30	30	30
09 82	33	33	33	30	30	30	30	30
09 83	33	33	33	30	30	30	30	30
09 84	33	33	33	30	30	30	30	30
09 85	33	33	33	30	30	30	30	30
09 86	33	33	33	30	30	30	30	30
09 87	33	33	33	30	30	30	30	30
09 88	33	33	33	30	30	30	30	30
09 89	33	33	33	30	30	30	30	30
09 90	33	33	33	30	30	30	30	30
09 91	33	33	33	30	30	30	30	30
09 92	33	33	33	30	30	30	30	30
09 93	33	33	33	30	30	30	30	30
09 94A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 94B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 95A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 95B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 96	32	32	32	31	31	31	31	31
09 97	31	31	31	29	29	29	29	29
09 98A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 98B	32	32	32	31	31	31	31	31
09 99A	31	31	31	29	29	29	29	29
09 99B	32	32	32	31	31	31	31	31
09100	32	32	32	31	31	31	31	31
09101A	32	32	32	31	31	31	31	31
09101B	32	32	32	30	30	30	30	30
09101V	29	29	29	28	28	28	28	28
09102A	32	32	32	30	30	30	30	30
09102B	32	32	32	31	31	31	31	31
09102V	29	29	29	28	28	28	28	28

13.3 Pregled naravnih vrednot-jam in konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	POMEN	REŽIM VSTOPA *	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
48164	Brezno na Spolovini 2	Brezno		3	<p>Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam.</p> <p>Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:</p> <p>Izvajajo se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.</p> <p>Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzročajo.</p> <p>Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.</p> <p>Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.</p> <p>Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.</p>
40234	Turkovo brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
40367	Jama pri taboru	Spodmol, kevdrč		3	
41232	Jama nad Kropo	Vodoravna jama		3	
44640	P-3 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
48313	P-5 (Brezovica)	Vodoravna jama		3	
48314	R-4 (Vodiška planina)	Brezno		3	
44639	P-2 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
48315	R-6 (Vodiška planina)	Brezno		3	
44643	P-22 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
44946	P-25 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
44641	P-20 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
44642	P-21 (Brezovica)	Brezno		3	
44952	P-24 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
44644	P-23 (Brezovica)	Brezno		3	
48317	Rudnik na Vretenu	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
48316	R-8 (Vodiška planina)	Brezno		3	
44820	P-13 (Brezovica)	Jama s stalnim tokom		3	
44947	H-04 (Brezovica)	Poševno ali stopnjasto brezno		3	

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	POMEN	REŽIM VSTOPA *	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
45518	H-13 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
45514	H-08 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
45515	H-09 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
45516	H-10 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
45517	H-12 (Brezovica)	Brezno		3	
45519	H-14 (Brezovica)	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
44948	H-05 (Brezovica)	Vodoravna jama		3	
44949	H-06 (Brezovica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
41315	Jama pod Stolcem nad Zalošami	Spodmol, kevdrc		3	
44483	Brezno pri Leški planini	Jamski sistem, Jama z občasnim tokom		3	
48152	Kajevka 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
41329	Brezno 8 na Jelovici	Brezno		3	
45311	Brezno pod prežo	Brezno		3	
40397	Jama pri Lipniški skali	Spodmol, kevdrc		3	
44475	Brezno pod Črnim vrhom	Brezno		3	
48364	Brezno pri Poženkovi planini	Brezno		3	
45524	Brezno treme	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
41236	Ledena jama na Zmrzlicah	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
48166	Brezno pri Dešmanki planini 1	Brezno		3	

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	POMEN	REŽIM VSTOPA *	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
41234	Kajevka jama	Spodmol, kevdrc		3	
45583	Brezno ob cesti	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
45582	Brezno na Razpoku	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
44343	Brezno ob cesti na Stare hleve	Brezno		3	
44816	Vikend brezno	Brezno		3	
44346	Jama na Suhri	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
41231	Jama nad Kamno gorico	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
47948	Sopotnik	Jama občasni izvir		3	
44817	Brezno v Ažmanovem rovtu	Brezno		3	
45065	Brezno Pod skalo	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
45851	Pasja jama	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
41704	Špranja pri Kamni gorici	Brezno		3	
45064	Ribniško brezno	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
47537	Jama na Oblakovi planini	Spodmol, kevdrc		3	
45137	Brezno pri Grofovi planini	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
45523	Brezno dveh srnjakov	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
47861	Franclnova konta	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
48151	Ladotova jama	Spodmol, kevdrc		3	
40975	Brezno pri Fortunčevi planini	Brezno		3	
40395	Častitljiva luknja	Vodoravna jama		2	
45138	Brezno nad novo cesto	Brezno		3	

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	POMEN	REŽIM VSTOPA *	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
47949	Rudnik Almovca	Vodoravna jama		3	
45522	Brezno na Puši	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
40481	Jama pod Ojstro pečjo	Vodoravna jama		3	
45066	Z-2 (Globoko)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
45067	Z-1 (Globoko)	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
42636	Brezno pri Strmecu 1	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
47077	Govčevo brezno na Ricmanu	Brezno		3	
45063	Štorova luknja	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
45521	Kralovo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
47950	Brezno dveh parov	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
47157	Ricman 1	Brezno		3	
47158	Ricman 2	Brezno		3	
40129	Jama pod Babjim zobom	Vodoravna jama		2	
48153	Jama treh vhodov na Kodrastem vrhu	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
41070	Frtelčkova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
44344	Lenčina jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
45580	Skledarjev spodmol	Spodmol, kevdrč		3	
45578	Prekratko brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
45579	Brezno pri planini Prihod	Brezno		3	

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	POMEN	REŽIM VSTOPA *	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
43138	Rožanska jama	Vodoravna jama		3	
45139	Brezno 2 pri Strmecu	Jama z breznom in etažami, poševna jama		3	
45140	Brezno 3 pri Strmecu	Poševno ali stopnjasto brezno		3	
40844	Kristalna jama nad Kupljenikom	Vodoravna jama		3	
42700	Jama v gladki skali na Gradišču	Vodoravna jama		3	
41235	Sušnikova jama	Vodoravna jama		3	

*legenda: 3 – odprta jama s prostim vstopom, 2 – jama z omejenim vstopom, 1 – zaprta jama

13.4 Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOPNJA POUДАР.
2770	Koritno - rastišče navadne rezike 1	Rastišče navadne rezike (<i>Cladium mariscus</i>) pod Komarjem jugovzhodno od Koritnega	bot	NVDP	- Preko območja naj se ne umešča novih gozdnih prometnic. - Preko območja naj se ne vlačí lesa. - Sečnja in spravilo lesa naj potekata usmerjeno stran od centra območja. - Ob rastišču navadne rezike na območju 2, ki raste na bolj zamočvirjenem delu ravnine, se lahko redči gozd z namenom zagotovitve svetlobnih pogojev reziki.	1.
2771*	Koritno - rastišče navadne rezike 2	Rastišče navadne rezike (<i>Cladium mariscus</i>) nad Komarjem vzhodno od Koritnega	bot	NVDP	- Preprečuje naj se zaraščanje. Upošteva naj se tudi varstveni režim ZO Povirje pod Komarjem pri Koritnem ter varstveni režim ZO Rastišče rezike pri Koritnem.	1.
2763	Lancovo - močvirno travišče	Močvirno travišče, poraslo s togim (<i>Carex elata</i>) in kalužnim šašem (<i>Carex limosa</i>) pri Lancovem	bot	NVLP	- Preko območja naj se ne umešča novih gozdnih prometnic. - Preko območja naj se ne vlačí lesa. - Sečnja in spravilo lesa naj potekata usmerjeno stran od centra območja.	2.
5159	Koritno - povirje	Več majhnih izvirov pod savsko teraso vzhodno od Koritnega	ekos, hidr	NVLP	- Gozdne prometnice naj ne potekajo preko potoka, ki napaja mokrišče.	2.
3175 OP	Plaznica - nahajališče fosilov 2	Nahajališče oligocenskih fosilov (školjke, korale, polži) v spodnjem delu doline Plaznice	geol	NVLP	- Gozda naj se ne krči. - V primeru pobude za nove prometnice naj se o tem predhodno obvesti ZRSVN OE Kranj zaradi uskladitve trase in predhodnega oglada terena zaradi ohranjanja lokacij s fosili.	2.
2757 OP	Plaznica - nahajališče fosilov 1	Nahajališče oligocenskih fosilov (školjke, korale, polži) v zgornjem delu doline Plaznice	geol	NVLP		2.
5405 OP*	Kamna Gorica - nahajališče bobovca	Opuščen rudnik železove rude - bobovca jugovzhodno od Kamne Gorice	geol	NVLP	- Gozda naj se ne krči. - V primeru pobude za nove prometnice se o tem predhodno obvesti ZRSVN OE Kranj zaradi uskladitve trase in predhodnega oglada terena zaradi ohranjanja lokacij s fosili. - Pohodne poti, ki poteka po rudniškem odlagališču tik ob vhodu v rudnik naj se ne širi.	2.
5040	Ledena dolina - vrtača	Izrazita vrtača - mrazišče na Jelovici	geomorf	NVLP	- Gozda naj se ne krči. - Na območju naj se ne izvaja strojne sečnje.	2.
5038	Grofova in Ribenska planina - vrtače	Značilni površinski kraški pojavi - vrtače na Grofovi in Ribenski planini na Jelovici	geomorf	NVLP	- Umeščanje gozdnih prometnic čez območje planine naj poteka tako, da se trase izognejo vrtačam in ostalim kraškim pojavom.	2.

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOPNJA POUДАР.
5316 V	Zidana skala	Strmo in slikovito pobočje Jelovice jugozahodno od Kroke	geomorf	NVLP	- Novih gozdnih prometnic naj se praviloma ne umešča na območje naravne vrednote. V primeru pobude za nove prometnice, naj se sodeluje z ZRSVN, OE Kranj.	2.
5473	Babji zob - stene	Stene severozahodnega roba Jelovice pri Babjem zobu	geomorf	NVDP		2.
5431 V	Jelovica - planota	Visoka kraška planota z značilnimi kraškimi pojavi	geomorf, (geomorf p)	NVDP	- Gozdne prometnice naj se izogibajo značilnim kraškim pojavom kot so vrtače, jame in brezna.	2.
2752	Bodešče - stena	Stena nad levim bregom Save Bohinjke pri mostu pri Bodeščah	geomorf, bot	NVLP	- Sečnja in spravilo naj potekata tako, da se ohranja značilna skalna oblika. - Na območju naj se izvaja samo sanitarna sečnja in sečnja za krepitev varovalne funkcije gozda.	2.
5318*	Peč - nahajališče mineralov	Območje z večjo gostoto plitvih jam pri kamnolomu Brezovica, nahajališče kalcitnih kristalov	geomorf, geol, (geomorf p)	NVLP	- Gozdne prometnice naj se načrtuje izven najgostejšega dela plitvih jam. - Jam in drugih kraških pojavov naj se ne zasipava. - Pred pričetkom gradnje gozdnih prometnic naj se o tem predhodno obvesti ZRSVN. - V primeru najdbe mineralov naj se obvesti ZRSVN.	2.
549	Šum na Nemiljščici	Slap na potoku Nemiljščica pri Zgornji Besnici	geomorf, hidr	NVDP	- V pasu ene drevesne višine okoli slapu naj se izvaja samo sanitarna sečnja.	2.
4971	Bodešče - povirje na desnem bregu Save Bohinjke zahodno od Bodeškega mostu	Povirno območje z majhnimi površinami lehnjaka na desnem bregu Save Bohinjke zahodno od Bodeškega mostu	hidr, ekos	NVLP	- Preko izvirov in površin z lehnjakom naj se ne vlačijo lesa ter umešča novih gozdnih prometnic. - Sečnja in spravilo naj se izvajata praviloma v zimskem času, ko so tla zmrznjena, ali ko so tla dovolj suha. - Gozda naj se ne krči. - Pri umeščanju novih gozdnih prometnic na območje naj se sodeluje z ZRSVN.	2.
4567	Bodešče - povirje	Obširno povirno območje vzhodno od Bodešč	hidr, bot, ekos	NVDP	Upošteva naj se varstveni režim ZO Povirje vzhodno od Bodešč ter usmeritve navedene v poglavju Konkretne varstvene usmeritve za posebna varstvena območja, Poglavje 5.2.	1.
2768	Blata - povirje	Obsežno povirno območje severno od Ribnega pri Bledu	hidr, bot	NVLP	- Gozda naj se ne krči. - Na južnem delu območja (mokrotni obvodni gozdovi) naj se izvaja samo sanitarna sečnja. - Ohranja naj se izvire na pobočju. - Na območje naj se ne umešča novih gozdnih prometnic. - Sečnja in spravilo naj se izvajata praviloma v zimskem času, ko so tla zmrznjena, ali ko so tla dovolj suha.	1.
3746	Ribenski most - mrtvica na desnem bregu Save	Mrtvica na desnem bregu Save Bohinjke pri Ribenskem mostu	hidr, bot, geomorf	NVLP	- Gozda naj se ne krči. - Novih gozdnih prometnic naj se praviloma ne umešča na območje naravne vrednote. V primeru pobude za nove prometnice, naj se sodeluje z ZRSVN, OE	2.

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOPNJA POUДАР.	
3745*	Selski most - mrtvica Save Bohinjke	Mrtvica Save Bohinjke zahodno od Selskega mostu, jugozahodno od Sela pri Bledu	hidr, bot, geomorf	NVLP	vrednote. V primeru pobude za nove prometnice, naj se sodeluje z ZRSVN, OE Kranj.	2.	
3754	Ribenski most - mrtvica na levem bregu Save	Mrtvica na levem bregu Save Bohinjke pri Ribenskem mostu	hidr, bot, geomorf	NVLP		2.	
2767*	Ribno - mrtvica Save pod vasjo	Mrtvica na desnem bregu Save v Ribnem	hidr, geomorf	NVLP		2.	
2766*	Bodešče - mrtvica Save Bohinjke	Mrtvica na desnem bregu Save Bohinjke v Bodeščah	hidr, geomorf	NVLP		2.	
3744	Ribenska gora - mrtvice Save Bohinjke 1	Ostanki mrtvic na desnem bregu Save Bohinjke, jugozahodno od Ribenske gore	hidr, geomorf	NVLP		2.	
3750	Log - mrtvica Save Bohinjke in povirje zahodno od vasi	Mrtvica in povirje zahodno od vasi Log in Selo pri Bledu	hidr, bot, geomorf	NVLP		2.	
4990*	Grabnarica - izvir in potok	Naravno ohranjen potok s povirjem pod Jelovico	hidr, ekos	NVLP	<ul style="list-style-type: none"> - Gozdne prometnice naj ne potekajo v obvodnem pasu gozda ter vzporedno s strugo. - Obvodne drevesne vegetacije naj se ne krči. - Ob vodotoku naj bo sečnja usmerjena v posek posamičnih dreves. - Po strugi naj se ne vlačijo lesa. - V neposredni bližini vodotoka naj se ne oblikuje stalnih skladišč lesa ali odlaga drugega materiala. 	2.	
5051*	Lipnica - izvir in potok	Kraški izvir potoka Lipnice, desnega pritoka Save, na južnih pobočjih Jelovice	hidr, ekos	NVLP		2.	
4471*	Plaznica	Desni pritok Save pri Zgornji Besnici	hidr, ekos	NVDP		2.	
4472	Nemiljščica	Desni pritok Save pri Zgornji Besnici	hidr, ekos	NVDP		2.	
5390	Kajdižovec - hudournik v Soteski pri Bohinju	Hudournik Kajdižovec, desni pritok Save Bohinjke severno od Soteske, s kaskadami in tolmoni v spodnjem delu	hidr, geomorf	NVLP	<ul style="list-style-type: none"> - Sečnja naj poteka tako, da se ohranja značilne geomorfološke oblike: slapiči in kaskade. - Ob strugi hudournika naj se ne skladiščijo lesa. - Po strugi naj se ne vlačijo lesa. 	2.	
2760	Kroparica - izviri	Močni kraški izviri v zatrepu pod Kroparsko goro jugozahodno od Krope	hidr, geomorf	NVLP		<ul style="list-style-type: none"> - Novih gozdnih prometnic naj se ne umešča na območje. - Preko izvirov naj se ne vlačijo lesa. - Gozda naj se ne krči. 	2.
4941	Kupljenik - slap	Slap pod Kupljenikom na severnih pobočjih Jelovice, ki pada v dolino Save Bohinjke	hidr, geomorf	NVLP		<ul style="list-style-type: none"> - Preko območja naj se ne vlačijo lesa. - Preko območja naj se ne nadeluje novih gozdnih prometnic. - Na območje naj se ne odlaga lesnih ostankov. 	2.

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOPNJA POUДАР.
267 V	Sava Bohinjka	Odtok Bohinjskega jezera, eden od dveh povirnih krakov Save	hidr, (geomorf, zool)	NVDP	- Prednostno naj se varuje mokrotne površine, povirja, lehnjakotvorne izvire in njihova vplivna območja. - Pri umeščanju novih gozdnih prometnic na območje Sava Bohinjka in Sava Dolinka s pritoki do sotočja s Savo Bohinjko naj se sodeluje z ZRSVN.	1.
2762 V	Sava - od sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke do Črnuč	Reka Sava od sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke do Črnuč pri Ljubljani	hidr, geomorf, (zool, bot)	NVDP	- Preko izvirov, povirij in mokrotnih površin naj se ne gradi novih gozdnih prometnic. - Nove prometnice se gradi tako, da se ohranja značilen terasast relief. Po možnosti se jih ne načrtuje preko strmih jež. - Ohranja naj se mozaične strukture vegetacije z vzdrževanjem grmišč in travnatih površin.	2.
268 V	Sava Dolinka s pritoki do sotočja s Savo Bohinjko	Levi povirni krak Save s pritoki od izvirov do sotočja s Savo Bohinjko pri Radovljici	hidr, (geomorf, zool)	NVDP	- Obrežne grmovne in drevesne vegetacije naj se ne krči. - Gozda naj se ne krči. - Ob vodotoku naj bo sečnja usmerjena v posek posamičnih dreves. Sečnja in spravilo lesa naj se izvajata izven rastne sezone; najbolje takrat, ko so tla zmrznjena.	2.
80207	Španov rovt – gorski brest	Gorski brest velikih dimenzij na zaraščajočem rovtu na Jelovici	drev	NVLP	- V območju projekcije krošnje na tla + dva metra naj se ne izvaja posegov v tla ter ne spravlja lesa. - Pred vsemi posegi v območje naravne vrednote naj se obvesti ZRSVN.	2.
80224	Vrčica pri Kamni Gorici - mineralni izvir	Mineralni izvir z veliko vsebnostjo železa ob Vrčici pri Kamni Gorici	geol	NVLP	- Preko območja izvira naj se ne umešča novih gozdnih prometnic ter ne spravlja lesa. - Območje izvira naj se ohranja zastrto z drevesnimi krošnjami.	2.

13.5 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

SKZG	€/uro	dnina	
Sekač	17,33	138,64	4.152,86
Gojitelj	15,09	120,69	3.615,26
ročno spravilo	15,09	120,69	3.615,26
Mot žaga	2,24	17,95	537,60
Traktor pod 45 kw	30,53	244,22	7.315,46
Traktor nad 45 kw	30,96	247,65	7.418,36
goseničar	34,30	274,40	8.219,51
lahki zgibnik	39,72	317,76	9.518,36
srednji zgibnik	49,70	397,61	11.910,26
Konj iznos	16,93	135,41	4.056,26
Konj vlačenje	17,86	142,84	4.278,86
Žerjav SF mali	124,17	993,36	29.756,06
Žerjav Sfsrednji	124,17	993,36	29.756,06
Žerjav SF Veliki	124,17	993,36	29.756,06
Klasični	76,21	609,67	18.262,76

Urne postavke za ekonomsko presojo - veljavnost od 1.1.2008 (v EUR)		
	Zasebni	Državni
Sečnja	10,34	17,33
Spavilo	30,96	30,96

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	78,00	78,00
11	H2	Hlodovina II	58,00	58,00
11	H3	Hlodovina III	46,00	46,00
11	O	Ostali les	37,00	37,00
21	H1	Hlodovina I	68,00	68,00
21	H2	Hlodovina II	51,00	51,00
21	H3	Hlodovina III	42,00	42,00
21	O	Ostali les	34,00	34,00
30	H	Hlodovina	47,00	47,00
30	O	Ostali les	33,00	33,00
34	H1	Hlodovina I	92,00	92,00
34	H2	Hlodovina II	64,00	64,00
34	H3	Hlodovina III	52,00	52,00
34	O	Ostali les	33,00	33,00
39	C	Celulozni les	22,00	22,00
40	H1	Hlodovina I	70,00	70,00
40	H2	Hlodovina II	51,00	51,00
40	H3	Hlodovina III	41,00	41,00
40	O	Ostali les	34,00	34,00
50	H	Hlodovina	97,00	97,00
50	O	Ostali les	39,00	39,00
55	H	Hlodovina	83,00	83,00

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
55	O	Ostali les	39,00	39,00
60	H	Hlodovina	124,00	124,00
60	O	Ostali les	62,00	62,00
70	D	Drva	45,00	45,00
80	P	Prostorninski I	32,00	32,00
90	H	Hlodovina	50,00	50,00
90	O	Ostali les	35,00	35,00

13.6 Kriteriji in šifranti za sestavo tabele F1

Utemeljenost poudarjene funkcije (vzroki za razglasitev)

Funkcija gozda	Utemeljitev - vzrok	Merila	Šifra
VAROVALNA F.	Gozdne združbe - ekstremne	Po "Priročniku«	Va
	Zgornja gozdna meja	Vse rastje med zgornjo g. mejo	Vb
	Naklon	Nad 35 st. komp., erod. nad 25	Vc
	Globina tal, skalovitost	Do 10cm, kamenit. nad 70%	Vd
	Hudourniško območje	Velika gostota erozijskih pojavov	Ve
	Snežni plazovi	Prepreč., zadrž. snežnih plazov	Vf
	Območje visokih vod	Obm., ki je v povpr. poplavljen vsaj enkrat na 10 let	Vg
	Gozdne združbe – sušne lege, poplave	Gozdovi na sušnih legah s kserofilno vegetacijo, ki ne izpolnjujejo pogojev za 1. stopnjo poudarjenosti ali gozdovi na neprepustnih, občasno poplavljenih tleh;	Vh
	Gozd na plitvih, skalovitih ali kamnitih tleh	Gozdovi na plitvih tleh (do 20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo na 50-70 % površine.	Vi
	Varovalni gozdovi z izjemnimi biotopi	Po Uredbi, funkcija »B«	Vj
Varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo	Po Uredbi, funkcija »Z«	Vz	
HIDROLOŠKA F.	Zaščiten z odlokom	1. In 2. var. cona po odlokih	Ha
	Območje zajetja ali drug vodni vir		Hb
	Potencialno vodovarstveno območje	karbonatni del kraškega sveta	Hc
	Gozd nad kraško jamo ali podz. vod. tok		Hd
	Okolica izvira vode ali črpališče	ožja okolica, glede na izdatnost	He
	Vodotok ali manjša stoječa voda	register vodotokov, 50 m na vsako stan od vodotoka	Hf
KLIMATSKA F.	Gozd, ki varuje kmetijske površine pred vremenskimi ekstremi		Ka
	Gozd, ki varuje naselja pred vremenskimi ekstremi		Kb
	Gozd okrog večjih strnjanih naselij (mesta)	velikost naselja nad 100 ha, v oddaljenosti do 500-1000 m	Kc
	Gozdna zaplata ali pas v območju z burjo		Kd
	Gozd okoli klimatskega zdravilišča, rekreacijskega ali turističnega objekta		Ke
	Stalni ali pogosti vetrovi		Kf
F. OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	Redki gozd. ekosistem ali bliž. drugih ekosistemov		Ba
	Nahajališče redkih ali ogroženih rastlin. vrst		Bb
	Nahajališče redkih ali ogroženih žival. vrst	Okolica brlogov, rastišča gozdnih kur, gnezdišča	Bc
	Območja pomembna za ohranitev prostoživečih živali	Zimovališča, grmišča, habitatno drevo, vzdrževane travne površine, stoječe vodne površine (kaluže, barja, mokrišča ipd., 25 do 50 m pas),	Bd
	Manjša gozdna površina v kmetijski in primestni krajini	manj kot 10% gozda	Be
	Gozd v območju Natura 2000, EPO	2. stopnja poudarjenosti	Bf

Funkcija gozda	Utemeljitev - vzrok	Merila	Šifra
ZAŠČITNA F.	Gozd na strmih brežinah za varov. ceste	ogroženost zaradi zemeljskih ali snežnih plazov, padajočega kamenja ipd.	Za
	Gozd na strmih brežinah za varov. železn.		Zb
	Gozd na strmih brežinah za varov. naselij gospodarskih ali stanovanjskih objektov;		Zc
	Gozd ob letališču		Ze
	Protivetrni gozd ali pas gozdnega drevja ob infrastrukturnih objektih	območja stalnih in (ali) močnih vetrov	Zf
HIG.-ZDRAVSTVENA F.	Gozd okoli večjih strnjenih naselij ali ob emisijsko ogroženih naseljih	strnjena naselja, emisijski viri	Gz
	Neposredna bližina bolnice in zdravilišča	do 200 m, odvisno od reliefa	Ga
	Pasovi med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja		Gb
OBRAMBNA F.	Gozd v neposredni bližini obram. objektov	Okol. objek., ograjeni poligoni, do 200 m	Oa
	Gozd v obsežnejših vojaških poligonih z več objekti	po Priročniku	Ob
	Gozd, ki varuje črpališče pitne vode	gozd z utemeljitvijama Ha in He	Oh
REKREACIJSKA F.	Zelo obiskan gozd ob mestih in več. naseljih	množična obiskanost	Ra
	Gozd ob vstopnem mestu v območje, ki je namenjen rekreaciji	100 m levo in desno	Rc
	Gozd, ki je opremljen s tablami z vsebinskimi prikazi za rekreacijske dejavnosti	npr. trim steza	Rb
	Gozd ob planinski poti, transverzali ali poti z velikim obiskom	množična obiskanost	Rd
	Gozd ob kolesarski poti	množična obiskanost	Re
	Razglašen mestni gozd	mestni odlok	Rf
	Športni poligon	(gorsko kolesarjenje, vzletišča ipd)	Rg
	Območje intenzivnega rekreativnega nabiranja gozdnih plodov		Rh
TURISTIČNA F.	Gozd v okolici turističnega centra ali počitniškega naselja		Ta
	Zelo obiskan gozd mesta ali naselja mestnega značaja		Tb
	Gozd ob turistični poti, točki in poti do nje	50-100 m na vsako stran	Tc
	Učna pot		Te
	Gozd ob slovenski planinski transverzali ali evropski pešpoti	Slo. p. transverzala, E6 in E7	Tf
F. VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT	Omej.izkor. naravne dediščine-okolica	po Priročniku (spomeniki, jame, naravni rezervati)	Da
	Park - narodni, krajinski ali regijski		Db
	Gozdni rezervat	Uredba o VG in GPN ..., 2010	Dc
	Izjemno drevo	Evidenca naravnih vrednot	Dd
F. VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE	Okolica objekta kulturne dediščine	po Priročniku	Ca
	Tradicionalna oblike gospodarjenja z gozdom	Steljniki, panjevci, logi, gaji (2. stopnja)	Cb
POUČNA F.	Učna pot, učni objekt ali muzej na prostem	Z odloki ali brez posebn. opreme	Pa
	Učni ali demonstracijski objekt za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja		Pb
RAZISKOVALNA F.	Gozd vključen v dolgoročne raziskave	ploskve+pas 1 drevesne višine	Ia
	Gozd na raziskovalni ploskvi		Ib
	Razglašen gozdni rezervat	Uredba o VG in GPN ..., 2010	Ic

Funkcija gozda	Utemeljitev - vzrok	Merila	Šifra
ESTETSKA F.	Gozd v neposredni bližini objekta kulturne dediščine ali naravne vrednote, ki predstavlja kuliso objektu	Register KD in NV	Ea
	Gozd na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine	Register KD	Eb
	Gozd v območju krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave		Ec
	Razglašen urbani /mestni gozd	mestni odlok	Ed
	Gozd, gozdni otok, gozdni rob ali posamezno izjemno drevo, ki največ prispeva k lepoti krajinske podobe		Ee
LESNOPROIZVODNA F.	Možnost trajno velikih donosov lesa	po Priročniku	La
F. PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN	Gozdni semenski sestoj		Na
	Nadpovpreč. nabiranje stran. gozd. proizv.	gobe, borovnice, tudi za prodajo	Nb
	Gozd, ki se goji zaradi plodov		Nc
	Sestoji z velikim deležem kostanja v lesni zalogi	nad 25 % (2. st.), prioriteta nad utemeljitvijo »Ne«	Nd
	Območje gozdne čebelje paše	kataster čebelarke zveze (2. st.), stojišča (bufer 100 m, 2. st.)	Ne
	Gozd intenzivnega steljarjenja, pridobivanja smole ali drevesnih sokov		Nf
LOVNO-GOSPODARSKA F.	Travna površina		Ja
	Grmišča		Jb
	Stoječa vodna površina	kaluže, barja, mokrišča ipd	Jc
	Obora za divjad	lovne obore, obore za gojitev	Jo
	Krmišče z okolico	zimsko krmišča ter privabljalna in odvrtačna krmišča s stalnim objektom (z okolico do 200 m)	Jk
	Območje lovišča z intenzivnim lovskim turizmom		Jt

13.7 Preglednica F1- seznam funkcijskih enot

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09L0250	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0251	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0252	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0253	h*	Hf					
09L0254	h*	Hf					
09L0255	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0256	h*	Hf					
09L0257	h*	Hf					
09L0258	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0259	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0260	h*	Hf					
09L0261	h*	Hf					
09L0262	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0263	h*	Hf					
09L0264	h*	Hf					
09L0265	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0266	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0267	r*	Re					
09L0268	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0269	h*	Hf					
09L0270	h*	Hf					
09L0271	r**p*e*	Pa Te Rd Ea					
09L0272	h*	Hf					
09L0273	r*	Re					
09L0274	r*	Re					
09L0275	h*	Hf					
09L0276	h*	Hf					
09L0277	h*	Hf					
09L0278	h*	Hf					
09L0279	h*	Hf					
09L0280	h*	Hf					
09L0281	r*	Re					
09L0282	h*	Hf					
09L0283	r*	Re					
09L0284	r*	Re					
09L0285	r*	Re					
09L0286	r*	Re					
09L0287	r*	Re					
09L0288	h*	Hf					
09L0289	h*	Hf					
09L0290	r*	Re					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09L0291	h*	Hf					
09L0292	h*	Hf					
09L0293	r*	Re					
09L0294	r*	Re					
09L0295	r*t*p*e*	Pa Te Rd Eb					
09L0296	r*	Re					
09L0297	h*	Hf					
09L0298	r*	Re					
09L0399	h*	Hf					
09P0001	vbdl*	Vz Ba Da La					
09P0002	v*bc	Vc Bd Ca					EŠD: 28, Bodešče - Cerkev sv. Lenarta
09P0003	bdl*	Da Bd La					
09P0004	dcl*	La Da Ca					EŠD: 13256, Kupljenik - Vas
09P0005	bcl*	Bd Ca La					EŠD: 13261, Bodešče - Vas
09P0006	vdI*	Vc Da La					
09P0007	v*h*bd	Vc Hb Bd Da					
09P0008	bdcl*	Ba Da La Ca					EŠD: 28, Bodešče - Cerkev sv. Lenarta
09P0009	v*bc	Vc Bd Ca					EŠD: 13261, Bodešče - Vas
09P0010	bdcl*	Bd Da La Ca					EŠD: 28, Bodešče - Cerkev sv. Lenarta
09P0011	dl*	Da La					
09P0012	h*dl*	Ha Da La					
09P0013	vl*	Vz La					
09P0014	h*bdI*	Hb Bd Da La					
09P0015	v*bdc	Vc Bd Da Ca					EŠD: 13261, Bodešče - Vas
09P0016	vd	Vc Da					
09P0017	v*bd	Vg Ba Da					
09P0018	bcl*	Ba Ca La					
09P0019	b*r*I*	Be Ra La					
09P0020	vbrI*	Vz La Ba Rh					
09P0021	dcl*	Da Ca La					EŠD: 208, Kamna Gorica - Fužinarsko naselje
09P0022	v*bd	Bd Da Vc					
09P0023	dl*	La Da					
09P0024	hbdI*	Hb Bf Da La					
09P0025	v*bd	Vc Bd Da					
09P0026	v*	Vc					
09P0027	vbdI*	Vg Ba Da					
09P0028	b*r*dl*	Be Ra Da La					
09P0029	dl*	La Da Vc					
09P0030	bdI*	Ba Da La					
09P0031	bdI*	La Bd Da					
09P0032	h*rl*	Ha Ra La					
09P0033	vbr*t*I*	Vc Ra Ta La Ba					
09P0034	bcl*	Ba La					
09P0035	bdI*	La Bd Da					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09P0036	v*dc	Vc Da Ca					
09P0037	v*bdcl*	Vc Ja Bd Da Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0038	br*dl*	Rd Da La Ba					
09P0039	bl*	Ba La					
09P0040	v*d	Vc Da					
09P0041	h*b*dl*	Ha Da La Bb					
09P0042	bdcl*	Ba Da La Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0043	h*bdl*	Hb Bb Da La					
09P0044	bdl*	Ba Da La					
09P0045	bcl*	Bd Ca La					EŠD: 13254, Ribno - Vaško jedro
09P0046	bl*	Bd La					
09P0047	bz*r*t*ce*I*	Zc Ra Ta Bd Ca					EŠD: 13232, Bled - Ambient Bleda
09P0048	v*bd	Vc Bd Da					
09P0049	vb*dl*	Vc Bc Da La					
09P0050	dl*	La Da					
09P0051	v*hbd	Vc Ha Ba Da					
09P0052	bdl*	Bb Da La					
09P0053	hrl*	Ha Ra La					
09P0054	v*br*t*	Vc Ra Ta Ba					
09P0055	bdl*	Ba La Da					
09P0056	v*h*dc	Vc Hb Da Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0057	bcl*	Bd Ca La					EŠD: 28, Bodešče - cerkev sv. Lenarta
09P0058	vdI*	Vc Da La					
09P0059	h*bdl*	Hb Bd Da La					
09P0060	bcl*	Bd Ca La					EŠD: 13261, Bodešče - Vas
09P0061	v*br*t*ce*	Vc Ra Ta Bd Ca					EŠD: 13232, Bled - Ambient Bleda
09P0062	cl*	La Ca					EŠD: 1755, Otoče - Cerkev sv. Antona Puščavnika
09P0063	v*bdcl*	Vc Bd Da Ca La					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0064	bl*	La Bd					
09P0065	v*d	Vc Da					
09P0066	bdl*	Ba La Da					
09P0067	vbr*dce*I*	Vc Rh Bd Da Ca					EŠD: 13088, Kupljenik - Prazgodovinska naselbina Gradišče
09P0068	v*	Vc					
09P0069	h*I*	Hc La					
09P0070	vbr*t*I*	Vc Ra Ta La Bf					
09P0071	h*bdl*	Hd Bd Da La					
09P0072	bl*	Bd La					
09P0073	v*d	Vc Da					
09P0074	dcl*	Da Ca La					EŠD: 1876, Kamna Gorica - Cerkev sv. Trojice
09P0075	bl*j*	Jo Bd La					
09P0076	vbdI*	Vc Ba Da La					
09P0077	bdcl*	Bd Da La Ca					EŠD: 13256, Kupljenik - Vas

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09P0078	v*bz*de	Vc Za Ba Ee Da					
09P0079	b*l*	Bc La					
09P0080	h*cl*	Hb Ca La					EŠD: 1754, Srednja Dobrava - Cerkev Povišanja sv. Križa
09P0081	h*bdl*	Hb Bd Da La					
09P0082	bl*	Bd La					
09P0083	bl*	La Bd					
09P0084	v*bd	Vc Bd Da					
09P0085	h*bl*	Hb Bd La					
09P0086	bo*del*	Oa Ba Ee Da La					
09P0087	v*br*de*	Vc Rh Bd Da Ea					
09P0088	v*d	Vc Da					
09P0089	vbdl*	Vc Bd Da La					
09P0090	z*rdcl*	Zc Da Rh Ca La					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0091	h*l*	Hb La					
09P0092	v*h*bde	Vc Hd Ba Ee Da					
09P0093	v*d	Vc Da					
09P0094	vbdl*	Bd Da La Vc					
09P0095	bl*	Ba La					
09P0096	v*bz*r*t*ce*	Vc Zc Ra Ta Bd					EŠD: 13232, Bled - Ambient Bleda
09P0097	h*dcl*	Hb Da La Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0098	br*t*l*	Rd Ta Bd La					
09P0099	v*b	Vc Ba					
09P0100	h*l*	Hb La					
09P0101	bdl*	La Ba Da					
09P0102	bl*	Ba La					
09P0103	h*bdl*	Ha Ba Da La					
09P0104	bdel*	Ba Da Ee La					
09P0105	vbdl*	Va Ba Da La					
09P0106	hbdcl*	Hb Ba Da Ca La					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0107	b*l*	Be La					
09P0108	vdل*	Vc Da La					
09P0109	v*bd	Vc Bd Da					
09P0110	bdل*	Ba La Da					
09P0111	bl*	Bd La					
09P0112	bdل*	Ba La Da					
09P0113	vhbdل*	La Vc Ha Ba Da					
09P0114	v*bd	Vc Ba Da					
09P0115	rdcl*	Rh Da La Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0116	bl*	La Bd					
09P0117	h*l*	Hd La					
09P0118	bz*dcl*	Zc Ba Da Ca La					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0119	bdل*	Ba La Da					
09P0120	v*br*dce*	Vc Rh Bd Da Ca					EŠD: 13088, Kupljenik - Prazgodovinska naselbina Gradišče

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09P0121	h*bdl*	Ha Bd Da La					
09P0122	v*h*bz*dc	Vc Hb Zc Bd Da					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0123	vl*	Vc La					
09P0124	v*br*t*	Vc Ra Ta Ba					
09P0125	h*bdl*	Hb Bd Da La					
09P0126	bdl*	La Bf Da					
09P0127	bl*	Bd La					
09P0128	hdcl*	Hb Da La Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0129	h*bdl*	Hb Bd Da La					
09P0130	v*h*d	Vc Hb Da					
09P0131	vbdl*	Vc Bd Da La					
09P0132	h*d*	Hb Da La					
09P0133	vz*d*	Za Vc Da La					
09P0134	bl*	Bd La					
09P0135	h*b*dcl*	Ha La Ba Da Ca					EŠD: 29266, Jelovica - Planina Goška Ravan
09P0136	v*z*dc	Vc Zc Da Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0137	v*dc	Vc Da Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0138	brl*	Ba Rh La					
09P0139	hbdl*	Ha Bd Da La					
09P0140	bdcl*	Bd Da Ca La					EŠD: 28850, Kupljenik - Rovt Talež
09P0141	h*dcl*	Hb Da La Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0142	bl*	Bd La					
09P0143	bdl*	Ba Da La					
09P0144	bdl*	La Ba Da					
09P0145	bdl*	Bd Da La					
09P0146	h*bl*	Hb Bd La					
09P0147	v*d	Vc Da					
09P0148	dcl*	La Da Ca					EŠD: 13256, Kupljenik - Vas
09P0149	b*dcl*	La Bc Da Ca					EŠD: 29266, Jelovica - Planina Goška Ravan
09P0150	o*del*	Oa Ee Da La					
09P0151	h*br*t*d*	Hb Rh Ta Ba Da					
09P0152	vdl*	Vc Da La					
09P0153	rc*	Ra Ca La					EŠD: 17612, Zgornja Lipnica - Ruševine gradu Pusti grad
09P0154	cl*	La Ca					EŠD: 17612, Zgornja Lipnica - Ruševine gradu Pusti grad
09P0155	bdl*	Bd Da La					
09P0156	l*	La					
09P0157	dcl*	La Da Ca					EŠD: 28850, Kupljenik - Rovt Talež
09P0158	br*t*ce*l*	Ra Ta Ee Bd Ca					EŠD: 13232, Bled - Ambient Bleda
09P0159	r*d*	Rg Da La					
09P0160	bdl*	Bd Da La					
09P0161	brl*	Bd R La					
09P0162	vh*bdl*	Ha Vc Ba Da La					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09P0163	v*bd	Vc Bd Da					
09P0164	bdl*	Bd Da La					
09P0165	bz*dl*	Za Bd Da La					
09P0166	h*b*dcl*	Ha Bd Da Ca La					EŠD: 29266, Jelovica - Planina Goška Ravan
09P0167	vbdl*	Vc Bd Da La					
09P0168	rdl*	La Da Rd					
09P0169	bz*dcl*	Zc Ba Da Ca La					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0170	h*l*	Ha La					
09P0171	hbdl*	Hc Ba Da La					
09P0172	rl*	Ra La					
09P0173	vbdl*	Vc Bd Da La					
09P0174	hrl*	Ha Ra La					
09P0175	h*bdl*	Hb Ba Da La					
09P0176	bl*	Bd La					
09P0177	bdl*	Bd Da La					
09P0178	vdL*	Vc Da La					
09P0179	z*dcl*	Zc Da La Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0180	rl*	Ra La					
09P0181	bdel*	Bd Ee Da La					
09P0182	hbdl*	Ha Da La Bc					
09P0183	l*	La					
09P0184	bdl*	Ba Da La					
09P0185	h*dI*	Ha Da La					
09P0186	bdcl*	Ba Da Ca La					EŠD: 17601, Ljubno - Vaško jedro
09P0187	h*bdl*	Hb Ba Da La					
09P0188	v*hbdc	Vc Hb Bd Da Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0189	bl*	Ba La					
09P0190	bdl*	Ba Da La					
09P0191	h*bdl*	Ha Bd Da La					
09P0192	bdl*j*	Ja Bd Da La					
09P0193	dcl*	Da La Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0194	hl*	Ha La					
09P0195	bdcl*	Bf Da La Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0196	bdl*	Bd Da La					
09P0197	h*dI*	Hb Da La					
09P0198	h*l*	Hb La					
09P0199	bdl*	Bd Da La					
09P0200	vdI*	Vc Da La					
09P0201	hdl*	Hb Da La					
09P0202	b*l*	Bf La					
09P0203	br*t*l*	Ra Ta La Bf					
09P0204	vbdl*	Vc Bd Da La					
09P0205	l*	La					
09P0206	v*bdc	Vc Bd Da Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09P0207	dl*	Da La					
09P0208	v*bd	Vc Ba Da					
09P0209	h*l*	Hc La					
09P0210	v*bde	Vc Bd Da Ee					
09P0211	h*rtdl*	Hc Rd Ta Da La					
09P0212	vdl*	Vc La Da					
09P0213	bl*	Ba La					
09P0214	bl*	Ba La					
09P0215	b*d	Bc Da					
09P0216	vdl*	Vc Da La					
09P0217	dl*	Da La					
09P0218	v*d	Vc Da					
09P0219	vbdl*	Vc Bd Da La					
09P0220	bdl*	Bd Da La					
09P0221	rl*	La Ra					
09P0222	hbdl*	La Ha Ba Da					
09P0223	l*	La					
09P0224	hb*dl*	La Ha Bc Da					
09P0225	v*bde	Vc Ba Ee Da					
09P0226	dcl*	Da La Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0227	dcl*	Da La Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0228	dl*	Da La					
09P0229	bdl*	Bd Da La					
09P0230	hrl*	Ha Ra La					
09P0231	bdl*	Bd Da La					
09P0232	v*h*bdc	Vc Hb Bd Da Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0233	vh*l*	Ha La Vc					
09P0234	vbdl*	Vc Bd Da La					
09P0235	vdl*	Vc La Da					
09P0236	bdl*	Bd Da La					
09P0237	bdl*	Ba Da La					
09P0238	h*rl*	Ha Ra La					
09P0239	hbdl*	Ha Bd Da La					
09P0240	dl*	Da La					
09P0241	v*bdc	Vc Bd Da Ca					EŠD: 296, Kropa - Trško naselje
09P0242	l*	La					
09P0243	dl*	La Da					
09P0244	dl*	Da La					
09P0245	dl*	Da La					
09P0246	rtdl*	La Da Rd Ta					
09P0247	bdl*	La Bf Da					
09P0248	l*	La					
09P0249	b*dl*	La Bc Da					
09T0300	h*	He					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09T0301	v*	Vc					
09T0302	h*	He					
09T0303	v*	Vc					
09T0304	h*	He					
09T0305	h*	He					
09T0306	d	Da					
09T0307	c*	Ca					
09T0308	d	Da					
09T0309	v*	Vc					
09T0310	h*	He					
09T0311	d	Da					
09T0312	b*j*	Ja Bd					
09T0313	j*	Jk					
09T0314	n*	Ne					
09T0315	b*	Bc					
09T0316	b*	Bc					
09T0317	h*	He					
09T0318	d	Da					
09T0319	d	Da					
09T0320	d*	Da					
09T0321	h*	He					
09T0322	b*	Bc					
09T0323	d	Da					
09T0324	d	Da					
09T0325	v*	Vc					
09T0326	h*	He					
09T0327	b*	Bc					
09T0328	v*	Vc					
09T0329	v*	Vc					
09T0330	j*	Jk					
09T0331	b*j*	Jc Bd					
09T0332	b*j*	Jc Bd					
09T0333	d	Da					
09T0334	d	Da					
09T0335	b*j*	Ja Bd					
09T0336	j*	Jk					
09T0337	b*j*	Ja Bd					
09T0338	d	Da					
09T0339	d	Da					
09T0340	b*	Bc					
09T0341	b*	Bc					
09T0342	v*	Vc					
09T0343	d	Da					
09T0344	j*	Jk					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09T0345	b*j*	Jc Bd					
09T0346	b*	Bc					
09T0347	b*j*	Jc Bd					
09T0348	b*j*	Jc Bd					
09T0349	b*	Bc					
09T0350	d	Da					
09T0351	b*	Bc					
09T0352	b*j*	Jc Bd					
09T0353	b*j*	Jc Bd					
09T0354	d	Da					
09T0355	b*j*	Jc Bd					
09T0356	b*j*	Jc Bd					
09T0357	h*	He					
09T0358	b*j*	Jc Bd					
09T0359	b*	Bc					
09T0360	d	Da					
09T0361	c*	Ca					
09T0362	b*	Bc					
09T0363	j*	Jk					
09T0364	b*j*	Jb Bd					
09T0365	b*	Bc					
09T0366	d	Da					
09T0367	d	Da					
09T0368	j*	Jk					
09T0369	d	Da					
09T0370	b*j*	Jc Bd					
09T0371	j*	Jk					
09T0372	d	Da					
09T0373	d	Da					
09T0374	c*	Ca					
09T0375	d	Da					
09T0376	d	Da					
09T0377	d	Da					
09T0378	h*	He					
09T0379	h*	He					
09T0380	d	Da					
09T0381	b*	Bc					
09T0382	b*	Bc					
09T0383	d	Da					
09T0384	d*e*	Dd Ee					
09T0385	h*	He					
09T0386	d	Da					
09T0387	n*	Ne					
09T0388	d	Da					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09T0389	b*	Bc					
09T0390	h*	He					
09T0391	j*	Jk					
09T0392	j*	Jk					
09T0393	b*	Bc					
09T0394	n*	Ne					
09T0395	b*j*	Ja Bd					
09T0396	b**j*	Jc Bd					
09T0397	d	Da					
09T0398	h*	He					
09T0399	v*	Vc					
09T0400	b*	Bc					
09T0401	h*	He					
09T0402	v*	Vc					
09T0403	c*	Ca					
09T0404	h*	He					
09T0405	h*	He					
09T0406	j*	Jk					
09T0407	h*	He					
09T0408	b*j*	Ja Bd					
09T0409	h*	He					
09T0410	d	Da					
09T0411	b*j*	Ja Bd					
09T0412	b*j*	Ja Bd					
09T0413	b*j*	Ja Bd					
09T0414	b*	Bc					
09T0415	j*	Jk					
09T0416	b*	Bc					
09T0417	c*	Ca					
09T0418	b*	Bc					
09T0419	n*	Ne					
09T0420	b*	Bc					
09T0421	h*	He					
09T0422	d	Da					
09T0423	b*	Bc					
09T0424	j*	Jk					
09T0425	h*	He					
09T0426	d	Da					
09T0427	n*	Ne					
09T0428	b*j*	Jc Bd					
09T0429	b*j*	Ja Bd					
09T0430	n*	Ne					
09T0431	d*e*	Dd Ee					
09T0432	j*	Jk					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09T0433	b*j*	Ja Bd					
09T0434	r*	Rd					
09T0435	n*	Ne					
09T0436	h*	He					
09T0437	n*	Ne					
09T0438	d*e*	Dd Ee					
09T0439	d	Da					
09T0440	h*	He					
09T0441	d*	Da					
09T0442	b*j*	Ja Bd					
09T0443	b*	Bc					
09T0444	d	Da					
09T0445	c*	Ca					
09T0446	c*	Ca					
09T0447	d	Da					
09T0448	n*	Ne					
09T0449	j*	Jk					
09T0450	d	Da					
09T0451	d	Da					
09T0452	n*	Ne					
09T0453	n*	Ne					
09T0454	n*	Ne					
09T0455	d	Da					
09T0456	b*j*	Jb Bd					
09T0457	h*	He					
09T0458	r*	Rc					
09T0459	b*j*	Jb Bd					
09T0460	c*	Ca					
09T0461	n*	Ne					
09T0462	c*	Ca					
09T0463	d	Da					
09T0464	h*	He					
09T0465	n*	Ne					
09T0466	j*	Jk					
09T0467	d	Da					
09T0468	n*	Ne					
09T0469	c*	Ca					
09T0470	n*	Ne					
09T0471	h*	He					
09T0472	d	Da					
09T0473	j*	Jk					
09T0474	j*	Jk					
09T0475	j*	Jk					
09T0476	d*e*	Dd Ee					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09T0477	n*	Ne					
09T0478	n*	Ne					
09T0479	d	Da					
09T0480	d	Da					
09T0481	h*	He					
09T0482	d	Da					
09T0483	j*	Jk					
09T0484	h*	He					
09T0485	d	Da					
09T0486	j*	Jk					
09T0487	h*	He					
09T0488	h*	He					
09T0489	h*	He					
09T0490	c*	Ca					
09T0491	r*	Rd					
09T0492	j*	Jk					
09T0493	b*	Bc					
09T0494	d	Da					
09T0495	d	Da					
09T0496	h*	He					
09T0497	n*	Ne					
09T0498	v*	Vc					
09T0499	v*	Vc					
09T0500	d	Da					
09T0501	d	Da					
09T0502	d	Da					
09T0503	h*	He					
09T0504	d	Da					
09T0505	d	Da					
09T0506	v*	Vc					
09T0507	b*j*	Ja Bd					
09T0508	d	Da					
09T0509	h*	He					
09T0510	c*	Ca					
09T0511	d	Da					
09T0512	c*	Ca					
09T0513	c*	Ca					
09T0514	h*	He					
09T0515	d	Da					
09T0516	n*	Ne					
09T0517	d	Da					
09T0518	c*	Ca					
09T0519	c*	Ca					
09T0520	n*	Ne					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09T0521	c*	Ca					
09T0522	h*	He					
09T0523	c*	Ca					
09T0524	b*j*	Jc Bd					
09T0525	h*	He					
09T0526	v*	Vc					
09T0527	c*	Ca					
09T0528	d	Da					
09T0529	h*	He					
09T0530	d	Da					
09T0531	d	Da					
09T0532	h*	He					
09T0533	d	Da					
09T0534	d	Da					
09T0535	d	Da					
09T0536	d	Da					
09T0537	d	Da					
09T0538	d	Da					
09T0539	j*	Jk					
09T0540	d*	Da					
09T0541	d	Da					
09T0542	d	Da					
09T0543	d	Da					
09T0544	d	Da					
09T0545	d	Da					
09T0546	h*	He					
09T0547	n*	Ne					
09T0548	d	Da					
09T0549	d*	Da					
09T0550	d	Da					
09T0551	v*	Vc					
09T0552	d	Da					
09T0553	d	Da					
09T0554	h*	He					
09T0555	h*	He					
09T0556	j*	Jk					
09T0557	j*	Jk					
09T0558	v*	Vc					
09T0559	b*j*	Jb Bd					
09T0560	h*	He					
09T0561	d	Da					
09T0562	n*	Ne					
09T0563	j*	Jk					
09T0564	c*	Ca					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09T0565	j*	Jk					
09T0566	v*	Vc					
09T0567	j*	Jk					
09T0568	j*	Jk					
09T0569	h*	Hc					
09T0570	r*	Rd					
09T0571	c*	Ca					
09T0572	j*	Jk					
09T0573	d*e*	Dd Ee					
09T0574	d	Da					
09T0575	h*	Hc					
09T0576	v*	Ve					
09T0577	c*	Ca					
09T0578	h*	He					
09T0579	h*	He					
09T0580	b*j*	Jc Bd					
09T0581	j*	Jk					
09T0582	h*	He					
09T0583	c*	Ca					
09T0584	d*e*	Dd Ee	2				
09T0585	n*	Ne					
09T0586	n*	Ne					
09T0587	d	Da					
09T0588	n*	Ne					
09T0589	h*	He					
09T0590	h*	He					
09T0591	d*	Da					
09T0592	d*	Da					
09T0593	d	Da					
09T0594	d	Da					
09T0595	d	Da					
09T0596	d	Da					
09T0597	d	Da					
09T0598	d	Da					
09T0599	d	Da					
09T0600	d	Da					
09T0601	d	Da					
09T0602	d	Da					
09T0603	d	Da					
09T0604	d	Da					
09T0605	d	Da					
09T0606	d	Da					
09T0607	d	Da					
09T0608	d	Da					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09T0609	d	Da					
09T0610	d	Da					
09T0611	d	Da					
09T0612	d	Da					
09T0613	d	Da					
09T0614	d	Da					
09T0615	d	Da					
09T0616	d	Da					
09T0617	d	Da					
09T0618	d	Da					
09T0619	d	Da					
09T0620	d	Da					
09T0621	d	Da					
09T0622	d	Da					
09T0623	d	Da					
09T0624	d	Da					
09T0625	d	Da					
09T0626	d	Da					
09T0627	d	Da					
09T0628	d	Da					
09T0629	d	Da					
09T0630	d	Da					
09T0631	d	Da					
09T0632	d	Da					
09T0633	d	Da					
09T0634	d	Da					
09T0635	d	Da					
09T0636	d	Da					
09T0637	d	Da					
09T0638	d	Da					
09T0639	d	Da					
09T0640	d	Da					
09T0641	d	Da					
09T0642	d	Da					
09T0643	d	Da					
09T0644	d	Da					
09T0645	d	Da					
09T0646	d	Da					
09T0647	d	Da					
09T0648	d	Da					
09T0649	d	Da					
09T0650	d	Da					
09T0651	d	Da					
09T0652	d	Da					

Zaporedna št.	Šifra	Utemeljitev funkcij	Primer nost	Ogrože nost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
09T0653	d	Da					
09T0654	d	Da					
09T0655	d	Da					
09T0656	d	Da					
09T0657	d	Da					
09T0658	d	Da					
09T0659	d	Da					
09T0660	d	Da					
09T0661	d	Da					
09T0662	d	Da					
09T0663	d	Da					
09T0664	d	Da					
09T0665	d	Da					
09T0666	d	Da					
09T0667	d	Da					
09T0668	d	Da					
09T0669	d	Da					
09T0670	d	Da					
09T0671	d*	Da					
09T0672	d	Da					
09T0673	d	Da					
09T0674	d	Da					
09T0675	d	Da					
09T0676	d	Da					
09T0677	d	Da					
09T0678	d*	Da					
09T0679	d	Da					
09T0680	d	Da					
09T0681	d	Da					
09T0682	d	Da					
09T0683	d	Da					
09T0684	c*	Ca					
09T0685	c*	Ca					
09T0686	c*	Ca					
09T0687	c*	Ca					